

Komunitně vedená strategie místního rozvoje MAS Český les 2014 - 2020

Obsah

1.	Úvod	7
1.1.	Základní informace o MAS.....	7
1.1.1.	Identifikace právnické osoby a její orgány	7
1.1.2.	Orgány MAS Český les	8
1.1.3.	Zdůvodnění vymezení MAS v území.....	11
1.2.	Historie a zkušenosti s rozvojem území.....	12
1.2.1.	Historie.....	12
1.2.2.	Zkušenosti.....	12
1.3.	Definování odpovědnosti za realizaci strategie.....	13
2.	Popis komunitního projednávání	14
2.1.	Dotazníkové šetření.....	14
2.1.1.	Cíl šetření	14
2.1.2.	Forma dotazování	14
2.1.3.	Cílová skupina	15
2.1.4.	Zpracování dat	15
2.1.5.	Výsledky šetření.....	15
2.2.	Komunitní setkání.....	16
2.2.1.	Vyhodnocení komunitních setkání	17
2.3.	Další formy zapojení veřejnosti	18
2.3.1.	Webové stránky	18
2.3.2.	Facebook.....	19
3.	Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování SCLLD	20
4.	Popis způsobu vyhodnocování SCLLD – Monitoring	21
4.1.	Nástroje vyhodnocování SCLLD	21
4.1.1.	MONITORING.....	21
4.1.2.	EVALUACE	22
4.2.	Proces vyhodnocování SCLLD	22
4.2.1.	Proces monitoringu	22

4.2.2.	Proces evaluace	23
5.	Proces tvorby a východiska zpracování SCLLD	25
6.	Analytická část.....	27
6.1.	Fyzickogeografická charakteristika území	27
6.1.1.	Klimatické poměry	27
6.1.2.	Geologické poměry	28
6.1.3.	Geomorfologické členění.....	29
6.1.4.	Pedologické poměry a land cover.....	29
6.1.5.	Hydrografie	30
6.1.6.	Biogeografické poměry.....	30
6.1.7.	Ekologická stabilita	32
6.2.	Řízení obcí, informovanost a spolupráce	33
6.2.1.	Řízení obcí.....	33
6.2.2.	Hospodaření obcí.....	37
6.2.3.	Informovanost.....	40
6.2.4.	Spolupráce	40
6.3.	Historie území MAS Český les.....	45
6.4.	Obyvatelstvo - vývoj osídlení a sídelní struktura, věková struktura, vzdělanostní struktura.....	47
6.4.1.	Vývoj osídlení a sídelní struktura.....	47
6.4.2.	Věková struktura.....	52
6.4.3.	Vzdělanostní struktura.....	55
6.4.4.	Sociálně vyloučené lokality.....	58
6.4.5.	SWOT analýza	59
6.5.	Technická infrastruktura.....	60
6.5.1.	Vodovodní infrastruktura	60
6.5.2.	Kanalizace	62
6.5.3.	Připojení domů na plynovod	63
6.5.4.	Způsob vytápění.....	64
6.5.5.	Zásobování elektrickou energií.....	66

6.5.6.	Komunikační infrastruktura	66
6.5.7.	Ochrana proti povodním	66
6.5.8.	SWOT analýza	67
6.6.	Dopravní infrastruktura	68
6.6.1.	Silniční síť	68
6.6.2.	Železniční doprava	72
6.6.3.	Hraniční přechody.....	72
6.6.4.	Veřejná doprava	73
6.6.5.	SWOT analýza	73
6.7.	Bydlení	74
6.7.1.	SWOT analýza	78
6.8.	Vybavenost obcí a služby.....	79
6.8.1.	Veřejné služby obcí.....	79
6.8.2.	Rodinná politika	90
6.8.3.	Kulturní vybavenost	92
6.8.4.	Sportovní vybavenost	92
6.8.5.	Ostatní vybavenost a služby obcí.....	93
6.8.6.	SWOT analýza	94
6.9.	Životní prostředí a jeho ochrana	95
6.9.1.	Chráněná území na území MAS Český les	95
6.9.2.	Obecná ochrana přírody a krajiny	98
6.9.3.	Památné stromy	102
6.9.4.	Čistota a ochrana ovzduší	104
6.9.5.	Ochrana půdy.....	105
6.9.6.	Čistota vod	106
6.9.7.	Staré ekologické zátěže	109
6.9.8.	Odpadové hospodářství.....	113
6.9.9.	Brownfields.....	115
6.9.10.	Veřejná zeleň	115
6.9.11.	SWOT analýza	116

6.10.	Život v obcích	117
6.10.1.	Kulturní a společenský život	117
6.10.2.	Spolky.....	117
6.10.3.	Církev a duchovní život.....	118
6.10.4.	Účast obcí v prestižní soutěži Vesnice roku.....	119
6.10.5.	Bezpečnost.....	120
6.10.6.	SWOT analýza	122
6.11.	Zaměstnanost, podnikání a výroba, zemědělství	123
6.11.1.	Ekonomická aktivita a zaměstnanost	123
6.11.2.	Struktura zaměstnanosti podle odvětví	125
6.11.3.	Ekonomické subjekty a jejich struktura dle sektorů a odvětví ekonomické činnosti.....	129
6.11.4.	Pracovní vyjížďka	133
6.11.5.	SWOT analýza	135
6.12.	Zemědělství a lesnictví	136
6.12.1.	Ekologické zemědělství.....	137
6.12.2.	Méně příznivé oblasti pro zemědělství – LFA.....	138
6.12.3.	Podnikání v zemědělství	139
6.12.4.	Lesnictví	140
6.12.5.	SWOT analýza	141
6.13.	Cestovní ruch	142
6.13.1.	Atraktivity pro cestovní ruch	142
6.13.2.	Služby cestovního ruchu	165
6.13.3.	SWOT analýza	172
7.	Celková SWOT analýza	173
8.	Souhrné analytické závěry – vyhodnocení rozvojového potenciálu území	177
9.	Zmapování relevantních strategií.....	179
9.1.	Municipální úroveň.....	179
9.2.	Mikroregionální úroveň	179
9.3.	Krajská úroveň	179

9.4.	Národní úroveň.....	180
10.	Monitoring absorpční kapacity	181
11.	Návrhová část SCLLD 2014 – 2020	182
11.1.	Strategické a specifické cíle:	183
11.2.	Indikátory SCLLD	184
11.3.	Rozvojová opatření	187
11.3.1.	Strategický cíl A. Stabilizace obyvatelstva v území, zkvalitnění demografické struktury.....	187
11.3.2.	Strategický cíl B. Podpora a tvorba podnikatelských příležitostí.....	188
11.3.3.	Strategický cíl C: Rozvinutá infrastruktura	189
11.3.4.	Strategický cíl D: Rozvinutý cestovní ruch	189
11.3.5.	Strategický cíl E: Kvalitní životní prostředí.....	190
12.	Integrované a inovativní prvky v SCLLD	192
10.	Literatura a zdroje	193
11.	Přílohy.....	198

1. Úvod

„S místní akční skupinou rozvinutou krajinou!“

1.1. Základní informace o MAS

Název subjektu	MAS Český les, o. s.
Sídlo	Žďárská 187, 347 01 Halže
Kancelář	Hradská 52, 344 01 Domažlice Nádražní 653, 348 02 Bor
Identifikační číslo	266 79 973
Právní forma	Občanské sdružení

MAS Český les, o. s., je registrována Ministerstvem vnitra ČR pod VS/1-1/58767/04-R.

Rozloha území MAS Český les	1 498,8 km ²
Počet obyvatel	61 576 (k 1. 1. 2014)
Počet obcí vymezující území MAS Český les	77

1.1.1. Identifikace právnické osoby a její orgány

MAS Český les je dobrovolné nezávislé občanské sdružení, sdružující občany, neziskové organizace, podnikatelskou sféru a organizace veřejné správy na základě společného zájmu o rozvoj venkova a zemědělství, přičemž veřejná sféra nesmí mít více než 50 % rozhodovacích práv a žádná ze zájmových skupin nemá více než 49 % hlasů. Jejím základním cílem je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Právní poměry se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem v platném znění, dalšími obecně závaznými právními předpisy souvisejícími a stanovami MAS Český les.

MAS Český les má vytvořeny vlastní orgány, které zabezpečují chod organizace. Jejich rozhodování je transparentní. Orgány mají funkci rozhodovací, výběrovou a kontrolní. Kompetence orgánů je určena Stanovami MAS Český les a jednacími řády, které jsou zveřejněny na internetových stránkách www.masceskyles.cz. Členové orgánů MAS Český les vykonávají svoji funkci svědomitě.

1.1.2. Orgány MAS Český les

Valná hromada

Je nejvyšším orgánem a tvořena všemi členy MAS Český les, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. MAS Český les má 33 členů.

Tabulka č. 1: Seznam členů MAS Český les, o. s., v roce 2014

Poř.	Člen - název subjektu	Sídlo/Provozovna	Místní působnost	Zájmová skupina
1	Agridev, s. r. o.	Zlatnická 195, 33901 Klatovy I	Poskytování služeb pro zemědělství a zahradnictví	
2	Agročas spol. s r. o.	Částkov 1, 348 01 Staré Sedliště	Zemědělská činnost	
3	Agroklas Staré Sedliště, a. s.	Staré Sedliště 357, 348 01	Zemědělská činnost	
4	BABKA, s. r. o.	K Letišti 688, 339 01 Klatovy 2		
5	BK II., s. r. o.	Strážská 483, 348 02, Bor	Zemědělská činnost	
6	BORSKO	Náměstí Republiky 1, 348 02 Bor	Všeobecné činnosti veřejné správy, veřejná správa a hospodářská a sociální politika	
7	Čurka František	Školní 215, 347 01, Halže	Fyzická osoba	
8	Druhá Poběžovická, a. s.	Vranovská 142, 345 22 Poběžovice	Zemědělská činnost	
9	DSP-MARKET, s. r. o.	Havlíčková 6, 344 01 Domažlice	Maloobchod, velkoobchod, půjčovna nářadí, stavební firma	
10	Hlohová Borek, z. s. p. o.	Hlohová 58, 345 61 Hlohová		
11	Janda Marek		Zemědělská činnost	
12	Komunita NOE	Francouzská 1875/36, 307 06 Plzeň 2 - Slovany		
13	LACEMBOK, o. s.	Horní Kamenice 65, 345 62 Holýšov		
14	LUČINA - sdružení obcí	Žďárská 167, 348 16 Halže	Všeobecné činnosti veřejné správy, veřejná správa a hospodářská a sociální politika	
15	Mikroregion Dobrohost	Rybník 10, 354 25 Hostouň	Všeobecné činnosti veřejné správy, veřejná správa a hospodářská a sociální politika	
16	Milada Huláková	Holostřevy 79, 348 02 Bor	Fyzická osoba	
17	Občanské sdružení Abraham	Smetanova 119, 345 22 Poběžovice		
18	Občanské sdružení Koráb	Staré Sedlo 60, 348 02 Bor		
19	Obec Poděvousy		Všeobecné činnosti veřejné správy,	

			veřejná správa a hospodářská a sociální politika	
20	Peckert Tomáš	Prostiboř	Fyzická osoba	
21	Podlipská Božena	Borská 547, 348 02 Bor	Fyzická osoba	
22	Římskokatolická farnost Bor	5. května 31, 348 02 Bor		
23	Sbor dobrovolných hasičů Halže	Lipová 102, 347 01 Halže	Činnost v oblasti protipožární ochrany	
24	Sdružení pro výstavbu rozhledny v Horšovském Týně	Náměstí Republiky 105, 346 01 Horšovský Týn		
25	"SEDMIHOŘÍ"	Staré Sedlo 60, 348 02 Bor	Všeobecné činnosti veřejné správy, veřejná správa a hospodářská a sociální politika	
26	Střední odborné učiliště, Domažlice, Prokopa Velikého 640	Prokopa Velikého 640, 344 01 Domažlice	Střední odborné vzdělávání na učilištích	
27	Střední škola, Bor, Plzeňská 231	Plzeňská 231, Bor 348 02	Střední odborné vzdělávání na učilištích	
28	Svazek českých měst a obcí v česko - bavorském pohraničním prostoru "Domažlicko"	Babylon 27, 344 01 Domažlice	Všeobecné činnosti veřejné správy, veřejná správa a hospodářská a sociální politika	
29	Valíčková Jitka		Fyzická osoba	
30	Vogel Medien International, s. r. o.	Vídeňská 218, 339 01 Klatovy	Nakladatelská a vydavatelská činnost, reklamní a propagační činnost	
31	Zapletalová Irena	Studánka 178	Fyzická osoba	
32	Zemědělské obchodní družstvo Mrákov	Mrákov 21, 345 01 Mrákov	zemědělská činnost	
33	Zlatý čas, o. p. s.	Částkov 1, 348 01 Staré Sedliště		

Výkonná rada

Výkonná rada má sedm členů, které volí a odvolává valná hromada.

Tabulka č. 2: Členové výkonné rady MAS Český les, o. s., v roce 2014

Název subjektu	Jméno a příjmení zástupce
Agročas spol. s r. o.	Bečvář Miroslav
Čurka František	Čurka František
Druhá Poběžovická, a. s.	Halavič Josef
Občanské sdružení Koráb	Novotný Jiří
Občanské sdružení Abraham	Šánová Anna
Svazek českých měst a obcí v česko-bavorském pohraničním prostoru "Domažlicko"	Picka Libor
Zlatý čas, o. p. s.	Hruška Zdeněk

Dozorčí rada

Dozorčí rada má pět členů, které volí a odvolává valná hromada.

Tabulka č. 3: Členové dozorčí rady MAS Český les, o. s., v roce 2014

Název subjektu	Jméno a příjmení zástupce
Agridev, s. r. o.	Hálek Vlastimil
Agroklas Staré Sedliště, a. s.	Hodek Pavel
Střední škola, Bor, Plzeňská 231	Valečková Zdeňka
Valíčková Jitka	Valíčková Jitka
Zemědělské obchodní družstvo Mrákov	Schamberger Jiří

Výběrová komise

Výběrová komise má 12 členů, které volí a odvolává valná hromada, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv.

Tabulka č. 4: Členové výběrové komise MAS Český les, o. s., v roce 2014

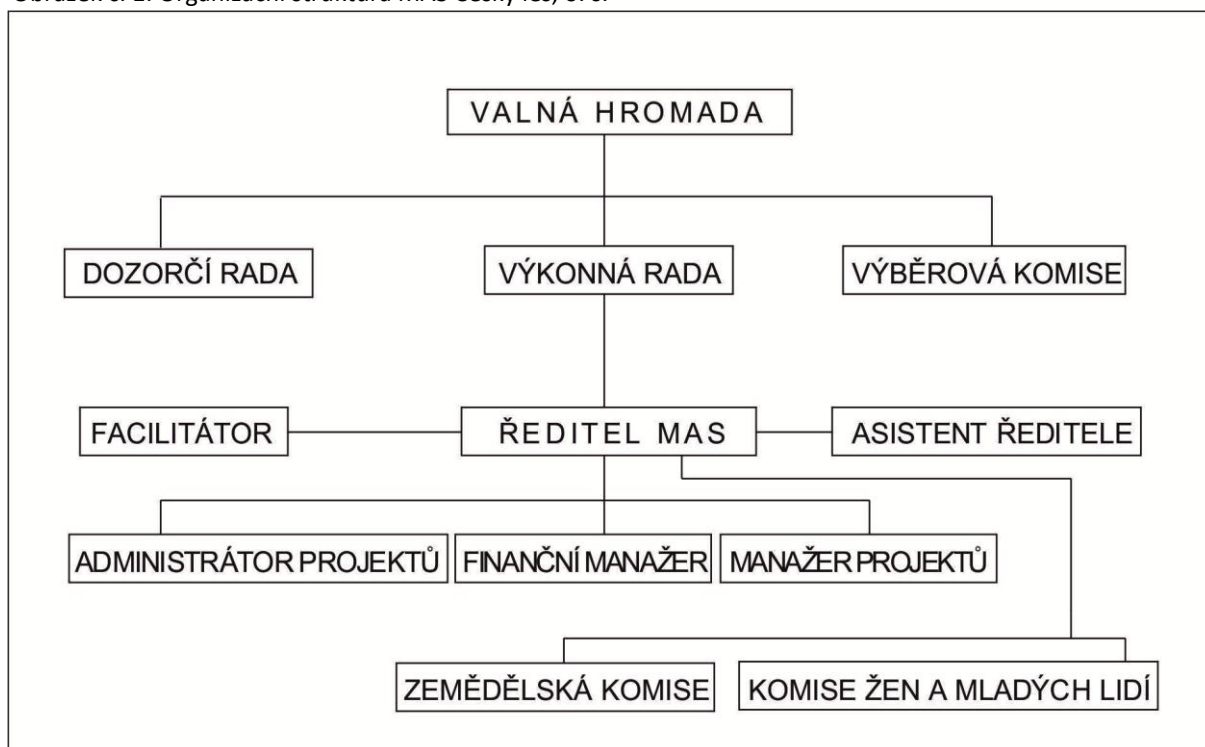
Jméno	Sektor	Jméno	Sektor
Bubová Marie	neziskový	Pulchartová Olga	soukromý
Čurková Jana		Rauch Miroslav	veřejný
Huláková Milada		Sladký Štěpán	veřejný
Kusý Jaroslav	veřejný	Thomayer Luděk	
Pelnář Václav		Vašíčková Lenka	
Podlipská Božena		Zapletalová Irena	

Kancelář MAS Český les

Kancelář je výkonnou složkou, kterou zřizuje právnická osoba MAS. Řídí ji vedoucí zaměstnanec (ředitel MAS Český les) pro realizaci SCLLD, který zodpovídá za její chod. Pracovníci kanceláře MAS zajišťují administrativní, správní a finanční záležitosti MAS Český les. Jedná se o samostatně působící kancelář, která není sloučena s žádnou jinou kanceláří jiné právnické osoby.

Kancelář MAS je umístěna v odpovídajících prostorech, disponuje potřebným materiálně-technickým vybavením a tvoří tak zázemí pro každodenní práci pracovníků kanceláře i pro jejich styk s klienty.

Obrázek č. 1: Organizační struktura MAS Český les, o. s.



1.1.3. Zdůvodnění vymezení MAS v území

Geomorfologicky leží většina území MAS Český les v Českoleské oblasti a po celé délce jím prochází CHKO Český les. Jde o periferní venkovské území sousedící se Spolkovou republikou Německo.

Homogenita daného území historicky souvisí s přirozeným vývojem spolupráce měst, obcí a dalších subjektů. Území MAS Český les má podobné ekonomické, demografické, sociální, historické, kulturní, geografickými parametry a historii. Území je definováno společnými zájmy obcí a obyvatel, které tyto zájmy či problémy dokáží řešit společně.

Jde o oblast, kde na jedné straně je ekonomickým a sociálním problémem udržet obyvatele z důvodů nízkých obslužných funkcí území a na straně druhé jde o území v neporušeném přírodním prostředí.

1.2. Historie a zkušenosti s rozvojem území

1.2.1. Historie

Místní akční skupina Český les byla založena dle principu LEADER 14. září 2004. Všechny členské mikroregiony (Chodská liga, Český les /nyní Dobrohost/, Sedmihoří, Borsko a Lučina) již vzájemně spolupracovaly od roku 1998 v rámci zájmového sdružení právnických osob Šance pro jihozápad, které se později stalo platformou pro vznik dalších místních akčních skupin v Plzeňském kraji. Právě na úrovni mikroregionů se podařilo díky místní znalosti a spolupráci iniciátorů získávat další členy z neziskové i podnikatelské sféry a v neposlední řadě i fyzické osoby podporující rozvoj venkova. Zakládající členové získávali první zkušenosti na seminářích pořádaných Školou obnovy venkova Šumava-Český les již od roku 2000 a někteří se zúčastnili poznávací cesty do LAG Meath v irském Kellsu. V roce 2004 bylo členy MAS pět mikroregionů a čtyři obce s celkovým počtem 41 829 obyvatel (celkem 51 obcí). V roce 2006 ukončily členství obce Tachov, Částkov, Lesná, Lom u Tachova a Milíře, jejichž území tvoří MAS Zlatá cesta. K té později přestoupila také obec Ctiboř. V průběhu posledních pěti let došlo k transformaci některých dobrovolných svazků a k ustálení územní rozlohy i počtu obcí. V roce 2014 zahrnuje MAS Český les 77 obcí, ve kterých žije 61 576 obyvatel. Od roku 2008 místní akční skupina úspěšně implementuje SPL, přičemž v 9 výzvách rozdělila celkem 66 822 749 Kč. V závěrečném hodnocení ministerstvem zemědělství byla MAS Český les zařazena do skupiny „A“, kde získala sedmé nejlepší bodové hodnocení z MAS v České republice.

1.2.2. Zkušenosti

První praktickou zkušenost získala MAS Český v roce 2006 při realizaci projektu:

Název projektu	Záměr Místní akční skupiny Český les
Dotační titul	OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství – Cíl 1
Opatření	2.1. Posílení přizpůsobivosti a rozvoj venkovských oblastí
Podopatření	2.1.4. Rozvoj venkova (Leader+)

Hlavní manažerka/ředitelka místní akční skupiny Sylva Heidlerová pracuje pro MAS Český les od jejího založení a má mnoholeté zkušenosti v oblasti regionálního rozvoje a vynikající znalost území MAS.

Kromě vlastní implementace Strategického plánu LEADER má MAS pozitivní zkušenosti především s projekty financovaným z programů Cíl 3, ESF, Česko-německého

fondu budoucnosti i z Plzeňského kraje. Dlouholetou partnerskou skupinou je LAG InitiAKTIVkreis Tirschenreuth. Během naplňování SPL byla uzavřena deklarace o spolupráci s MAS Sokolovsko, MAS21, CHKO Český les a CHKO Slavkovský les, která se stala základem pro projekty spolupráce i společnou propagaci chráněných krajinných území spojujících jednotlivé místní akční skupiny. Dobré zkušenosti z této spolupráce budou využity i v dalším období. Školou správné administrace a dodržování zásad principu partnerství byly projekty spolupráce MAS, které odpovědné pracovníky MAS Český les obohatily o řadu cenných zkušeností. Stejně tak k výměně a získávání dalších zkušeností přispěly akce pořádané Mze, MMR a NS MAS.

Pracovníci MAS absolvovali Nástavbové školení ÚZEI pro manažery a facilitátory v Benešově a desítky dalších seminářů, aby získané dovednosti a poznatky úspěšně uplatnili při animaci území. Aktivizovat území pomáhaly i zemědělská komise a komise pro rovné příležitosti žen a mladých lidí.

1.3. Definování odpovědnosti za realizaci strategie

Vedoucí pracovník (ředitel) kanceláře MAS Český les zodpovídá za celkovou koordinaci realizace integrované strategie. Ředitel společně s dalšími pracovníky kanceláře: je odpovědný nositeli strategie komunitně vedeného místního rozvoje za každodenní řízení a koordinaci realizace strategie je odpovědný za komunikaci s žadateli a příjemci, řídicími orgány programů i s veřejností vykonává činnosti spojené s administrací integrované strategie a projektů vybraných k realizaci monitoruje průběh realizace projektů podle pravidel předává informace z monitorování poskytovateli dotace je odpovědný za pravidelnou evaluaci a aktualizaci integrované strategie.

2. Popis komunitního projednávání

Místní akční skupina uplatňuje komunitně vedený místní rozvoj, jehož základním principem je metoda LEADER („zdola nahoru“). To znamená, že místní obyvatelé žijící a pracující v daném území rozhodují o jeho budoucnosti. Zapojením veřejnosti do všech fází zpracování strategie získá MAS důležité informace o potřebách a prioritách území. Další podstatný význam participace je ten, že se předejde problémům spojených s vlastní realizací a především naplňováním strategie.

MAS Český les zapojila veřejnost do všech fází zpracování strategie a snažila se zapojit jednotlivce, skupiny i organizace, zkrátka širokou veřejnost následujícím způsobem:

- Dotazníkové šetření
- Komunitní setkávání
- Projednávání v rámci členské základny MAS Český les
- Oslovení místních aktérů přes mailovou korespondenci
- Internet
- Média

2.1. Dotazníkové šetření

Sbírání podkladů v rámci dotazníkového šetření začala MAS Český les již během roku 2013. Pracovníci MAS informovali o budoucích možnostech rozvoje jejich obcí a dotazovali se na potřeby, nedostatky a samozřejmě zajímavosti v místech jejich bydliště.

2.1.1. Cíl šetření

Dotazníkové šetření mělo zmapovat spokojenost dotazovaných občanů s místem jejich bydliště a přimět dotazované k tomu, aby se zamysleli a poukázali na to, co by chtěli ve svém okolí změnit či zlepšit.

2.1.2. Forma dotazování

V dotaznících byly používány otázky identifikační, které zjišťovaly pohlaví, věk, místo bydliště a otázky meritorní, které se týkaly názorů respondentů. Všechny dotazníky byly anonymní a byly rozdávány jednotlivcům, ve školách, při setkáních s širokou veřejností na různých akcích, které MAS sama pořádala, nebo na kterých se MAS prezentovala.

Jednou z takových akcí byla akce pořádaná v rámci programu „Zemědělství žije“, kterou pořádala na podzim v roce 2013 Meclovská zemědělská a.s., pod záštitou Zemědělského svazu ČR jako Den otevřených dveří v Meclově. Další dotazníkové šetření počátkem roku 2014 proběhlo na Střední škole v Boru u Tachova. Mělo zmapovat problematiku absolventů střední školy v rámci uplatnění na trhu práce a samozřejmě se také zjišťovaly potřeby mládeže. Na internetových stránkách www.masceskyles.cz byl v únoru

2014 vložen dotazník. Odkaz na daný dotazník zároveň vložily na své stránky i větší města v území působnosti MAS Český les (Domažlice, Poběžovice, Staňkov, Holýšov, Bor, Bělá nad Radbuzou). Dotazník byl vyplňován on-line.

2.1.3. Cílová skupina

Cílové skupiny byly následující:

- Děti
- Mládež
- Občané produktivního věk
- Senioři

2.1.4. Zpracování dat

Vyplněné dotazníky byly zpracovány v programu Microsoft Excel. Standardizované otázky byly sumarizovány a získané údaje zpracovány do tabulek. Volné výpovědi byly sumarizovány do globálnějších celků.

2.1.5. Výsledky šetření

Celkem bylo do května 2014 vyplněno 160 dotazníků.

V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že respondenty nejvíce trápí:

- výstavba či modernizace infrastruktury pro sport a volný čas – bezpečná dětská hřiště, víceúčelová sportovní hřiště, úprava ploch pro sport SDH, bazén/koupaliště,
- revitalizace veřejného prostranství – čistota chodníků, ulic, veřejná zeleň
- zkvalitnění silnic – špatný technický stav místních komunikací
- vhodné zázemí pro volnočasové aktivity a neziskový sektor – komunitní centra, klubovny pro mládež

Výsledky dotazníkového šetření ukazuje tabulka č. 5.

Tabulka č. 5: Výsledky dotazníkového šetření

oblast	podnět	počet
technická infrastruktura	výstavba ČOV	1
	rekonstrukce a obnova kanalizací	1
dopravní infrastruktura	zkvalitnění silnic	14
	zefektivnění dopravní obslužnosti	4
bydlení	dostupné bydlení	1
	podpora obce pro rozvoj bydlení	2
vybavenost obcí a služby	výstavba či modernizace infrastruktury pro sport a volný čas	22
	revitalizace veřejných prostranství	22
	revitalizace zchátralých objektů	2
	rekonstrukce budov občanské vybavenosti	12

oblast	podnět	počet
	možnosti nákupu	8
	modernizace zdravotnických zařízení	1
vzdělávání a školství	rozvoj středoškolského vzdělávání dle potřeb regionu	1
životní prostředí	revitalizace vodních toků a vodních nádrží	2
život v obcích	vhodné zázemí pro volnočasové aktivity a neziskový sektor	14
	efektivita veřejné správy	3
	zapojení veřejnosti v regionální politice	2
	možnost rozvoje kulturní aktivity	12
zaměstnanost	zvýšení konkurenceschopnosti	2
	možnosti brigád	1
bezpečnost	prevence kriminality	4
cestovní ruch	záchrana sakrálních staveb	3
	záchrana kulturních památek	2
	realizace cyklostezek	1

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

2.2. Komunitní setkání

Během jednotlivých setkání se často potkali zástupci samosprávy, drobní podnikatelé a zástupci místních neziskových organizací. Propojení veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru je velmi důležité při řešení a stanovení priorit konkrétních problémů v rámci jedné obce, či komunity.

V rámci příprav podkladů ke Strategii komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Český les proběhlo ve 24 obcích a městech (což je 30 % podíl obcí z celkového počtu obcí na území MAS) celkem 28 setkání s občany. Každé setkání bylo svým způsobem výjimečné, někde se diskutovalo u kulatého stolu s aktivními zástupci veřejné sféry (př. Studánka, Pasečnice, Halže), někde měla setkání velkou účast s moderovanou diskuzí (Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Díly), a někde se sešli účastníci, kteří diskutovali nad konkrétními problémy v oblasti svého zájmu (Přimda, Mutěšín). Každé z těchto setkání mělo společný cíl, a to přimět občany k aktivitě a zájmu o dění ve své obci, ve svém okolí a zapojit se do příprav SCLLD.

Tabulka č. 6: Termíny a místa komunitního setkání s veřejností

Termín	Místo	Počet účastníků	Termín	Místo	Počet účastníků
26. 2. 2014	Holýšov	21	12. 3. 2014	Bělá nad Radbuzou	26
5. 3. 2014	Poběžovice	15	17. 3. 2014	Broumov	9
8. 3. 2014	Újezd Sv. Kříže	17	19. 3. 2014	Díly	26
8. 3. 2014	Hostouň	18	19. 3. 2014	Staré Sedlo	15
8. 3. 2014	Bělá nad Radbuzou	80	20. 3. 2014	Babylon	17
8. 3. 2014	Třemešné	25	26. 3. 2014	Postřekov	8
10. 3. 2014	Bor	16	31. 3. 2014	Holýšov	17

Tabulka č. 7: Termíny a místa komunitního setkání se zástupci spolků a místní samosprávou

Termín	Místo	Počet účastníků
11. 2. 2014	Tlumačov	9
5. 3. 2014	Stráž (TC)	13
8. 3. 2014	Bělá nad Radbuzou	11
11. 3. 2014	Draženov	8
12. 3. 2014	Staré Sedliště	11
24. 3. 2014	Staňkov	15

Tabulka č. 8: Kulaté stoly se zástupci místní samosprávy

Termín	Místo	Počet účastníků
12. 3. 2014	Pasečnice	3
14. 3. 2014	Studánka	4
19. 3. 2014	Brod nad Tichou	9
24. 3. 2014	Halže	6

Tabulka č. 9: Termíny a místa komunitního setkání s podnikateli a zemědělci

Termín	Místo	Počet účastníků
5. 3. 2014	Klenčí pod Čerchovem	12
18. 3. 2014	Přimda	13
25. 3. 2014	Horšovský Týn	8
3. 4. 2014	Mutěnin	12

2.2.1. Vyhodnocení komunitních setkání

Při zhodnocení komunitních setkání bylo zjištěno, že podněty místních aktérů se téměř shodují s výsledky dotazníkového šetření. Nejvíce podnětů na zlepšení svého okolí bylo v oblasti:

- výstavba či modernizace infrastruktury pro sport a volný čas – bezpečná dětská hřiště, víceúčelová sportovní hřiště, úprava ploch pro sport SDH, bazén/koupaliště,
- revitalizace veřejného prostranství – čistota chodníků, ulic, veřejná zeleň
- vhodné zázemí pro volnočasové aktivity a neziskový sektor – komunitní centra, klubovny pro mládež
- rekonstrukce budov občanské vybavenosti

Vyhodnocení komunitních setkání najdeme v tabulce č. 10

Tabulka č. 10: Vyhodnocení komunitních setkání

oblast	podnět	počet
technická infrastruktura	výstavba ČOV	4
	rekonstrukce a obnova kanalizací	5

oblast	podnět	počet
	výstavba či rekonstrukce ostatní technické infrastruktury	5
	zajištění pitné vody	3
dopravní infrastruktura	zkvalitnění silnic	11
bydlení	podpora obce pro rozvoj bydlení	1
vybavenost obcí a služby	výstavba či modernizace infrastruktury pro sport a volný čas	37
	revitalizace veřejných prostranství	20
	rekonstrukce budov občanské vybavenosti	15
	možnosti nákupu	1
životní prostředí	revitalizace vodních toků a vodních nádrží	5
	efektivní nakládání s odpady	1
	revitalizace krajiny	4
život v obcích	vhodné zázemí pro volnočasové aktivity a neziskový sektor	15
	zapojení veřejnosti v regionální politice	2
	možnost rozvoje kulturní aktivity	2
zaměstnanost	zvýšení konkurenceschopnosti	4
cestovní ruch	záchrana sakrálních staveb	6
	záchrana kulturních památek	1
	rozvoj cyklostezek	8
	zkvalitnění služeb v CR	4

Zdroj: komunitní setkání

2.3. Další formy zapojení veřejnosti

I další způsoby zapojení veřejnosti měly za cíl zmapovat spokojenost občanů s místem jejich bydliště a přimět je k aktivitě a k zamyšlení, co by chtěli ve svém okolí změnit či zlepšit.

Pořádání komunitních setkání s občany a dotazníkové šetření nebyly jediným způsobem oslovování místních aktérů. Během dubna se pracovníci MAS Český les zúčastnili jednání Okresní agrární komory Domažlice, jednání Okresního sdružení hasičů Domažlice a semináře Dotační možnosti v agrárním sektoru v Mrákově, kde přítomné seznámili s možnostmi zapojení se do příprav strategie na nové programové období 2014 +.

Jako další formy zapojení veřejnosti do příprav strategie jsou považovány webové stránky o přípravě na nové programové období, facebook, mailová korespondence a reklama v médiích.

2.3.1. Webové stránky

Na internetových stránkách byly vyvěšeny termíny a informace o konaných komunitních setkání. Na internetových stránkách www.masceskyles.cz byl vložen dotazník. Odkaz na daný dotazník zároveň vložily na své stránky i větší města v území působnosti MAS Český les (Domažlice, Poběžovice, Staňkov, Holýšov, Bor, Bělá nad Radbuzou). Dotazník byl vyplňován on-line.

2.3.2. Facebook

Aby se o strategii na nové programové období dozvědělo co nejvíce lidí, byly za tímto účelem využívány i facebookové stránky MAS Český les, které kopírovaly nejdůležitější informace o možnosti zapojení místních aktérů do příprav strategie z webové prezentace a kde se aktuálně vkládaly fotografie z jednotlivých setkání.

2.3.3. Mailová korespondence

Za účelem získání co nejvíce podnětů od drobných podnikatelů, zemědělců, zástupců neziskové sféry apod., bylo celkem rozesláno 210 mailů. Mailová korespondence se využila i ke komunikaci se samosprávou, kdy bylo obesláno celkem 77 obecních úřadů obcí ležících v místní působnosti MAS Český les. V neposlední řadě byli také mailovou korespondencí oslovováni členové MAS Český les, kteří pomáhají s další propagací připravované strategie MAS Český les ve svém okolí.

Reklama v médiích

- Rádio – Český rozhlas Plzeň
- Regionální tisk – Rozhledy
- Místní zpravodaje jednotlivých obcí

3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování SCLLD

Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování spolu s organizací a popisem činnosti znázorňuje tabulka č. 11. Celkově se do přípravy SCLLD zapojilo 24 členů.

Tabulka č. 11: Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování SCLLD

Jméno a příjmení	Organizace/bydliště	Popis činnosti
Bečvář Miroslav, Ing.	Agročas Částkov	zemědělství
Buršíková Zdeňka, Mgr.	SOU Domažlice	vzdělávání
Čurka František	FO	vedoucí realizačního týmu
Fišpera Karel	Městys Stáž	Spolupráce obcí
Halavič Josef, Ing.	MAS Český les	zemědělství
Hálek Vlastimil	AgAkcent, s. r. o.	facilitace
Heidlerová Sylva	MAS Český les	facilitace
Homolková Marie, Ing.	MAS Český les	zemědělství
Hruška Zdeněk	Zlatý čas, o. p. s.	neziskový sektor
Jírovec Josef, Ing.	ZOD Mrákov	zemědělství
Jírovec Ludvík, Ing.	AK Domažlice OHK Domažlice	zemědělství podnikání
Kalíšková Jitka	MAS Český les	administrace
Kandler Michal, Mgr.	Agentura pro sociální začleňování	neziskový sektor, sociální služby
Konšelová Monika, Ing.	MAS Český les	analytik
Nedvěd Lukáš, Mgr.	AgAkcent, s. r. o.	analytik
Novotný Jiří	Koráb, o. s.	neziskový sektor
Peckert Tomáš, RNDr., Ph.D.	CHKO Český les	životní prostředí
Picka Libor, Ing.	Svazek obcí Domažlicko	spolupráce obcí
Podlipská Božena, Mgr.	MAS Český les	podnikání
Šánová Anna	Abraham, o. s., Poběžovice	neziskový sektor
Valečková Zdeňka, Mgr.	SOU Bor	vzdělávání
Voldánová Daniela, Ing.	MAS Český les	finance
Vondrašová Lenka, RNDr.	Obec Staré Sedliště	vzdělávání
Zatloukal Jan	SHR, Nová Ves (Přimda)	zemědělství

4. Popis způsobu vyhodnocování SCLLD – Monitoring

Vyhodnocování průběhu a výsledků realizace SCLLD poskytuje MAS zpětnou o plnění obsahu strategie a vlivu tohoto plnění na celkový rozvoj řešeného území. Vyhodnocování SCLLD též umožňuje průběžně kvalifikovaně posuzovat nastavení SCLLD ve vazbě na reálný vývoj klíčových rozvojových parametrů v území a je tak důležitým argumentačním nástrojem pro obhajobu případných úprav (zpřesňování) strategie v průběhu její realizace. Vyhodnocování SCLLD bude tedy probíhat průběžně po celou dobu její realizace.

Vyhodnocování SCLLD bude probíhat ve dvou na sebe navazujících stupních. V prvním stupni bude probíhat komplexní monitoring SCLLD a ve druhém stupni evaluace SCLLD ve vazbě na podklady získané monitoringem. Základním technickým nástrojem monitorování SCLLD je jednotný monitorovací systém pro programové období 2014 - 2020 (MS2014+), zajišťující sběr územně identifikovaných informací (dat) o projektech, věrně dokumentujících jednotlivé fáze realizace projektů, které naplňují SCLLD. V rámci MS2014+ je prováděn též celkově monitoring plnění SCLLD.

4.1. Nástroje vyhodnocování SCLLD

4.1.1. MONITORING

V rámci monitoringu dochází ke sběru informací o všech relevantních skutečnostech souvisejících s procesem naplňování a výsledky realizace SCLLD. Monitoring je realizován ve třech rovinách jako:

- věcný (obsahový)
- finanční
- procesní

Věcný monitoring je zaměřen na sledování plnění strategických a specifických cílů SCLLD, resp. plnění jednotlivých rozvojových opatření prostřednictvím realizace aktivit (projektů). Cílem je zajištění přehledu o výstupech, výsledcích a dopadech implementovaných opatření SCLLD ve vztahu k celkovému obsahu a harmonogramu realizace SCLLD.

Finanční monitoring sleduje proces naplňování finančních parametrů SCLLD, tj. zejména míru plánovaného čerpání finančních prostředků na projekty SCLLD ve vazbě na definované programové rámce.

Procesní monitoring je orientován na sledování procesních postupů implementace SCLLD v řešeném území, tj. zejména na administraci výzev a jednotlivých realizovaných projektů určenými orgány a pracovníky MAS, včetně způsobů uplatňování předpisů, vnitřních směrnic a opatření MAS s ohledem na jejich efektivnost ve vztahu k úspěšnému naplňování SCLLD.

4.1.2. EVALUACE

V rámci procesu evaluace příslušná struktura MAS hodnotí monitoringem získané informace. Zaměřuje se na kvalitativní a kvantitativní hodnocení dosažených monitorovacích parametrů, posuzuje míru naplňování SCLLD a identifikuje a specifikuje úzká místa a příčiny nedostatečného plnění SCLLD. Výsledkem evaluace je zhodnocení stavu plnění strategie v hodnoceném období a nastavení (přijetí) nápravných opatření ke zlepšení implementace SCLLD, která povede k dosažení předpokládaných výsledků SCLLD.

4.2. Proces vyhodnocování SCLLD

4.2.1. Proces monitoringu

Věcný a finanční monitoring se skládá z monitoringu projektů a monitoringu SCLLD. V obou případech MAS realizuje následující procesní kroky:

Zpracování plánu monitoringu

- věcné vymezení – specifikace předmětu monitoringu (věcné plnění, financování, účetnictví, publicita, udržitelnost), monitorovacích kritérií (ukazatelů, indikátorů), místa provádění monitoringu (kontrola v terénu), kontrolní perioda, typ kontrol (ex-ante, on-going, ex-post, ad-hoc),
- časové vymezení (harmonogram) – stanovován obecně a zpřesňován v průběhu implementace SCLLD ve vazbě na termíny konkrétních výzev a charakter zaměření monitorovaných projektů (aktivit).

Plán monitoringu zpracovává dle organizační a kompetenční struktury kancelář MAS Český les. Plán monitoringu se zpracovává 1x ročně a je zejména z hlediska časového vymezení aktualizován dle potřeby, resp. harmonogramu implementace jednotlivých etap SCLLD.

Vlastní realizace monitoringu

- Sběr, třídění, evidence a zpracování dat relevantních k provedení evaluace SCLLD.

Realizaci monitoringu provádí dle organizační a kompetenční struktury kancelář MAS Český les.

Procesní monitoring mapuje veškeré postupy a činnosti, které souvisí s implementací SCLLD, monitoruje plnění pravidel, směrnic a opatření všemi organizačními strukturami MAS a identifikuje případná procesní pochybení.

Procesní monitoring provádí dle organizační a kompetenční struktury MAS

Celkový monitoring realizace SCLLD probíhá 2x ročně (v souladu s MPIN, resp. pravidly monitoringu integrovaných nástrojů v rámci systému MS2014+), a to vždy k datu

31.12. a 30.6.). Přípravu podkladů pro monitoring SCLLD zajišťuje dle organizační a kompetenční struktury kancelář MAS Český les. Monitorovací zpráva je předkládána valné hromadě. Následně v termínech do 15.1. a 15.7. je předkládána tzv. Zpráva o plnění SCLLD Ministerstvu pro místní rozvoj – odboru rozvoje a strategie regionální politiky, který ji následně kontroluje.

4.2.2. Proces evaluace

V průběhu monitoringu jsou shromážděny veškeré informace (vstupy) nutné k provedení hodnocení průběhu a úspěšnosti realizace SCLLD. Nejvýznamnějšími vstupy k hodnocení věcného naplňování SCLLD je zmapovaná úroveň naplňování monitorovacích indikátorů. Tyto indikátory jsou děleny do 3 kategorií:

- **monitorovací indikátory výstupů** – hmotné a nehmotné veličiny projektu kvantifikovatelné formou určité jednotky se stanovenými počátečním a konečným stavem
- **monitorovací indikátory výsledků** – mapují bezprostřední účinky vyvolané přímo či v přímé příčinné souvislosti výstupy projektů (aktivit)
- **monitorovací indikátory dopadů** – identifikují přímé či nepřímé účinky vyvolané indikátory výstupů či indikátory výsledků - vztahují se k následkům (důsledkům), které překračují rámec účinku projektů (dlouhodobější charakter, dopad na širší populaci, charakter pozitivních či negativních externalit).

Evaluace se zabývá prostřednictvím monitorovaných ukazatelů, dat, indikátorů výsledky a dopady realizace SCLLD. Úspěšnost realizace SCLLD je posuzována na základě:

- **účinnosti** (míry, do jaké bylo dosaženo cílů, v jakém rozsahu byla ve sledovaném období naplněna SCLLD a zda tento rozsah odpovídá plánovanému harmonogramu SCLLD),
- **efektivity** (vztahu mezi použitými prostředky a dosaženými výsledky – zejména s ohledem na efektivnost vynakládání veřejných prostředků),
- **relevance** (míry, do jaké se cíle podpory vztahují k potřebám a problémům regionu, jak jsou věcně a časově naplňovány priority SCLLD).

Hodnocení (evaluace) se vztahuje nejen na plnění věcné či obsahové náplně SCLLD, zaměřuje se též na správnost finančních toků a administrativní efektivnost vnitřních organizačních procesů MAS.

Též se zabývá hodnocením obrazu MAS u veřejnosti (hodnotí ohlasy na činnost a prospěšnost aparátu MAS v území).

Evaluace plnění SCLLD probíhá 2x ročně. Dílčí výsledky hodnocení jsou zaznamenávány do hodnotící zprávy. Závěry hodnotících zpráv jsou využívány interně jako podklad pro práci MAS.

Proces evaluace plnění SCLLD se skládá z těchto postupných kroků:

- provedení hodnocení a zpracování návrhu nápravných opatření (dle organizační a kompetenční struktury zajišťuje kancelář MAS Český les.)
- projednání hodnocení (dle organizační a kompetenční struktury zajišťuje kancelář MAS Český les.)
- schválení hodnocení, včetně uložení nápravných opatření (dle organizační a kompetenční struktury zajišťuje dozorní rada MAS Český les.)

Smyslem vlastního hodnocení a další práce s výsledky hodnocení je zajištění:

- efektivity SCLLD
- účinnosti SCLLD
- užitečnosti a přidané hodnoty SCLLD
- udržitelnosti realizovaných opatření SCLLD

Schválené evaluační závěry jsou publikovány ve Výroční zprávě MAS.

5. Proces tvorby a východiska zpracování SCLLD

Strategie komunitně vedeného územního rozvoje (SCLLD) je v rámci programového období EU 2014-2020 jedním ze tří typů integrovaných nástrojů vymezených Ministerstvem pro místní rozvoj ČR v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020 (MPIN).

Předkládaná SCLLD vychází z Nařízení (EU) Evropského parlamentu a Rady č 1303/2013 (zejména čl. 33) a je metodicky v souladu s podmínkami MPIN, resp. těmi částmi, které odpovídají struktuře a rozsahu materiálu, který je předkládán jako výstup z projektu financovaného Operačním programem Technická pomoc.

Z hlediska struktury obsahuje a rozpracovává předkládaná SCLLD všechny základní předepsané části. Shrnuje informace o řešené místní akční skupině, specifikuje proces a aktéry zpracování strategie a jejich rozsah zapojení do projektu, zvýšená pozornost je věnována popisu komunitního přístupu v rámci zpracování SCLLD.

Strategie dále obsahuje socioekonomickou analýzu, která čerpá jak z relevantních datových zdrojů, tak z výstupů realizovaných komunitních projednávání, obsahuje tedy kromě specifikace a hodnocení statistických údajů také zhodnocení problémů a potřeb vnímaných obyvateli regionu. Jednotlivé tematické kapitoly socioekonomické analýzy jsou přehledně shrnuty formou dílčích SWOT analýz, jejich výstupy jsou následně zakomponovány do celkové SWOT analýzy, která prošla hodnocením důležitosti mezi aktéry rozvoje v řešeném území. Na základě všech analytických podkladů a kvalitativního hodnocení výroků celkové SWOT analýzy jsou v závěru analytické části společně s identifikací rozvojového potenciálu území formulovány souhrnné analytické závěry, které uzavírají logickou strukturu analýzy a tvoří přechodový můstek do návrhové části.

Následující návrhová část obsahuje popis východisek, mise a vize SCLLD, návrh strategických a specifických cílů specifikovaných do úrovně opatření. Návrhová část je formulována s ohledem na návrhové období SCLLD a zohledňuje zásadní problémy, potřeby, příležitosti a možná ohrožení řešeného území. Strategie je navržena jako reálná a realizovatelná. Cílem strategie je identifikovat realizační potenciál všech relevantních rozvojových oblastí a specifikovat realizační opatření tak, aby jejich výstupy a výsledky ovlivňovaly rozvoj území v širším měřítku s pozitivními multiplikačními efekty a s důrazem na tvorbu synergických a komplementárních vazeb. Do formulace návrhové části SCLLD vstoupily též poznatky z relevantních rozvojových dokumentů obcí, mikroregionů a dalších územních struktur. Lze konstatovat, že návrhová část SCLLD je s výstupy těchto dokumentů kompatibilní a naopak optikou širšího území vytváří podmínky pro efektivnější realizaci územních projektů. Nedílnou součástí podkladů pro co nejpresnější specifikaci návrhové části jsou výsledky provedeního monitoringu absorpční kapacity v území, jehož shrnutí je součástí strategie. Díky tomuto monitoringu se podařilo výrazně lépe vyhodnotit (a zakomponovat do

dokumentu) nejen potřeby území vyplývající z interpretace statistických dat a informací, ale i reálné potřeby vyplývající z požadavků aktérů regionálního rozvoje. Zpracovaná návrhová část bere v úvahu „hlavní témata řešené CLLD“ dle MPIN.

Pro ověření reálných potřeb území prošla návrhová část, resp. opatření návrhové části, prioritací prostřednictvím aktérů regionálního rozvoje v rámci komunitního projednávání SCLLD. Výsledky této prioritace jsou shrnuty v závěru návrhové části a definují východiska pro věcný i časový postup implementace SCLLD. V úrovni specifických cílů byly následně obsahově definovány indikátory jejich naplnění (jedná se o indikátory strategie).

Předkládaná SCLLD dále obsahuje popis integrovaných a inovativních rysů promítnutých jak do procesu zpracování SCLLD, tak do formulací zejména návrhové části.

6. Analytická část

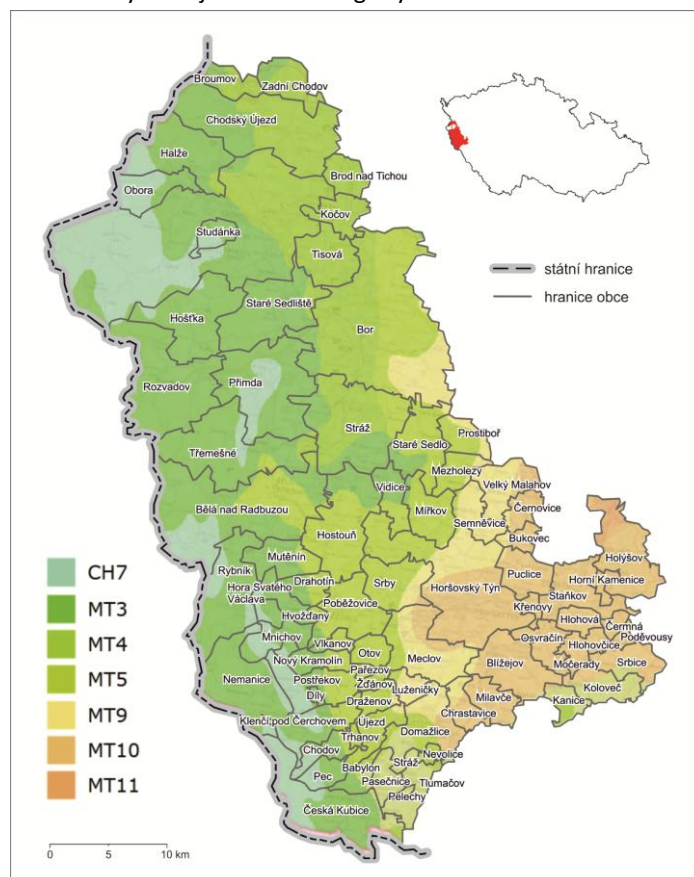
6.1. Fyzickogeografická charakteristika území

6.1.1. Klimatické poměry

Klimatické poměry území Místní akční skupiny Český les jsou ovlivněny především nadmořskou výškou. Na většině území stoupá nadmořská výška směrem k západu a tím tímto směrem klesají průměrné roční i sezónní teploty a přibývají srážky.

Pro území České republiky je nejvhodnější použít Quittovu mezoklimatickou klasifikaci. Většina území spadá do podoblasti MT3, MT4 a MT5. Nejvyšší partie západní části území se již nacházejí v podoblasti CH7. Naproti tomu do východní části území zasahují okrajově podoblasti MT9, MT10 a MT11 (Quitt, 1971). Podrobnější klimatické členění území MAS Český les můžeme vidět na mapě č. 1. Charakteristiky jednotlivých oblastí jsou znázorněny v tabulce č. 12. Území s porovnáním s celou Českou republikou leží v chladnějších klimatických oblastech. Délka vegetačního období (průměrná denní teplota nad 10 °C) je tedy kratší, což značně ovlivňuje zemědělskou činnost. Oproti teplejším oblastem je na výběr k pěstování méně plodin. Jako nejvýhodnější plodinou se na tomto území jeví s porovnáním klimatu, nadmořské výšky apod. pěstování brambor.

Mapa č. 1: Klimatické oblasti vycházející z klimatologických dat období let 1901 - 1950 a 1926 - 1950



Zdroj: ArcCR, <http://geoportal.gov.cz/>

Tabulka č. 12: Charakteristiky klimatických oblastí ČR dle Quitta

Klimatická oblast	CH 7	MT 3	MT4	MT 5	MT 9	MT 10	MT11
LÉTO							
Délka léta (počet letních dnů)	10 - 30	20 - 30	20 - 30	30 - 40	40 - 50	40 - 50	40 - 50
Průměrná teplota v červenci (°C)	15 - 16	16 - 17	16 - 17	16 - 17	17 - 18	17 - 18	17 - 18
Úhrn srážek ve vegetačním období (mm)	500-600	350 - 450	350 - 450	350 - 450	400 - 450	400 - 450	350 - 400
PŘECHODNÁ OBDOBÍ							
Přechodné období - délka (počet mrazových dnů)	140-160	130 - 160	110 - 130	130 - 140	110 - 130	110 - 130	110 - 130
Průměrná teplota v dubnu (°C)	4 - 6	6 - 7	6 - 7	6 - 7	6 - 7	7 - 8	7 - 8
Průměrná teplota v říjnu (°C)	6 - 7	6 - 7	6 - 7	6 - 7	7 - 8	7 - 8	7 - 8
ZIMA							
Zima - délka (počet ledových dnů)	50 - 60	40 - 50	40 - 50	40 - 50	30 - 40	30 - 40	30 - 40
Průměrná teplota v lednu (°C)	-3 - -4	-3 - -4	-2 - -3	-4 - -5	-3 - -4	-2 - -3	-2 - -3
Úhrn srážek v zimním období (mm)	350 - 400	250 - 300	250 - 300	250 - 300	250 - 300	200 - 250	200 - 250
Sněhová pokrývka (počet dnů se sněhovou pokrývkou)	100 - 120	60 - 100	60 - 80	60 - 100	60 - 80	50 - 60	50 - 60
ROČNÍ CHARAKTERISTIKY							
Počet dnů s teplotou více než 10°C	120 - 140	120 - 140	120 - 140	140 - 160	140 - 160	140 - 160	140 - 160
Počet dnů se srážkami více než 1mm	120 - 130	110 - 120	110 - 120	100 - 120	100 - 120	100 - 120	90 - 100
Počet zamračených dnů	150 - 160	120 - 150	150 - 160	120 - 150	120 - 150	120 - 150	120 - 150
Počet jasných dnů	40 - 50	40 - 50	40 - 50	50 - 60	40 - 50	40 - 50	40 - 50

Zdroj: Quitt, 1971

6.1.2. Geologické poměry

Území MAS Český les spadá do celku Český masiv, jež je zbytkem rozsáhlého variského neboli hercynského horstva, které bylo vyvrásněno při variském (= hercynském) vrásnění hlavně v intervalu mezi 380 - 300 miliony let před přítomností, tj. v době od středního devonu do svrchního karbonu. Území patří převážně do oblasti moldanubické. Budují ji silně přeměněné (metamorfované) horniny prekambriického a paleozoického stáří, které jsou prostoupeny intruzivními tělesy hlubinných granitoidních hornin, jež tvoří dva velké plutonické komplexy (středočeský a moldanubický) a některá další tělesa. Na východní část území zasahuje ještě oblast bohémikum, která je zde tvořena jednotkou domažlické krystalinikum (www.herber-kvalitne.cz, geologie.vsb.cz).

V tabulce č. 1 v příloze nalezneme ložiska nerostných surovin (ať už těžené, netěžené nebo v rámci ochranného pásma atd.).

6.1.3. Geomorfologické členění

Území MAS Český les je geomorfologicky velmi pestré. Převládajícím typem reliéfu jsou na západě vrchoviny a částečně hornatiny. Na východě převládají pahorkatiny. Nadmořská výška stoupá od východu na západ. Celé území patří do provincie Česká vysočina a zasahují sem následující celky: Český les, Podčeskoleská pahorkatina, Plaská pahorkatina a Švihovská vrchovina (Balatka, Kalvoda, 2006). Nejvyšším vrcholem území je vrch Čerchov, který má nadmořskou výšku 1042 m n. m.

6.1.4. Pedologické poměry a land cover

Plošně převládajícím typem půdy je kambizemě, které jsou na místech se zemědělskou činností zemědělsky zkulturněné. Vrcholové partie Českého lesa pak pokrývají kryptopodzoly. V údolích a nivách vodních toků jsou zastoupeny částečně fluvizemě a koluvizemě a pseudogleje (okrajově gleje). Co se týče produkce půdy tak na plochách ZPF převažují méně cenné půdy.

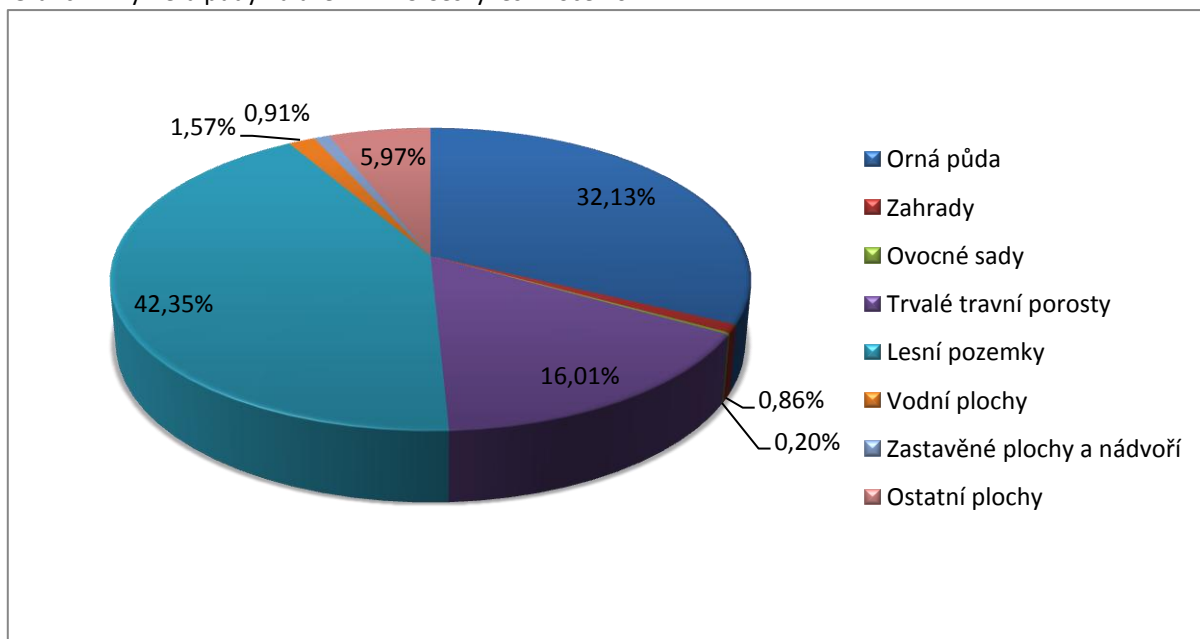
Lesnatost území je s porovnáním s celorepublikovým průměrem vysoká a to 42 % (celorepublikový průměr je cca 33 %). Nejvyšší lesnatost vykazují obce Babylon a Pec a to přes 80 %. Naproti tomu lesnatost pod 10 % mají obce Nevolice, Trhanov, Díly a Hlohovčice. Výměry o využití půdy za celé území MAS Český les jsou podrobně znázorněny v tabulce č. 13 a v grafu č. 1

Tabulka č. 13: Výměra půdy na území MAS Český les v roce 2012

	Lesní pozemky	Zemědělská půda					Vodní plochy	Zastavěné plochy a nádvoří	Ostatní plochy	Celkem
		Celkem	Orná půda	Zahrady	Ovocné sady	Trvalé travní porosty				
Výměra (ha)	63 479,6	73 751,6	48 164,0	1 284,57	305,9	23 997,2	2 346,0	1 358,2	8 946,6	148 882,0
%	42,35	49,5	32,13	0,86	0,2	16,01	1,57	0,91	5,97	100

Zdroj: www.czso.cz

Graf č. 1: Výměra půdy na území MAS Český les v roce 2012



Zdroj: www.czso.cz

6.1.5. Hydrografie

Většina území patří do povodí Labe. Pouze malá část vrcholových partií Českého lesa náleží do povodí Dunaje a hřeben Českého lesa tak tvoří hlavní evropské rozvodí Labe - Dunaj. Raritou je chalupa č. p. 17 v obci Závist, kde ze severní střechy teče voda do Severního moře, z jižní do Černého moře. Nejvýznamnějšími toky jsou řeka Radbuza, Mže a Kateřinský potok. Největšími vodními plochami jsou Mezholezský rybník, Dlouhý rybník u Stráže, rybník Chobot (Sycherák) a soustava Tisovských rybníků.

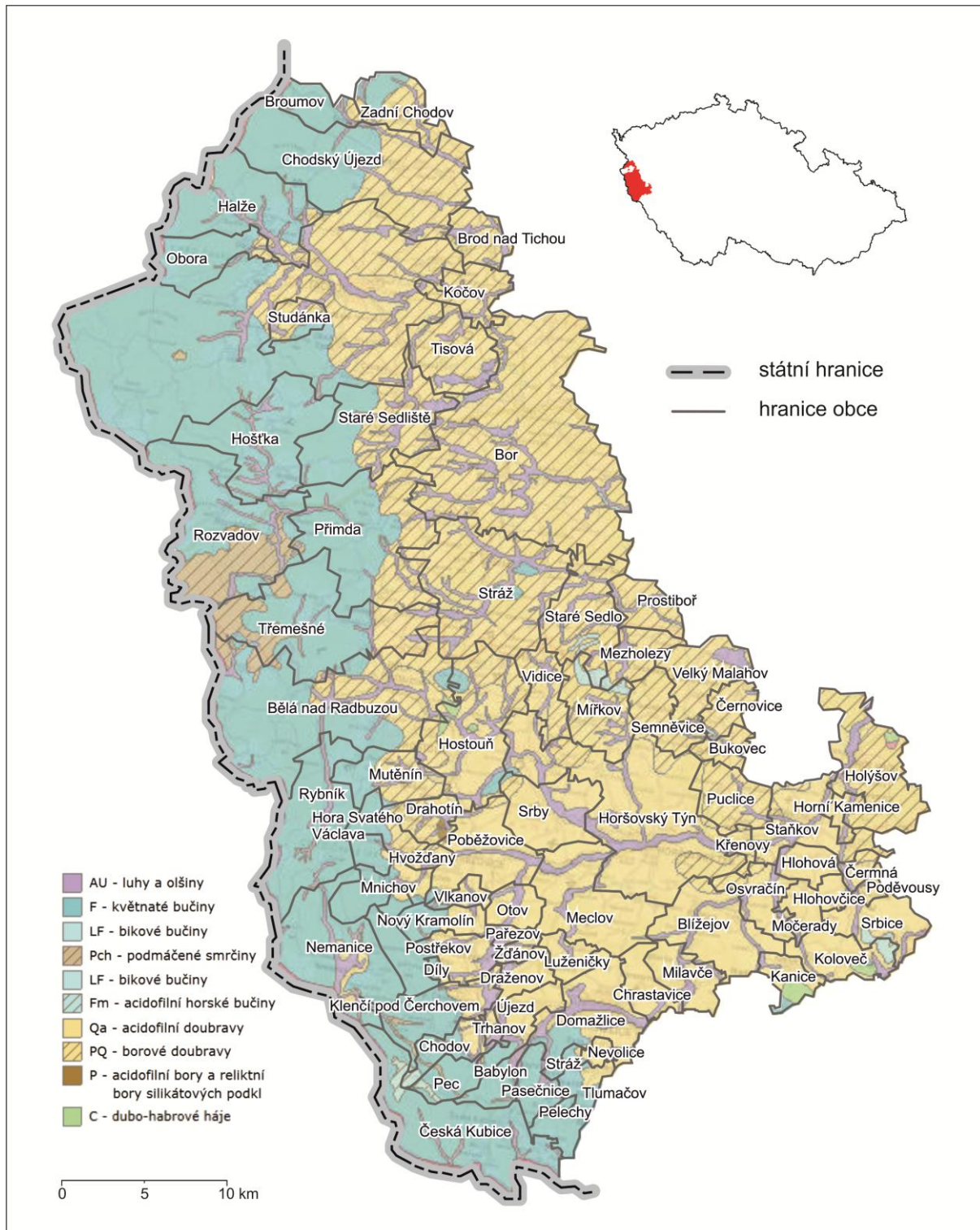
Z hlediska hydrogeologického území náleží území do třech rajonů a to: Krystalinikum v povodí Mže po Stříbro a Radbuzy po Staňkov, Krystalinikum Českého lesa v povodí Kateřinského potoka a Krystalinikum Českého lesa v povodí Schwarzach (www.mapy.geology.cz).

6.1.6. Biogeografické poměry

Co se týče biogeografického členění tak území náleží dle členění Culka do třech bioregionů. Jsou to Českoleský, Tachovský a Plzeňský bioregion (Culek, 1995). Krajina ze západu, s převažujícími lesními společenstvy, na východ poměrně ostře přechází do kulturně obhospodařovaného podhůří. Přírodní abiotické a biotické podmínky dlouhodobě ovlivňovaly historické osídlování a využívání zdejšího území. Zdejší krajinu je možno označit převážně za harmonickou (s vyváženým podílem přírodních a kulturních prvků). Na mapě č. 2 můžeme vidět přirozenou vegetaci na území MAS Český les. Oblast Českého lesa tvoří převážně květnaté bučiny. Pouze v okolí Přimdy najdeme podmáčené smrčiny a v oblasti vrcholu Čerchov acidofilní horské bučiny. Na východě území se nacházejí borové doubravy a acidofilní doubravy. V oblasti vrchoviny Sedmihoří najdeme okrajově bikové bučiny a u

Poběžovic acidofilní a reliktní bory. Kolem vodních toků nacházíme na celém území luhy a olšiny (Mikyška a kol., 1968).

Mapa č. 2: Geobotanická mapa území MAS Český les

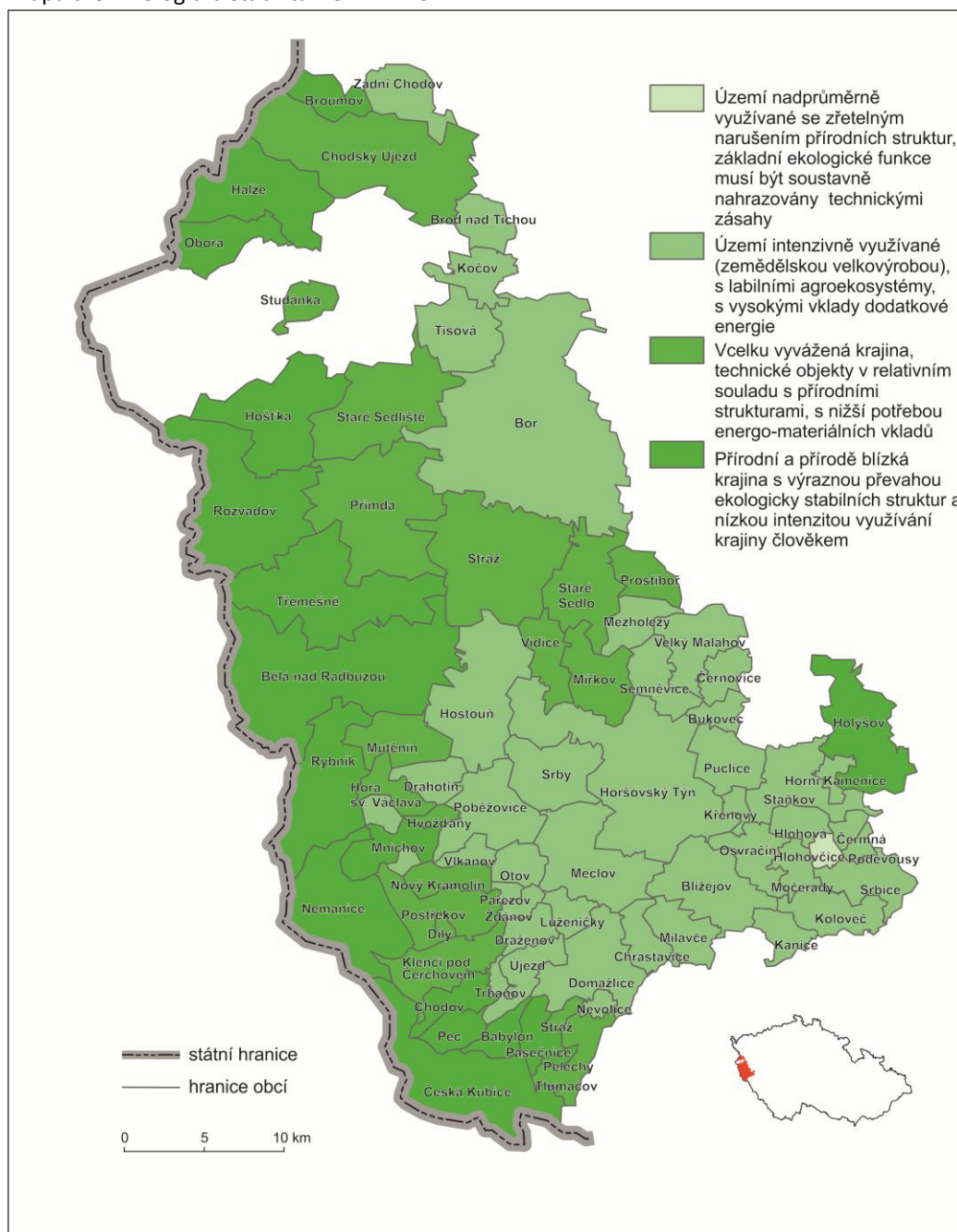


Zdroj: ArcCR, www.mapy.nature.cz

6.1.7. Ekologická stabilita

V rámci ekologické stability dle Míchala, 1985, se celé území MAS Český les jeví jako vcelku vyvážená krajina, technické objekty v relativním souladu s přírodními strukturami, s nižší potřebou energo-materiálních vkladů. Příčinou je dlouhodobá izolace území. Krajina je proto vhodná k rekreaci a využití najde i v oblasti cestovního ruchu za předpokladu dobré infrastruktury a nabídky služeb. Koeficient ekologické stability pro jednotlivé obce najdeme na mapě č. 3. Z mapy je patrné, že ekologická stabilita stoupá směrem k hranici.

Mapa č. 3: Ekologická stabilita k 31. 12. 2012



Zdroj: ArcCR, www.czso.cz; vlastní výpočty; Míchal, 1985

6.2. Řízení obcí, informovanost a spolupráce

6.2.1. Řízení obcí

Území MAS Český les tvoří celkem 77 obcí, které spadají celkem do pěti obcí s rozšířenou působností (ORP). Obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou mezičlánkem přenesené působnosti státní správy mezi krajskými úřady a obecními úřady. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mají oproti ostatním obecním úřadům některé oblasti působnosti navíc, a to nejen pro svůj vlastní, základní správní obvod, ale zpravidla i pro další obce v okolí.

Tabulka č. 14 rozděluje všechny obce v MAS Český les do příslušných ORP.

Tabulka č. 14: Rozdělení obcí dle ORP

ORP	Obce
ORP Domažlice (48 %)	Babylon, Bělá nad Radbuzou, Česká Kubice, Díly, Domažlice, Drahotín, Draženov, Hora Svatého Václava, Hostouň, Hvoždany, Chodov, Chrastavice, Kanice, Klenčí pod Čerchovem, Koloveč, Luženičky, Milavče, Mnichov, Mutěšín, Nemanice, Nevolice, Nový Kramolín, Otov, Pařezov, Pasečnice, Pec, Pelechy, Poběžovice, Postřekov, Rybník, Srbice, Stráž (DO), Tlumačov, Trhanov, Újezd, Vlkanov, Ždánov
ORP Horšovský Týn (24 %)	Blížejov, Čermná, Hlohová, Hlohovčice, Horšovský Týn, Křenovy, Meclov, Mezholezy (HT), Mířkov, Močerady, Osvračín, Poděvousy, Pučlice, Semněvice, Srby, Staňkov, Velký Malahov, Vidice
ORP Stod (5 %)	Bukovec, Černovice, Holýšov, Horní Kamenice
ORP Stříbro (1 %)	Prostiboř
ORP Tachov (22 %)	Bor, Brod nad Tichou, Broumov, Halže, Hošťka, Chodský Újezd, Kočov, Obora, Přimda, Rozvadov, Staré Sedliště, Staré Sedlo, Stráž (TC), Studánka, Tisová, Třemešné, Zadní Chodov

Zdroj: vlastní šetření

Obec je právnická osoba, veřejnoprávní korporace, která je základní jednotkou veřejné správy. Obec má vlastní majetek a vystupuje v právních vztazích svým jménem.

Na území MAS Český les leží celkem 66 obcí, 8 měst a 3 městysy.

Tabulka č. 15: Typy obcí na území MAS Český les

Typ	Obce
Obec	Babylon, Blížejov, Brod nad Tichou, Broumov, Bukovec, Čermná, Černovice, Česká Kubice, Díly, Drahotín, Draženov, Halže, Hlohová, Hlohovčice, Hora Svatého Václava, Horní, Kamenice, Hošťka, Hvoždany, Chodov, Chodský Újezd, Chrastavice, Kanice, Kočov, Křenovy, Luženičky, Meclov, Mezholezy (HT), Milavče, Mířkov, Mnichov, Močerady, Mutěšín, Nemanice, Nevolice, Nový Kramolín, Obora, Osvračín, Otov, Pařezov, Pasečnice, Pec, Pelechy, Poděvousy, Postřekov, Prostiboř, Přimda, Pučlice, Rozvadov, Rybník, Semněvice, Srbice, Srby, Staré Sedliště, Staré Sedlo, Stráž (Do), Studánka, Tisová, Tlumačov, Trhanov, Třemešné, Újezd, Velký Malahov, Vidice, Vlkanov, Zadní Chodov, Ždánov

Typ	Obce
Městys	Klenčí pod Čerchovem, Koloveč, Stráž (Tc)
Město	Bělá nad Radbuzou, Bor, Domažlice, Holýšov, Horšovský Týn, Hostouň, Poběžovice, Staňkov

Zdroj: vlastní šetření

Obec v rámci své samostatné působnosti spravuje sama záležitosti, které jsou v jejím zájmu a v zájmu jejích občanů dle příslušných zákonů. Chod obce mohou ovlivňovat především orgány obce ale samozřejmě i její občané.

Občané žijící na území MAS Český les jsou si vědomi své povinnosti a možnosti ovlivnit dění na úrovni samosprávy obcí, což dokazuje následující tabulka z výsledků voleb z 20. – 21. 10. 2006 a 15. – 16. 10. 2010 v porovnání s Plzeňským krajem a Českou republikou. Volební účast občanů žijících na území MAS Český les v jednotlivých letech vždy dosáhla více než 60 % účasti a je o více než 10 % vyšší než účast voličů v Plzeňském kraji a České republice.

Tabulka č. 16: Účast voličů ve volbách v letech 2006, 2010

	Rok 2006	Rok 2010
Česká republika	46,40 %	48,50 %
Plzeňský kraj	47,90 %	49,23 %
MAS Český les	62,50 %	61,30 %

Zdroj: www.czso.cz

Tabulka č. 17: Zvolení starostové dle obcí v MAS Český les

Obec	Jméno starosty/ky	Uvolněný/á Neuvolněný/á
Babylon	Pazdera Miroslav	neuvolněný
Bělá nad Radbuzou	Picka Libor	uvolněný
Blížejev	Červenka Jiří	uvolněný
Bor	Myslivec Petr	uvolněný
Brod nad Tichou	Karásek Stanislav	neuvolněný
Broumov	Liška Ondřej	neuvolněný
Bukovec	Švajková Libuše	neuvolněná
Čermná	Šperl Jan	uvolněný (senior)
Černovice	Vavříčka František	uvolněný
Česká Kubice	Koranda Vladimír	neuvolněný
Díly	Anderle Vlastimil	uvolněný
Domažlice	Mach Miroslav	uvolněný
Drahotín	Michal Jan	neuvolněný
Draženov	Sladký Štěpán	uvolněný
Halže	Čurka František	uvolněný
Hlohová	Čapek Jiří	neuvolněný
Hlohovčice	Kaigl Josef	neuvolněný

Obec	Jméno starosty/ky	Uvolněný/á Neuvolněný/á
Holýšov	Pazour Antonín	uvolněný
Hora Svatého Václava	Kraml David	neuvolněný
Horní Kamenice	Hůla Jan	neuvolněný
Horšovský Týn	Holeček Josef	uvolněný
Hostouň	Rauch Miroslav	uvolněný
Hošťka	Sojková Hana	uvolněná
Hvoždany	Šustr Václav	neuvolněný
Chodov	Etzl Jan	uvolněný
Chodský Újezd	Marosz Vladimír	uvolněný
Chrastavice	Petržík Václav	neuvolněný
Kanice	Ptáková Marie	uvolněná
Klenčí pod Čerchovem	Smutný Karel	uvolněný
Kočov	Pešek Miroslav	neuvolněný
Koloveč	Pergl Václav	neuvolněný
Křenovy	Bufka Vladimír	neuvolněný
Luženičky	Kopecký František	uvolněný
Meclov	Martínek Zdeněk	uvolněný
Mezholezy (HT)	Karbanová Jana	uvolněná (senior)
Milavče	Sazama Jan	uvolněný (senior)
Mířkov	Bureš Josef	uvolněný (senior)
Mnichov	Johánek Josef	neuvolněný
Močerady	Starý Josef	neuvolněný
Mutěnin	Pešava Josef	uvolněný (senior)
Nemanice	Bartošek Ivan	neuvolněný
Nevolice	Velek Josef	neuvolněný
Nový Kramolín	Buršík Jan	neuvolněný
Obora	Jurková Helena	neuvolněná
Osvračín	Strakoš Milan	uvolněný (senior)
Otov	Javorský Miroslav	neuvolněný
Pařezov	Konop Pavel	neuvolněný
Pasečnice	Svobodová Marie	neuvolněná
Pec	Riederer Jan	neuvolněný
Pelechý	Váchalová Hana	neuvolněná
Poběžovice	Říha Hynek	uvolněný
Poděvousy	Veselý Vít	neuvolněný
Postřekov	Friš František	uvolněný
Prostiboř	Benešová Renata	neuvolněná
Přimda	Kunt Miroslav	uvolněný
Puclice	Machová Marie	uvolněný (senior)
Rozvadov	Vrabec Bořivoj	uvolněný
Rybník	Kadlec Miroslav	uvolněný
Semněvice	Hálek Josef	uvolněný

Obec	Jméno starosty/ky	Uvolněný/á Neuvolněný/á
Srbice	Kastnerová Markéta	uvolněná (senior)
Srby	Šimek Jiří	neuvolněný
Staňkov	Horák Alexandr	neuvolněný
Staré Sedliště	Valíčková Jitka	uvolněná
Staré Sedlo	Svobodová Jana	uvolněná
Stráž (DO)	Kinzlerová Nikola	neuvolněná
Stráž (TC)	Fišpera Karel	uvolněný
Studánka	Zapletalová Irena	uvolněná
Tisová	Čadková Marie	uvolněná
Tlumačov	Konop Jaroslav	uvolněný
Trhanov	Frei Ondřej	neuvolněný
Třemešné	Kletečka Ladislav	uvolněný
Újezd	Kalčík Václav	uvolněný
Velký Malahov	Brichzin Václav	uvolněný
Vidice	Šmejkal Václav	uvolněný
Vlkanov	Doktor Jan	neuvolněný
Zadní Chodov	Šmejkal Jiří	uvolněný
Ždánov	Kopecký Jiří	neuvolněný

Zdroj: vlastní šetření

Většina malých obcí do 500 obyvatel má neuvolněného starostu/ku, jedná se o obce Hvožďany, Močerady, Hora Svatého Václava, Pelechý, Bukovec, Otov, Obora, Broumov, Vlkanov, Prostiboř, Křenovy, Ždánov, Pařezov, Nevolice, Hlohovčice, Drahotín, Pasečnice, Kočov, Nový Kramolín, Pec, Stráž (DO), Horní Kamenice, Mnichov, Poděvousy, Hlohová, Brod nad Tichou, Nemanice, Babylon, Puclice, Třemešné, Srbice, Chrastavice a Srby. Z celkového počtu obcí v MAS Český les je to 43 % obcí.

26 % obcí z celkového počtu ve sledovaném území, které mají do 500 obyvatel, mají uvolněného starostu/ku, jsou to: Mezholezy (HT), Vidice, Černovice, Rybník, Kanice, Semněvice, Černá, Staré Sedlo, Mutěnin, Zadní Chodov, Mířkov, Velký Malahov, Luženičky, Díly, Draženov, Újezd, Tlumačov, Hoštka, Studánka a Tisová.

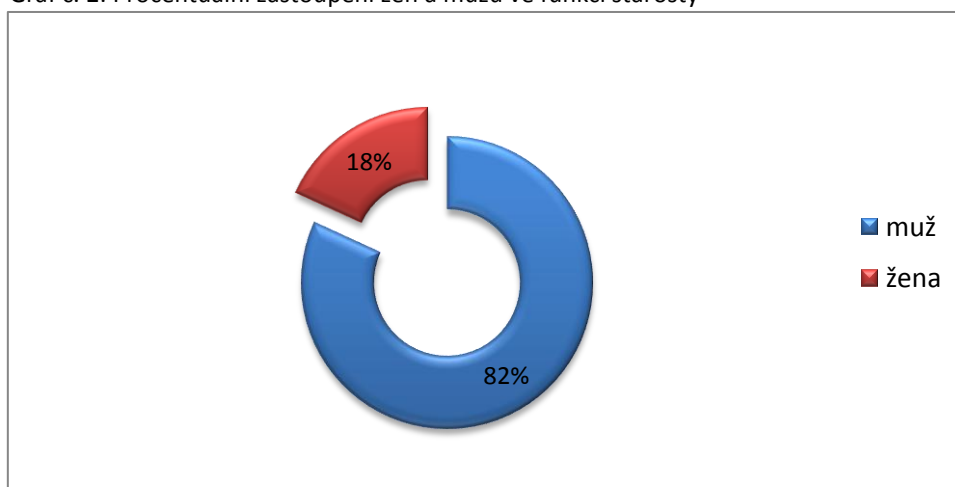
Obce nad 500 obyvatel mají převážně uvolněného starostu/ku. Procentuálně to odpovídá opět 26 % zastoupení obcí z celkového počtu obcí ležících na území MAS Český les. Jedná se o obce Milavče, Osvračín, Rozvadov, Chodský Újezd, Chodov, Halže, Meclov, Stráž (TC), Postřekov, Klenčí pod Čerchovem, Hostouň, Staré Sedliště, Blížejev, Přimda, Pobežovice, Bělá nad Radbuzou Bor, Horšovský Týn, Holýšov a Domažlice.

V obcích nad 500 obyvatel mají obce Trhanov, Česká Kubice a Koloveč neuvolněné starosty. Neuvolněného starostu má dokonce i město Staňkov, které má přes 3 000 obyvatel. Což odpovídá 5 % zastoupení obcí z celkového počtu obcí.

Jak vyplývá z tabulky č. 17 a grafů 2 a 3 je celkový počet uvolněných starostů/tek vyšší než neuvolněných. Uvolněných je celkem 43 starostů a starostek, což je 56 % z celkového počtu starostů/tek obcí ležících na území MAS Český les. Neuvolněných je celkem 34 starostů a starostek, což je 44 % z celkového počtu starostů/tek obcí ležících na území MAS Český les.

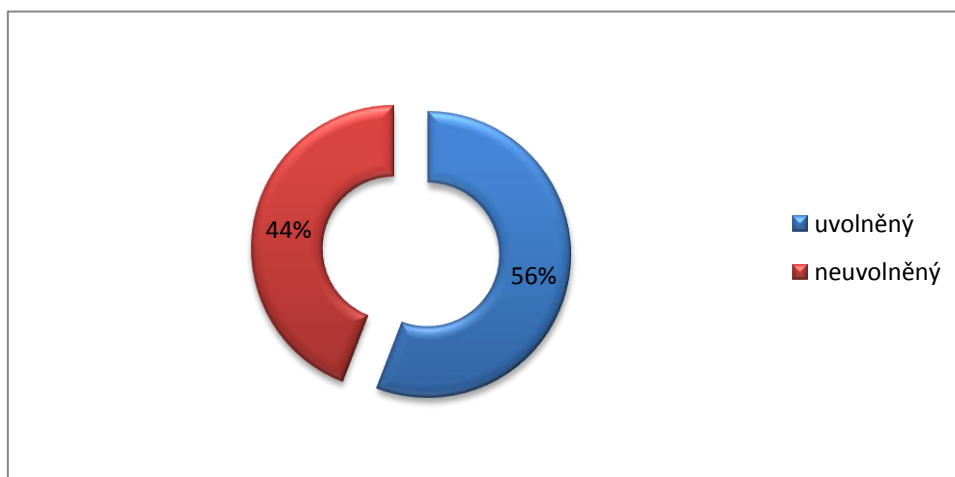
Z hlediska rozdělení pohlaví převládají muži ve funkci starosty, kterých je celkem 63 (82 %). Žen ve funkci starostek je 14 (18 %). Zajímavé je, že funkci starosty/ky vykonává 10 % starostů a starostek, kteří jsou již v důchodovém věku.

Graf č. 2: Procentuální zastoupení žen a mužů ve funkci starosty



Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 3: Procentuální rozdělení starostů z hlediska uvolněnosti



Zdroj: vlastní šetření

6.2.2. Hospodaření obcí

Všechny samosprávy mají ze zákona povinnost nakládat se svým majetkem účelně a hospodárně. Vzhledem k tomu, že problematika obecního hospodaření je sama o sobě velmi rozsáhlá, je možno na ni nahlížet z různých úhlů pohledu. Ministerstvo financí provádí hodnocení hospodárnosti obcí, včetně jimi zřízených příspěvkových organizací.

Monitorovacími indikátory jsou ukazatelé celkové likvidity a podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům. Pozornost je věnována zejména těm obcím, jejichž ukazatel celkové likvidity je k 31. 12. 2012 v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %, a které se v tomto intervalu vyskytly opakovaně.

Obec	Počet obyvatel	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %); (> 25 %)	Celková likvidita <0;1>
Babylon	304	17,42	1,61
Bělá nad Radbuzou	1767	14,49	0,5
Blížejov	1461	21,5	2,05
Bor	4153	8,16	1,85
Brod nad Tichou	258	16,71	3,99
Broumov	124	1,97	19,3
Bukovec	91	2,55	7,14
Čermná	239	3,32	6,15
Černovice	170	5,24	2,03
Česká Kubice	866	4,97	5,65
Díly	397	17,86	1,46
Domažlice	11110	8,99	0,56
Drahotín	190	2,03	5,64
Draženov	403	7,58	3,27
Halže	957	10,28	2,68
Hlohová	252	1,7	1,55
Hlohovčice	180	0,32	43,57
Holýšov	4995	15,08	0,75
Hora Svatého Václava	66	1,14	12,81
Horní Kamenice	236	3,15	1,43
Horšovský Týn	4994	6,02	0,71
Hostouň	1311	12,68	1,84
Hošťka	429	3,59	3,89
Hvozdňany	32	0,46	25,77
Chodov	771	16,29	1,59
Chodský Újezd	768	3,88	4,75
Chrastavice	388	0,99	6,25
Kanice	187	0,36	34,84
Klenčí pod Čerchovem	1293	11,06	1,2
Kočov	196	5,11	9,51
Koloveč	1003	5,1	2,37
Křenovy	136	0,49	17,5
Luženičky	334	2,25	8,27
Meclov	1106	1,26	5,19

Obec	Počet obyvatel	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %); (> 25 %)	Celková likvidita <0;1>
Mezholezy HT	136	3,38	7,82
Milavče	588	2,52	2,2
Mířkov	267	5,57	4,53
Mnichov	240	2	3,91
Močerady	62	0,37	12,24
Mutěnin	245	2,18	5,39
Nemanice	260	6,33	2,41
Nevolice	173	1,2	16,08
Nový Kramolín	225	18,62	10,25
Obora	115	5,18	1,42
Osvračín	593	4,32	5
Otov	102	0,65	18,03
Pařezov	158	1,72	2,23
Pasečnice	194	1,89	6,16
Pec	232	6,91	5,56
Pelechy	77	1,28	12,59
Poběžovice	1600	22,03	1,86
Poděvousy	251	1,64	10,11
Postřekov	1113	8,26	6,25
Prostiboř	135	7,38	2,24
Přimda	1544	3,05	2,34
Puclice	346	2,33	1,52
Rozvadov	750	3,25	3,9
Rybník	180	2,84	4,03
Semněvice	187	0,77	8,78
Srbice	382	1,21	5,43
Srby	421	1,38	22,34
Staňkov	3248	15,86	1,93
Staré Sedliště	1311	2,29	4,48
Staré Sedlo	241	0,11	92,44
Stráž Do	232	1,32	11,02
Stráž Tc	1112	4,18	4,32
Studánka	464	2,69	4,86
Tisová	472	1,3	10,15
Tlumačov	422	4,84	12,98
Trhanov	551	2,42	5,35
Třemešné	375	1,66	10,9
Újezd	414	1,41	2,87
Velký Malahov	283	5,15	2,25
Vidice	166	0,52	35,28

Obec	Počet obyvatel	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %); (> 25 %)	Celková likvidita <0;1>
Vlkanov	132	1,05	17,99
Zadní Chodov	258	2,65	1,8
Ždánov	152	4,92	3,94

Zdroj: www.mfcr.cz

Je třeba si uvědomit, že zpravidla tyto monitorovací indikátory nevykazují a neodpovídají skutečnému stavu finančních prostředků, které obec během daného období získala nebo musela vynaložit. Jedná se pouze o monitoring, který by měl vést obce k větší obezřetnosti při hospodaření se svěřenými veřejnými prostředky. Všechny obce na území MAS Český les nakládají se svým majetkem účelně a hospodárně, jelikož z výše uvedené tabulky je patrné, že žádná obec na území MAS Český les nevykazuje podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 % a zároveň interval celkové likvidity <0;1>.

6.2.3. Informovanost

Občané jsou informováni o dění v obcích několika způsoby. Především prostřednictvím úřední desky, internetových stránek, veřejného rozhlasu, obecních zpravodajů, veřejných zasedání zastupitelstva obce, prostřednictvím mobilních telefonů zasláním sms zpráv, veřejných setkání v obcích a prostřednictvím regionálního tisku a jiných médií.

Zatímco výše uvedené možnosti informování občanů záleží na aktivní činnosti jednotlivých obcí, informovanost prostřednictvím úřední desky vyplývá přímo ze zákona. Úřední deska je veřejně přístupná a slouží především ke zveřejňování obecně závazných vyhlášek a nařízení, právních předpisů, rozhodnutí a jiných dokumentů obce. Obce zřizují úřední desku fyzickou (skleněná uzamykatelná skříňka) a elektronickou.

Všechny obce mají k dispozici Czech POINT, který usnadní občanům přístup k údajům, opisům a výpisům, které jsou v centrálních veřejných evidencích a registrech.

6.2.4. Spolupráce

Na území MAS Český les má sídlo 5 dobrovolných svazků obcí, které jsou členy MAS Český les. Jedná se o svazky obcí, které sdružují několik obcí za účelem dosažení společného cíle. Následující tabulky č. 19 – 23 obsahují přehled o jednotlivých dobrovolných svazcích.

Tabulka č. 19: Borsko

Název DSO	BORSKO
Adresa	Bor, nám. Republiky 1, 348 02
IČ	69979715

Web	www.borsko.snadno.eu		
Počet členů DSO	8		
Název	ORP	Adresa	IČ
Bor	Tachov	nám. Republiky 1, 348 02	00259713
Přimda	Tachov	nám. Republiky 112, 348 06	00260118
Rozvadov	Tachov	Rozvadov 10, 348 07	00260126
Staré Sedliště	Tachov	Staré Sedliště 359, 348 01	00260142
Hošťka	Tachov	Hošťka 75, 348 06	00259853
Staré Sedlo	Tachov	Staré Sedlo 60, 348 04	00259608
Třemešné pod Přimdou	Tachov	Třemešné pod Přimdou 16, 348 08	00260274
Stráž	Tachov	Stráž 1, 348 05	00260169

Tabulka č. 20: Lučina

Název DSO	Lučina		
Adresa	Žďárská 187, 348 16 Halže		
IČ	68783213		
Web	www.lucina.jz.cz		
Počet členů DSO	16		
Název	ORP	Adresa	IČ
Brod n. Tichou	Tachov	Brod nad Tichou 96, 348 15	00573787
Broumov	Tachov	Broumov 97, Planá, 348 15	00573680
Ctiboř <i>neleží na území MAS Český les</i>	Tachov	Ctiboř 70, 347 01	00868841
Částkov <i>neleží na území MAS Český les</i>	Tachov	Částkov 49, 347 01	00573779
Dlouhý Újezd <i>neleží na území MAS Český les</i>	Tachov	Dlouhý Újezd 170, 347 01	00573761
Halže	Tachov	Žďárská 187, 348 16	00259829
Chodský Újezd	Tachov	Chodský Újezd 71, Planá, 348 15	00259870
Kočov	Tachov	Kočov 29, Planá, 348 15	00573795
Lesná <i>neleží na území MAS Český les</i>	Tachov	Lesná 1, 347 01	00259969
Lom	Tachov	Lom u Tachova 35, Tachov,	00573752

<i>neleží na území MAS Český les</i>		347 01	
Milíře <i>neleží na území MAS Český les</i>	Tachov	Milíře 140, 348 16	00573639
Obora	Tachov	Obora 57, 348 16	00573698
Studánka	Tachov	Studánka 170,	00573744
Tachov <i>neleží na území MAS Český les</i>	Tachov	Hornická 1695, Tachov, 347 01	00260231
Tisová	Tachov	Tisová 5, 348 01	00573809
Zadní Chodov	Tachov	Zadní Chodov 100, Planá, 348 15	00573671

Tabulka č. 21: Mikroregion Dobrohost

Název DSO	Mikroregion Dobrohost		
Adresa	Rybník 10, 345 25 Hostouň u Horšovského Týna		
IČ	69980608		
Web	www.dobrohost.cz		
Počet členů DSO	7		
Název	ORP	Adresa	IČ
Hora Svatého Václava	Domažlice	Hora Svatého Václava 6, 345 22 Poběžovice	00572217
Drahotín	Domažlice	Drahotín 72, 345 22 Poběžovice	00572284
Mnichov	Domažlice	Mnichov 73, 345 22 Poběžovice	00572225
Poběžovice	Domažlice	Náměstí Míru 47, 345 22, Poběžovice	00253669
Rybník	Domažlice	Rybník 10, 345 25 Hostouň	00253707
Hvoždany	Domažlice	Hvoždany 27, 345 22 Poběžovice	00572241
Mutěnin	Domažlice	Mutěnin 60, 345 25 Hostouň	00572560

Tabulka č. 22: Sedmihorí

Název DSO	„SEDMIHOŘÍ“		
Adresa	Staré Sedlo 60, 348 02 Bor		
IČ	69969442		
Web	www.jz.cz/valcha-sedmihori		
Počet členů DSO	5		
Název	ORP	Adresa	IČ

Staré Sedlo	Tachov	Staré Sedlo 60, 348 02 Bor	00260151
Prostiboř	Stříbro	Prostiboř 37, 349 01 Stříbro	00573663
Mezholezy	Horšovský Týn	Mezholezy 24, 346 01 Horšovský Týn	00253561
Mířkov	Horšovský Týn	Mířkov 77, 346 01 Mířkov	00572659
Vidice	Horšovský Týn	Vidice 43, Horšovský Týn	00572411
Stráž	Tachov	Stráž 1, 348 02 Bor	00260169
Semněvice	Horšovský Týn	Semněvice 34, Horšovský Týn	00253715

Tabulka č. 23: Domažlicko

Název DSO	Svazek českých měst a obcí v česko-bavorském pohraničním prostoru „Domažlicko“		
Adresa	Babylon 27, 344 01 Domažlice		
IČ	18232507		
Web	www.svazekdomazlicko.cz		
Počet členů DSO	45		
Název	ORP	Adresa	IČ
Babylon	Domažlice	Babylon 27, 344 01 Domažlice	00572551
Blížejev	Horšovský Týn	Blížejev 151, 346 01 Horšovský Týn	00253243
Bělá nad Radbuzou	Domažlice	Náměstí 200, 345 26 Bělá nad Radbuzou	00253235
Čermná	Horšovský Týn	Čermná 49, 345 61 Staňkov	00480339
Černovice	Stod	Černovice 21, 345 62 Holýšov	00572322
Česká Kubice	Domažlice	Česká Kubice 82, 345 32 Česká Kubice	00253294
Díly	Domažlice	Díly 75, 344 01 Domažlice	00572586
Domažlice	Domažlice	Nám. Míru 1, 344 01 Domažlice	00253316
Draženov	Domažlice	Draženov 70, 344 01 Domažlice	00253332
Hlohovčice	Horšovský Týn	Hlohovčice 80, 345 61 Staňkov	00572403
Holýšov	Stod	Nám. 5. Května 32, 345 62 Holýšov	00253367
Horšovský Týn	Horšovský Týn	Nám. Republiky 52, 346 01 Horšovský Týn	00253383
Hostouň	Domažlice	Dobrohostova 110, 345 25 Hostouň	00253391
Chodov	Domažlice	Chodov 155, 345 33 Trhanov	00253421
Chrastavice	Domažlice	Chrastavice 28, 344 01 Domažlice	00572641
Kanice	Domažlice	Kanice 32, 345 43 Koloveč	00572519

Koloveč	Domažlice	U Staré fary 142, 345 43 Koloveč	00253481
Křenovy	Horšovský Týn	Křenovy 29, 345 61 Staňkov	00572420
Luženičky	Domažlice	Luženičky 1, 344 01 Domažlice	00253537
Meclov	Horšovský Týn	Meclov 137, 345 21 Meclov	00253553
Milavče	Domažlice	Milavče 1, 344 01 Domažlice	00253570
Mířkov	Horšovský Týn	Mířkov 77, 346 01 Hošovský Týn	00572659
Močerady	Horšovský Týn	Močerady 50, 345 61 Staňkov	00572578
Mutěnin	Domažlice	Mutěnin 60, 345 25 Hostouň	00572560
Nemanice	Domažlice	Nemanice 17, 345 36 Nemanice	00253634
Neuměř	Stod	Neuměř 26, 345 62 Holýšov	00572331
Nevolice	Domažlice	Nevolice 4, 344 01 Domažlice	00572187
Osvračín	Horšovský Týn	Osvračín 81, 345 61 Osvračín	00253651
Pasečnice	Domažlice	Nová Pasečnice 33, 344 01 Domažlice	00572179
Pec	Domažlice	Pec 58, 344 01 Domažlice	00572195
Pelechý	Domažlice	Pelechý 27, 344 01 Domažlice	00572161
Poběžovice	Domažlice	Nám. Míru 47, 345 22 Poběžovice	00253669
Postřekov	Domažlice	Postřekov 270, 345 35 Postřekov	00253685
Puclice	Horšovský Týn	Puclice 1, 345 61 Staňkov	00253693
Rybník	Domažlice	Rybník 10, 345 25 Hostouň	00253707
Semněvice	Horšovský Týn	Semněvice 34, 346 01 Hošovský Týn	00253715
Srbice	Domažlice	Srbice 25, 345 43 Koloveč	00253731
Srby	Horšovský Týn	Srby 70, 346 01 Hošovský Týn	00477648
Staňkov	Horšovský Týn	Staňkov 83, 378 06 Suchdol nad Lužnicí	00253766
Stráž	Domažlice	Stráž 4, 344 01 Domažlice	00253774
Tlumačov	Domažlice	Tlumačov 107, 344 01 Tlumačov	00253804
Trhanov	Domažlice	Trhanov 63, 345 33 Trhanov	00572209
Újezd u Domažlic	Domažlice	Újezd u Domažlic 54, 344 01 Domažlice	00253839
Velký Malahov	Horšovský Týn	Velký Malahov 28, 346 01 Velký Malahov	00572446
Zahořany <i>neleží na území MAS Český les</i>	Domažlice	Zahořany 7, 344 01 Domažlice	00253880

6.3. Historie území MAS Český les

Příznivé podmínky pro osídlení západních Čech vytvořilo výrazné oteplení po skončení poslední doby ledové v období pozdního paleolitu a mezolitu. V tomto období pronikaly na území Českého lesa malé skupinky lovců převážně z bavorského území. Ve střední době bronzové byly jihozápadní Čechy díky centru milavečské kultury (Milavče u Domažlic) jednou z nejvýznamnějších oblastí Čech. Přítomnost Keltů (400 př. n. l.) dokládají nálezy keltských mincí u Mnichova a Pivoně. V době římské nebylo území západních Čech příliš obydleno, proto v 7. století přicházeli slovanští kolonisté do téměř nezalidněných oblastí. V souvislosti s bitvou ve Všerubském průsmyku (1040) jsou poprvé uváděni Chodové, svobodní sedláci, kteří měli oproti poddaným řadu privilegií a úlev. Původní osídlení Chodů sahalo od Chodové Plané přes Tachov a Přimdu až na Domažlicko. Oblast v okolí Tachova, Chodové Plané a Přimdy byla ve 13. - 15. století germanizována, zatímco Domažlicko zůstalo vždy české. V průběhu 13. století za vlády Přemysla Otakara II. vznikala v podhůří Českého lesa první královská města (Tachov, Domažlice), která sloužila jako pohraniční pevnosti. Současně vznikala i města poddanská (Horšovský Týn). Během 14. století byla kolonizace regionu Českého lesa v podstatě dokončena.

Vlivem pobělohorských konfiskací v 17. století se výrazně změnila struktura majitelů šlechtických statků, majetek získala převážně německá šlechta. Většina území Českého lesa byla poněmčena, české zůstalo pouze Chodsko. V 18. století probíhala sklářská expanze, stavěly se nové hutě, sklárny i železárny. Ve velkém se zpracovávala dřevní hmota na pilách a v papírnách, páli se dřevěné uhlí, těžil se stavební kámen a vápenec. Území Českého lesa bylo zprůmyslňováno a doosídlováno zejména německým obyvatelstvem. Rozvoj průmyslu vedl k dalšímu plundrování již tak řídnoucích pohraničních lesů. Po rakouském státním bankrotu roku 1811 ovládla kraj velká bída. Většina skláren zanikla ve 2. polovině 19. století vlivem zdražení paliva. Lidé hledali jiný způsob obživy, zaměřovali se na truhlářství, výrobu perleťových knoflíků a obdělávání mýtin, které vznikly vytěžením lesa.

Za doby první republiky mělo obyvatelstvo na území Českého lesa z více jak 90 % německou národnost. Zhoršení životní úrovně Sudetských Němců v době hospodářské krize a nástup nacismu k moci v sousedním Německu se projevilo jejich příklonem k henleinovskému hnutí. Po podepsání Mnichovské dohody připadlo celé území Českého lesa kromě části Chodska a okolí Domažlic k Velkoněmecké říši.

Po skončení 2. světové války došlo k odsunu německého obyvatelstva. Do opuštěných vesnic přicházeli noví obyvatelé z vnitrozemí, ze Slovenska, reemigranti z Rumunska a Volyňští Češi. V roce 1951 byl přijat zákon o ochraně státních hranic. Při hranicích se stanovilo zakázané pásmo, kde nesměl bydlet nikdo, a pásmo hraniční, kde mohly bydlet jen osoby „spolehlivé“. Přes 20 vesnic ležících blízko hranic bylo srovnáno se zemí a zbylé vesnice značně chátraly, protože zde byl omezen volný pohyb a nedostatek pracovních příležitostí. V souvislosti s odsunem a následným uzavřením hraničního pásma došlo k

výraznému poklesu počtu obyvatel a postupnému chátrání a devastaci veškerých krajinářských úprav. Oblast, která dnes tvoří velkou část území MAS Český les, se dostala do izolace kulturní, společenské a ekonomické.

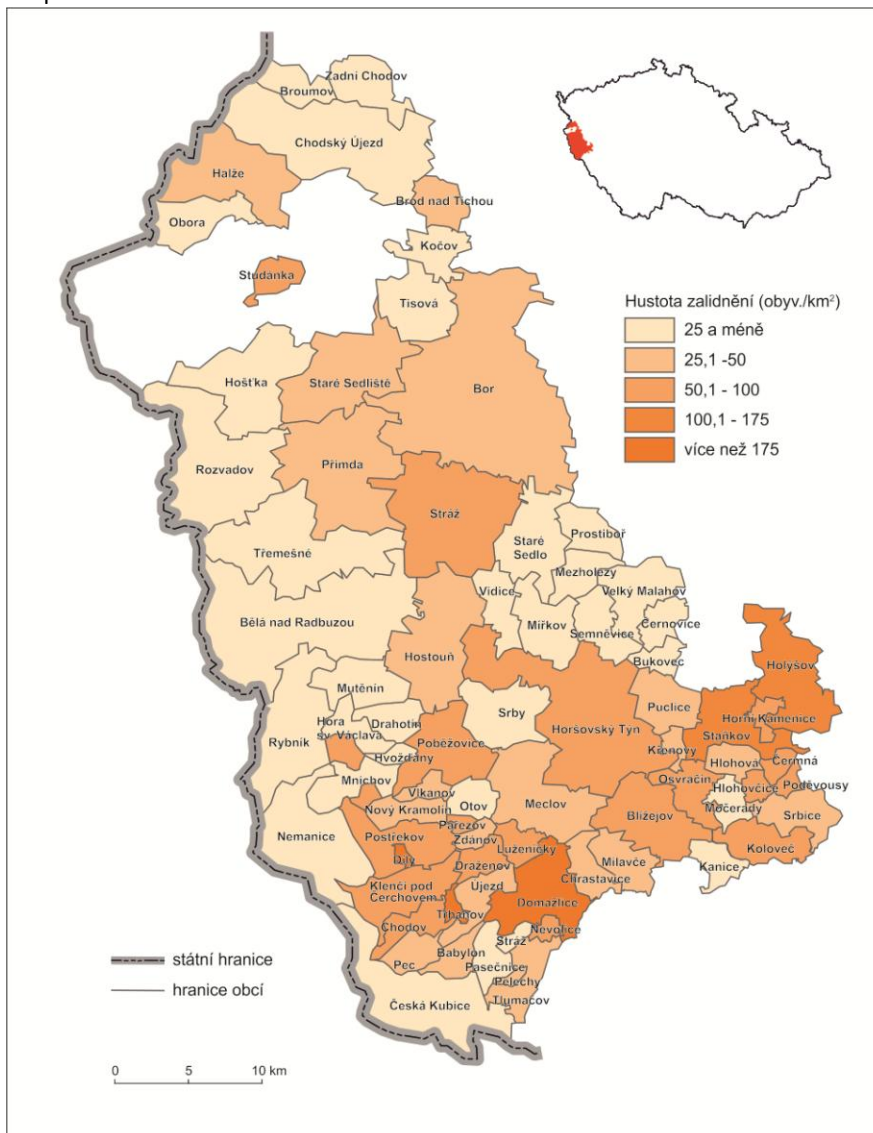
Změna nastala až po roce 1989, kdy došlo k otevření hranic, a pohraniční oblast dostala nové impulsy k rozvoji. V roce 2005 byla navíc vyhlášena chráněná krajinná oblast Český les.

6.4. Obyvatelstvo - vývoj osídlení a sídelní struktura, věková struktura, vzdělanostní struktura

6.4.1. Vývoj osídlení a sídelní struktura

Na území MAS Český les o rozloze 1 498,8 km² žilo k 1. 1. 2014 61 576 obyvatel. Základní informace o obcích najdeme v tabulce č. xxx. Hustota zalidnění činí na tomto území 41,1 obyv./km². S porovnáním s Plzeňským krajem, kde je hustota zalidnění cca 75,4 obyv./km², je podstatně nižší. Z porovnání vyplývá, že území je řídko zalidněné, navíc se značně roztroušenou sídelní strukturou s převahou obcí do 499 obyv, kterých je 54. Důvod je ten, že část území tvoří příhraničí, které bylo po 2. světové válce násilně vylidněno. Hustotu zalidnění pro jednotlivé obce můžeme pozorovat v mapě č. 4. Dle očekávání vykazují nejmenší hustotu zalidnění obce v příhraničí, a to pod 25 obyv./km². Největší zalidnění mají větší města a to Domažlice, Staňkov a Holýšov.

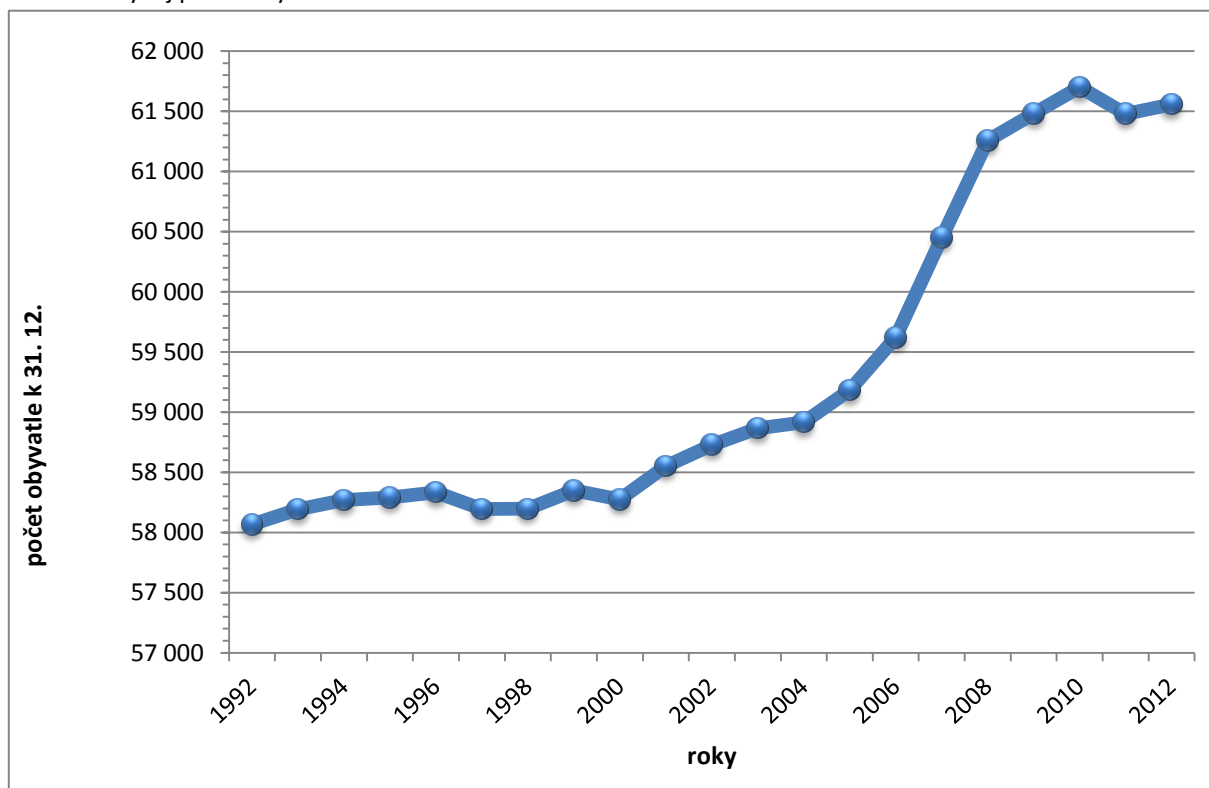
Mapa č. 4: Hustota zalidnění k 31. 12. 2012



Zdroj: ArcCR, www.czso.cz, vlastní výpočty

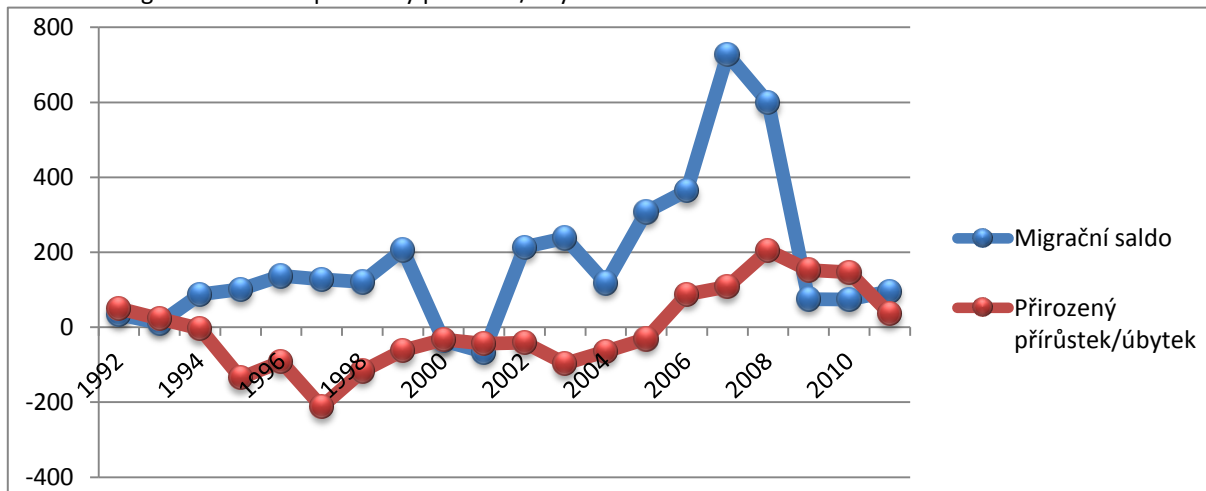
Počet obyvatel žijících na území MAS Český les je za poslední dvě desetiletí růstový o 6,1 %. Vývoj početních stavů je výslednicí pohybu obyvatel přirozenou měnou (natality a mortality) a stěhování (migrace) obyvatel. Kladné migrační saldo znamená, že se do obce přistěhovalo více obyvatel, než se vystěhovalo, přirozený přírůstek znamená, že počet živě narozených dětí byl vyšší než počet zemřelých obyvatel. Z grafu č. 5, kde je znázorněn přirozený přírůstek (úbytek) a migrace obyvatelstva, je jasně patrné, že obyvatelstvo na území MAS přibývá zejména díky imigraci obyvatel. Celkový nárůst obyvatelstva je znázorněn v grafu č. 4. Růstový trend však neplatí pro všechny obce. Někde naopak došlo k výraznému poklesu počtu obyvatel. Nejvyšší nárůst obyvatelstva o téměř 50 % pozorujeme u obcí Česká Kubice a Pařezov. Více jak 20% nárůst počtu obyvatel zaznamenaly obce Nevolice, Babylon, Chrastavice, Hostouň, Studánka, Luženičky, Ždánov, Blížejov a Mnichov. Naproti tomu největší pokles o více než 20 % sledujeme u obcí Zadní Chodov, Staré Sedlo, Otov, Hora Sv. Václava, Nemanice a Močerady. Mapa č. 5 nám ukazuje index změny počtu obyvatelstva mezi lety 1991 a 2011 u jednotlivých obcí na území MAS Český les. Můžeme si všimnout, že obecně dochází k poklesu obyvatel u obcí na Domažlicku. Na Tachovsku naopak dochází k mírnému nárůstu. Vysvětlením je nejspíše dálnici D5, na kterou se váže přítomnost větších podniků a tím vyšší počet pracovních příležitostí a také snadná dostupnost krajského města.

Graf č. 4: Vývoj počtu obyvatel



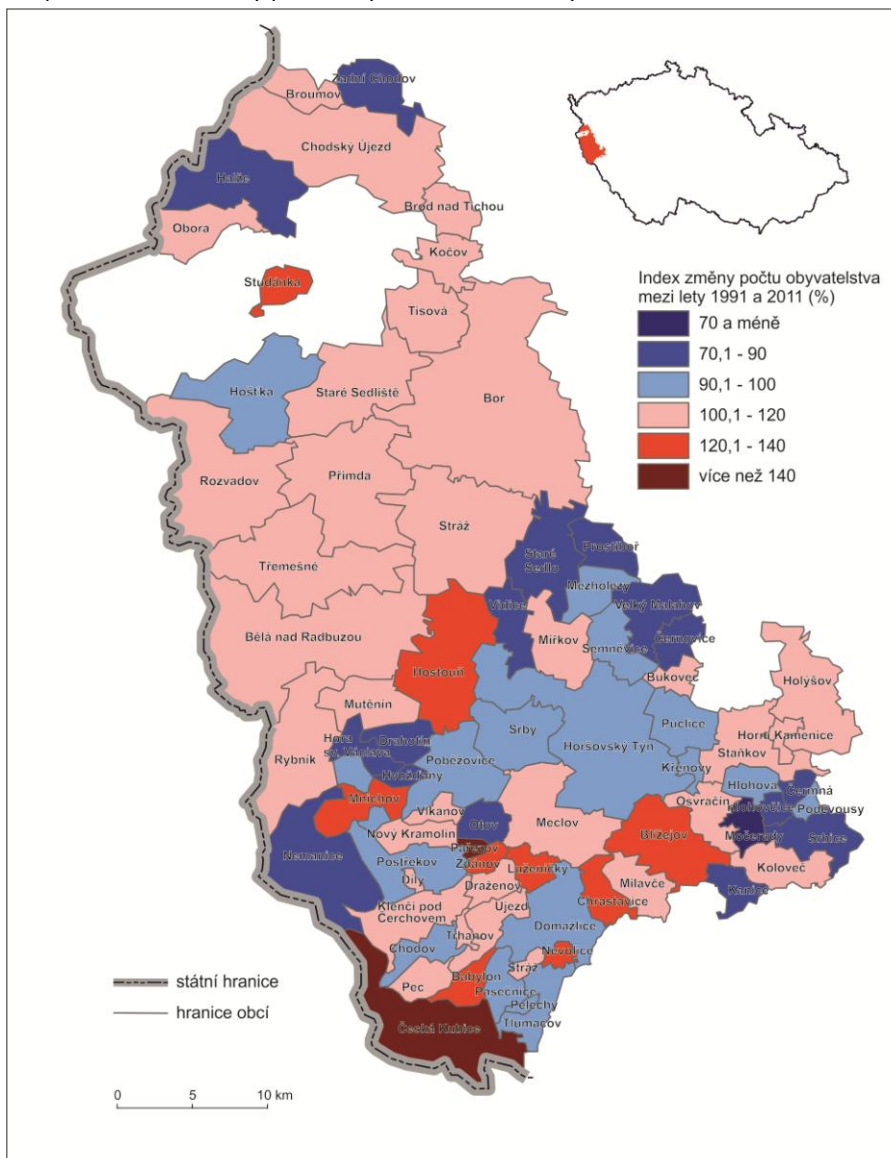
Zdroj: www.czso.cz

Graf č. 5: Migrační a saldo a přirozený přírůstek/úbytek



Zdroj: www.czso.cz

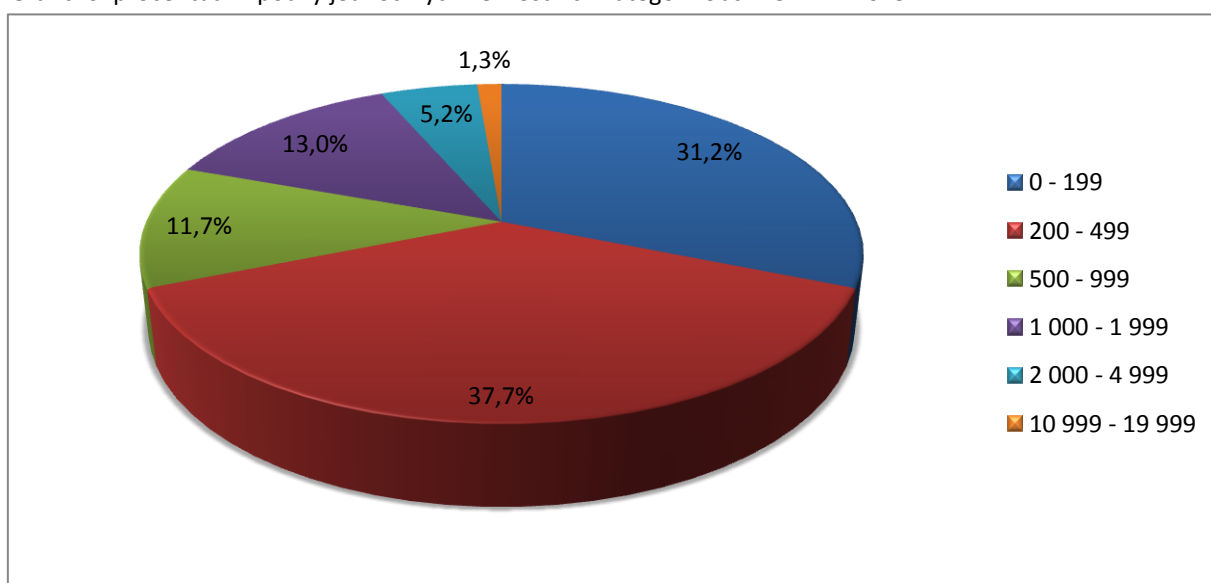
Mapa č. 5: Index změny počtu obyvatelstva mezi lety 1991 a 2011



Zdroj: ArcCR, www.czso.cz, vlastní výpočty

Rozvojové předpoklady obcí zásadně ovlivňuje role, jakou hrají ve struktuře osídlení a poloha vůči významným centrům. Až na 5 obcí je celé území MAS Český les dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020 venkovským prostorem. Z hlediska administrativně správního mají nejvyšší význam Domažlice a Horšovský Týn, jelikož jsou obcemi s rozšířenou působností. Další význam mají města Bor, Poběžovice, Staňkov a Holýšov, které tvoří správní obvod s pověřeným obecním úřadem. Území MAS Český les, o. s., se vyznačuje roztržštěnou sídelní strukturou s převahou obcí do 499 obyvatel a velkým počet obcí do 199 obyvatel (54 obcí do 499 obyvatel, z toho 24 obcí do 199 obyvatel). V grafu č. 6 najdeme procentuální podíly jednotlivých velikostních kategorií obcí.

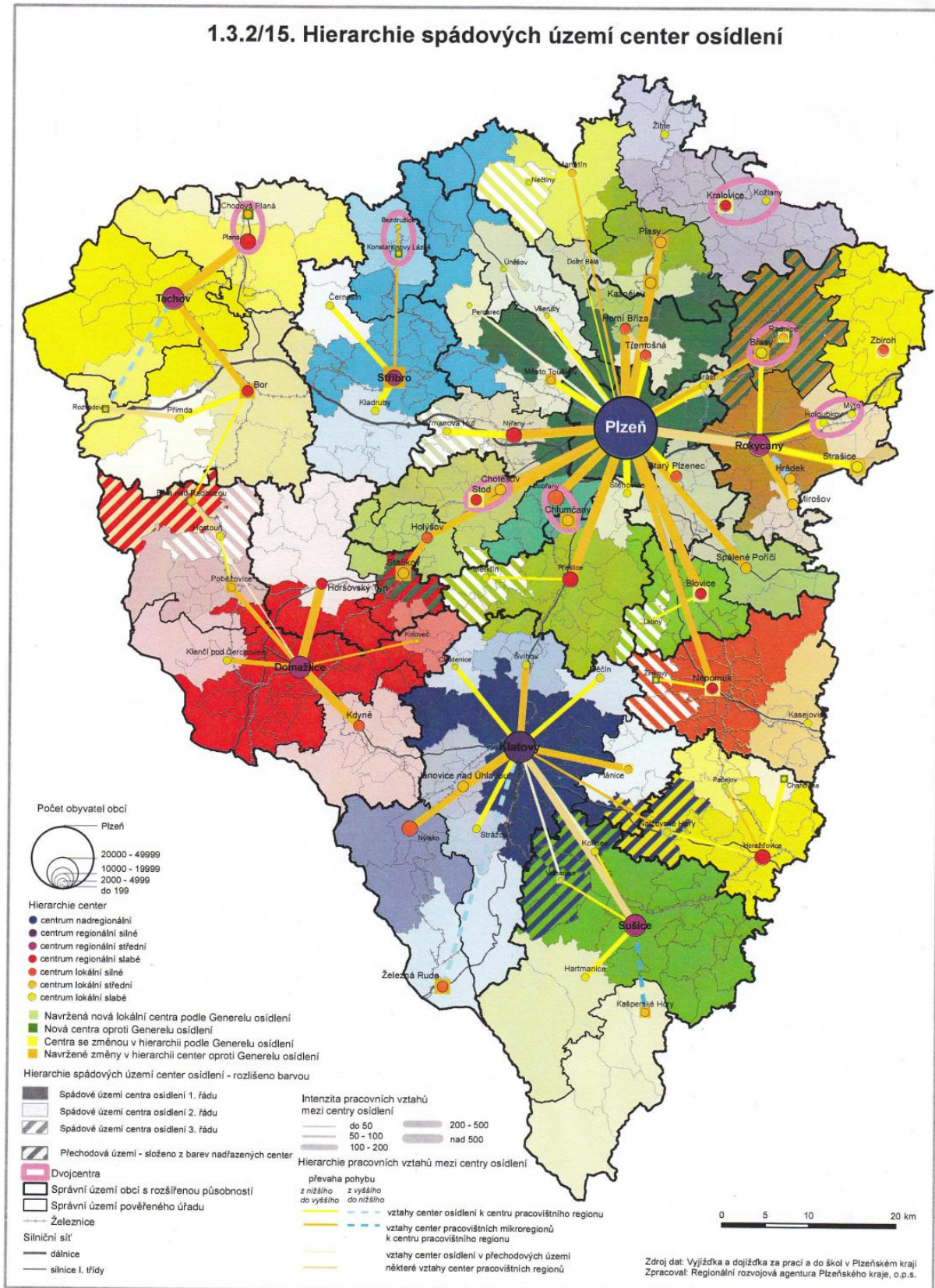
Graf č. 6: procentuální podíly jednotlivých velikostních kategorií obcí k 31. 12. 2013



Zdroj: www.czso.cz

Z hlediska hierarchie spádových území center osídlení tvoří regionální centra pouze města Domažlice, Horšovský Týn a Bor. Jejich postavení není stejné. Domažlice jsou považovány za středně silné regionální centrum. Horšovský Týn a Bor jsou slabě silná regionální centra. Lokální význam mají obce Klenčí pod Čerchovem (slabě silné), Koloveč (slabě silné), Poběžovice (středně silné), Hostouň (slabě silné), Bělá nad Radbuzou (slabě silné), Přimda (slabě silné), Staňkov (středně silné) a Rozvadov (středně silné). Mezinárodní funkční rozvojové osy směřují z Německa do neregionálního centra město Plzeň. Jedna z nich vede ve směru SRN – Rozvadov – Stříbro – Plzeň. Druhá ve směru SRN – Domažlice – Horšovský Týn – Staňkov – Holýšov – Plzeň. Mezi Klatovami, Domažlicemi a Poběžovicemi existuje funkční neregionální rozvojová osa. Podrobněji můžeme hierarchii vidět na mapě č. 6.

Mapa č. 6: Hierarchie spádových území center osídlení

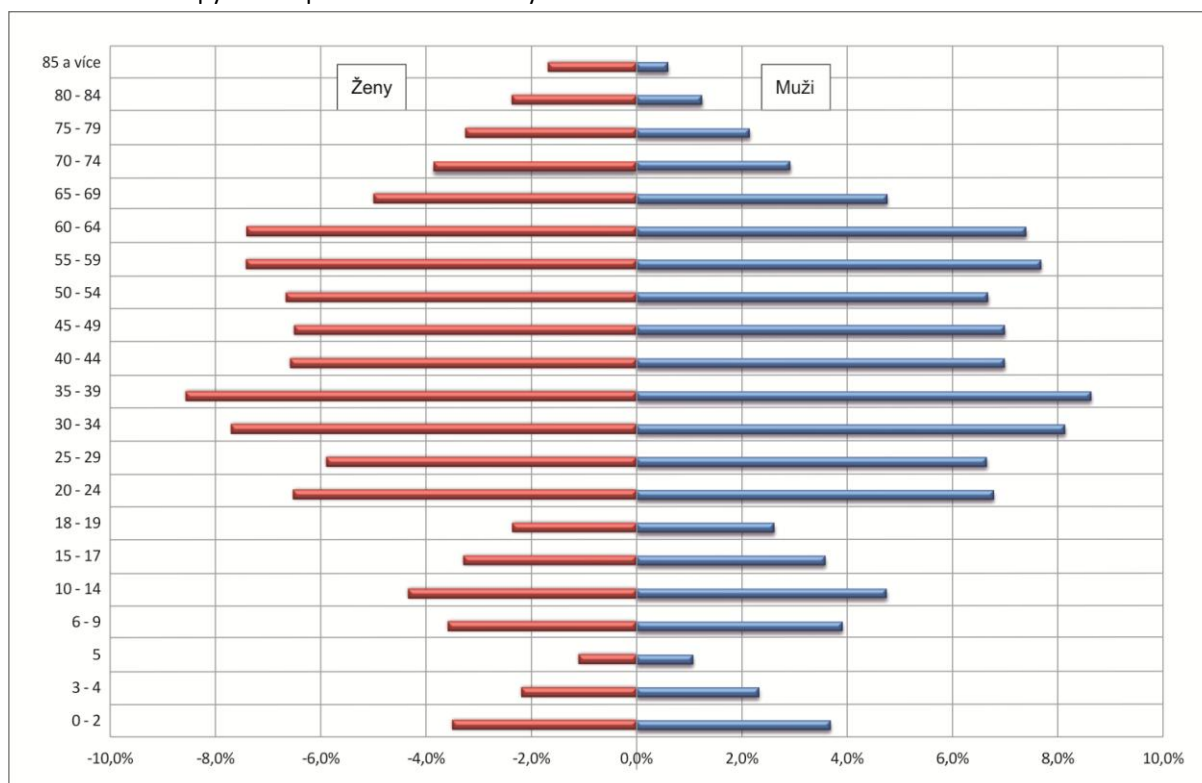


Zdroj: <http://www.plzensky-kraj.cz/>

6.4.2. Věková struktura

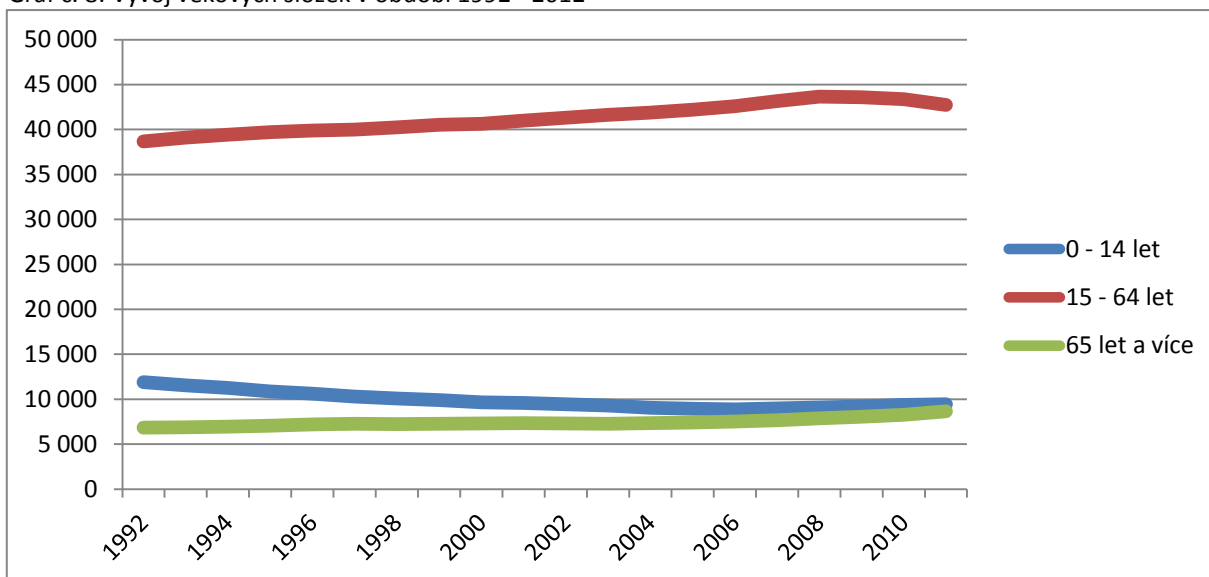
Trend současné doby ve vyspělých zemích je stárnutí obyvatelstva, tzv. demografické stárnutí obyvatelstva. Ani území MAS Český les se tomuto trendu nevyhne, což nám spolehlivě dokazuje graf č. 7, z něhož vyčteme, že se jedná o populaci regresivní. V dalším grafu č. 8 je znázorněn vývoj jednotlivých věkových skupin, ze kterého je opět patrné, že populace stárne. Demografické stárnutí se v současné době stává jednou z nejzávažnějších a nejdiskutovanějších společenských otázek. Demografické stárnutí je proces, při němž se postupně mění věková struktura obyvatelstva takovým způsobem, že se zvyšuje podíl seniorů a snižuje se podíl dětí mladších 15 let, tzn. starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než populace jako celek. Hlavní příčinou demografického stárnutí je spolu s poklesem porodnosti trvalý pokles úmrtnosti vedoucí k prodloužení naděje dožití a tím k častějšímu dožívání se vyššího a vysokého věku. Důsledky demografického stárnutí se dotýkají všech sfér sociálního a ekonomického vývoje a nejčastější obavy vyvolávané změnou věkové struktury se pojí s udržitelností financování důchodového systému, růstem nákladů na sociální zabezpečení a zdravotní péči a nedostatkem pracovních sil na trhu práce. Proces populačního stárnutí se nicméně promítá též do postavení seniorů ve společnosti i do sféry soukromé, do mezigeneračních vztahů a vztahu uvnitř rodiny.

Graf č. 7: Věková pyramida pro území MAS Český les v roce 2011



Zdroj: SLBD 2011

Graf č. 8: Vývoj věkových složek v období 1992 - 2012



Zdroj: www.czso.cz

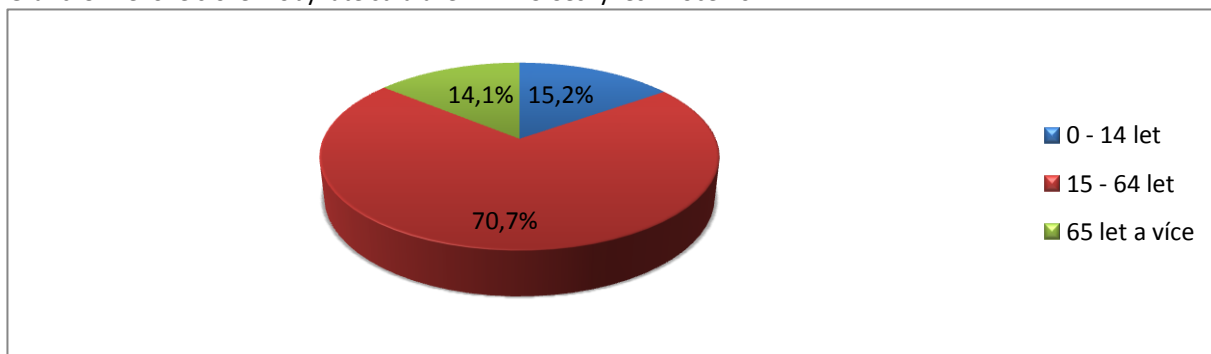
Pro další analýzu věkového složení použijeme index stáří. S porovnáním s Plzeňským krajem a s celou Českou republikou je na tom území MAS Český les relativně lépe. Hodnota indexu stáří je 92,0 což nám ukazuje, že zatím předreprodukční složka mírně převažuje nad postreprodukční. Bohužel demografickému stárnutí se území MAS Český les stejně nevyhne, což usuzujeme z věkové pyramidy a ze zvyšování indexu stáří. Podrobněji můžeme věkové složení obyvatelstva vyjádřené indexem stáří v každé obci vidět na mapě č. 7. Vývoj indexu stáří je znázorněn v grafu č. 10. Zastoupení jednotlivých věkových skupin na území MAS a v Plzeňském kraji a ČR v roce 2011 najdeme v tabulce č. 24 a v grafu č. 9.

Tabulka č. 24: Věkové složení obyvatelstva v roce 2011

	MAS Český les, o. s.		Česká republika		Plzeňský kraj	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
0 -14 let	9 014	15,3	1 488 928	14,3	79 469	13,9
15 – 64 let	41 821	70,7	7 267 169	69,6	396 468	69,5
65 let a více	8 285	14,0	1 644 836	15,8	92 734	16,3
index stáří	92,0		110,5		116,7	

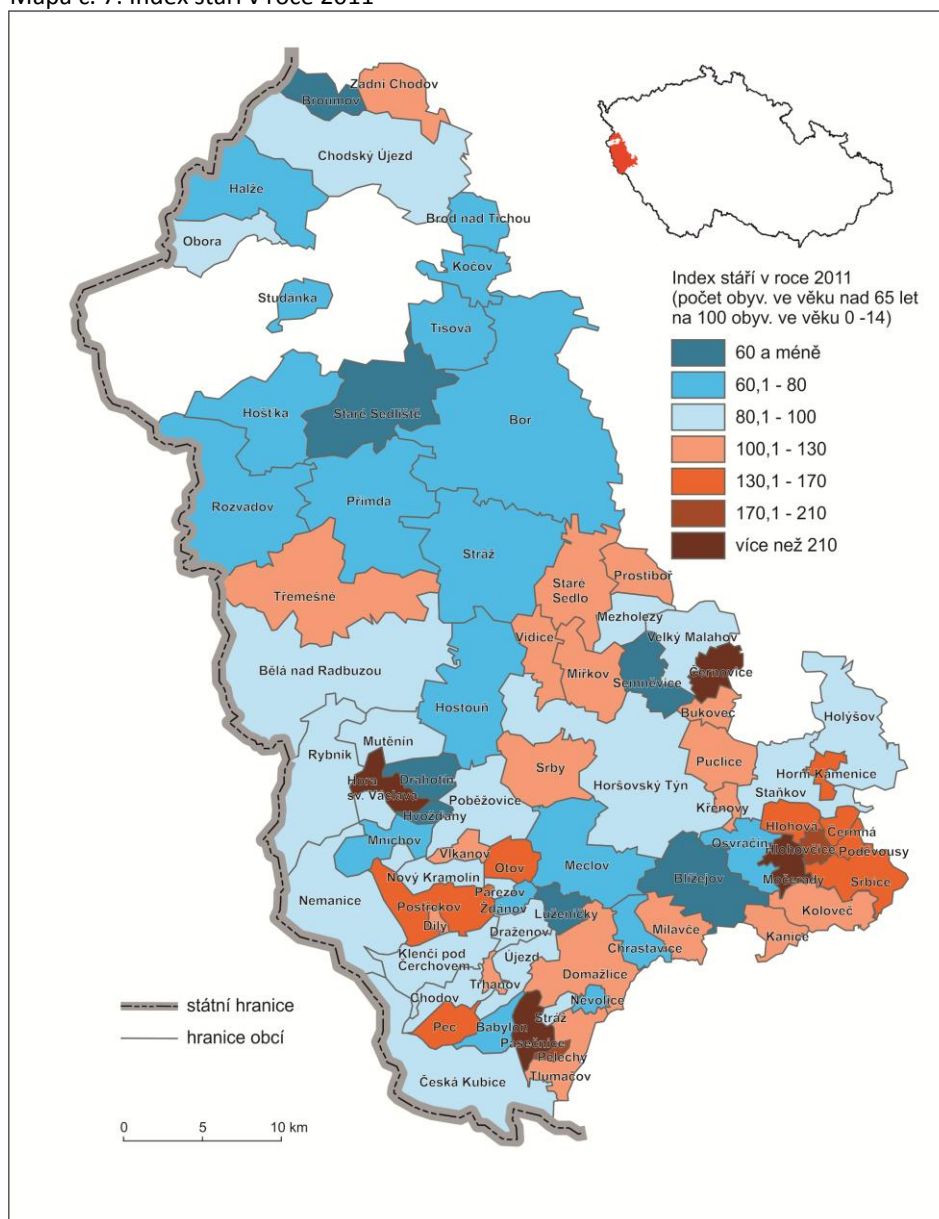
Zdroj: SLBD 2011

Graf č. 9: Věkové složení obyvatelstva území MAS Český les v roce 2011



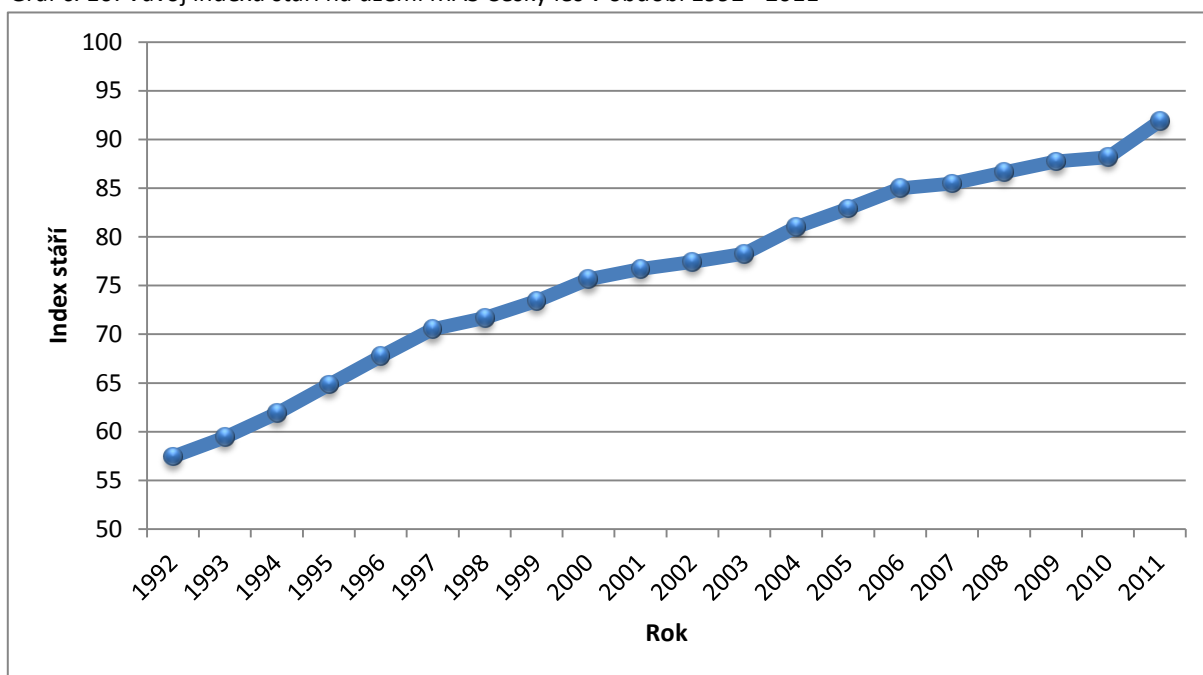
Zdroj: SLBD 2011

Mapa č. 7: Index stáří v roce 2011



Zdroj: ArcCR, SLBD 2011

Graf č. 10: Vávoj indexu stáří na území MAS Český les v období 1992 - 2011



Zdroj: www.czso.cz

6.4.3. Vzdělanostní struktura

Pro stanovení vzdělanostní struktury použijeme tzv. index vzdělanosti. Výpočet tohoto indexu je následující:

$$\text{Index vzdělanosti} = \frac{\text{Počet obyvatel s úplným + 3x počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním} + \text{středním vzděláním}}{\text{Počet obyvatel ve věku 15 a více let}} \times 100$$

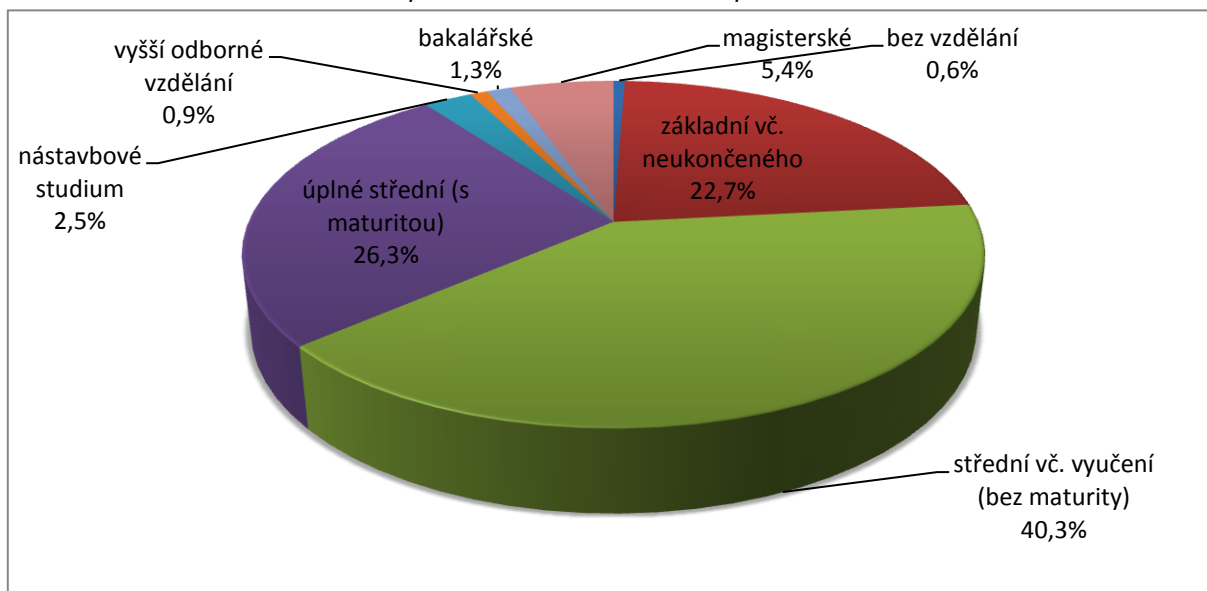
Tento index představuje v roce 2011 pro celé území MAS Český les hodnotu 44,0. S porovnáním s Plzeňským krajem, kde činí hodnota tohoto indexu 58,6, se jedná o území s podprůměrnou a nedostatečnou vzdělaností. Vysvětlením je nedostatek pracovních příležitostí, který nutí mladé vzdělané lidi hledat si práci jinde. Na druhou stranu pozitivním jevem je vzestup vzdělanosti s porovnáním s rokem 2001, kdy měl index vzdělanosti hodnotu 37,3. Tento trend by měl nadále pokračovat. Při pohledu na mapu č. 8 si můžeme všimnout úrovně vzdělanosti pro veškeré obce MAS Český les. Z mapy je patrné, že úroveň vzdělanosti je lepší na Domažlicku než na Tachovsku, kde došlo po roce 1945 k imigraci občanů s cizí národností za práci. Okres Tachov například v roce 1991 vykazuje téměř 13% podíl Slováků na celé populaci. Nejvyšší vzdělanost vykazují obce v těsné blízkosti Domažlic, Holýšova a Staňkova. Vysvětlením jsou nejspíše lepší pracovní příležitosti v těchto městech. Vzdělanostní strukturu obyvatel MAS Český les, o. s., můžeme vidět v tabulce č. 25 a v grafu č. 11.

Tabulka č. 25: Vzdělanostní struktura obyvatelstva v roce 2011

	MAS Český les, o. s.		Plzeňský kraj		Česká republika	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
bez vzdělání	282	0,6	2 032	0,4	42 384	0,4
základní vč. Neukončeného	10 971	22,7	89 091	15,6	1 571 602	15,1
střední vč. Vyučení (bez maturity)	19 465	40,3	170 400	29,9	2 952 112	28,3
úplné střední (s maturitou)	12 671	26,3	133 564	23,4	2 425 064	23,2
nástavbové studium	1 218	2,5	12 763	2,2	247 937	2,4
vyšší odborné vzdělání	436	0,9	5 558	1,0	117 111	1,1
bakalářské	607	1,3	8 689	1,5	179 355	1,7
magisterské	2 612	5,4	40 390	7,1	881 592	8,4
index vzdělanosti	44,02		58,6		64,7	

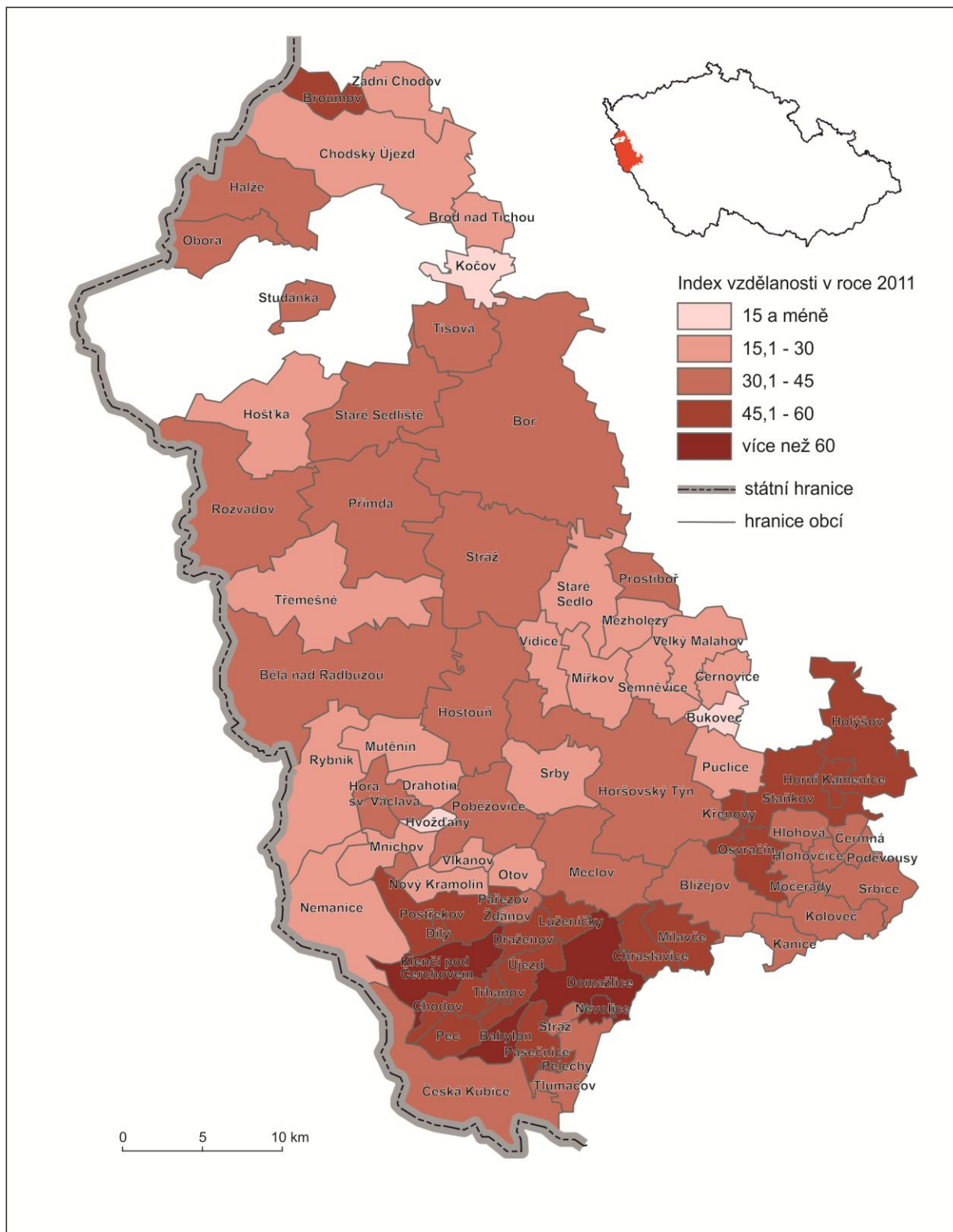
Zdroj: SLBD 2011

Graf č. 11: Vzdělanostní struktura obyvatelstva na území MAS Český les v roce 2011



Zdroj: SLBD 2011

Mapa č. 8: Index vzdělanosti v roce 2011



Zdroj: ArcCR, SLBD 2011, vlastní výpočty

6.4.4. Sociálně vyloučené lokality

Na území MAS bylo na podzim roku 2011 dle studie „Monitoring aktuální situace v sociálně vyloučených lokalitách Plzeňského kraje“ identifikováno minimálně 8 míst, jejichž obyvatelé ve výše uvedených dimenzích vykazují významné odchylky od situace a charakteristik obyvatel obce. Lze tedy konstatovat, že v těchto lokalitách žije významně vyšší podíl osob ohrožených sociálním vyloučením nebo v této situaci žijících. Nejzávažnější problémy se sociálním vyloučením souvisejí s bytovou politikou vedoucí ke vzniku vyloučených lokalit, sníženou dopravní dostupností, sníženou dostupností pracovních míst a nástrojů na podporu zaměstnanosti, rostoucím zadlužením a s nedostatečným vzděláním. V posledních dvou dekádách navíc dochází v ČR i v Plzeňském kraji k tomu, že se sociálně vyloučená populace postupně přesouvá z nájemních obecních bytů do soukromých ubytoven. Jedná se o významnou součást procesu sociálního vyloučení, a to ve všech jeho dimenzích (ekonomické, symbolické, sociální, prostorové, kulturní i politické). Ubytovny bývají zřizovány na okraji obcí (především v okolí průmyslových zón, tratí, industriálních objektů). Objevují se však i ubytovny v samotném středu obce. Nicméně v obou případech má v symbolické rovině prostor, ve kterém se ubytovna nachází, velmi nízké postavení a okolím je vnímán negativně.

Na území MAS se nacházejí sociálně vyloučené lokality dle studie „Monitoring aktuální situace v sociálně vyloučených lokalitách Plzeňského kraje“ na těchto katastrech:

- Bělá nad Radbuzou
- Nemanice
- Velký Malahov
- Velký Malahov - Ostromeč
- Jeníkovice
- Staňkov - ubytovna a nájemní byty
- Semněvice
- Bor u Tachova

6.4.5. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nízký index stáří 2. Nedochází k úbytku obyvatelstva 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nízká hustota zalidnění 2. Nižší úroveň vzdělání 3. Existence sociálně vyloučených lokalit 4. Roztroušená sídelní struktura s převahou obcí do 499 obyvatel 5. Velké vzdálenosti do center 6. Vysídlené území po roce 1945 7. Výskyt pouze 4 regionálních center
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvořit podmínky pro udržení (zlepšení) demografické struktury obyvatel 2. Rozvoj vzdělanosti zaměřený na využití potenciálu regionu (průmyslové obory, služby, cestovní ruch, životní prostředí) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demografické stárnutí obyvatelstva

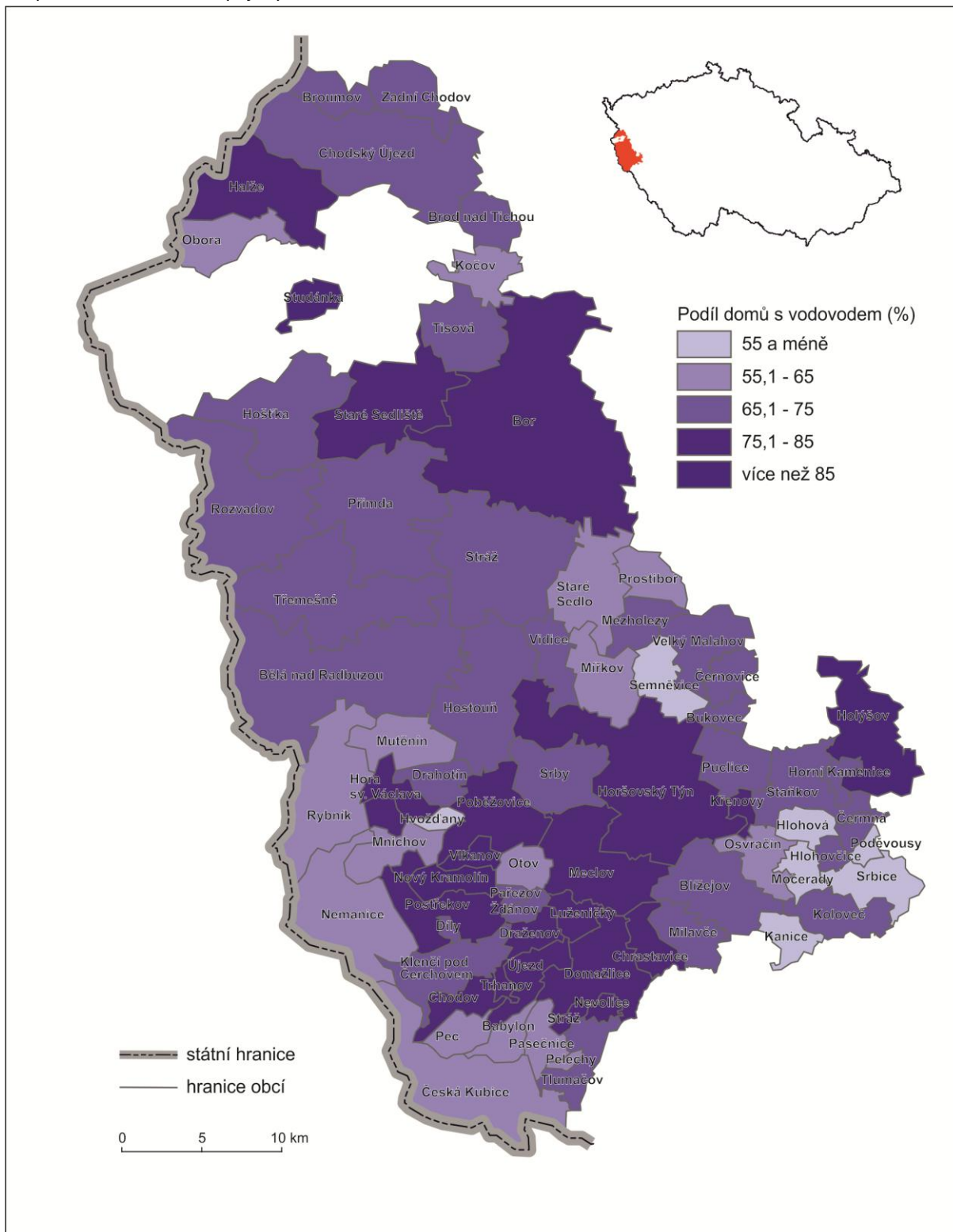
6.5. Technická infrastruktura

Pod pojmem technická infrastruktura si lze představit vše, co souvisí s technickou obsluhou území. Tuto obsluhu zabezpečují dílčí energetické, informační nebo další specifické systémy, jejichž součástí jsou v základním uspořádání zdroje, rozvody, odběrná, nebo účastnická zařízení, spotřebiče a další specifická zařízení, jimiž se většinou mění parametry dodávaných médií, nebo signálů. Jednotlivé prvky technické infrastruktury významně zasahují do života celé společnosti tím, že ovlivňují životní prostředí, vytvářejí limity v podobě různých ochranných, bezpečnostních a hygienických pásem, ale na druhé straně také vytvářejí podmínky pro fungování všech ostatních systémů ve společnosti.

6.5.1. Vodovodní infrastruktura

Obce na území MAS Český les zásobují pitnou vodou Praves, spol. s r. o., CHVAK, a. s., a Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s. Síť vodovodů je s porovnáním s Plzeňským krajem a ČR průměrná. V celkovém průměru za obce vychází zásobování domů obcí MAS na 73,8 % zásobených domů ze všech domů ve sledovaném území. Rozdíly v zásobování jednotlivých obcí jsou celkem velké. Uspokojivým faktem je, že většina obcí na území MAS mají vybudovanou infrastrukturu vodovodů a do budoucna lze i vzhledem k dalšímu rozvoji obcí tuto infrastrukturu náležitě upravovat a rozšiřovat. Na mapě č. 9 můžeme vidět pro každou obec procentuelní podíl domů připojených k vodovodu. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Plzeňského kraje řeší u některých obcí výstavbu či modernizaci veřejné vodovodní sítě, ale tomuto tématu se budeme věnovat v návrhové části strategie.

Mapa č. 9: Podíl domů napojených na vodovod v roce 2011

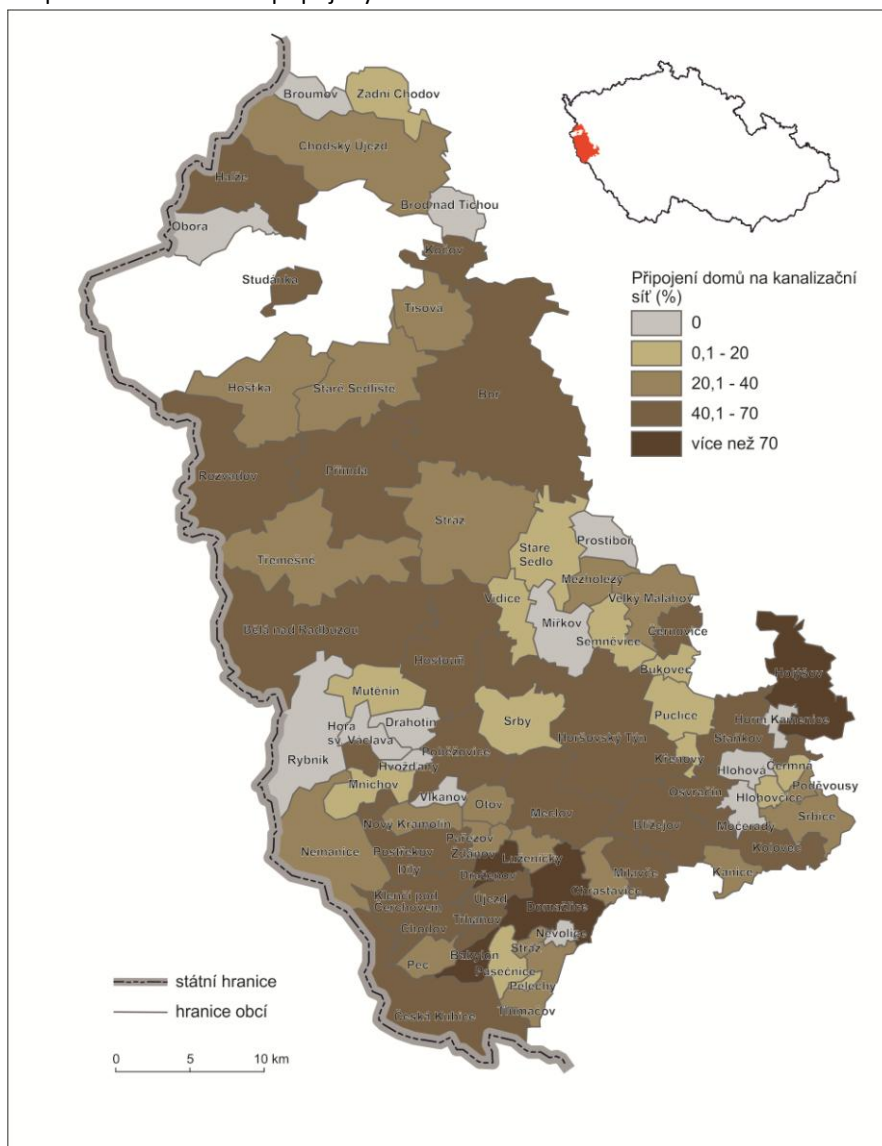


Zdroj: ArcCR, SLDB 2011, vlastní výpočty

6.5.2. Kanalizace

Zatímco vodovodní síť v obcích MAS je dostatečná a každá obec disponuje vodovodním řadem, napojení domů v jednotlivých obcích na kanalizaci takové úrovně prozatím nedosahuje. V průměru za všechny obce MAS je podíl napojených domů na kanalizaci 48,6 % obdobně jako celý Plzeňský kraj, přičemž 14 obcí kanalizací nedisponuje vůbec (Brod nad Tichou, Broumov, Drahotín, Hlohová, Hora Svatého Václava, Horní Kamenice, Hvoždany, Mířkov, Močerady, Nevolice, Obora, Prostiboř, Rybník a Vlkanov). V roce 2008 byl dokončen projekt „Čistá Radbuza“, v rámci kterého došlo k výstavbě nebo rekonstrukci kanalizací a čistíren odpadních vod, které splňují požadavky evropské směrnice o čištění městských odpadních vod. Na mapě č. 10 je znázorněna připojenost jednotlivých obcí na kanalizační síť. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Plzeňského kraje opět řeší u některých obcí výstavbu či modernizaci kanalizace.

Mapa č. 10: Podíl domů připojených na kanalizaci v roce 2011

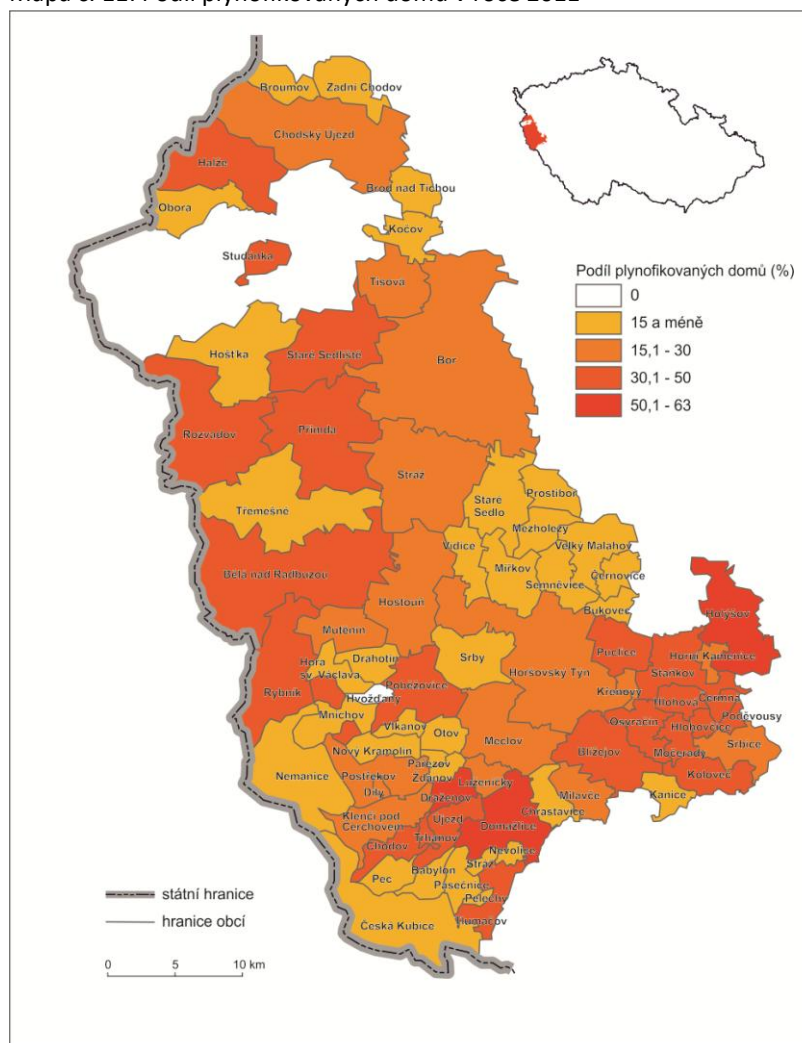


Zdroj: ArcCR, SLDB 2011, vlastní výpočty

6.5.3. Připojení domů na plynovod

Podíl domů připojených na síť plynovodů ovlivňuje dále zejména způsob vytápění domácností a tím i vliv na životní prostředí. V kapitole č. 6.9.4. o čistotě a ochraně ovzduší bylo zjištěno, že na území MAS Český les překračuje limity koncentrace měřená znečišťující látka benzo(a)pyren, který má původ zejména ze spalovacích procesů. Tedy i domácí topeniště na tuhá paliva. Vyšší podíl napojených domů na plynovod by částečně omezil vytápění na tuhá paliva a tím by i eliminoval vyšší koncentraci benzo(a)pyrenu. S porovnáním s Plzeňským krajem a celou ČR se jedná o území s podprůměrným napojením domů na plynovodní síť. Zatímco Plzeňský kraj vykazuje podíl napojených domů 43,7 % (Česká republika dokonce 50,4 %) území MAS Český les pouze 31,3 %. Až na vyšší koncentraci benzo(a)pyrenu (www.chmi.cz) můžeme pokládat čistotu ovzduší za velice nadprůměrnou s porovnání s Českou republikou. Aktuálním tématem je tedy přechod z pevných paliv na ekologičtější formy vytápění. Podíl napojení jednotlivých domů na plynovod pro každou obec území MAS Český les je patrný z mapy č. 11. Nejvyšší plynifikaci vykazují města Domažlice a Holýšov a to cca 60 %.

Mapa č. 11: Podíl plynifikovaných domů v roce 2011

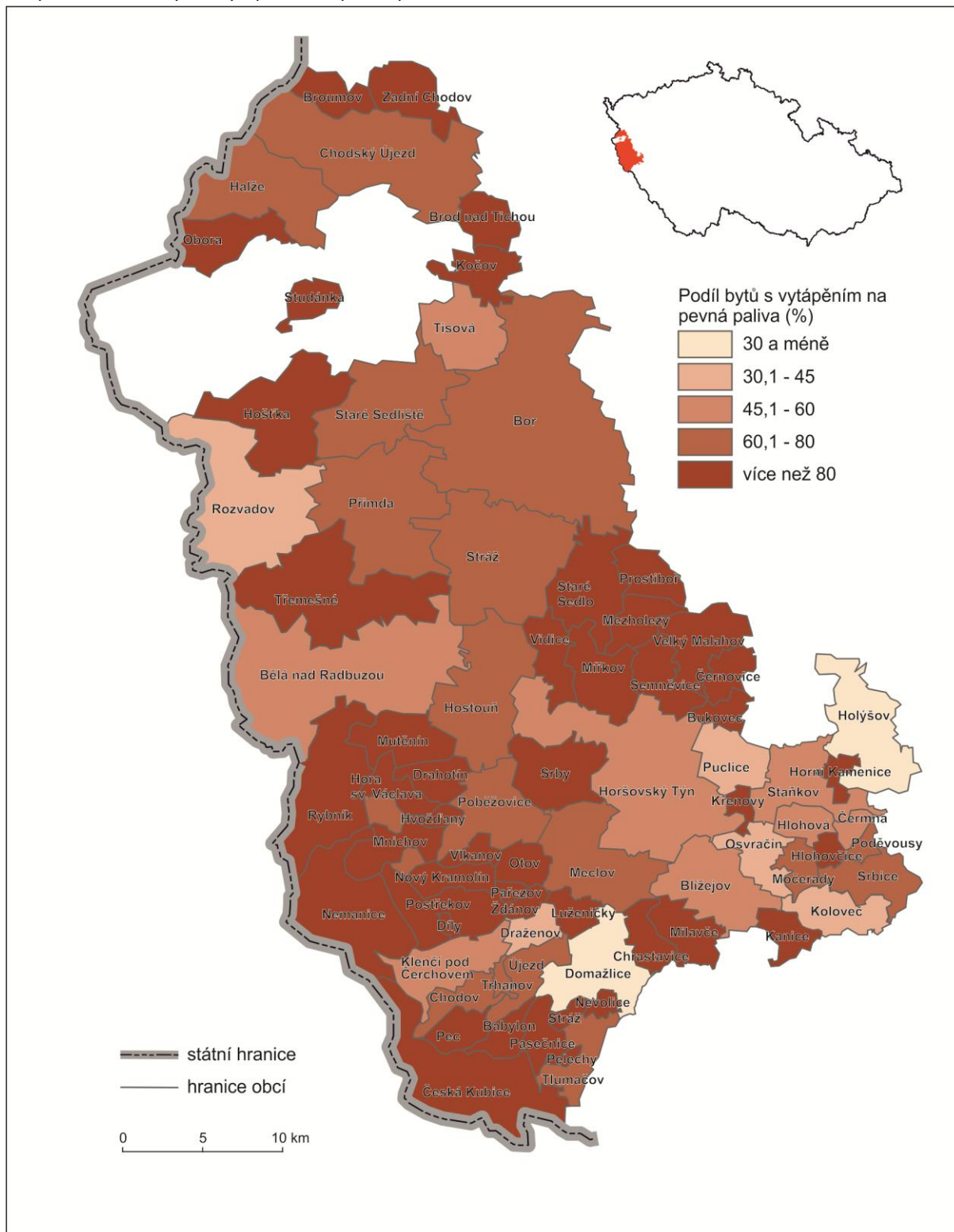


Zdroj: ArcCR, SLDB 2011, vlastní výpočty

6.5.4. Způsob vytápění

Způsob vytápění domácností má značný vliv na životní prostředí. Jedním z cílů aktuálně platné SPŽP ČR je omezení lokálních topenišť na uhlí, kde dochází při neukázněném spalování komunálního odpadu k tvorbě a emisím toxických látek. Vliv vytápění domácností na životní prostředí a na zdraví obyvatel je obrovský. Tato malá lokální topeniště mají svoji nevýhodu v tom, že na rozdíl od průmyslových provozů operují s nízkou teplotou spalování, proto v nich často dochází k nedokonalému spalování, a to zejména v kotlích s ruční regulací. Také kvalita paliv v těchto zdrojích je různá. Mnohdy obyvatelé spalují i materiály, které k vytápění nejsou přímo určeny. Navíc spaliny z malých zdrojů jsou vypouštěny v nízké výšce nad zemí a nemají tedy prostor se rozptýlit. Od roku 1991 se výrazně snížil počet domácností vytápěných tuhými palivy, zejména uhlím. Tato paliva byla z velké většiny nahrazena zemním plynem, který produkuje výrazně méně emisí znečišťujících látek (zejména PAU a TZL). Současně ale také vzrostl podíl domácností, které jsou vytápěny elektřinou. Tento způsob vytápění sice přímo neemituje žádné znečišťující látky, ale jen zdánlivě, neboť k jejich emisi dochází při výrobě elektrické energie, pokud nebyla vyrobena z "čistého" zdroje (www.issar.cenia.cz). Do budoucna by tedy mělo docházet k přechodu vytápění tuhými palivy na jiné „čistší“ způsoby. Na mapě č. 12 můžeme vidět podíl vytápění pro jednotlivé obce na tuhá paliva. Území MAS Český les vykazuje s porovnáním s Plzeňským krajem a Českou republikou velmi vysoký podíl vytápění domácností tuhými palivy. Více jak 56 % domácností topí tuhými palivy (Plzeňský kraj 39,2 %, Česká republika 28,3 %). To nám potvrzuje rovněž zvýšená koncentrace benzo(a)pyrenu. Z mapy je patrné, že většina obcí vykazuje více jak 80% podíl vytápění na tuhá paliva.

Mapa č. 12: Podíl bytů s vytápěním na pevná paliva v roce 2011



Zdroj: ArcCR, SLDB 2011, vlastní výpočty

6.5.5. Zásobování elektrickou energií

Území MAS Český les je v celém rozsahu zajištěno elektrickou energií. Zásobování elektrickou energií je dostatečné a je schopné pokrýt i případné budoucí požadavky na zvýšenou spotřebu.

Využití obnovitelných zdrojů energie je zatím na nízké úrovni. Území není vhodné pro rozsáhlejší využití energie z vody, není zde dostatečný vodní potenciál. Přípustné je lokální využití vodního potenciálu řeky Radbuzy. Vhodné lokality pro výstavbu větrných elektráren se nacházejí pouze na území CHKO Český les, kde je jejich výstavba nemožná. Biomasa je vhodná zejména jako lokální zdroj energie. Bioplynové stanice se nacházejí v obcích Bukovec, Domažlice, Částkov, Hostouň, Meclov, Poběžovice a Staňkov. Pokrytí solárními elektrárnami je po období příznivých podmínek ze strany státu poměrně husté, ale o jejich efektivitě se vede spousta debad a sporů i na akademické úrovni.

6.5.6. Komunikační infrastruktura

Pokrytí území mobilním signálem k volání

Pokrytí území MAS Český les mobilním signálem k volání je až na horské a příhraniční oblasti relativně dobré. I tak ale ve většině případů některý z operátorů pokrytí má. Největší problém s mobilním signálem je v obci Rybník, kde nemá ani jeden ze 3 mobilních operátorů dostatečné pokrytí signálem.

Pokrytí území připojením k internetu

Celé území MAS Český les je pokryto určitým druhem připojení k internetu (ADSL, mobilní atd.) Nerovnoměrnost pokrytí spočívá zejména v jeho rychlosti. Především v horských a příhraničních oblastech je s rychlostí připojení problém. V těchto oblastech je možnost pouze mobilní připojení. Podíl domácností připojených k internetu je průměrný a dosahuje 47 %.

6.5.7. Ochrana proti povodním

Záplavová území

Záplavové území 100-leté vody (Q_{100}) je vymezeno na těchto vodních tocích: Černý potok (pravostranný přítok Radbuzy), Zubřina, Radbuza, Úhlavka, Výrovský potok (levostranný přítok Úhlavky) a Mži (www.dibavod.cz).

Protipovodňová opatření

Protipovodňová ochrana se stává, zvláště pak v posledních letech, důležitým vodohospodářským opatřením v rámci vodního režimu krajiny zejména pak v intravilánu měst a obcí. Součástí protipovodňových opatření je zvyšování retenční schopnosti povodí. Koryta vodních toků v intravilánech musejí zajišťovat dostatečnou průtočnou kapacitu a

musejí být stabilní. To ovšem neznamená, že by koryto v obci či městě vždy muselo mít charakter technicky tvrdě upraveného kanálu, ekologicky zcela degradovaného a nevzhledného. Naopak, ve většině situací lze základním požadavkům kapacity a stability vyhovět s tím, že bude vytvořeno koryto, zachovávající si alespoň částečně přírodě blízkou členitost, dobře zapadající do soustavy intravilánových parkových a rekreačních ploch. Protipovodňová opatření tedy slouží k úplné eliminaci povodní nebo alespoň k minimalizaci povodňových škod.

V následující tabulce č. 26 najdeme seznam protipovodňových zařízení na vodních tocích na území MAS Český les, o. s.

Tabulka č. 26: Seznam protipovodňových opatření v roce 2009

Vodní tok	Obec	Název
Zubřina	Domažlice	Zkapacitnění Zubřiny
Pivoňka	Poběžovice	Úprava toku
Výrovský potok	Bor	Suché a polosuché poldry
Mže	Halže	Suché a polosuché poldry, úpravy toků
Radbuza	Horšovský Týn	Pevné konstrukce (ohrázování toků), úpravy toků, opatření na stokové síti
Radbuza	Staňkov	Úpravy toků, pevné konstrukce (ohrázování toku), mobilní konstrukce (hrazení), víceúčelové vodní nádrže, suché a polosuché poldry
Sedlišťský potok	Staré Sedliště	Úpravy toků, pevné konstrukce (ohrázování toku)
Úhlavka	Stráž	odlehčovací ramena a obtokové kanály, pevné konstrukce (ohrázování toku)

Zdroj: www.pvl.cz

6.5.8. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalitní pitná voda ve všech obcích 2. Řešené území je v plném rozsahu elektrifikováno 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vysoký podíl vytápění domácností tuhými palivy 2. Podprůměrná plynofikace 3. Malý počet realizovaných protipovodňových opatření 4. Nízký podíl využívání obnovitelných zdrojů energie 5. Dlouhodobé zaostávání budování veřejné kanalizace a dočištění v menších obcích 6. Výskyt obcí bez kanalizace
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Výstavba mikročistíren a domovních čistíren odpadních vod 2. Zavádění inovací v úspoře energie 3. Pokračující plynofikace 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Neochota změny vytápění na ekologičtější formy 2. Existence záplavových území 3. Existence hygienicky závadných vodních zdrojů – drobné individuální zdroje vody (studny)

6.6. Dopravní infrastruktura

6.6.1. Silniční síť

Hlavní dopravní trasou, která protíná zájmové území na ose východ - západ, je dálnice D5 Praha – Plzeň – hraniční přechod Rozvadov, která v Německu navazuje na dálnice A6 do Norimberka. Dálnice nahradila původní silnici E50, která procházela Borem u Tachova a mnohými venkovskými sídly. Jejím dokončením se dálniční síť České Republiky napojila na evropské dálnice, což umožňuje rozvoj obchodních a kulturních styků. Zároveň se zlepšily podmínky pro příliv kapitálu a pro cestovní ruch. Další významnou komunikací je mezinárodní dopravní spojnice I/26 mezi Plzní a hraničním přechodem do SRN Folmavou. Ta ovlivňuje negativně životní prostředí. Přetížená silniční doprava, především těžkou kamionovou dopravou, zatěžuje okolí hlukem a emisemi. Tyto negativní vlivy jsou způsobeny zejména absencí obchvatů kolem měst. Nejvýznamnější komunikací ve směru sever – jih je silnice I/21, která začíná na sjezdu z dálnice D5 na Bor a pokračuje na sever přes Chodovou Planou a Cheb až k hranicím s Německem.

Jinak zbytkem území procházejí jen nepříliš frekventované silnice II. a III. třídy, které zajišťují základní dopravní dostupnost obcí. Nejdůležitější silnicí II. třídy je silnice II/200 D5 - Bor – Horšovský Týn, která je hlavní spojovací článkem mezi Domažlicemi a Borem, jelikož se napojuje na silnice I. Třídy I/26. Problematický je v některých úsecích jejich technický stav. Ten by se při nedostatku finančních prostředků na jejich údržbu mohl v blízké době stát limitujícím faktorem dopravní obslužnosti zájmového území.

Technický stav komunikací

Opomineme-li dálnici D5, jež má v systému zdejší silniční sítě zcela zvláštní postavení, je technický stav některých silnic II. a III. třídy a místních komunikací neuspokojivý až havarijní. I když dálnice D5 absorbovala velkou část tranzitní nákladní dopravy, je zatíženost hlavních tahů (dálničních přivaděčů) nákladní dopravou stále značná. Vzhledem k frekvenci dopravy na těchto komunikacích by byla nanejvýš vhodná výstavba plánovaných obchvatů (Staňkov, Babylon, Domažlice). Neúnosný je zejména technický stav některých silnic III. třídy, který plně odpovídá nedostatku finančních prostředků na jejich údržbu a obnovu. V současnosti jsou na nich prováděny pouze nejnutnější opravy. Samostatnou kapitolu tvoří místní komunikace v zastavěných částech sídel, jež po vícenásobných výkopových pracích při pokládání či rekonstrukci inženýrských sítí prováděných v různých časových etapách a za použití různorodého materiálu v mnoha lokalitách svých stavem zcela neodpovídají technickým parametrům a bezpečnosti silničního provozu. Mapa č. 13 zachycuje technický stav silnic II. a III. třídy. Můžeme si všimnout, že většina těchto silnic je v havarijním stavu.

Mapa č. 13: Stav povrchu silnic II. a III. třídy v roce 2012

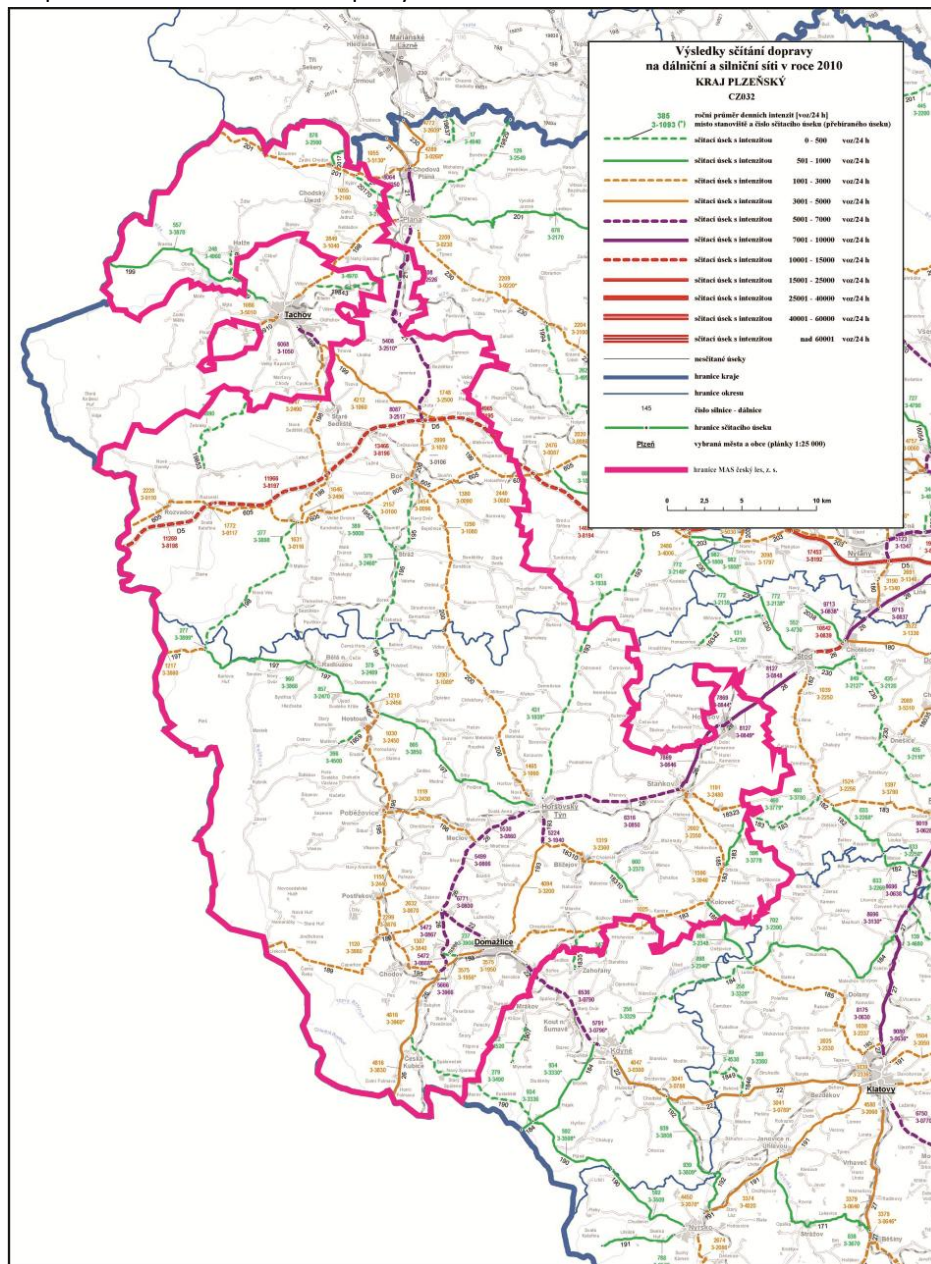
Zdroj: <http://geoportal.plzensky-kraj.cz/>

Vzhledem k tomu, že ve většině obcí došlo v posledních letech k výstavbě zařízení technické infrastruktury, patří rekonstrukce místních komunikací a chodníků mezi prioritní akce, jejichž realizaci nejde již více odkládat. Výjimku tvoří pouze ty obce, které na dořešení výstavby a rekonstrukce inženýrských sítí čekají. Stav komunikací může ohrozit i nárůst intenzity silniční dopravy, pokud nedojde k jejich rekonstrukci a modernizaci.

Intenzita silniční dopravy

Mapa č. 14 zobrazuje intenzitu silniční dopravy na území MAS Český les, o. s. Nejvyšší intenzitu dopravy vykazuje dálnice D5. Další velice frekventovanou komunikací je silnice I. třídy I/26 a to zejména v úseku Holýšov – Staňkov.

Mapa č. 14: Intenzita silniční dopravy v roce 2010

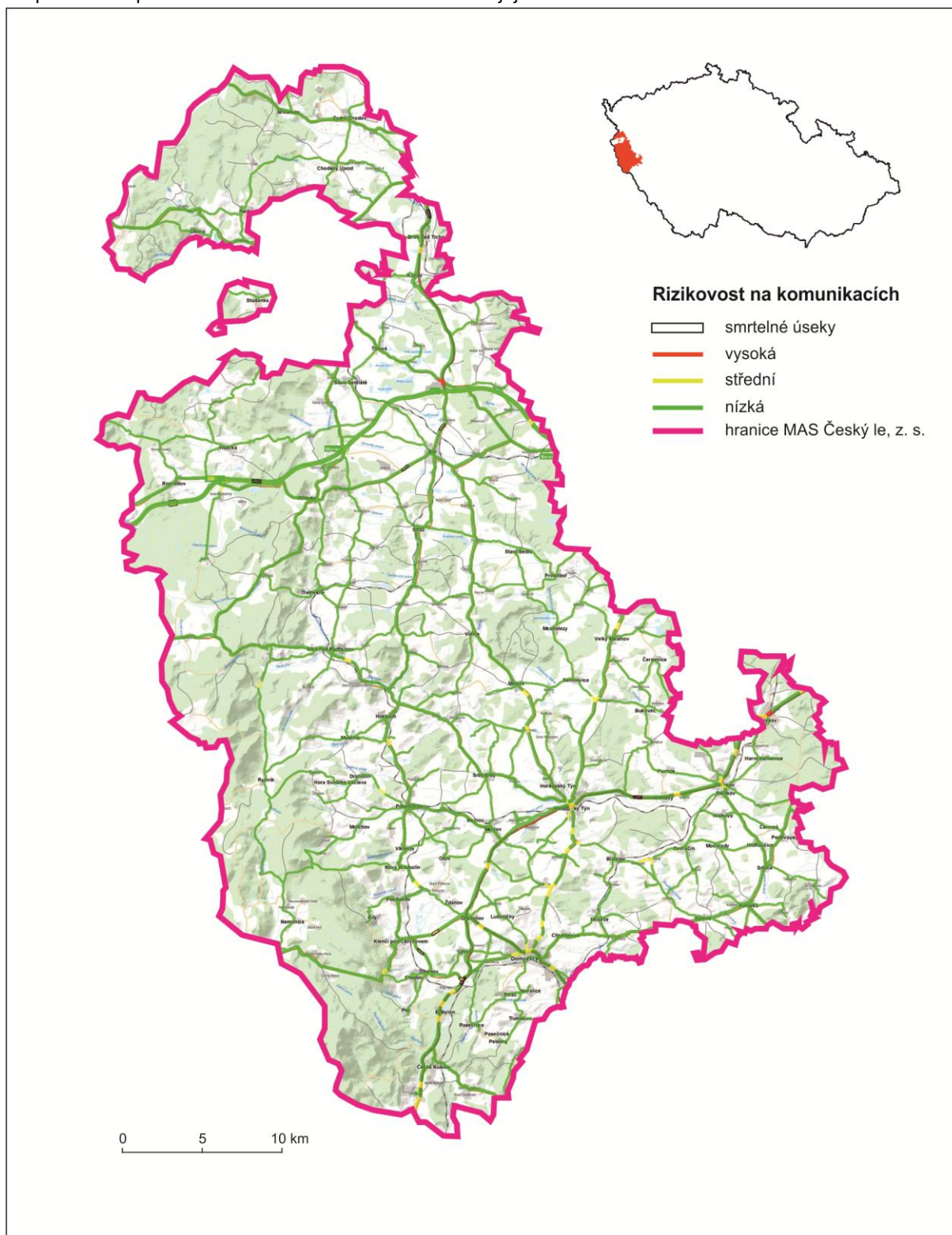


Zdroj: <http://scitani2010.rsd.cz/>

Nehodovost a smrtelné úseky

Dopravní nehodovost na komunikacích území MAS Český les je v letech 2011 a 2012 při pohledu na mapu č. 15 poměrně nízká. Na většině komunikací je rizikovitost nehod nízká. Smrtelné úseky a středně rizikové úseky se nacházejí zejména na silnici I. třídy I/26 (<http://mapy.kr-plzensky.cz/>). Dle dotazníkového šetření a vlastních zkušeností jsou dále nebezpečné zejména železniční přejezdy, které jsou ve většině případech nechráněné.

Mapa č. 15: Dopravní nehodovost v letech 2011 a 2012 a její rizikovost



Zdroj: <http://geoportal.plzensky-kraj.cz/>

6.6.2. Železniční doprava

Železniční doprava nedosahuje z hlediska přepravy osob ani nákladů zdaleka významu dopravy silniční. Územím prochází významná mezinárodní železniční trasa Plzeň – Domažlice – Česká Kubice - Furth im Wald. Významnou trasou z hlediska cestovního ruchu je železnice vedoucí Českým lesem z Domažlic přes Klenčí pod Čerchovem, Poběžovice, Bělou nad Radbuzou, Bor a Tachov do Plané u Mariánských Lázní. Tato železnice by měla v budoucnu nabývat na významu a být více využívána právě turisty a cykloturisty, kteří do Českého lesa přijdou.

V současné době se plánuje výstavba koridor Donau – Moldau Bahn v úseku Plzeň – Stod – Domažlice – SRN.

Vytíženost tratí je nízká a železniční doprava na území MAS Český les má tedy budoucí rozvojový potenciál. Například jednou z nejméně vytížených tratí v celém Plzeňském kraji je železniční trať 178 Svojsín – Bor (www.plzensky-kraj.cz).

6.6.3. Hraniční přechody

Důležitou roli sehrává blízkost hranic se Spolkovou republikou Německo. Nejvýznamnějšími hraničními přechody jsou Rozvadov a Folmava. Přístup do SRN zajišťují také silniční přechody Lísková, Železná, Broumov a Pavlův Studenec a železniční přechod Česká Kubice. Hranice se dají překročit i na řadě regionálních turistických přechodech (viz tabulka č. 27).

Tabulka č. 27: Hraniční přechody na území MAS Český les

Název přechodu	Určení	Provoz
Broumov – Mährling	pěší, cyklisté, motocykly, osobní automobily, autobusy, nákladní doprava/reg.	nepřetržitý provoz
Pavlův Studenec - Bärnau	pěší, cyklisté, motocykly do 50cm, osobní automobilyM do 50cm, motocykly - osobní automobily - autobusy /reg.	nepřetržitý provoz
Rozvadov - Waidhaus	pěší, cyklisté, motocykly, osobní automobily, nákladní doprava/reg.	nepřetržitý provoz
Rozvadov - dálnice - Waidhaus	motocykly, osobní automobily, autobusy, nákladní doprava	nepřetržitý provoz
Železná - Eslarn	pěší, cyklisté, motocykly do 50 ccm, motocykly - osobní automobily reg.	nepřetržitý provoz
Lísková - Waldmünchen	pěší, cyklisté, motocykly, osobní automobily, autobusy, nákladní doprava/reg.	nepřetržitý provoz
Folmava - Furth im Wald	pěší, cyklisté, motocykly, osobní automobily, autobusy, nákladní doprava	nepřetržitý provoz
Tři znaky – Drei Wappen	pěší	celoroční mimo noční dobu
Pod Třemi znaky – Bromberriegl	lyžaři	sezónní provoz
Rybník – Stadlern	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdcí na koních, koňská spřežení	celoroční mimo noční dobu
Pleš – Freidrichschäng	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdcí na koních, koňská spřežení	celoroční mimo noční dobu
Ovčí vrch – Hochstraße	pěší, cyklisté, lyžaři	celoroční mimo noční

		dobu
Čerchov – Lehmgrubenweg	pěší, lyžaři	celoroční mimo noční dobu
Lučina – Untergrafenried	pěší, cyklisté, lyžaři	celoroční mimo noční dobu
Přední Zahájí – Waldheim	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdcí na koních, koňská spřežení	sezónní provoz
Křížový Kámen – Kreuzstein	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdcí na koních, koňská spřežení	celoroční mimo noční dobu
Žďár - Griesbach	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdcí na koních, koňská spřežení	celoroční mimo noční dobu
Branka – Hermannsreuth	pěší, cyklisté, lyžaři, jezdcí na koních	celoroční mimo noční dobu

Zdroj: vlastní šetření

6.6.4. Veřejná doprava

Převažujícím druhem veřejné hromadné dopravy osob je autobusová doprava. Podobně jako v celé ČR došlo v průběhu devadesátých let k výraznému omezení počtu linek i jejich frekvence. U většiny sídel tak bylo zachováno pouze základní autobusové spojení s přirozenými spádovými středisky okresu. Přesto se zajištění základní dopravní dostupnosti stále potýká s všeobecně známým nedostatkem financí. Provoz některých linek by bez dotací nebylo možné udržet (prokázanou ztrátovost hradí dopravcům stát a obce na základě smluv o závazku veřejné služby). V důsledku toho je většina spojů soustředěna do ranních a odpoledních hodin a slouží pro dopravu lidí do zaměstnání a škol a zpět. O sobotách a nedělích je provoz značně omezen. Velmi špatnou dopravní dostupnost (malý počet autobusových linek) vykazují zejména malá sídla.

6.6.5. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> Hustá silniční síť Dálnice D5 Napojení území na exportně významné Bavorsko Existence silnice I. třídy I/26 Plzeň – Folmava jakožto významné tepny pro rozvoj území 	<ol style="list-style-type: none"> Špatný technický stav komunikací Nadměrné zatížení komunikací a ŽP (hluk, prach atd.) Nedostatek obchvatů sídel Minimální obslužnost autobusovou dopravou v nepracovních dnech Nízké vytížení železničních tratí a velký podíl nechráněných železničních přejezdů
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> Realizace železničního koridoru Donau – Moldau Bahn Rekonstrukce silnice I. třídy I/26 Výstavba obchvatů Rekonstrukce tangenciální krajské železniční tratě č. 184 Planá - Domažlice Zlepšení komunikační dostupnosti především dopravně odlehlejších oblastí, zvýšení atraktivity pro jejich možný ekonomický rozvoj 	<ol style="list-style-type: none"> Velká fin. náročnost a dlouhý průběh realizace oprav a výstavby komunikací Nedořešené vlastnické vztahy při výstavbě komunikací a obchvatů Zanedbání dopravní infrastruktury s ohledem na trvalý růst motorizace obyvatelstva Snižování počtu veřejné dopravy Slabá konkurenceschopnost železniční dopravy Nárůst dopravy vzhledem ke stavu komunikací

6.7. Bydlení

Obyvatelstvo zájmového území žije celkem v 12 906 obydlích domech a 23 214 obydlích bytech. Během let 2001 až 2012 došlo na území MAS Český les k dokončení výstavby u 2 581 bytů, a to včetně nástaveb a přístaveb, domů pro seniory aj. Celkem bylo dokončeno 1 735 nových bytů. Roční průměrná intenzita výstavby nových bytů je tedy 144 nových bytů. Velikost intenzity bytové výstavby pro jednotlivé obce budeme srovnávat tak, že počet nových bytů přepočítáme na 1 000 obyvatel, a kde jako střední stav počtu obyvatel budeme brát počet obyvatel k 31. 12. 2006. Na území MAS Český les najdeme obce, ve kterých nedošlo k žádné výstavbě nových bytů (a to ani v bytových domech, ani v rodinných domech). Jsou to obce Bukovec, Černovice, Hvoždany, Křenovy, Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn), Močerady, Vidice, Vlkanov a a Zadní Chodov. Nejvyšší bytovou výstavbu (počet nových bytů více jak 50 na 1 000 obyvatel) vykazují obce Česká Kubice (602 obyvatel k 31. 12. 2006), Blížejev, kde je bytová výstavba nejintenzivnější (189 nových bytů na 1 000 obyvatel, 1 304 obyv. k 31. 12. 2006), Hora Svatého Václava (53 obyv.), Chodov (706 obyv.), Pařezov (128 obyv.), Staňkov (3 130 obyv.) a Žďánov (139 obyv.). Počty dokončených bytů za jednotlivé obce a jejich přepočet na 1 000 obyvatel můžeme vidět v tabulce č. 28 a v mapě č. 16. Intenzita bytové výstavby je vyšší na Domažlicku než na Tachovsku. Na Tachovsku výjimku tvoří pouze obec Rozvadov, kde je vyšší intenzita výstavby nových bytů spjata s blízkým hraničním přechodem s Německem.

Na území MAS Český les se nacházejí díky nenarušenému životnímu prostředí v dřívě vysídleném příhraničí velice atraktivní plochy k bydlení a k rekreačnímu bydlení. Atraktivita bydlení spočívá také v značné převaze rodinných domů nad bytovými domy (SLDB 2011). Negativem dle vlastního šetření v obcích je nedotatečná a nízká vybavenost nových rozvojových ploch a stavebních parcel technickou a dopravní infrastrukturou.

Tabulka č. 28: Bytová výstavba

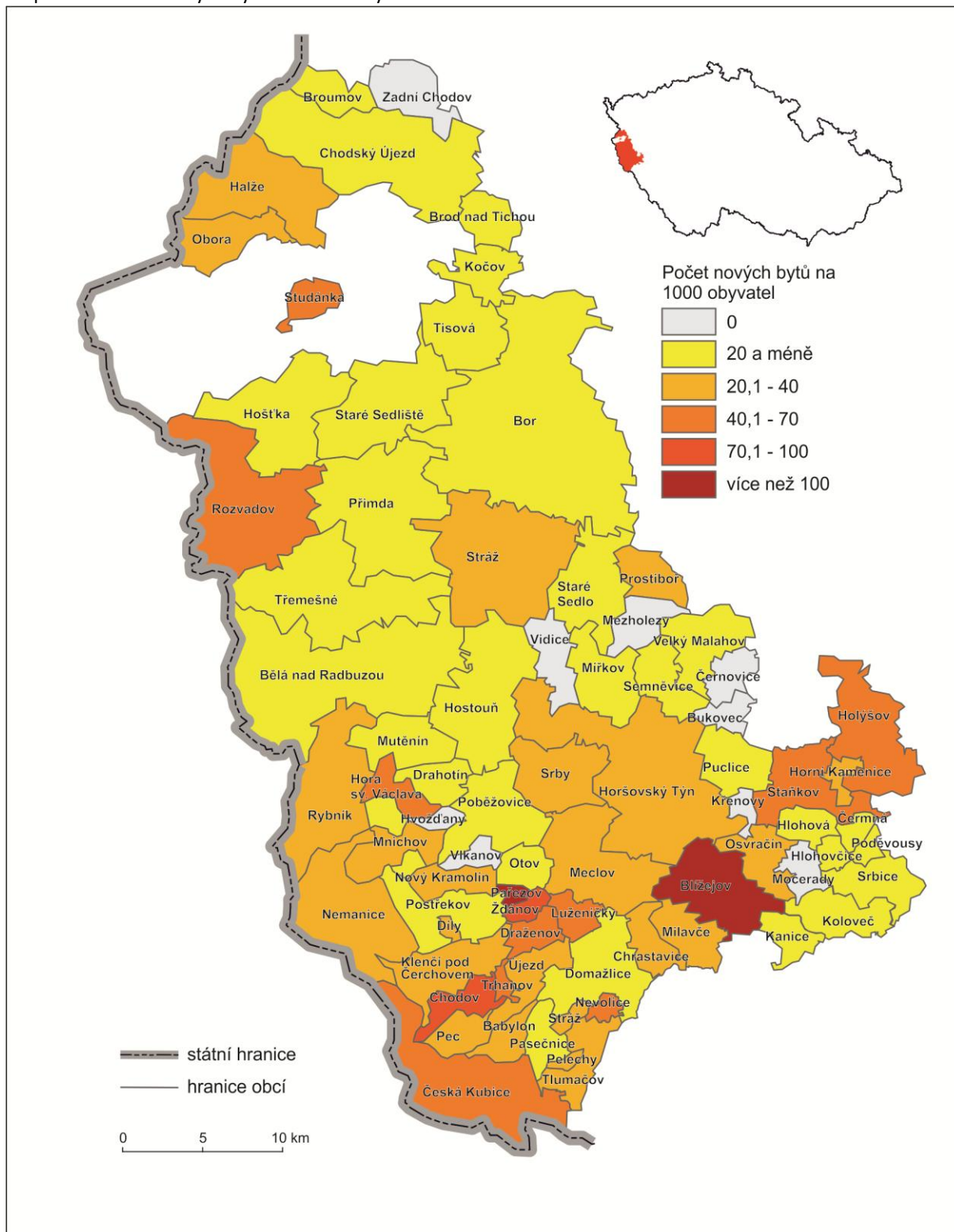
Obec název	Dokončené byty celkem 2001012 (vč. nástaveb a příst., domů pro seniory aj.)	Dokončené byty v rodinných domech 2001012	Dokončené byty v bytových domech 2001 - 2012	Dokončené byty celkem na 1000 obyv.
Babylon	8	8	0	28,99
Bělá nad Radbuzou	107	28	0	15,28
Blížejev	248	35	212	189,42
Bor	217	54	0	13,19
Brod nad Tichou	11	3	0	12,93
Broumov	3	2	0	15,27
Bukovec	0	0	0	0,00
Čermná	4	4	0	17,54
Černovice	13	0	0	0,00
Česká Kubice	50	39	0	64,78
Díly	17	12	0	32,52

Obec název	Dokončené byty celkem 2001012 (vč. nástaveb a příst., domů pro seniory aj.)	Dokončené byty v rodinných domech 2001012	Dokončené byty v bytových domech 2001 - 2012	Dokončené byty celkem na 1000 obyv.
Domažlice	343	94	104	18,27
Drahotín	3	1	0	5,88
Dražnov	18	9	8	41,87
Halže	21	19	0	20,90
Hlohová	3	2	0	8,10
Hlohovčice	4	2	0	10,00
Holýšov	242	63	146	43,49
Hora Svatého Václava	3	3	0	56,60
Horní Kamenice	9	8	0	36,20
Horšovský Týn	217	94	33	26,32
Hostouň	16	8	0	5,90
Hošťka	11	5	0	11,39
Hvoždany	0	0	0	0,00
Chodov	69	24	33	80,74
Chodský Újezd	15	12	0	15,65
Chrastavice	13	13	0	39,27
Kanice	1	1	0	6,02
Klenčí pod Čerchovem	51	18	27	35,18
Kočov	4	1	0	4,90
Koloveč	19	13	0	13,61
Křenovy	0	0	0	0,00
Luženičky	16	15	0	48,54
Meclov	44	33	0	30,41
Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn)	0	0	0	0,00
Milavče	21	20	0	35,27
Mířkov	6	4	0	12,78
Mnichov	7	6	0	26,09
Močerady	0	0	0	0,00
Mutěnin	4	3	0	11,41
Nemanice	6	6	0	20,48
Nevolice	7	7	0	43,75
Nový Kramolín	8	5	0	20,08
Obora	5	4	0	38,10
Osvračín	32	19	0	34,11
Otov	2	1	0	10,87
Pařezov	20	20	0	156,25
Pasečnice	1	1	0	5,05
Pec	13	5	0	20,33
Pelechy	2	2	0	31,25
Poběžovice	70	26	6	19,27
Poděvousy	5	1	0	4,08

Obec název	Dokončené byty celkem 2001012 (vč. nástaveb a příst., domů pro seniory aj.)	Dokončené byty v rodinných domech 2001012	Dokončené byty v bytových domech 2001 - 2012	Dokončené byty celkem na 1000 obyv.
Postřekov	31	19	0	16,86
Prostiboř	3	3	0	21,43
Přimda	23	10	0	6,98
Puclice	15	2	0	6,23
Rozvadov	47	14	21	46,85
Rybník	4	4	0	22,73
Semněvice	3	3	0	18,07
Srbice	10	4	0	10,42
Srby	12	10	0	25,71
Staňkov	200	88	84	54,95
Staré Sedliště	31	21	0	19,89
Staré Sedlo	30	3	0	12,61
Stráž (DO)	7	7	0	30,70
Stráž (TC)	37	10	24	31,37
Studánka	26	21	0	49,07
Tisová	14	8	0	16,23
Tlumačov	10	10	0	24,51
Trhanov	31	23	0	41,37
Třemešné	5	3	0	7,73
Újezd	16	9	0	25,64
Velký Malahov	2	1	0	3,82
Vidice	1	0	0	0,00
Vlkanov	1	0	0	0,00
Zadní Chodov	2	0	0	0,00
Ždánov	11	11	0	79,14

Zdroj: SLBD 2011

Mapa č. 16: Počet nových bytů na 1 000 obyvatel v součtu za období 2001 - 2012



Zdroj: ArcCR, SLBD 2011, vlastní výpočty

6.7.1. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Atraktivní plochy pro výstavbu v dřívě vysídleném příhraničí 2. Převaha bydlení v rodinných domech 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nerovnoměrná intenzita bytové výstavby 2. Omezení výstavby v CHKO Český les 3. Nízký stupeň vybavenosti rozvojových ploch dopravní a technickou infrastrukturou
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bytová výstavba RD v malých obcích do 499 obyvatel 2. Zásíťování rozvojových ploch a stavebních parcel 3. Zvýšení atraktivity/image regionu jako lokality pro vhodné a klidné bydlení – „dobrá adresa“ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedokončené pozemkové úpravy a územní plány 2. Nezáměr vlastníků bytových domů o rekonstrukce a modernizace 3. Klesající zájem o bydlení ve stávajících bytových domech na venkově 4. Zaostávání dopravní a technické infrastruktury

6.8. Vybavenost obcí a služby

Dle zákona o obcích pečuje obec o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Je zapotřebí zajistit pro občany dostupné a kvalitní služby, které budou poskytovány v odpovídajících podmínkách a s technickým vybavením, které vyhovuje současným požadavkům.

6.8.1. Veřejné služby obcí

Sociální služby

Sociální služby se řídí dle zákona č. 108/2006 o sociálních službách, který slouží především pro zřizovatele, poskytovatele a uživatele sociálních služeb.

Na území MAS Český les je zpracován Komunitní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Domažlicku pro období 2012 – 2015, Strategický plán sociálního začleňování v Poběžovicích na léta 2014 – 2016 a Komunitní plánování sociálních služeb na Horšovskotýnsku a Holýšovsku. V severní části daného území není zpracován žádný komunitní plán sociálních služeb.

Dostupnost sociálních služeb zajišťují v rámci působnosti veřejné správy v sociálních službách obce a kraje. Samotné poskytování sociálních služeb zajišťují převážně obce, nestátní neziskové organizace a církevní organizace. Obyvatelé využívají i služby z okolních regionů, zejména s vazbou na Plzeň, často pak využívají i rodinné či sousedské pomoci.

V oblasti poskytování sociálních služeb je důležité věnovat pozornost měnící se věkové struktuře, a to celkovému stárnutí populace. Šance dožít se vysokého věku s sebou nese zvýšenou potřebu péče druhé osoby, a proto je nutné zajistit dostupné a kvalitní sociální služby pro seniory. Poskytovat jim péči v přirozeném prostředí domova nebo v kontaktu s místním společenstvím a zajistit nepřetržitou kvalitní péči formou osobní asistence. Dle Komunitního střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na Domažlicku pro období 2012 – 2015 vyplývá, že v současné době těchto služeb využívají občané jen velmi málo. Důvodem je nedůvěra vůči poskytovatelům a nedostatek finančních prostředků.

Na území MAS Český les působí celkem 23 poskytovatelů registrovaných sociálních služeb. V daném území mohou působit i další poskytovatelé, ale nemají zde sídlo nebo kontaktní místo. Nejčastěji je na území MAS Český les poskytována pečovatelská služba a odborné poradenství, dále pak terénní programy, domovy pro seniory a nízkoprahová zařízení pro děti a mládež. Z hlediska zaměření na jednotlivé cílové skupiny, jsou na území MAS Český les pokryty všechny, a to senioři, rodiny s dětmi, osoby s tělesným a zdravotním postižením, etnické menšiny, imigranti a azylanty a osoby v krizi.

Základní sociální poradenství poskytují dle zákona všichni poskytovatelé sociálních služeb. Odborné sociální poradenství je však poskytováno v poradnách se zaměřením na potřeby jednotlivých cílových skupin. Na území MAS Český les provozují odborné sociální

poradenství organizace Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje, Rodinná poradna Domažlice, Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR a Sociální poradna pro cizince.

Poskytovatelé sociálních služeb na území MAS Český les se nejvíce věnují cílové skupině senioři. Jak již bylo zmiňováno, je to dáno věkovou strukturou obyvatelstva, kdy dochází k postupnému stárnutí populace. Pro seniory je zřizovaná pečovatelská služba, kterou zajišťují obce Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Horšovský Týn, Hostouň, Koloveč, Poběžovice, Staňkov, Centrum sociálních služeb Domažlice, Centrum sociálních služeb Tachov, Diecézní charita Plzeň, Domácí péče Domažlice, Městské centrum sociálně rehabilitačních služeb Domažlice a Poliklinika Bor. Na území MAS Český les je celkem 5 domovů pro seniory, z toho 2 v Boru, 2 v Domažlicích a 1 v Černovicích.

Pro seniory a osoby se zdravotním postižením jsou určeny služby osobní asistence a odlehčovací služba, kterou poskytuje Domácí péče Domažlice, Městské centrum sociálně rehabilitačních služeb.

Městské centrum sociálně rehabilitačních služeb poskytuje také denní stacionář. Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením nabízí Diecézní charita Plzeň.

Cílové skupině osob s různými druhy postižení se věnuje Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje, Centrum sociálních služeb Domažlice, Centrum sociálních služeb Tachov, Diecézní charita Plzeň, Domácí péče Domažlice, Hewer o. s., MCT CZ, město Hostouň, město Poběžovice, Městské centrum sociálně rehabilitačních služeb Domažlice, městys Koloveč, Poliklinika Bor a Svaz neslyšících a nedoslýchavých.

S osobami ohroženými sociálním vyloučením pracuje organizace Člověk v tísni, Network-West, Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy a Diecézní charita Plzeň v rámci poskytování sociálních služeb jako jsou terénní programy, krizová pomoc, azylové domy a sociální rehabilitace. Na území MAS Český les jsou 2 azylové domy, Domov pro matky s dětmi v tísni v Havlovicích (Domažlice) a Azylový dům Domažlice.

Pro hendikepované děti a jejich rodiny jsou na území MAS Český les již zmiňované služby rané péče organizace MCT CZ a Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které provozuje Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy. Služby osobní asistence či rané péče s nadregionální působností zajišťují poskytovatelé Hewer o. s., Diakonie ČCE – středisko Praha Stodůlky.

Na území MAS český les chybí zařízení sociálních služeb jako centra denních služeb, týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, domy na půl cesty, zařízení pro krizovou pomoc, noclehárny, terapeutické komunity, intervenční centra a služby následné péče.

Tabulka č. 29: Přehled poskytovatelů sociálních služeb na území MAS Český les

Poskytovatel	Název zařízení	Adresa zařízení	Druh služby
Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje (CZP PK)	CZP PK, pracoviště Domažlice	Msgre. B. Staška 265, 344 01 Domažlice	Odborné sociální poradenství
Centrum sociálních služeb Domažlice – domov Černovice	Domov pro seniory + Domovy se zvláštním režimem Černovice	Černovice 25, 345 62 Holýšov	Pečovatelská služba
Centrum sociálních služeb Domažlice, příspěvková organizace	Domov pro seniory Domažlice	Baldovská 583, Břetislavova 209	Domovy pro seniory a odborné sociální poradenství
Centrum sociálních služeb Tachov, příspěvková organizace	Domov pro seniory Kurojedy	Kurojedy 61, 348 02 Bor	Pečovatelská služba
Člověk v tísni, o.p.s.	Člověk v tísni, o.p.s., Programy sociální integrace Plzeň/Horšovský Týn	Nádražní 73, Velké předměstí, 346 01 Horšovský Týn	Terénní programy, sociální poradenství, poradenství v oblasti dluhů a protiprávního jednání
	Člověk v tísni, o.p.s., Programy sociální integrace Plzeň/Domažlice	Náměstí Míru 40, 344 01 Domažlice	Terénní programy, sociální poradenství, poradenství v oblasti dluhů a protiprávního jednání
Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy	Centrum sociálních služeb Domažlice, příspěvková organizace Člověk v tísni, o.p.s.	Náměstí Míru 40, 344 01 Domažlice	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
Diecézní charita Plzeň	Sociálně terapeutické dílny Sv. Josefa	Meclov 1, 345 21 Meclov	Sociálně terapeutické dílny
	Pobytová forma SOS Domažlice – Domov sv. Vavřince, Meclov	Meclov 1, 345 21 Meclov	Sociální rehabilitace
	Azylový dům a sociální ubytovna sv. Alberta Chmielowského	Náměstí Míru 40, 344 01 Domažlice	Azylové domy
	Domov pro matky s dětmi Domažlice	Havlovice 5, 344 01 Domažlice	Azylové domy
	Volnočasové kluby DUHA	Kozinova 297, 344 01 Domažlice	Sociálně aktivizační služby pro mládež a osoby se zdravotním postižením
	Sociálně terapeutické dílny sv. Josefa	Kozinova 297, 344 01 Domažlice	Sociální rehabilitace
	Domov pro seniory Bor	Přimská 501, 348 02 Bor	Pečovatelská služba
Domácí péče Domažlice, s.r.o.	Domácí péče Domažlice, s.r.o.	U nemocnice 148, Týnské Předměstí, 344 01 Domažlice	Odlehčovací služby
			Osobní asistence
			Pečovatelská služba
Domažlická nemocnice, a.s.	Domažlická nemocnice, a.s.	Kozinova 297, 344 01 Domažlice	Sociální služby ve zdravotnickém zařízení
Hewer o.s.	Hewer o.s.	Guldenerova 3, 326	Osobní asistence

		00 Plzeň	
MCT CZ	MCT CZ středisko rané péče	Nový Spálenec 25, 344 01 Domažlice	Terénní služby, podpora dětí s hendikepem
Město Bělá nad Radbuzou	Dům s pečovatelskou službou v Bělé nad Radbuzou	Školní 306, 345 26 Bělá nad Radbuzou	Pečovatelská služba
Město Holýšov	Pečovatelská služba	MUDr. Šlejmara 235, 345 62 Holýšov	Pečovatelská služba
Město Horšovský Týn	Pečovatelská služba	Náměstí Republiky 52, 346 01 Horšovský Týn	Pečovatelská služba
Město Hostouň	Pečovatelská služba města Hostouň	Dobrohostova 110, 345 25 Hostouň	Sociální služby ve zdravotnickém zařízení
Město Poběžovice	Dům s pečovatelskou službou, domácnosti uživatelů	Náměstí Míru 47, 345 22 Poběžovice	Pečovatelská služba
Město Staňkov	Pečovatelská služba Staňkov	Náměstí TGM 35, 345 61 Staňkov	Pečovatelská služba
Městské centrum sociálně rehabilitačních služeb – domov pro seniory	Městské centrum sociálně rehabilitačních služeb – domov pro seniory	Baldovská 638, Týnské předměstí, 344 01 Domažlice	Denní stacionář Pečovatelská služba
Městys Klenčí pod Čerchovem	Dům s pečovatelskou službou	Klenčí pod Čerchovem 285, 345 34	Pečovatelská služba
Městys Koloveč	Pečovatelská služba	U staré fary 142, 345 43 Koloveč	Sociální služby ve zdravotnickém zařízení
Network East – West	Centrum JANA, o.s.	U nemocnice 148, 344 01 Domažlice	Terénní program
Poliklinika Bor	Poliklinika Bor	Přimská 501, 348 02 Bor	Pečovatelská služba
Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra	Sociální poradna pro cizince	Americká 3, 301 00 Plzeň	Odborné poradenství
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Poradenské centrum	Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Poradenské centrum	Jindřichova 214, Dolejší předměstí, 344 01 Domažlice	Odborné sociální poradenství

Zdroj: Vlastní šetření

Služby ve zdravotnictví

Služby ve zdravotnictví se budou potýkat stejně jako sociální služby se stárnutím populace. Stárnutí je obecně doprovázeno zhoršeným zdravotním stavem, sníženou schopností pohybu a orientace. Z toho vyplývá, že budou kladeny vyšší požadavky na zdravotní systém.

Zdravotní péče je nejvíce dostupná v Domažlicích, v Boru a v Horšovském Týně. V daném území se vyskytuje pouze jedna nemocnice, a to v Domažlicích, která má šest oddělení s cca 200 lůžky.

V 57 obcích, což je 74 % obcí z celkového počtu obcí na území MAS Český les, není poskytována žádná zdravotní péče a obyvatelé těchto obcí musí do zdravotnického zařízení

dojíždět mimo své bydliště. Jedná se o obce Babylon, Brod nad Tichou, Broumov, Bukovec, Čermná, Díly, Drahotín, Draženov, Hlohová, Hlohovčice, Hora Svatého Václava, Horní Kamenice, Hošťka, Hvožďany, Chodov, Kanice, Kočov, Křenovy, Luženičky, Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn), Milavče, Mířkov, Mnichov, Močerady, Mutěšín, Nemanice, Nevolice, Nový Kramolín, Obora, Otov, Pařezov, Pasečnice, Pec, Pelechy, Poděvousy, Postřekov, Prostiboř, Puclice, Rybník, Semněvice, Srbice, Srby, Staré Sedliště, Staré Sedlo, Stráž (DO), Stráž (TC), Studánka, Tisová, Tlumačov, Trhanov, Třemešné, Újezd, Velký Malahov, Vidice, Vlkanov, Zadní Chodov a Ždánov.

Na území MAS Český les nejsou zdravotnická zařízení jako detašovaná pracoviště zdravotních středisek, odborné léčebné ústavy (mimo LDN), detašovaná pracoviště odborného léčebného ústavu, a detašovaná pracoviště léčebny dlouhodobě nemocných.

Ordinace praktického lékaře pro dospělé jsou v obcích Bělá nad Radbuzou, Blížejev, Bor, Domažlice, Holýšov, Horšovský Týn, Hostouň, Klenčí pod Čerchovem, Koloveč, Meclov, Osvračín, Poběžovice, Přimda a Staňkov. Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost je k dispozici v obcích Bělá nad Radbuzou, Blížejev, Bor, Domažlice, Halže, Holýšov, Horšovský Týn, Hostouň, Chodský Újezd, Klenčí pod Čerchovem, Koloveč, Meclov, Poběžovice, Přimda a Staňkov.

Zdravotní střediska jsou v Domažlicích, Holýšově, Horšovském Týně a ve Staňkově. Středisko záchranné služby je v Bělé nad Radbuzou a v Domažlicích.

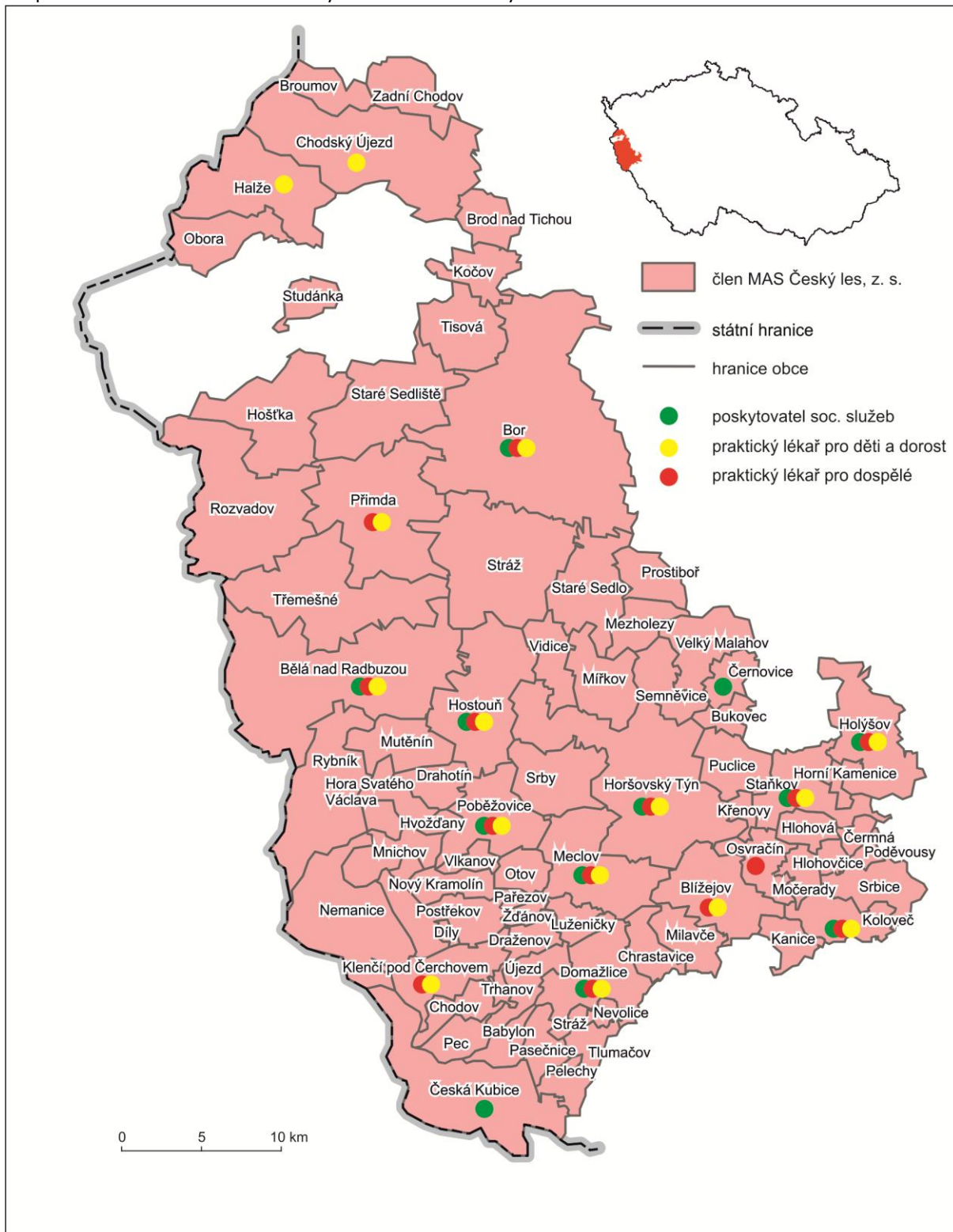
Stomatologické ordinace jsou v obcích Bělá nad Radbuzou, Blížejev, Bor, Domažlice, Holýšov, Horšovský Týn, Klenčí pod Čerchovem, Koloveč, Poběžovice, Přimda a Staňkov.

Ordinace praktického lékaře gynekologa se nachází v obcích Bor, Domažlice, Holýšov, Horšovský Týn, Klenčí pod Čerchovem, Koloveč, Poběžovice, Přimda a Staňkov. Ordinace lékaře specialisty se nachází pouze v Boru, v Černovicích, Domažlicích, Holýšově a v Horšovském Týně.

Lékárny se nacházejí v obcích Bělá nad Radbuzou, Bor, Česká Kubice, Domažlice, Holýšov, Horšovský Týn, Hostouň, Klenčí pod Čerchovem, Poběžovice, Přimda, Rozvadov a Staňkov.

Četnost i kvalita úrovně poskytování sociálních služeb a zdravotní péče včetně jejich dostupnosti je nejlépe zajištěna ve větších městech jako Domažlice, Bor a Horšovský Týn. Rozdíl v dostupnosti je patrný z mapy č. 17, kde je vidět, že praktičtí lékaři pro dospělé, pro děti a dorost a poskytovatelé sociálních služeb jsou v jižní části území rovnoměrně rozmístění. V severní části území je z hlediska dostupnosti v rámci poskytování výše uvedených služeb na tom nejlépe město Bor.

Mapa č. 17: Sociální a zdravotní služby na území MAS Český les v roce 2014



Zdroj: ArcCR, vlastní šetření

Školství a vzdělávání

Vytváření podmínek pro rozvoj vzdělávání je jednou z významných povinností obce, kterou jí ukládá školský zákon. Za tím účelem obec buď zřizuje svoji mateřskou či základní školu, nebo se postará o možnost navštěvování mateřské školy a plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí. Do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků se dlouhodobě promítanou populační vlny věkové struktury (viz 6.2.2 Věková struktura).

52 % obcí z celkového počtu obcí na území MAS Český les nemá k dispozici žádné školské zařízení jako je mateřská škola, základní škola, základní umělecká škola, střední odborné učiliště, střední škola či gymnázia.

Předškolní vzdělávání

Rozsah, kvalita i dostupnost předškolního vzdělávání je důležitá pro rozvíjení dovedností dětí a utváření vztahu k dalšímu vzdělávání. V současné době je diskutována problematika začleňování dětí se zdravotním nebo sociálním hendikepem již v předškolních zařízeních, která se později promítá v integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na základních a středních školách. Integrace totiž klade nároky nejen na odbornost pedagogů, ale i na dostupné zázemí a vybavení tříd speciálními pomůckami.

Na území MAS Český les je celkem 37 mateřských škol, které mají dohromady 97 tříd. Nacházejí se v obcích Babylon, Bělá nad Radbuzou, Blížejev, Bor, Česká Kubice, Domažlice, Draženov, Halže, Holýšov, Hošťka, Horšovský Týn, Hostouň, Chodov, Chodský Újezd, Klenci pod Čerchovem, Koloveč, Luženičky, Meclov, Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn), Milavče, Mířkov, Mnichov, Nový Kramolín, Osvračín, Pasečnice, Poběžovice, Postřekov, Přimda, Pučlice, Rozvadov, Srbice, Staňkov, Staré Sedliště, Stráž (TC), Studánka, Tisová a Tlumačov.

V daném území jsou zřizovateli mateřských škol převážně obce, působí zde i soukromé mateřské školy. Jedná se o Soukromou základní školu a mateřskou školu Adélka, o.p.s., v Mašovicích (Meclov) a Mateřskou školu Benjamínek, o.p.s., v Draženově.

Město Domažlice provozuje příspěvkovou organizaci Sluníčko Domažlice, která poskytuje jesle.

V tabulce č. 30 najdeme přehled o MŠ na území MAS Český les.

Tabulka č. 30: Přehled MŠ na území MAS Český les a jejich kapacita (školní rok 2012/2013)

Obec	Název MŠ	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Babylon	Mateřská škola Babylon, okres Domažlice	20	20	0
Bělá nad Radbuzou	Základní škola a Mateřská škola Bělá nad Radbuzou	60	54	6
Blížejov	Základní škola a mateřská škola Blížejov, příspěvková organizace	74	74	0
Bor	Mateřská škola Bor, Borská 500, okres Tachov, příspěvková organizace	182	182	0
Česká Kubice	Základní škola a Mateřská škola Česká Kubice, okres Domažlice, příspěvková organizace	48	35	13
Domažlice	Mateřská škola Domažlice, příspěvková organizace	373	373	0
Domažlice	Základní škola a mateřská škola Domažlice, Msgre B. Staška 232, příspěvková organizace	95	95	0
Draženov	Mateřská škola Benjamínek, o.p.s.	20	8	12
Halže	Základní škola a Mateřská škola Halže, příspěvková organizace	50	42	8
Holýšov	Mateřská škola Holýšov	190	190	0
Horšovský Týn	Mateřská škola Horšovský Týn, okres Domažlice, příspěvková organizace	150	150	0
Hostouň	Mateřská škola Hostouň, okres Domažlice, příspěvková organizace	60	60	0
Hošťka	Základní škola a Mateřská škola Hošťka, okres Tachov	20	13	7
Chodský Újezd	Mateřská škola Chodský Újezd, okres Tachov, příspěvková organizace	24	24	0
Klenčí pod Čerchovem	Masarykova základní škola a mateřská škola Klenčí pod Čerchovem, okres Domažlice, příspěvková organizace	50	50	0
Koloveč	Mateřská škola Koloveč, okres Domažlice, příspěvková organizace	75	74	1
Luženičky	Mateřská škola Luženice, okres Domažlice, příspěvková organizace	26	26	0
Mašovice	Soukromá základní škola a mateřská škola Adélka, o. p. s.	15	11	4
Meclov	Základní škola a mateřská škola Meclov, příspěvková organizace	50	50	0
Mezholezy	Mateřská škola Mezholezy, okres Domažlice, příspěvková organizace	22	17	5
Milavče	Základní škola a mateřská škola Milavče, okres Domažlice, příspěvková organizace	28	28	0
Mířkov	Mateřská škola Mířkov, příspěvková organizace	25	20	5
Nový Kramolín	Mateřská škola Nový Kramolín, okres Domažlice, příspěvková organizace	20	20	0
Osvračín	Základní škola a Mateřská škola Osvračín, příspěvková organizace	30	24	6
Pasečnice	Mateřská škola Pasečnice, okres Domažlice, příspěvková organizace	20	20	0
Poběžovice	Mateřská škola Poběžovice, okres Domažlice, příspěvková organizace	99	89	10
Postřekov	Základní škola a mateřská škola Postřekov, příspěvková organizace	50	50	0
Přimda	Mateřská škola Přimda, okres Tachov, příspěvková organizace	46	46	0

Tabulka č. 30: Přehled MŠ na území MAS Český les a jejich kapacita (školní rok 2012/2013)

Obec	Název MŠ	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Puclice	Mateřská škola Puclice, okres Domažlice, příspěvková organizace	20	20	0
Rozvadov	Mateřská škola Rozvadov, okres Tachov, příspěvková organizace	25	25	0
Staňkov	Mateřská škola Staňkov, Puclická 37, příspěvková organizace	138	138	0
Staré Sedliště	Základní škola a Mateřská škola Staré Sedliště, příspěvková organizace	49	49	0
Stráž	Mateřská škola Stráž, okres Tachov, příspěvková organizace	52	55	-3
Studánka	Mateřská škola Studánka, okr. Tachov, příspěvková organizace	20	25	-5
Tisová	Mateřská škola Tisová, okres Tachov, příspěvková organizace	20	20	0
Tlumačov	Mateřská škola Tlumačov, okres Domažlice	29	15	14
Trhanov	Mateřská škola Trhanov, okres Domažlice, příspěvková organizace	49	45	4
	Celkem	2324	2237	87

Zdroj: webové stránky obcí, weby jednotlivých škol, Výkaz ÚIV

Celková kapacita počtu dětí v jednotlivých mateřských školách na území MAS Český les je 2 324. Celkový počet dětí navštěvujících mateřské školy je 2 237 a volných míst v jednotlivých mateřských školách na území MAS Český les je 87. Mateřská škola Stráž a Mateřská škola Studánka vykazují nedostatečné kapacity volných míst a dalších 60 % mateřských škol z celkového počtu mateřských škol na území MAS Český les nemají žádná volná místa. Nedostatečná kapacita volných míst v mateřských školách je sice aktuální problém, který je však dočasný. Na nedostatečnou kapacitu volných míst reagují i legislativní úpravy, které umožňují zřízení dětských skupin či firemních školek. Zatím nejsou v daném území v rámci předškolního vzdělávání tyto služby využívány.

Základní vzdělávání

V současné době je kladen velký důraz na individuální začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd.

Během výuky jsou čím dál více zapotřebí nová vybavení pro moderní výukové metody.

Na území MAS Český les je celkem 27 základních škol, z toho 10 škol je pouze s prvním stupněm a 17 škol s prvním i druhým stupněm.

V obcích Česká Kubice, Halže, Hošťka, Chodov, Meclov, Milavče, Osvračín, Poběžovice, Postřekov a Rozvadov jsou školy s prvním stupněm.

Úplné základní školy s prvním i druhým stupněm jsou v obcích Bělá nad Radbuzou, Blížejev, Bor, Domažlice, Holýšov, Horšovský Týn, Hostouň, Klenčí pod Čerchovem, Koloveč, Meclov, Poběžovice, Přimda, Staňkov, Staré Sedliště a Stráž (TC). Celkový počet tříd v základních školách s druhým stupněm je celkem 249.

Na území MAS Český les jsou zřizovateli základních škol převážně obce. Na území MAS Český les působí i soukromá základní škola Soukromá základní škola a mateřská škola Adélka, o.p.s., v Mašovicích (Meclov).

Tabulka č. 31: Přehled ZŠ na území MAS Český les a jejich kapacita (školní rok 2012/2013)

Obec	Název ZŠ	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Bělá nad Radbuzou	Základní škola a Mateřská škola Bělá nad Radbuzou	360	136	224
Blížejov	Základní škola a mateřská škola Blížejov, příspěvková organizace	160	147	13
Bor	Základní škola Bor, okres Tachov, příspěvková organizace	600	340	260
Česká Kubice	Základní škola a Mateřská škola Česká Kubice, okres Domažlice, příspěvková organizace	40	18	22
Domažlice	Základní škola praktická Domažlice, Msgre B. Staška 232, příspěvková organizace	80	55	25
Domažlice	Základní škola Domažlice, Komenského 17	1150	865	285
Domažlice	Základní škola a mateřská škola Domažlice, Msgre B. Staška 232, příspěvková organizace	850	441	409
Halže	Základní škola a Mateřská škola Halže, příspěvková organizace	150	45	105
Holýšov	Základní škola Holýšov, okres Domažlice	680	497	163
Horšovský Týn	Základní škola Horšovský Týn, okres Domažlice, příspěvková organizace	800	519	281
Horšovský Týn	Základní škola a Odborná škola, Horšovský Týn, Nádražní 89	160	105	55
Hostouň	Základní škola Hostouň, okres Domažlice, příspěvková organizace	270	139	131
Hošťka	Základní škola a Mateřská škola Hošťka, okres Tachov	26	9	17
Chodov	Základní škola Chodov, okres Domažlice - příspěvková organizace	120	45	75
Klenčí	Masarykova základní škola a mateřská škola Klenčí pod Čerchovem, okres Domažlice, příspěvková organizace	350	229	121
Koloveč	Základní škola Koloveč, okres Domažlice, příspěvková organizace	320	196	124
Mašovice	Soukromá základní škola a mateřská škola Adélka, o. p. s.	55	54	1
Meclov	Základní škola a mateřská škola Meclov, příspěvková organizace	50	35	15
Milavče	Základní škola a mateřská škola Milavče, okres Domažlice, příspěvková organizace	40	19	21
Osvračín	Základní škola a Mateřská škola Osvračín, příspěvková organizace	40	33	7
Poběžovice	Základní škola Poběžovice, okres Domažlice	500	230	270
Postřekov	Základní škola a mateřská škola Postřekov, příspěvková organizace	50	42	8
Přimda	Základní škola Přimda, okres Tachov, příspěvková organizace	320	154	166
Rozvadov	Základní škola Rozvadov, okres Tachov, příspěvková organizace	45	11	34
Staňkov	Základní škola Staňkov, okres Domažlice, příspěvková organizace	480	382	98
Staré	Základní škola a Mateřská škola Staré Sedliště, příspěvková	240	126	114

Obec	Název ZŠ	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Sedliště	organizace			
Stráž	Základní škola Stráž, okres Tachov, příspěvková organizace	270	102	168
	Celkem	7846	4838	2988

Zdroj: webové stránky obcí, weby jednotlivých škol, Výkaz ÚIV

Celková kapacita počtu žáků v jednotlivých základních školách na území MAS Český les je 7 846. Celkový počet žáků je 4 838 a volných míst v jednotlivých základních školách na území MAS Český les je 2988. Z tabulky XXX a XXX lze předpokládat, že volná kapacita v jednotlivých základních školách pokryje nárůst žáků z mateřských škol, které se v současné době potýkají s přeplněností.

Středoškolské a vyšší vzdělávání

Středoškolské a vyšší vzdělávání je dostupné v obcích Bor, Domažlice, Horšovský Týn a Staňkov. Střední školy nabízejí téměř úplnou nabídku z hlediska skupin oborů, ale některé obory se dlouhodobě nedaří naplnit dostatečným počtem žáků a celkově se snižuje zájem o obory s výučním listem. Tento nezájem se projeví i v nedostatku kvalifikovaných pracovních sil především v dělnických profesích. Zaměstnavatelé také poukazují na nedostatek praktických dovedností a zkušeností absolventů na trhu práce.

Tabulka č. 32: Přehled středoškolských zařízení na území MAS Český les

Obec	Název SŠ
Bor	Střední škola, Bor, Plzeňská 231
Domažlice	Gymnázium J. Š. Baara, Domažlice, Pivovarská 323
Domažlice	Střední odborné učiliště, Domažlice, Prokopa Velikého 640
Domažlice	Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Domažlice, Erbenova 184
Horšovský Týn	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Horšovský Týn, Littrowa 122
Horšovský Týn	Základní škola a Odborná škola, Horšovský Týn, Nádražní 89
Staňkov	Soukromá střední odborná škola a Gymnázium Bean s.r.o.

Zdroj: Vlastní šetření MAS Český les

Střední školy a sloučené střední školy se základními školami zřizuje Plzeňský kraj (víceleté gymnázium v Domažlicích, Základní škola a Odborná škola v Horšovském Týně). Soukromá střední odborná škola a gymnázium Bean, s.r.o., působí ve Staňkově.

Střední škola, Bor, Plzeňská 231, nabízí obory kuchař – číšník, opravář zemědělských strojů, mechanik opravář motorových vozidel – automechanik, autoelektrikář a podnikání (denní i dálková forma).

Gymnázium J. Š. Baara, Domažlice, Pivovarská 323, nabízí osmileté, šestileté a čtyřleté gymnázium.

Střední odborné učiliště, Domažlice, Prokopa Velikého 640, nabízí obory mechanik seřizovač, logistik a finanční poradce – obchodník, gastronomie, kosmetické služby, obráběč kovů, strojní mechanik, strojní mechanik – zaměřený na obsluhu lisů pro vstřikování plastů, truhlář, kuchař – číšník a kadeřník.

Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Domažlice, Erbenova 184, nabízí obory obchodní akademie, informační technologie, zdravotnický asistent, sociální práce a sociální pedagogika.

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Horšovský Týn, Littrowa 122, nabízí obory agropodnikání, mechanik opravář motorových vozidel, opravář zemědělských strojů, zedník, ekonomika a podnikání, předškolní a mimoškolní pedagogika, stavebnictví, podnikání, cukrář a kuchař – číšník.

Základní škola a Odborná škola, Horšovský Týn, Nádražní 89, nabízí obory keramická výroba, malířské a natěračské práce, potravinářská výroba, šití oděvů, tesařské práce, zednické práce, zahradnické práce a pečovatelské služby.

Soukromá střední odborná škola a Gymnázium Bean s.r.o., nabízí obory gymnázium, obchodní akademie a podnikání (nástavbové denní a dálkové studium).

Z veřejných projednání je zřejmé, že se školská zařízení v menších obcích neobejdou bez významné finanční podpory ze strany zřizovatele, což jsou v těchto případech obce. Obce si jsou velmi dobře vědomy investičních potřeb, které spočívají především v rekonstrukcích a zajištění špatného technického stavu budov a moderního vybavení pro odborné předměty.

Základní umělecké školy

Zájmové vzdělávání na základní umělecké škole či v zájmových kroužcích na školách je důležité pro rozvoj schopností a zájmu dětí, což ovlivňuje jejich vzdělávací i profesní dráhu. Základní umělecké školy se nacházejí v obcích Domažlice, Holýšov, Horšovský Týn a Staňkov.

ZUŠ Domažlice má pobočku v Klenci pod Čerchovem. ZUŠ Horšovský Týn má pobočku v Bělé nad Radbuzou a v Poběžovicích. ZUŠ Staňkov má odloučené pracoviště v Kolovči.

V Boru a v Přimdě jsou zřízeny pobočky ZUŠ Tachov.

6.8.2. Rodinná politika

Obce mají bezprostřední znalost potřeb rodin a místních podmínek, a proto patří mezi nejdůležitější aktéry rodinné politiky. Přesto je termín rodinná politika mnohdy vnímán neurčitě a rozsah a kvalita podpory rodin se v jednotlivých obcích liší.

Často je ztotožňována rodinná politika pouze s aktivitami podporujícími rodinu ze strany státu, jako jsou dávky státní sociální podpory, sociální péče a případná sociálně – právní ochrana dětí. Chybí celkové povědomí o obsahu rodinné politiky a podpora rodiny ze strany státu není komplexní.

Současná situace rodiny

V současné době se většina mladých lidí, kteří plánují založit rodinu, potýká s několika socioekonomickými překážkami. Nejčastěji s finančními problémy, které se týkají vybudování si jisté pracovní pozice a zajištění vlastního bydlení, jehož náklady představují velkou zátěž pro rodinný rozpočet.

Existuje zde stále vzájemná ekonomická podpora rodičů a jejich dospělých dětí v sociálně obtížných situacích. Společnost sice stále staví na tradičních rodinných hodnotách, ale často je život v manželství prezentován jako nemoderní forma života bránící rozvoji individuality a je většinou odkládán spolu s narozením dítěte do vyššího věku.

Aktivity k podpoře rodin

Z pohledu rodinné politiky lze rozlišit tři typy aktivit zaměřených na podporu rodiny. Jedná se o sociální služby, služby na podporu fungující rodiny a činnosti poskytované v rámci sociálně-právní ochrany dětí. Dalším významným opatřením v oblasti rodinné politiky jsou dávky spojené s mateřstvím a rodičovstvím.

Sociální služby

Sociální služby určené pro rodiny či jednotlivé členy rodiny jsou často poskytovány rodinám vystavených sociálnímu vyloučení, to je rodinám neúplným, vícedětným, rodinám se členem se zdravotním postižením, rodinám s náhradní rodinnou péčí, romským rodinám nebo rodinám přistěhovalců. Jednotlivé typy sociálních služeb poskytovaných v rámci daného území jsou popsány v kapitole 6.8.3 Sociální služby.

Služby na podporu fungující rodiny

Tyto služby nejsou vymezeny zákonem a jsou v nevýhodné pozici ve srovnání se sociálními službami, co se týče finančních zdrojů. Rozšíření těchto služeb se podstatně liší zejména v závislosti na úrovni rozvoje rodinné politiky v jednotlivých regionech.

Účelem je usnadňovat a posilovat partnerské a manželské soužití a rodičovství, podporovat rodiny v péči o děti a při harmonizaci práce a rodiny. Sloučit rodičovskou a profesní roli není jednoduché. Úzce s tím souvisí nedostatek dostupných služeb péče o děti do 3 let věku.

Tyto služby často poskytují rodinná a mateřská centra. Na území MAS Český les se vyskytují dvě registrovaná mateřská centra, která jsou členy Sítě mateřských center. Jedná se o Rodinné a mateřské centrum Kráčmerka a Mateřské centrum Benjamínek.

Poskytování volnočasových aktivit pro děti nebo pro rodiny s dětmi zajišťují různé neziskové organizace, domy dětí a mládeže, centra pro rodinu, družiny apod. Například se jedná o Dům dětí a mládeže Domino v Domažlicích, Baby club Slůně v Boru u Tachova a rodinné a mateřské centrum Klenčátka v Klenčí pod Čerchovem.

Činnosti poskytované v rámci sociálně-právní ochrany dětí

Činnosti poskytované v rámci sociálně-právní ochrany dětí jsou na úrovni systému preventivní a poradenské činnosti v rámci sociálně-právní ochrany dětí, manželských poraden, práce s dětmi vyžadující zvýšenou pozornost a zřizování zařízení sociálně-právní ochrany dětí.

6.8.3. Kulturní vybavenost

Kulturní život je velmi důležitý pro obohacení osobního života. Úroveň a možnosti kulturního vyžití odráží technický stav a odpovídající zázemí kulturní vybavenosti.

V daném území není stálá divadelní scéna. Stálá kina se nacházejí ve městech Bor, Domažlice, Holýšov, Horšovský Týn, Poběžovice a Staňkov.

Knihovny patří k institucím s dlouholetou tradicí. Jsou to také veřejně přístupná místa, kde mohou občané zdarma využít přístup k internetu. Vzhledem k tomu, že pro některé skupiny obyvatelstva je nákup nových knih méně dostupný, je důležité zachovat jejich existenci. Na území MAS Český les má 83 % obcí z celkového počtu obcí v daném území svoji vlastní knihovnu. Knihovny chybí v 13 obcích, jmenovitě se jedná o obce Hvoždany, Broumov (v současné době se buduje), Černovice, Hora Svatého Václava, Křenovy, Mezholezy HT, Močerady, Nový Kramolín, Obora, Pařezov, Studánka, Trhanov a Ždánov.

Kulturní dům lze chápat jako kulturní zařízení, které spojuje různé společenské funkce. Může sloužit jako slavnostní či taneční víceúčelový sál, divadlo, kino, restaurace, obřadní síň, klubové místnosti apod. V současné době se používá spíše název kulturní centrum. Společenské sály a kulturní domy se nachází téměř v každé obci na území MAS Český les. Ty obce, které sál nemají, využívají společenské sály a prostory v rámci hospod a restaurací, mobilních stanů s příslušenstvím, nebo využijí možnosti zapůjčení společenského sálu v sousedních obcích. Obce, které nemají společenské sály či kulturní dům, jsou Černovice, Česká Kubice, Drahotín, Hlohovčice, Hvoždany, Křenovy, Močerady, Nemanice, Prostiboř, Rozvadov, Stráž (TC), Vidice a Vlkanov.

Muzea a galerie patří neodmyslitelně ke kulturně-společenským zařízením a významně napomáhají k rozvoji cestovního ruchu. Muzea se nacházejí v Domažlicích, v Holýšově, v Horšovském Týně, v Klenčí pod Čerchovem, v Kolovči a v Postřekově. Galerie pak v Boru, v Domažlicích, v Poběžovicích, ve Stráži (Tc) a v Újezdě. Menší vesnická muzea se pak nacházejí v Draženově, v Halži, v Křenovech, v Peci, v Rozvadově a v Puclicích.

Během setkání s veřejností a se zástupci samosprávy bylo často podotýkáno, že většina budov občanské vybavenosti je ve špatném technickém stavu z důvodu nedostatku finančních prostředků na péči spojenou s vlastním provozováním.

6.8.4. Sportovní vybavenost

Stejně jako kulturní je i sportovní vyžití velmi důležité pro obohacení osobního života.

Český statistický úřad považuje za sportovní hřiště takové, která má svého provozovatele nebo správce. Takto označená hřiště chybí v obcích Brod nad Tichou, Čermná, Černovice, Drahotín, Hora Svatého Václava, Hvoždany, Chrastavice, Kočov, Mezholezy (HT), Močerady, Nevolice, Obora, Otov, Pařezov, Pasečnice, Pelechy, Prostiboř, Semněvice, Trhanov, Vidice a Vlkanov. Vlastním šetřením bylo však zjištěno, že ve většině výše jmenovaných obcích mají k dispozici travnaté či betonové hřiště.

Otevřený stadion je v Bělé nad Radbuzou, Boru, Domažlicích, Holýšově a v Horšovském Týně. Jediný krytý zimní stadion je v Domažlicích. V Holýšově a v Přimdě se v zimních měsících využívají otevřené zpevněné plochy jako ledové kluziště. Při příznivých sněhových podmínkách je v provozu sjezdovka na Sádku (Klenčí pod Čerchovem) a v Přimdě.

Z celkového počtu obcí na území MAS Český les je pouze 44 % obcí (Babylon, Bělá nad Radbuzou, Bor, Díly, Domažlice, Halže, Holýšov, Horšovský Týn, Hostouň, Hošťka, Chodov, Klenčí pod Čerchovem, Koloveč, Meclov, Nemanice, Osvračín, Pec, Poběžovice, Postřekov, Přimda, Pučlice, Rozvadov, Staňkov, Staré Sedliště, Stráž (Tc) a Újezd) vybaveno možností aktivního trávení volného času za nepříznivého počasí. Většinou se využívají, sportovní haly, sportovní centra nebo prostory školních tělocvičen, které jsou přístupné veřejnosti.

Koupaliště je v obcích Babylon, Bukovec, Halže, Horšovský Týn, Kanice, Klenčí pod Čerchovem, Přimda, Srbice, Studánka a Tlumačov. Mezi nejznámější rybníky patří rybník Babylon, rybník Chobot a Bonětický rybník u Stráže u Tachova. Na území MAS Český les se nacházejí pouze 2 kryté bazény, a to v Domažlicích a v Přimdě.

Z komunitních setkání s občany a z dotazníkového šetření vyplývá nedostatek veřejně přístupných volnočasových a sportovních areálů, které jsou vhodným místem pro trávení volného času mnoha obyvatel. Celkově chybí na území sportoviště s možností sportovního vyžití za nepříznivého počasí. Nejuspokojivější nabídka sportovního zázemí je ve městě Domažlice, které nabízí nejkomplexnější nabídku sportovního zázemí jak je krytý bazén, zimní stadion, sportovní haly, tenisové kurty, víceúčelová hřiště, fitcentra apod. Většina stávajících sportovišť neodpovídá kvalitou, dostupností i úrovní současným požadavkům, a proto je potřeba modernizovat a rekonstruovat stávající sportoviště. Dále je potřeba podporovat výstavbu nových multifunkčních sportovních zařízení, která nabídnou možnost sportu a trávení volného času i za nepříznivého prostředí.

6.8.5. Ostatní vybavenost a služby obcí

Mezi další občanskou vybavenost obcí patří hřbitovy a smuteční síně. Smuteční síň se nachází pouze v Domažlicích a v Klenčí pod Čerchovem.

Hřbitovy jsou v obcích Bělá nad Radbuzou, Blížejov, Bor, Brod nad Tichou, Bukovec, Česká Kubice, Domažlice, Halže, Holýšov, Hora Svatého Václava, Horšovský Týn, Hostouň, Hošťka, Chodský Újezd, Klenčí pod Čerchovem, Koloveč, Luženičky, Meclov, Milavče, Mířkov, Mnichov, Mutěnin, Nemanice, Osvračín, Poběžovice, Prostiboř, Přimda, Rozvadov,

Semněvice, Srbice, Srby, Staňkov, Staré Sedliště, Staré Sedlo, Stráž Tc, Tisová, Trhanov, Třemešné a Zadní Chodov.

Dle dotazníkového šetření je zřejmé, že se mnohým občanům nelíbí vzhled některých hřbitovů a jejich okolí.

6.8.6. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> Existence komunitního plánování sociálních služeb v jižní části území Dostatečná nabídka sociálních služeb pro seniory Dostupné zázemí pro kulturní a společenské akce Existence a vybavení knihoven Dostatečná dostupnost a kapacita MŠ, ZŠ, ZUŠ Existence nabídky středního vzdělávání Dostupnost základní zdravotní péče Existence sportovní infrastruktury v odpovídajícím rozsahu 	<ol style="list-style-type: none"> Nerovnoměrné pokrytí a dostupnost sociálních služeb a zdravotní péče v severní a jižní části území Neexistence procesu komunitního plánování sociálních služeb v severní části území Existence jediné lůžkové nemocnice Nedostatečná harmonizace nabídky studijních oborů SOŠ a SOU s poptávkou pracovního trhu Snižující se úroveň kvality školství a jeho absolventů SOŠ a SOU Nenaplněné kapacity SOŠ a SOU Nedostatečná kapacita zázemí pro sportovní, kulturní a volnočasové aktivity Nevyhovující technický stav budov MŠ a ZŠ
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> Propojování zdravotní a sociální péče Rozvoj zdravotní a sociální péče v rámci meziobecní spolupráce Rozvoj terénních zdravotních a sociálních služeb Výstavba, rekonstrukce infrastruktury pro terénní, ambulantní a nízkokapacitní pobytové formy sociálních a zdravotních služeb Rozvoj sociálního bydlení Aktualizace a tvorba komunitního plánování sociálních služeb Výstavba, rekonstrukce a vybavení odborných učeben, laboratoří apod. v ZŠ, SOŠ a SOU Výstavba, rekonstrukce budov občanské vybavenosti a infrastruktury pro sport a volný čas Veřejné knihovny jako kulturní a společenská centra 	<ol style="list-style-type: none"> Nedostatečná kapacita a nabídka zdravotní péče a sociálních služeb v důsledku demografického stárnutí obyvatelstva Snižování kvality zdravotní a sociální péče Neochota uživatelů sociálních a zdravotních služeb platit za poskytované služby Zánik některých obecních škol Lhostejný postoj obcí k rodinné politice

6.9. Životní prostředí a jeho ochrana

Zákon č. 174/1992 Sb., o životním prostředí v platném znění definuje životní prostředí jako vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Avšak názory na to, co to je životní prostředí a co všechno tento pojem zahrnuje, se mohou různit. Jako základní složky životního prostředí bývají obvykle označovány: ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie. Životní prostředí je vybaveno vysokou absorpční schopností vstřebávat znečištění. Charakteristická pro něj je dlouhodobost reakcí ekosystémů na podněty. Jakmile je vstřebávací kapacita překročena, dochází ke vzniku problémů, které je třeba řešit obvykle v rámci prosazení určité politiky za pomoci právních norem. Vzhledem k tomu, že člověk musí respektovat působení přírodních zákonů, nelze právem regulovat přírodní procesy.

Na území MAS Český les, o. s., se nachází 1 CHKO, 1 národní přírodní rezervace, 18 přírodních rezervací, 17 přírodních památek, 4 přírodní parky, 11 evropsky významných lokalit a 43 památných stromů.

6.9.1. Chráněná území na území MAS Český les

Chráněné území v Česku definuje zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. V zákoně se používá pojem zvláště chráněná území. Zvláštní územní ochranou se rozumí – na rozdíl od obecné ochrany území uvedené v první a druhé části zákona – přísnější režim ochrany, vztažený na konkrétní území s přesným plošným vymezením.

Chráněné krajinné oblasti na území MAS Český les

Na území MAS Český les se nachází jedna chráněná krajinná oblast a to CHKO Český les, která tvoří cca 32 % území a zahrnuje následující obce: Babylon, Bělá nad Radbuzou, Broumov, Česká Kubice, Halže, Hora Sv. Václava, Hošťka, Hvoždany, Chodov, Chodský Újezd, Klenčí pod Čerchovem, Mnichov, Nutěnin, Nemanice, Nový Kramolín, Obora, Pec, Poběžovice, Postřekov, Přimda, Rozvadov, Rybník, Třemešné. CHKO Český les byla vyhlášena Nařízením vlády ČR č. 70 ze dne 12. ledna 2005. Jeho rozlohu tvoří 473 km². Do roku 1990 byla velká část oblasti v hraničním pásmu a tím byla veškerá hospodářská činnost v území dosti omezena. Většina obcí s odsunem německého obyvatelstva zanikla, což přispělo i k tomu, že se jedná o území relativně nenarušené lidskými zásahy. Velkoplošná ochrana tohoto území nepřipadala v úvahu právě z důvodů existence hraničního pásma, i když si ochrana přírody uvědomovala přírodovědecký význam celé oblasti. S uvolněním příhraniční oblasti začaly vyvstávat silné tlaky na komerční využití území. Cílem bylo zabránit živelné výstavbě a s ní spojené devastaci krajiny. Vyhlášením CHKO ve vymezeném území vyvstala ochraně přírody jedinečná možnost ovlivnit potenciální negativní aktivity a dosáhnout optimálního využívání krajiny při zohlednění svébytnosti kraje (www.cittadella.cz). Na řadě míst se zachovaly původní cenné bučiny, vzácná rašeliniště s porosty borovice blatky či

pestré květnaté louky a pastviny. Z chráněných živočichů zde žije ohrožená vydra říční, tetřev obecný, rys ostrovid či bobr evropský.

Národní přírodní rezervace na území MAS Český les

Národní přírodní rezervace je v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny definována jako menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku (www.mzp.cz). Na území MAS Český les se nachází jedna NPR Čerchovské hvozdy, která byly vyhlášeny 10. 7. 2000 a má rozlohu 326,93 ha. Rezervace se nachází v jižní části CHKO Český les a s ohledem na rozlohu 327 ha je nejrozsáhlejším chráněným územím Českého lesa. NPR Čerchovské hvozdy se nalézají na svazích vrcholů Čerchov (1042 m n. m.), Malý Čerchov (988 m n. m.) a Sedlová jedlina (927 m n. m.), v katastrálním území Česká Kubice, Dolní Folmava, Chodov a Pec pod Čerchovem. Hlavním předmětem ochrany jsou zachovalé, přírodě blízké bukové a smíšené lesní porosty montánních poloh s charakteristickými druhy rostlin i živočichů. Jedná se o zbytky přirozených a přírodě blízkých ekosystémů horských a podhorských smíšených bučin s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin typických pro oblast Českého lesa (www.cittadella.cz).

Přírodní rezervace na území MAS Český les

Přírodní rezervace je obdobou národní přírodní rezervace, avšak pouze s regionálním významem. Na území MAS Český les najdeme celkem 18 přírodních rezervací. Seznam a jejich základní charakteristiku najdeme v tabulce č. 32.

Tabulka č. 32: Přírodní rezervace na území MAS Český les

Název	Rozloha (ha)	Vyhlášení	Základní charakteristika
Broumovská bučina	26,11	1. 1. 1988	Nachází se asi jeden kilometr západně od obce Broumov v severní části okresu Tachov. Důvodem ochrany jsou zachovalé lesní ekosystémy na skalnatých stánkách nad údolím Hamerského potoka.
Bučina u Žďáru	6,77	9. 3. 1951	Typický zbytek podhorského bukového porostu.
Bystřice	43,61	17. 12. 1969	Smíšený horský les s přirozenou skladbou hercynské směsi dřevin.
Diana	20,41	31. 12. 1933	Ukázka pralesovitého porostu květnaté bučiny, ojedinělé v Českém lese.
Dlouhý vrch	21,07	31. 12. 2002	Společenstva suťového lesa (lipová javořina, kyselá a květnatá bučina) s typickými druhy rostlin v podrostu.
Drahotínský les	14,43	22. 10. 1987	Ochrana kriticky ohroženého druhu kapradiny sleziník a společenstva druhů vázaných na hadec.
Jezírka u Rozvadova	6,23	15. 10. 1984	Ochrana hlubokého lesního vrchoviště Českého lesa s rašelinnými jezírky s typickými společenstvy a výskytem zvláště chráněných druhů rostlin.
Malý Zvon	8	16. 10. 1995	Fragment autochtonních bučin pohraničních hvozdů Českého lesa, které jsou významným prvkem regionálního územního systému ekologické stability a ochrany typických rostlinných a živočišných společenstev vázaných na přirozené horské lesy.
Mělký Rybník	27,94	15. 10. 1984	Rybník včetně jeho pobřežní a přechodové zóny jakožto hnízdiště vodního ptactva.
Nad Hutí	14,04	16. 10. 1995	Fragment autochtonních bučin pohraničních hvozdů Českého lesa, které

Název	Rozloha (ha)	Vyhlášení	Základní charakteristika
			jsou významným prvkem regionálního územního systému ekologické stability a ochrany typických rostlinných a živočišných společenstev vázaných na přirozené horské lesy.
Netřeb	20,52	31. 12. 1933	Staré tisy ve smrkovém porostu kol zříceniny hradu.
Pleš	27,69	14. 11. 1931	Ochrana přírodě blízkých společenstev horského bukového pralesa, suťové javořiny a svahové bučiny, typické pro Český les
Postřekovské rybníky	146,39	22. 10. 1990	Zbytek původní krajiny s vlhkými loukami a soustavou malých rybníčků extenzivně obhospodařovaných. Území je rovněž významným hnízdištěm a tahovou lokalitou ptactva. Vyskytují se zde i vzácné a chráněné druhy rostlin.
Přimda	33,52	4. 7. 1956	Ochrana biocenóz zbytku starého smíšeného porostu s převahou buku, blížícího se svým složením původním podhorským lesům v oblasti Českého lesa.
Smrčí	91,72	26. 8. 2009	Přirozené a přírodě blízké lesní ekosystémy na 97křetovitých svazích s mozaikovitým výskytem vodou ovlivněných půd představující zároveň biotopy vhodné pro život rysa ostrovida a lesní kury
Starý Herštejn	37,15	1. 11. 1968	Zajištění ochrany autochtonních smíšených lesních porostů na balvanité suti, které jsou významným prvkem regionálního územního systému ekologické stability a ochrany typických rostlinných a živočišných společenstev vázaných na přirozené horské lesy.
Tisovské rybníky	83,15	15. 10. 1990	Soustava rybníčních a přilehlých mokřadních ekosystémů.
Tišina	10,35	28. 12. 1987	Ukázka acidofilních horských bučin Českého lesa.

Zdroj: <http://drusop.nature.cz/>

Přírodní památky

Přírodní památka je v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny definována jako přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk. Na území MAS Český les se vyskytuje 17 přírodních památek. Seznam a jejich základní charakteristiku najdeme v tabulce č. 33.

Tabulka č. 33: Přírodní památky na území MAS Český les

Název	Rozloha (ha)	Vyhlášení	Základní charakteristika
Bonětice	0,31	29. 2. 2012	Ochrana silně ohroženého druhu obojživelníka čolka velkého.
Červený vrch	1,16	22. 10. 1990	Bývalý živcový důl, který je význačnou dokumentační lokalitou poběžovických pegmatitů. Důl je památkou tzv. selské těžby pegmatitů.
Hvoždanská louka	6,75	22. 5. 1992	Luční společenstva s výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin.
Chodovské skály	3,64	26. 8. 2009	Zachovalý skalní výchoz českého křemenného valu.
Kolowratův rybník	0,80	27. 4. 2011	Litorál západního břehu rybníka s bohatou populací kriticky ohrožené rosnatky prostřední
Louka u Staré Huti	2,07	1. 7. 2002	Mokřadní rašelinné louky a luční prameniště s výskytem vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin.
Louka u	4,9	6. 5. 1992	Rašelinné a mokřadní biotopy s výskytem zvláště chráněných a

Šnajberského rybníka			ohrožených druhů rostlin a živočichů v nivě potoka Bystřice
Louka u Prostředního Žďáru	2,46	28. 3. 2013	Zachovalá, převážně vodou ovlivněná luční společenstva s výskytem zvláště chráněných a vzácných druhů rostlin
Milov	0,74	15. 10. 1990	Ochrana druhově pestrých a diverzních společenstev svahového prameništěního rašeliniště s bohatým výskytem zvláště chráněných druhů rostlin
Mutěňínský lom	1,7	22. 10. 1990	Opuštěný lom v křemenném dioritu mutěňínského pně, který je významnou dokumentační lokalitou domažlického krystalinika.
Racovské rybníky	4,36	15. 10. 1984	Ochrana lučních rašelinných a bažinných biotopů s typickými živými společenstvy a s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin
Salka	1	22. 10. 1990	Dobývka po těžbě kyzových břidlic, která je významnou dokumentační lokalitou domažlického krystalinika.
Skalky na Sádku	3,89	15. 4. 1938	Ochrana fragmentu smrkové bučiny na mimořádně nepříznivém stanovišti, jako typu přirozeného společenstva v jižní části Českého lesa
Sokolova vyhlídka	3,2	6. 6. 1980	Ochrana morfologicky výrazného výchozu českého křemenného valu
Valcha	0,81	21. 8. 1990	Uchování fragmentu kyselého dubobukového boru jako typu přirozeného společenstva charakteristického pro jižní část oblasti Tachovské brázd.
Veský mlýn	32,04	1. 7. 2002	Společenstva přechodových rašelinišť a krátkostébelných luk s výskytem vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin.
Žďár u Chodského Újezdu	0,44	21. 1. 1999	Mokřad s ostřicovým společenstvem (as. <i>Caricetum goodenowii</i>) s bohatým výskytem prstnatce májového.

Zdroj: <http://drusop.nature.cz/>

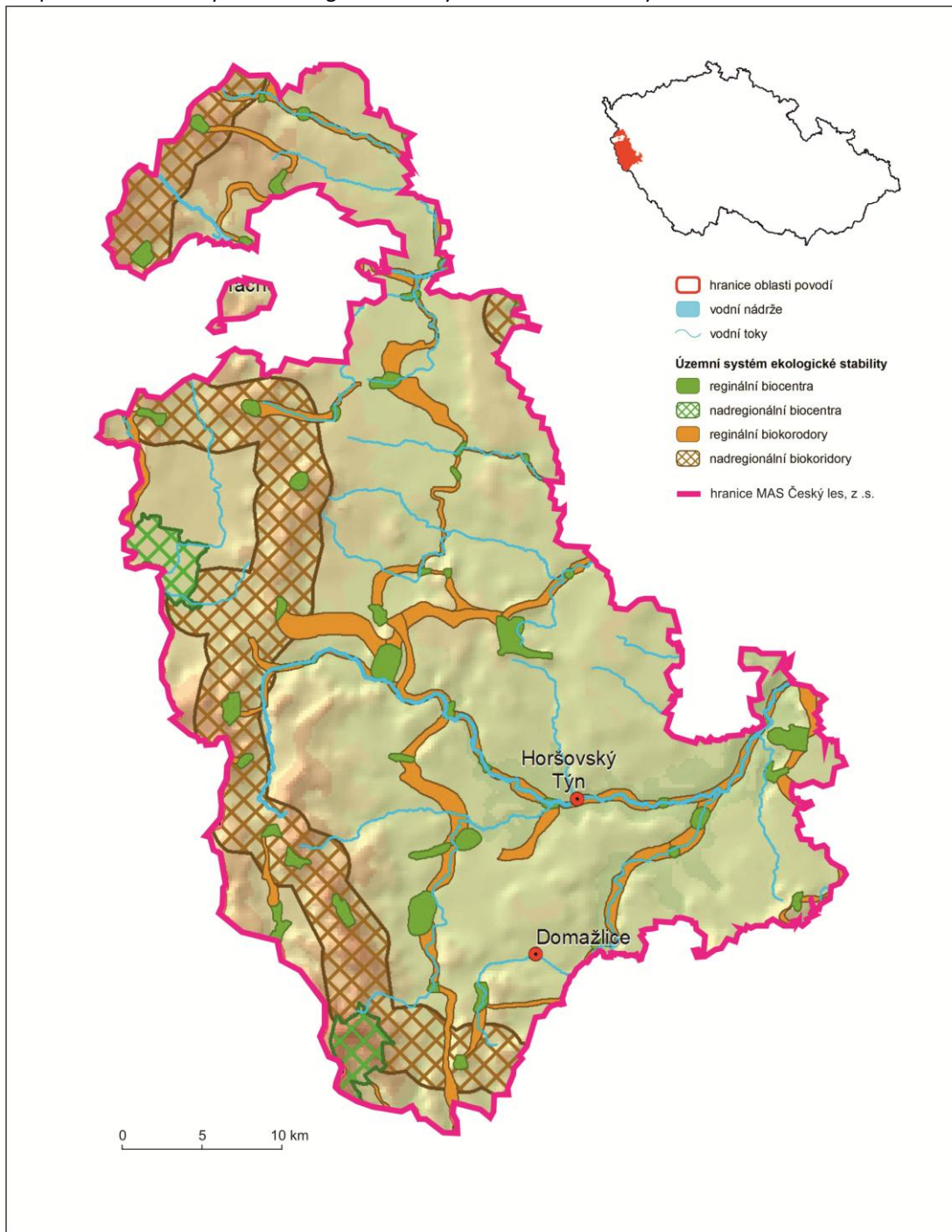
6.9.2. Obecná ochrana přírody a krajiny

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability má v České republice již dvacetiletou historii; v roce 1992 byl včleněn do zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a stal se tak jedním z hlavních pilířů obecné ochrany. Zákonná kodifikace ochrany a vytváření ÚSES posunula ČR v oblasti ochrany krajiny mezi přední země v Evropě a ve světě. Zákon o ochraně přírody a krajiny definuje ÚSES v § 3 odst. 1, písm. a) jako „vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability“. Soubor ekosystémů potřebné kvality je ve významné části území ČR zatím stále nepropojený. Vymezování ÚSES je proto prováděno i tam, kde v reálném čase nejsou přítomny přírodní nebo přírodě blízké ekosystémy, ale vybrané plochy mají potenciál pro vznik přirozeného ekosystému a je nezbytné je chránit pro následná opatření směřující k jejich obnově. Z hlediska ÚSES jsou zásadní strategické dokumenty MŽP, konkrétně Strategický rámec udržitelného rozvoje, Státní politika životního prostředí, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR a Státní program ochrany přírody a krajiny (Birklen a Kúsová, 2012). ÚSES je tvořen následujícími skladebnými prvky: Biocentrum, biokoridor a interakční prvek.

Analyza územního systému ekologické stability na území MAS Český les je zaměřena především na významnější prvky z hlediska biogeografického a to na nadregionální. Příhraničním pásmem přes celé území prochází velice důležitý nadregionální biokoridor. Navíc se na území MAS Český les nalézají 2 významná nadregionální biocentra. Těmi jsou Diana a Čerchov. Při budoucím rozvoji regionu se bude muset počítat právě s existencí těchto prvků na území. Podrobněji je územní systém ekologické stability znázorněn v mapě č. 18.

Mapa č. 18: Územní systém ekologické stability na území MAS Český les



Zdroj: www.pvl.cz

Přírodní parky

Přírodní park je obecně chráněné území podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Přírodní parky zřizují krajské úřady vyhláškou, ve které omezují činnosti, jež by mohly vést k rušení, poškození nebo k zničení dochovaného stavu území, cenného pro svůj krajinný ráz a soustředěné estetické a přírodní hodnoty. Předchůdcem přírodních parků byly tzv. klidové oblasti, které však byly zřizované pro omezení negativních vlivů na rekreační využívání těchto oblastí (www.wikipedia.org). Z klidových oblastí se podle uvedeného zákona staly přírodní parky. Na území MAS Český les se nacházejí 4 přírodní parky: Český les, Zelenov, Sedmihoří a Valcha.

Významné krajinné prvky

Významný krajinný prvek (VKP) je definován v § 3, odst. 1, písm. b zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění (dále jen zákon) jako „ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability.“ VKP jsou vymezeny ve dvou rovinách:

1. VKP „ze zákona“ – veškeré lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy
2. registrované VKP – mohou se jimi stát jiné části krajiny, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy či odkryvy nebo i cenné plochy porostů v sídelním útvaru, např. historické zahrady nebo parky (historické zahrady a parky mohou být zároveň nemovitou památkou podle zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb. v platném znění). Jako VKP je možné registrovat i jiné části krajiny

Na území MAS Český les se zatím nevyskytuje žádný registrovaný významný krajinný prvek. Vyskytují se zde pouze VKP „ze zákona“. Do budoucna by však bylo z důvodu ochrany dalších významných přírodních prvků vhodné vytipovat vhodné lokality a zaregistrovat je (www.ochranaprirody.cz).

Evropsky významné lokality

Evropsky významná lokalita (EVL) je jedním typem chráněných území v rámci soustavy NATURA 2000. Evropsky významná lokalita je legislativně podložena v zákoně O ochraně přírody a krajiny (114/1992), který implementuje evropskou směrnici O stanovištích (92/43/EHS). Evropsky významná lokalita je zařazena nařízením vlády ČR do tzv. národního seznamu (www.nature.cz). Seznam EVL je k nahlédnutí v tabulce č. 34.

Tabulka č. 34: Evropsky významné lokality na území MAS Český les

Název	Rozloha (ha)	Předmět ochrany	Seznam obcí/k.ú.	Datum 1. vyhlášení území	Cíle ochrany
Čerchovský les	2300	rašelinný les; lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích; bezkolencové louky na vápnatých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách; přechodová rašeliniště a třasoviště; bučiny asociace Luzulo-Fagetum a Asperulo-Fagetum; acidofilní smrčiny; staré acidofilní doubravy s dubem letním na písčitých pláních	Babylon, Česká Kubice, Chodov, Klenčí pod Čerchovem, Nemanice, Pec	22.12.2004	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Drahotínský les	16,2	lokalita sleziníku nepravého	Drahotín, Hvoždany, Poběžovice	22.12.2004	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Haltravský hřeben	965,4	Lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích; bučiny asociace Luzulo-Fagetum	Klenčí pod Čerchovem, Mnichov, Nemanice, Poběžovice, Postřekov	3.11.2009	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Kateřinský a Nivní potok	980,2	lokalita bobra evropského	Bělá nad Radbuzou, Hošťka, Lesná, Přimda, Rozvadov, Třemešné	22.12.2004	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Niva Nemanického potoka	680,9	Směšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy; přechodová rašeliniště a třasoviště; lokalita mihule potoční	Nemanice, Rybník	3.11.2009	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Radbuza	13	lokalita mihule potoční	Bělá nad Radbuzou, Horšovský Týn, Hostouň, Srby	22.12.2004	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Radbuza - Nový Dvůr - Pila	11,2	lokalita raka kamenáče	Bělá nad Radbuzou, Rybník	22.12.2004	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Pocinovice	0,8	lokalita čolka velkého	Semněvice/Šlovice u Bukovce	22.12.2004	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Bonětice	0,4	lokalita čolka velkého	Stráž/Bonětice	22.12.2004	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Darmyšl - pískovna	0,5	lokalita čolka velkého	Staré Sedlo/Darmyšl	22.12.2004	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován
Na požárech	78,2	Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech); přechodová rašeliniště a třasoviště	Lesná, Rozvadov	3.11.2009	není nebo neuveden nebo zatím nezaklíčován

Zdroj: <http://drusop.nature.cz/>

6.9.3. Památné stromy

Památné stromy jsou pojmem, který je v naší legislativě zakotven od roku 1992, kdy byl vydán zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Významné stromy měly zvýšenou ochranu zabezpečenou již v zákoně č. 40/1956 Sb. a to ve formě chráněných přírodních výtvorů, případně chráněných přírodních památek. Památné stromy jsou přesahovým tématem ochrany přírody a krajiny, velký význam mají nejen jako přírodní hodnota, ale i jako hodnota historická, kulturní a společenská (www.ochranaprirody.cz). Seznam památných stromů na území MAS Český les najdeme v tabulce č. 35.

Tabulka č. 35: Památné stromy na území MAS Český les

Název	Typ objektu	Datum vyhlášení	obec/katastr.území	Poznámka
Mílovská lípa	Jednotlivý strom	12.6.2007	Přimda	Za obcí cca 60 m od silnice směrem na Rozvadov, v zaniklé vsi Mílov
Dub zimní	Jednotlivý strom	2.3.2007	Bor/Kosov u Boru	Na zahradě rod. domu čp. 7
Borský kaštan	Jednotlivý strom	21.9.1981	Bor	Na městském hřbitově vpravo od vchodu u zdi
Jadružský jasan	Jednotlivý strom	21.9.1981	Stráž/Jadruž	Na návsi u hlavního rybníčku
Skviřínský dub	Jednotlivý strom	21.9.1981	Bor/Skviřín	V obci pod hřbitovni zdi
Jadružský smrk	Jednotlivý strom	9.10.1987	Stráž	V polesí Bor na křižovatce lesních cest
Lípa Na farském	Jednotlivý strom	9.10.1987	Staré Sedliště	U křížku u cesty ze Starého Sedliště na Nové Sedliště, lokalita Na farském, asi 200 m J od hřbitova
Rájovská trojice	Skupina stromů	16.12.1983	Přimda/Rájov u Třískolup	V jihovýchodní části osady kolem křížku
Muckovská alej	Stromořadí	9.10.1987	Bor/Vysočany u Boru	Od Muckovského rybníka podél silnice k Velkým Dvorcům. Dub letní a jírovec maďal.
Borská alej	Stromořadí	9.10.1987	Bor	Podél silnice Bor-Stráž. Dub letní.
Jírovcová alej u Olešné	Stromořadí	9.10.1987	Stráž/Olešná	Po obou stranách silnice z Olešné do Bonětic; obvod kmenů od 70 cm do 250 cm. Jírovec maďal.
Starosedlišťské lípy	Skupina stromů	9.10.1987	Staré Sedliště	u kostela a na hřbitově.
Lípa Jindřicha Kolowrata	Jednotlivý strom	28.3.2002	Přimda/Málkov u Přimdy	V osadě Málkov.
Modřín v Jubilejním hájku	Jednotlivý strom	30.8.2003	Česká Kubice	V Jubilejním hájku, vysazeném r. 1928 k 10. výročí vzniku Republiky Československé
Dub u gymnázia	Jednotlivý strom	7.4.1994	Domažlice	komunikace mezi budovami gymnázia J.Š. Baara na Pivovarské ulici
Smrk u Zámečku	Jednotlivý strom	23.6.1994	Česká Kubice/Dolní Folmava	V lesním porostu na svahu, u zámečku, asi 1,5 km od Čerchova, v údolí Chladné Bystřice u rybníčka
Fremuthova jedle	Jednotlivý strom	9.5.1994	Česká Kubice/Dolní Folmava	V lesním porostu, který je součástí navržené genové základny, na svahu, asi 1 km J od Čerchova
Trhanovská alej (Lomikarova alej)	Stromořadí	15.10.1986	Trhanov	U Újezda mezi Trhanovem a Novým Hamrem směrem na Klenci. Lípa velkolistá a srdčitá.
Lípa ve Staré Pasečnici	Jednotlivý strom	15.10.1986	Pasečnice	Před domem čp. 30 u příjezdové komunikace; stáří cca 400 let

Název	Typ objektu	Datum vyhlášení	obec/katastr.území	Poznámka
Luženická lípa	Jednotlivý strom	15.10.1986	Luženičky/Luženice	U cesty a kříže na sever od Luženic; stáří cca 300 let.
Hamerský dub	Jednotlivý strom	1.10.1987	Újezd	V remízku mezi poli
Vavřínecké lípy	Skupina stromů	1.9.2005	Domažlice	okolo kaple sv. Vavřince, tradičního poutního místa Chodska
Dubovka v Zapomenutém údolí	Stromořadí	19.8.2009	Česká Kubice/Dolní Folmava	Podél nepoužívané cesty a zaniklého umělého náhonu od bývalé osady Bystřice (Fuxova Huť, Fuchsova Huť, Fichtenbach) z Chladné Bystřice směrem k Folmavě. Dub letní.
Grafenriedské lípy	Skupina stromů	24.11.2009	Nemanice/Lučina u Nemanic	V obci na návsi u křížku před kostelem
Jilm v Novém Dvoře	Jednotlivý strom	22.12.2010	Holýšov	V centru osady mezi rybníkem a komunikací
Javor u Vdovského domu	Jednotlivý strom	22.1.2004	Horšovský Týn	V zámeckém parku před budovou Vdovského domu
Javor pod zámkem	Jednotlivý strom	22.1.2004	Horšovský Týn	Na zámecké terase v jižní zahradě pod zámkem, blízko budovy bývalé pošty
Alej ke Sv. Anně	Stromořadí	25.10.2012	Horšovský Týn	Oboustranná alej od silnice Horšovský Týn-Mašovice k areálu kostela a jako jednostranná končí kolmo u silnice Plzeň-HP Folmava. Lípa velkolistá a srdčitá.
Klen Na Šmelci	Jednotlivý strom	25.1.2011	Srby	V místě zaniklé usedlosti "Ferdinandsthal" u historického náhonu z Radbuzy k vodním nádržím v horšovské oboře
Zámecký buk	Jednotlivý strom	10.5.2005	Poběžovice	V zámeckém parku
Sezemínská lípa	Jednotlivý strom	10.5.2005	Poběžovice/Sezemín	Na bývalé návsi v obci u starého kamenného křížku
Vranovské jasany	Skupina stromů	10.5.2005	Mnichov/Vranov u Mnichova	při hlavní silnici na JZ konci obce
Lípa u hřbitova	Jednotlivý strom	8.12.2001	Poběžovice	u silnice naproti vchodu na hřbitov
Pivoňské lípy II	Skupina stromů	15.10.1986	Mnichov/Pivoň	Před a za hřbitovem; obvod kmenů 553 cm, 555 cm, 445 cm
Pivoňské lípy I	Skupina stromů	15.10.1986	Mnichov/Pivoň	U vstupu do kláštera, spojitost s rodem Coudenhove-Callergi
Vranovské jilmy	Skupina stromů	19.8.2009	Mnichov/Vranov u Mnichova	Na severním okraji obce u silnice na Pivoň
Jilm ve Friedrichshofu	Jednotlivý strom	7.6.2011	Rybník/Závist u Rybníku	V osadě Bedřichov (Friedrichshof) u silnice III. třídy cca 0,5 km od obce Rybník směrem k osadě Závist na břehu bývalého rybníčku (Mühlweiher) a náhonu (Mühlbach) nad řekou Radbuzou
Lípa v Bystřici u Bělé nad Radbuzou	Jednotlivý strom	2.6.2011	Bělá n.Radbuzou/Bystřice u Bělé n.Radbuzou	V severozápadní části bývalé návsi obce Bystřice (Wistersitz) vpravo od silnice u rozcestí směrem na Liščí horu (Fuchsberg) a Novosedly (Neubäu)
Dub v Čechíně	Jednotlivý strom	1.7.2011	Bělá n.Radbuzou/Čechín	u silnice
Ořešák v Doubravce	Jednotlivý strom	5.7.2011	Bělá n.Radbuzou/Doubravka	v obci
Duby u Záměliče	Skupina stromů	25.9.2013	Poběžovice/Zámělič	V remízku mezi poli JV od obce těsně za zastaveným územím

Název	Typ objektu	Datum vyhlášení	obec/katastr.území	Poznámka
Duby u Oborské hájenky	Skupina stromů	9.10.1987	Obora	U bývalé hájenky Obora cca 2 km od přehradní nádrže Lučina v lokalitě nazývané U Zánvita
Dub a lípa na Štajnerce	Skupina stromů	29.10.2009	Obora	lokalita Štajnerka - louka u bývalé hájenky při jednom ze vstupů do bývalé obory

Zdroj: <http://drusop.nature.cz/>

6.9.4. Čistota a ochrana ovzduší

Kvalita ovzduší se sleduje již delší dobu. Po schválení zákona č. 35/1967 o opatření proti znečišťování ovzduší přibyla do náplně HMÚ (dnes ČHMÚ) problematika ochrany čistoty ovzduší (www.chmi.cz). Znečištění ovzduší kulminuje v ČR v 80. letech 20. století. Na vysoké imisní zátěži se podílejí též meteorologické podmínky (jako například inverze apod.). Pro stanovení čistoty ovzduší se sledují koncentrace znečišťujících látek, které mají prokazatelně škodlivé účinky na lidské zdraví a pro které jsou stanoveny legislativou imisní limity a cílové imisní limity. Legislativa také určuje limitní hodnoty pro ochranu ekosystémů a vegetace.

Z hlediska koncentrace znečišťujících měřených látek a jejich překročení stanovených limitů je na tom ovzduší na území MAS Český les velmi dobře. Lépe je na tom pouze Šumava a Krkonoše. U většiny měřených látek nedochází překročení stanovených limitů. Jedinou látkou, u které sledujeme zvýšenou koncentraci je benzo(a)pyren (zde ale nedošlo k překročení stanovených limitů) a přízemní ozón, který stanovený limit překračuje. Hlavním zdrojem benzo(a)pyrenu jsou spalovací procesy (www.chmi.cz). Tedy i domácí topeniště na tuhá paliva. Na území MAS Český les byl zjištěn velký a se srovnáním s ČR a i Plzeňským krajem nadprůměrný podíl (55 %) domácností vytápěných právě tuhými palivy díky vysokému podílu venkovských oblastí (viz kapitola xxx). Vysvětlení vyšší koncentrace benzo(a)pyrenu je právě tento druh vytápění. Odůvodnění překročení limitů koncentrace přízemního ozónu se může nacházet v novodobých studiích. Je totiž dokázáno, že koncentrace přízemního ozónu stoupá s rostoucí nadmořskou výškou (Waldhauserová, 2008). Tento jev je tedy způsoben spíše přírodními faktory.

Seznam hlavních zdrojů znečištění ovzduší je uveden v tabulce č. 36.

Tabulka č. 36: Hlavní zdroje znečištění ovzduší na území MAS Český les v roce 2012

Provozovatel	Obec	Typ zdroje	Velikost zdroje
Holzindustrie Donau s.r.o.	Trhanov	Spalovací, ostatní	velký
Domažlická správa nemovitostí sp ol. s r.o.	Domažlice	Spalovací	velký
Výrobní společnost Čerchov a.s.	Klenčí pod Čerchovem	Spalovací, ostatní	velký
TONDACH Česká republika s.r.o.	Mrchojedy	Spalovací, ostatní	Zvláště velký
LAZCE-GIS, spol. s r.o.	Lazce	ostatní	Zvláště velký
OTM - Nábytek, k.s	Meclov	Spalovací, ostatní	velký
Meclovská zemědělská, a.s.	Mašovice	ostatní	velký

Provozovatel	Obec	Typ zdroje	Velikost zdroje
Silnice Horšovský Týn a.s.	Horšovský Týn	ostatní	velký
Zemědělská společnost Srbice a.s.	Poděvousy	ostatní	velký
Společný podnik STAŇKOV a.s.	Staňkov	ostatní	Zvláště velký
AGRO Staňkov a.s.	Staňkov	Spalovací, ostatní	Zvláště velký
Meclovská zemědělská, a.s.	Srby	Čerpací stanice a zařízení na d opravu skladování pohonných hmot, Intenzivní chov skotu - od 500 do 999 kusů/rok (velký zdroj)	velký
Společný podnik STAŇKOV a.s.	Poběžovice	Spalovací, ostatní	velký
EvoBus Bohemia s.r.o.	Holíšov	Spalovací, ostatní	Zvláště velký
ZEAS Puclice a.s.	Bukovec	ostatní	Zvláště velký
Agročas, spol. s r.o.	Rozvadov	ostatní	Zvláště velký
RESPO, spol. s r.o., Tachov	Velké Dvorce	Ostatní	velký
BK II, s.r.o.	Bor	Ostatní	velký
ČMO - České a moravské obalovny, s.r.o.	Kosov	Spalovací, ostatní	velký
Agročas, spol. s r.o.	Hošťka	ostatní	Zvláště velký
AGROTIS, spol. s r.o.	Tisová	Ostatní	velký
RESPO, spol. s r.o., Tachov	Brod nad Tichou	ostatní	Zvláště velký

Zdroj: <http://mapy.kr-plzensky.cz/>

6.9.5. Ochrana půdy

Půda je od pradávna základním výrobním prostředkem v oblasti zemědělství a veškeré produkční i mimoprodukční funkce agrárního sektoru jsou s ní úzce svázané. Její ochrana je tedy klíčovým úkolem a to nejen ve vztahu k její úrodnosti (např. udržováním složek organické hmoty, ochrany struktury a zachování edafonu), ale rovněž při ochraně proti větrné a vodní erozi, nebo zabránění kontaminace půdy nežádoucími látkami. Uvážlivé využívání zemědělské půdy, včetně jejího zpracování, úpravy vodního režimu a zavlažování, vhodného střídání plodin, optimalizovaného používání hnojiv a prostředků na ochranu rostlin, zachování krajinných prvků, nebo zavádění protierozních opatření má rovněž širší dopad na životní prostředí jako je např. kvalita a vydatnost vodních zdrojů, agro-biodiverzita, nebo veřejné zdraví obyvatel. Výzvou do budoucna je rovněž ochrana zemědělského půdního fondu před nadměrným úbytkem v souvislosti s rozrůstáním obytných částí obcí a měst, výstavbou průmyslových zón, těžební činnosti, nebo výstavbou dopravní infrastruktury (www.aagri.cz).

Protierozní opatření

Protierozní opatření se zaměřují na zmírnění negativního projevu vodní a větrné eroze, slouží k neškodnému odvedení povrchových vod z povodí, k retardaci povrchového odtoku a zachycování smyté zeminy, k ochraně intravilánu obcí a komunikací před škodlivým povrchovým odtokem a smytou zeminou, ke snížení rychlosti větru a jeho

škodlivých účinků. V současné době je tato problematika částečně řešena i standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC), konkrétně standardem č. 2 (zákaz pěstování širokořádkových plodin na svažitých pozemcích). Na základě přílohy č. III nařízení Rady (ES) 73/2009 se zvyšuje od roku 2010 počet standardů GAEC na 10. Protierozní ochraně půdy jsou věnovány dva z nich, konkrétně standard č. 1 (opatření na ochranu půdy na svažitých pozemcích nad 7°) a č. 2 (zásady pěstování určitých plodin na silně erozně ohrožených pozemcích). (www.aegri.cz).

Na území MAS Český les dochází především k vodní erozi. Na území se nacházejí také půdy nejnáchylnější k vodní erozi (zejména okolí měst Staňkov a Horšovský Týn). Dle výzkumu Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy se na území nacházejí půdy bez významného ohrožení větrnou erozí. Není však vyvrácena lokální ohroženost na hůře exponovaných polích. Plošnou vodní erozí jsou ohroženy především zemědělské oblasti s vyšším podílem orné půdy. Zde by mělo docházet k protierozním opatřením (www.vumop.cz).

Retence vody v krajině

V současné době se velmi často střídají období rychlých a intenzivních záplav s obdobími výrazného sucha. Půda má velkou schopnost zmírňovat tyto negativní jevy, což je dáno zejména díky její vysoké infiltrační a retenční schopnosti; je schopna poutat obrovské množství vody a tu pak postupně uvolňovat v období sucha. Negativum je, že kvůli intenzivní lidské činnosti má půda některé své přirozené vlastnosti a funkce omezené a zhoršené. Z velké části za to může degradace půd tj. ztráta produkčních a zejména mimoprodukčních funkcí půd. Různou formou degradace půdy je v České republice zasaženo přibližně 50 % zemědělské půdy (Vopravil a kol., 2010).

Na území MAS český les se nenachází žádná vodní nádrž. Jediné vodní plochy tvoří rybníky. Celé území se vyznačuje velice nízkou retenční vodní kapacitou půd (www.vumop.cz). Scénáře klimatických změn dle ČHMÚ počítají s úbytkem srážek v letním období (www.chmi.cz). Do budoucna je proto retence vody v krajině velice důležitá. Mělo by docházet k výstavbě retenčních ploch s ohledem na ochranu přírody. Nemělo by docházet k tvrdým zásahům jako je například výstavba větších vodních nádrží, ale naopak by mělo docházet k přírodě blízkým zásahům.

6.9.6. Čistota vod

Voda je látka nezbytná pro zajištění života na naší planetě a zároveň důležitá hospodářská surovina. Proto je důležité zabývat se její kvalitou v tocích i nádržích, a uvědomit si, že vše, co projde potrubím našich domácností, může jednou ve vodním toku skončit. MAS Český les je územím ležícím na rozhraní dvou úmoří. Kvalita odtékajících vod se sice částečně odvíjí od přírodních podmínek, ale především závisí na míře znečištění plynoucího z lidských činností.

Čistota pitné vody

Závazným podkladem pro hodnocení jakosti pitné vody je vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 252/2004 Sb. v platném znění, která transponuje evropskou směrnici Rady 98/83/EC o jakosti vody určené pro lidskou spotřebu. Podkladem pro hodnocení radiologických ukazatelů je vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost o radiační ochraně č. 307/2002 Sb. ve znění vyhlášky č. 499/2005 Sb. (www.szu.cz).

Zdroje pitné vody na území MAS Český les

Tabulka č. 37: Zdroje pitné vody na území MAS Český les v roce 2013

Název	Katastrální území	Kategorie surové vody
grav. jímky 1, 2, 3, vrt [Bělá nad Radbuzou_ jímky]	Bělá nad Radbuzou	A1
3 jím. zářezy, 2 sběr. jímky [Česká Kubice_ jímky]	Česká Kubice	0
jímací zářezy 1,2,3, sběrná jímky 1,2 - gravit. pr [Folmava_ jímky]	Dolní Folmava	0
jím. úz. Smolov-HV 2,3,4,KS	Domažlice	A1
Vrty u Dobré Vody	Draženov	0
Prameniště Chodov	Chodov	A1
Prameniště Klenčí pod Čerchovem	Klenčí pod Čerchovem	A1
Prameniště Luženičky	Luženičky	A1
Prameniště Mnichov u Poběžovic	Mnichov u Poběžovic	A1
Prameniště Nemanice	Nemanice	A1
Prameniště Nový Kramolín	Nový Kramolín	A1
Studna Otov	Otov u Nového Kramolína	A1
Prameniště Pařezov	Pařezov	A1
vrt V1 + V2 [Poběžovice_ ČS]	Poběžovice	A1
Prameniště Postřekov	Postřekov	A1
Prameniště Stráž u Domažlic	Stráž u Domažlic	A1
Prameniště Šitboř	Šitboř	A1
Prameniště Trhanov	Trhanov	A1
Prameniště Újezd Svatého Kříže	Újezd Svatého Kříže	A1
Prameniště Vlkanov u Nového Kramolína	Vlkanov u Nového Kramolína	A1
Prameniště Vranov u Mnichova	Vranov u Mnichova	A1
vrt. studny S1, VZ1, S4, VZ2 [Horšovský Týn_ ÚV Sv. Anna]	Horšovský Týn	0
Důl Meclov	Meclov	0
Prameniště Mířkov	Mířkov	A2
Prameniště Vidice	Vidice	A1
Nýrsko, vrty Sv. Anna, Důl Meclov [Holýšov_ přečerp. ÚV]	Holýšov	A1
vrty HJ1, HJ2, HJ3, V8 -Lišíná [Holýšov_ Lišíná ČS]	Holýšov	A1
Bernartice - vrt [Bernartice - vrt]	Bernartice u Stráže	A3
Třemešné - jímací zářezy S1,S2 [Třemešné - jímací zářezy S1,S2]	Bezděkov u Třemešného	A1
Prameniště Brod nad Tichou	Brod nad Tichou	neurčuje se
Darmyšl - vrt [Darmyšl - vrt]	Darmyšl	A2
Hlupenov - vrt 1,2 [Hlupenov - vrty]	Hlostřevy	A2
Hošťka - studny ST-1, ST-3, vrt HO-1 [Hošťka - odradonování + ATS]	Hošťka	A1
Jemnice - studna [Jemnice - studna]	Jemnice u Tisové	A2
Kočov - vrt HV 1 [Kočov - vrt HV-1 + ATS]	Kočov	A1
Kurojedy - vrty [Kurojedy - úpravna vody]	Kurojedy	A1
Labuť - studna [Labuť - studna]	Labuť	A2
Racov - vrt [Racov - vrt]	Racov	A2

Název	Katastrální území	Kategorie surové vody
Rozvadov - vrty [Rozvadov - úpravna vody]	Rozvadov	A2
Staré Sedlo - vrty 1,2 [Staré Sedlo - úpravna vody]	Staré Sedlo	A3
Studánka - vrty 1,2 [Studánka - vrty]	Studánka	A2
Vodní nádrž Lučina [Svobodka - úpravna vody]	Svobodka	0
Štokov - prameniště [Štokov - prameniště]	Štokov	A2
Třískolupy - vrt [Třískolupy - úpravna vody]	Třískolupy	A2
Újezd pod Přimdou - 3 vrty [Přimda - úpravna vody]	Újezd pod Přimdou	A2
Velké Dvorce - prameniště [Velké Dvorce - prameniště]	Velké Dvorce	A2
prameniště Mlýnec, prameniště Velké Dvorce [CPI - vodárna]	Vysočany u Boru	A1
Branka - prameniště [Branka - prameniště]	Výšina	A2
Žebráky - jímací zářez, vrt HV-1 [Žebráky - jímací zářez + ČS]	Žebráky	A1
Prameniště Broumov [prameniště Broumov]	Broumov u Zadního Chodova	neurčuje se

Zdroj: <http://eagri.cz/>

6.9.6.1. Čistota povrchových vod

Počátkem 90. let 20. století bylo znečištění vod, zejména povrchových, vnímáno jako jeden z hlavních problémů životního prostředí České republiky. Většina významných vodních toků patřila do kategorií silně či velmi silně znečištěná voda a objevovaly se i vážné kontaminace vod podzemních. Zastavení nebo omezení některých velkých průmyslových výrobních závodů znamenalo významné snížení znečištění vypouštěného z bodových zdrojů. Náprava starých ekologických škod, zahrnující sanace podzemních vod, se projevila zlepšením kvality podzemní vody. Nový zákon o vodách, stejně jako zákon o vodovodech a kanalizacích nabyl účinnosti v roce 2001. Pozornost byla věnována zejména omezování znečištění vypouštěného do povrchových vod. Zatímco v první polovině 90. let 20. století objem vypouštěného znečištění do vodních toků klesal hlavně v důsledku poklesu výroby, od poloviny 90. let se začal projevovat efekt rozsáhlé výstavby a modernizace technologií čistíren odpadních vod (ČOV), jež pokračuje dodnes. Podíl čištěných odpadních vod od roku 1999 víceméně stagnuje na úrovni 94–96 %. V roce 2007 bylo dosaženo hodnoty 95,8 %, což je maximální hodnota v období po roce 1990. Za celé období 1990–2007 se tedy objem vypouštěného znečištění z bodových zdrojů zásadně snížil: u BSK₅ poklesl o 94,7 %, u CHSK_{cr} o 88 %, nerozpuštěné látky (NL) o 90 % a RAS (rozpuštěných anorganických solí) o 14,6 %. Došlo i k poklesu vypouštěného množství nebezpečných a zvláště nebezpečných látek. V současnosti dochází k významnému poklesu také u makronutrientů (dusík, fosfor) v důsledku toho, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných čistíren odpadních vod cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu. Výstavba ČOV a kanalizačních sítí je podporována jak ze státního rozpočtu, tak z fondů Evropských společenství tak, aby do roku 2010 byly splněny požadavky Směrnice o čištění městských odpadních vod (91/271/EHS) (www.cenia.cz).

Nejvýznamnějším tokem na území MAS Český les je řeka Radbuza a řeka Mže. Jakost obou toků v letech 2011–2012 dle hodnocení ČSN 75 7221 byla zařazena do III. třídy mírně

znečištěná voda (<http://issar.cenia.cz/>). Je patrné, že se čistota Radbuzy stále zvyšuje, což je velice pozitivní jev pro celé životní prostředí. V roce 1991 byla jakost dle hodnocení ČSN 75 7221 zařazena do IV. třídy (silně znečištěná voda). Dle projektu „VYHODNOCENÍ JAKOSTI POVRCHOVÝCH VOD V PROFILECH SLEDOVÁNÍ“ Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka je většina toků v roce 2012 zařazených do kategorie poškozené. Pouze menší část vodních toků v Českém lese jsou v kategorii střední (www.heis.vuv.cz).

6.9.7. Staré ekologické zátěže

Staré zátěže a kontaminované plochy jsou místa, na kterých se v minulosti nacházely skládky odpadů nebo areály průmyslové či zemědělské, kde se nacházely čerpací stanice pohonných hmot nebo jiné možnosti úniků škodlivých látek do půdního prostředí.

Odstranění staré ekologické zátěže je jednou z priorit z hlediska ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje. Při realizaci nápravných opatření je třeba postupovat na podkladě odborných posudků a projektu sanačních prací.

V roce 2005 byla zpracována na základě objednávky Plzeňského kraje Studie starých ekologických zátěží Plzeňského kraje (Vodní zdroje, a.s.). Byla zpracována databáze se všemi dostupnými údaji o známých i potencionálních lokalitách se starou ekologickou zátěží. Po provedení analýzy bylo stanoveno celkové riziko a doporučena opatření k nápravě, včetně odborného odhadu finančních nákladů. Základním podkladem pro vypracování studie byla Studie ochrany podzemních a povrchových vod Plzeňského kraje (zpracoval Aquatest, a.s., 2005). Seznam starých ekologických zátěží na území MAS Český les najdeme v tabulce č. 38.

Tabulka č. 38: Staré ekologické zátěže na území MAS Český les v roce 2005

Název	Obec	Předmět činnosti	Současné využití	Rozsah zátěže	Celkové riziko
Vojenský útvar Čerchov	Česká Kubice	vojenský útvar	transformovna	bodový	nízké
Skládka Havlovice	Újezd	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
ČS PHM ZD Stráž	Nevolice	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
Letiště Nevolice	Nevolice	polní letiště	polní letiště	plošný	vysoké
Kovobel Domažlice	Domažlice	olejové hospodářství	olejové hospodářství	bodový	nízké
ČS PHM Doagra a.s. Domažlice	Domažlice	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
Depo ČD Domažlice	Domažlice	železniční stanice a DKV	železniční stanice a DKV	bodový	nízké
Dílny ZD Domažlice	Domažlice	zemědělská výroba, opravy motorových vozidel	zemědělská výroba, opravy motorových vozidel	bodový	nízké
Navijárna motorů Domažlice	Domažlice	opravy elektrozařízení	opravy a převíjení elektromotorů	plošný	vysoké
Desto Domažlice	Domažlice	strojírenská výroba	stavba nového objektu	bodový	nízké
KS - čistírna Domažlice	Domažlice	chemická prádelna a čistírna oděvů	skladovací prostory	bodový	nízké
Policie Domažlice	Domažlice	objekt Policie	objekt Policie	bodový	nízké
Kasárna Domažlice	Domažlice	kasárna	provoz ČS PHM	bodový	nízké
ZČE Domažlice	Domažlice	energetika	transformovna	plošný	vysoké
skládky Pískovna	Trhanov	pískovna, skládka KO	skládkování zeminy	bodový	nízké

Název	Obec	Předmět činnosti	Současné využití	Rozsah zátěže	Celkové riziko
ČS PHM ZD Trhanov	Trhanov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM LTS Trhanov	Trhanov	lesní hospodářství	lesní hospodářství, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Klenčí pod Čerchovem	Klenčí pod Čerchovem	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
skládky Draženov	Draženov	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
ČS PHM ZD Milavče	Milavče	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
skládky Milavče	Milavče	skládková činnost - KO	provedena rekultivace, výstavba rodinných domků	bodový	nízké
ČS PHM ZD Draženov	Draženov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Kanice	Kanice	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
skládky Kanice	Kanice	skládková činnost - KO	ukončení skládkování, pouze skládkování zeminy, stavebního materiálu	bodový	nízké
ČS PHM ZD Postřekov	Postřekov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
skládky U Mlýnského potoka	Postřekov	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
CHP Koloveč	Koloveč	pletárny	textilní výroba	plošný	vysoké
ČS PHM ZD Koloveč	Koloveč	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
skládky U Cementárny	Koloveč	skládková činnost - KO	ukončení skládkování KO (okolo 1990), nyní skládkování zeminy, sutě, na části bývalé skládky jsou	bodový	nízké
ČS PHM ZD Lštěň	Blížejov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Třebnice	Meclov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
skládky Malonice	Blížejov	skládková činnost - KO, pálení odpadu z Osevy (mořená osiva, obaly od průmyslových hnojiv)	ukončení skládkování	bodový	nízké
ČS PHM ZD Osvračín	Osvračín	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Močerady	Močerady	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba	bodový	nízké
skládky Prácheň	Otov	skládková činnost - KO	ukončení skládkování KO, nyní skládkování sutě, stavebního materiálu	bodový	nízké
ČS PHM ZD Vlkanov	Vlkanov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
obalovna Valdov	Horšovský Týn	obalovna	obalovna	bodový	nízké
ČS PHM ZD Mnichov	Mnichov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Meclov	Meclov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké

Název	Obec	Předmět činnosti	Současné využití	Rozsah zátěže	Celkové riziko
ČS PHM ZD Hlohová	Hlohová	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba	bodový	nízké
skládky Lazce	Horšovský Týn	skládky KO, O-ostatní odpad	řízené skládkování	bodový	nízké
ČS PHM Fadis Osiva s.r.o.	Horšovský Týn	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM Silnice H.Týn	Horšovský Týn	opravy motorových vozidel, provoz ČS PHM	opravy motorových vozidel, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM Agrostav	Horšovský Týn	opravy motorových vozidel, provoz ČS PHM	opravy motorových vozidel, provoz ČS PHM	bodový	nízké
Hořčičárna	Horšovský Týn	olejové hospodářství	sklady	bodový	nízké
ČS PHM Horšovský Týn	Horšovský Týn	provoz ČS PHM	ukončení provozu ČS PHM	bodový	střední
Okresní stavební podnik	Horšovský Týn	mytí a opravy aut a jiné techniky	škola, rodinný dům	plošný	vysoké
STS Horšovský Týn	Horšovský Týn	bývalý areál strojní traktorové stanice	sklad stavebních materiálů	bodový	střední
Plastik HT a.s.	Horšovský Týn	olejové hospodářství	olejové hospodářství	bodový	nízké
ČS PHM ZD Poběžovice	Poběžovice	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
Dílny ZD Zámělič	Poběžovice	zemědělská výroba, opravy motorových vozidel	zemědělská výroba, opravy motorových vozidel	bodový	nízké
skládky Cihelna-Sedlec	Poběžovice	skládková činnost - KO	ukončení skládkování (2004)	bodový	nízké
ČS PHM ZD Rybník	Rybník	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Křenovy	Křenovy	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Staňkov	Staňkov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
Cihelna	Staňkov	cihelna	sklad materiálu	bodový	nízké
skládky Stříbrnice	Staňkov	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
ČS PHM Agropodnik Domažlice	Staňkov	provoz ČS PHM	provoz ČS PHM	bodový	nízké
Společný podnik Stankov	Staňkov	živočišná výroba, dílny	živočišná výroba, dílny	bodový	nízké
Dílny ZEAS Puclice a.s.	Puclice	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz dílen	bodový	nízké
ČS PHM Školní statek Horšov	Horšovský Týn	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	plošný	vysoké
ČS PHM ZD Mutěnin	Mutěnin	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba	bodový	nízké
ČS PHM ZD Malý Malanov	Puclice	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	dílny	bodový	nízké
ČS PHM ZD Hostouň	Hostouň	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Tasnovice	Horšovský Týn	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Nový Dvůr	Mířkov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	žádné	plošný	vysoké
skládky U Výkrmny	Bukovec	skládková činnost - KO,	ukončení skládkování	bodový	nízké

Název	Obec	Předmět činnosti	Současné využití	Rozsah zátěže	Celkové riziko
(Bukovec)		stavební sutě, popel			
SVA Holýšov	Holýšov	strojírenská výroba	strojírenská výroba, galvanitérství	plošný	vysoké
ČS PHM ZD Miřkov	Miřkov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	žádné	bodový	nízké
ČS PHM ZD Seměvice	Semněvice	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČD - Bělá nad Radbuzou	Bělá nad Radbuzou	železniční stanice a DKV	železniční stanice a DKV	plošný	střední
skládky v Mlýnské ulici	Bělá nad Radbuzou	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
Betech s.r.o	Bělá nad Radbuzou	olejové hospodářství	žádné	bodový	nízké
ČS PHM ZD Holubeč	Hostouň	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Vidice	Vidice	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM Farma Líštany	Mezholezy (dříve okres HT)	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Velký Malahov II	Velký Malahov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	žádné	bodový	nízké
ČS PHM ZD Velký Malahov I	Velký Malahov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
skládky Třískolupy	Přimda	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
ČS PHM ZD Třískolupy	Přimda	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	provoz ČS PHM	bodový	nízké
ČS PHM ZD Staré Sedlo	Staré Sedlo	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	mimo provoz	bodový	nízké
skládky Stráž	Stráž (TC)	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
sklad pesticidů Souměř	Stráž (TC)	sklad pesticidů	stavba	bodový	vysoké
skládky sv. Kateřina	Rozvadov	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
skládky Rozcestí	Přimda	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	střední
ZD Velké Dvorce	Přimda	zemědělská výroba, jímky	zemědělská výroba, výkrmna prasat	bodový	střední
ČS PHM ZD Rozvadov	Rozvadov	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	ostatní plocha	bodový	nízké
skládky Na Ypsilonce	Bor	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
ČS PHM ZD Bor	Bor	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	bodový	nízké
Obalovna Holostřevy	Bor	obalovna drti a betonárka	obalovna drti	plošný	vysoké
ZD Skviřín	Bor	zemědělská výroba, jímky, sklad olejů	výkrmna prasat	plošný	vysoké
ČS PHM ZD Hošťka	Hošťka	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	ostatní plocha	bodový	nízké
Kovošrot Bor	Bor	skládková činnost - KO	sběr a třídění šrotu	bodový	nízké
skládky Pořejov	Hošťka	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
skládky Pod Cihelnou	Bor	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
ČS PHM ZD Brod nad Tichou	Brod nad Tichou	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	živočišná výroba, výkrmna prasat	bodový	střední
ČS PHM ZD Nahý Újezdec	Chodský Újezd	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	živočišná výroba	bodový	střední

Název	Obec	Předmět činnosti	Současné využití	Rozsah zátěže	Celkové riziko
ČS PHM ZD Halže	Halže	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, ostatní plocha	bodový	nízké
skládky Halže	Halže	skládková činnost - KO	ukončení skládkování	bodový	nízké
ČS PHM ZD Dolní Jadruž	Chodský Újezd	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	živočišná výroba, výkrmna prasat	bodový	střední
ČS PHM ZD Chodský Újezd I	Chodský Újezd	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	zemědělská výroba, nádrže na LTO	bodový	nízké
ČS PHM ZD Chodský Újezd II	Chodský Újezd	zemědělská výroba, provoz ČS PHM	ostatní plocha	bodový	nízké
Zadní Chodov	Zadní Chodov	skládková činnost, chemická výroba, těžba a zpracování uranové rudy	skládková činnost, chemická výroba, těžba a zpracování uranové rudy	plošný	vysoké

Zdroj: <http://mapy.kr-plzensky.cz/>

6.9.8. Odpadové hospodářství

Svoz odpadu zajišťují na území MAS Český les, o. s., společnosti: A.S.A., s. r. o., Igro, s. r. o., Ekodepon, s. r. o., Západočeské komunální služby, a. s., následuje EKO - Separ, s. r. o., Lazce-GIS, spol. s r. o., Technické služby Kdyně a RUMPOLD, AVE Sběrné suroviny, a. s., a Bytes HT, spol. s r. o. Na území funguje celkem 16 sběrných dvorů a 5 sběrných míst. Odpad se vykupuje na 11 místech. Na území se nachází pouze 1 třídící linka v Lazcích u Horšovského Týna, kde se zároveň nachází jediná skládka. Obecně se dá říci, že problémem pro obce MAS Český les, o. s., je nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, resp. nedostatečný počet zařízení na jeho svoz, zpracování a další efektivní využití (materiálové, energetické). Fungují zde pouze 4 zařízení.

V následujících tabulkách č. 39 až č. 42 najdeme jednotlivé zařízení na ukládání a využívání jednotlivých odpadů.

Tabulka č. 39: Sběrné dvory na území MAS Český les, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP		Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]
	Ulice a číslo popisné	Obec		
Bytes HT, spol. s r.o.	Pivovarská 22, K Terénu 38	Sběrný dvůr Horšovský Týn	340	226,72
LAZCE-GIS spol. s r.o.	Lazce 15	Sběrný dvůr LAZCE, Horšovský Týn		
AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	Chrastavická ul.	Sběrný dvůr Domažlice		
Domažlické technické služby s.r.o.	Chrastavická 170	Sběrný dvůr Domažlice	1375	nelze vyčíslit
Rumpold - R Rokycany, s.r.o.	p.p.č. 1338/3 a 1339/5 v k.ú. Bělá nad Radbuzou	Sběrný dvůr Bělá nad Radbuzou	100 (okamžitá maximální kapacita, roční není stanovena, příp. 1000t)	125
Rumpold - R Rokycany, s.r.o.		Sběrný dvůr Klenčí	100 (okamžitá)	125

		pod Čerchovem	maximální kapacita, roční není stanovena)	
Sběrný dvůr Město Poběžovice	Nádražní ul.	Poběžovice, 345 22	150	50
Západočeské komunální služby a.s.	Mlýnská 48, 325 25 Hostouň	Sběrný dvůr Hostouň		
Ekodepon, s.r.o.	Nádražní . p.č 2146/4	Bor	-	-
Ekodepon, s.r.o.	,p.č 49/3	Tisová	-	-
Ekodepon, s.r.o.	Kočov p.č. 2133/27	Kočov	-	-
Ekodepon, s.r.o.	Chodský Újezd	Chodský Újezd	-	-
Ekodepon, s.r.o.	Studánka	Studánka	-	-
Ekodepon, s.r.o.	Rozvadov p.č. 227, 227/2	Rozvadov	-	-
Ekodepon, s.r.o.	Ctibořská 277	Halže	-	-
Západočeské komunální služby	nám 5. května 14	Holíšov	360	47,5

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 40: Sběrná místa na území MAS Český les, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP	
	Ulice a číslo popisné	Obec
Asekol, s. r. o.		346 01 Horšovský Týn
Ekolamp, s.r.o.		346 01 Horšovský Týn
EKOŠROT s. r. o.	Železniční 199 (areál Doagra, a. s.)	346 01 Horšovský Týn
Elektrowin a. s.		346 01 Horšovský Týn
Vyřazené textilie a obuv H.B.Textilie,		346 01 Horšovský Týn

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 41: Výkupy odpadů na území MAS Český les, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP	
	Ulice a číslo popisné	Obec
EKOŠROT spol. s r. o.	Železniční 199	Horšovský Týn - Velké Předměstí
Lukáš Vodička KV šrot	Železniční 83	Horšovský Týn
AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	Chrastavická ul.	344 01 Domažlice
AVE sběrné suroviny a.s.	Dlouhá 105	345 26 Bělá nad Radbuzou
EKOŠROT spol. s r. o.	(areál Doagra a.s. - Agropodnik, Cihlářská ul.)	Sběrna Domažlice
Ing. Jaroslav Fronk	Cihlářská 520	344 01 Domažlice
PEMELOG s.r.o.	Smolovská 103	345 26 Bělá nad Radbuzou
TSR Czech Republic, s.r.o.	Cihlářská 531	344 01 Domažlice
Západočeské sběrné suroviny a.s.		Sběrna odpadů Domažlice
Západočeské komunální služby a.s.	Mlýnská 48, 325 25 Hostouň	Sběrný dvůr Hostouň
ZP Kovošrot, s.r.o.	Chrastavická ul.	Domažlice - Dolejší Předměstí

Zdroj: vlastní šetření

Kromě sběrných dvorů a sběrných míst funguje několik kolektivních systémů zpětného odběru odpadů. Stávající síť je ve sledovaném území dostatečná, což přispívá k maximálnímu využití odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů a k postupnému plnění jednoho z cílů POH.

Tabulka č. 42: Zařízení pro nakládání s BRO na území MAS Český les, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP		Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]
	Ulice a číslo popisné	Obec		
Kompostárna Horšovský Týn-Peřina		Horšovský Týn-Peřina	150	70
LAZCE-GIS spol. s r. o.	Lazce 15	346 01 Horšovský Týn		
Kompostárna Hlohová		Hlohová	150	
Kompostárna Bělá nad Radbuzou	Kompostárna Bělá nad Radbuzou	345 26 Bělá nad Radbuzou	360	240

Zdroj: vlastní šetření

6.9.9. Brownfields

Brownfields jsou pozemky a nemovitosti uvnitř urbanizovaného území, které ztratily svoji funkci a využití, jsou opuštěné a nevyužité, často mají ekologickou zátěž a zdevastované výrobní či jiné budovy (pojem "brownfields" je přejatý z anglického jazyka, v doslovném překladu znamená "hnědé louky"). Rekonstrukce či revitalizace takové nemovitosti pomáhá na jedné straně vracet život na území, která člověk využil a pak opustil, a na straně druhé také zjednodušuje investorům práci s výběrem nejvhodnějšího místa pro podnikání na území MAS Český les. V tabulce č. 43 najdeme seznam brownfields na území MAS Český les, o. s., dle Národní databáze brownfieldů. Samozřejmě téměř v každé obci najdeme objekt, který můžeme považovat také za brownfield. V další tabulce č. 42 najdeme obce, kde vzešla z terenního šetření přítomnost takových objektů.

Tabulka č. 43: Brownfields na území MAS Český les

Název	Obec	Typ lokality	Stávající využití	Rozloha
Statek Mutěnin	Mutěnin	Areál (plocha s budovami)	Nevyužito	8 900 m ²
Zemědělský areál Železná	Bělá nad Radbuzou	Areál (plocha s budovami)	Zemědělství	19 400 m ²
Zemědělský areál Kočov	Kočov	Areál (plocha s budovami)	Nevyužito	8 200 m ²
Zemědělský areál Svržno	Hostouň	Areál (plocha s budovami)	Nevyužito	22 400 m ²
Bývalý pivovar	Domažlice	Areál (plocha s budovami)	Nevyužito	13 100 m ²

Zdroj: www.risy.cz, www.brownfieldy.cz

6.9.10. Veřejná zeleň

Veřejná zeleň je souhrn všech volně rostoucích a veřejně přístupných zelených rostlin. Jedná se o důležitý architektonický a krajinný prvek s velmi významnými ekologickými funkcemi. Uvnitř zastavěných ploch všech lidských sídel se k výše uvedeným funkcím přidružují i posílené funkce zdravotní, rekreační a estetické. Každá zeleň má kromě svých

základních funkcí také vliv na čistotu ovzduší. Dle komunitních projevaní a dotazníkového šetření trápí většinu obyvatel zejména údržba a vzhled veřejné zeleně v obcích. Do budoucna by tak mělo docházet k výsadbě, revitalizaci a vyšší údržbě veřejné zeleně.

6.9.11. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> Existence CHKO Český les Čistota ovzduší Výskyt Evropsky významných lokalit v rámci soustavy NATURA 2000 Nízký podíl zastavěného území zejména v pohraničí Existence přirozeně funkčního ÚSES Vysoký koeficient ekologické stability Rozmanitá a nenarušená krajina 	<ol style="list-style-type: none"> Velké množství skládkovaného BRKO Nedostatečná retence vody v krajině Špatná kvalita povrchových vod Nevhodné způsoby hospodaření na některých zemědělských pozemcích a některých rybnících Existence starých ekologických zátěží Péče o veřejnou zeleň
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> Výstavba zařízení na zpracování BRKO Změna vytápění na ekologičtější formy Zesílení pozic ochrany přírody a krajiny v důsledku implementace práva Evropských Společenství do legislativy ČR Revitalizace říční krajiny Podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství, především péče o krajinu jako petosféru Odstranění starých ekologických zátěží 	<ol style="list-style-type: none"> Stoupající znečištění ovzduší benzo(a)pyrenem (ze spalování tuhých paliv) Vodní eroze půdy Snižování druhové rozmanitosti v krajině, ohrožení výskytu vzácných a ohrožených druhů na území Narušení lesních ekosystémů v důsledku kalamitního výskytu škůdců (kůrovec apod.) Vyčerpání kapacity skládek TKO Důsledky klimatických změn (nerovnoměrnost srážek, povodně, nedostatek vody, sucha apod.)

6.10. Život v obcích

6.10.1. Kulturní a společenský život

Kulturní život je nedílnou součástí společenského života. V obcích na území MAS Český les jsou ve značné míře dosud udržovány lidové obyčeje jako masopustní průvod, pálení čarodějnic, stavění a kácení máje, trhy, společenské plesy různých spolků, adventní a vánoční koncerty, závody a sportovní soutěže různých spolků.

Téměř v každé obci se slaví pouť a některé poutě mají nadregionální význam a napomáhají k rozvoji cestovního ruchu v dané oblasti. Jsou to například Chodské slavnosti v Domažlicích, Anenská pouť v Horšovském Týně, Loretánské slavnosti v Boru a další.

Významnými kulturními akcemi jsou národopisné slavnosti, které odrážejí mnoho tradic, zvyků a obyčejů. Na území MAS Český les se jedná o národopisnou oblast Chodsko, kde se stále udržují tradice v nářečí, v lidových krojích, muzice a tanci. Proto jsou nejznámější národopisné slavnosti již zmiňované Chodské slavnosti, Chodská Hyjta a Postřekovský masopust. Tradiční chodskou muziku pomáhají uchovat kulturní spolky Konrádyho dudácká muzika a Domažlická dudácká muzika, které působí při Městském kulturním zařízení Domažlice.

Mezi další známější slavnosti patří například Mezinárodní jízda Saši Kolowrata v Přimdě, Přemílání bab na mladá děvčata v kolovečském mlýně v Kolovči, Zámecké historické slavnosti v Boru slavnosti sv. Jana Nepomuckého v Poběžovicích, Dřevorubecké slavnosti v Peci pod Čerchovem, národopisná slavnost Výhledy v Klenčí pod Čerchovem, Slavnosti Nikla v Bělé nad Radbuzou či Mezinárodní závody triatlonu v Přimdě. V příloze v tabulce č. 10 najdeme seznam pravidelně se opakujících společenských a kulturních akcí.

6.10.2. Spolky

Volnočasové aktivity poskytují převážně kulturní střediska, střediska pro volný čas dětí a mládeže, základní umělecké školy, dále církevní, neziskové organizace i soukromá sféra. V menších obcích se projevuje nedostatek možností volnočasových aktivit a dopravní dostupnost pro lidi z okrajových částí regionu bývá problematická. V menších obcích je velmi významná činnost zájmových spolků a sportovních jednot, které jsou často nejvýznamnějšími pořadateli společenských a sportovních akcí. Spolky obohacují kulturní a společenský život v obcích. Spolky s dlouholetou tradicí (dobrovolní hasiči, myslivci, zahrádkáři, sportovci, sokolové apod.) i spolky nově vznikající mají společný cíl, a to pozvednout kulturní, společenský či sportovní aktivity v obcích.

V daném území působí více jak 500 registrovaných spolků. Jejich seznam se nachází v příloze v tabulce č. 2 a č. 3. Největší početní zastoupení zájmových spolků je patrné u sboru dobrovolných hasičů a sportovních klubů, které se starají nejen o sportovní, ale i o společenský život v obci. Okresní sdružení hasičů Domažlice a Tachov vede v evidenci celkem

95 sborů dobrovolných hasičů na území MAS Český les, Sportovní sdružení Tachovska – okres Tachov a Sportovní unie okresu Domažlice vede v evidenci celkem 100 sportovních klubů na území MAS Český les. Mezi nejfrekventovanější sporty patří bezesporu fotbal, florbal a hokej. V Domažlicích a v dalších větších městech jsou pak provozovány další sporty jako basketbal, volejbal, baseball, atletika, bojové sporty, šachy, horolezectví, ping pong, aerobní cvičení a jóga.

Obce Broumov, Černovice, Hora Svatého Václava, Hvoždany, Otov, Obora, Prostiboř, Semněvice, Staré Sedlo a Velký Malahov nemají registrovaný žádný sportovní klub ani sbor dobrovolných hasičů. Z toho další 4 obce nemají registrovaný žádný jiný spolek. Konkrétně se jedná o obce Hora Svatého Václava, Hvoždany, Obora a Velký Malahov.

Vlastním šetřením a při komunitních setkání bylo zjištěno, že obce Velký Malahov a Hora Svatého Václava sice nemají žádné registrované zájmové spolky, ale v obou obcích působí mnoho aktivních žen, jejichž cílem je založit neziskovou organizaci. V obci Jivjany, které spadají pod Velký Malahov, působí Keltská divadelní společnost Vousův kmen, o. s., která zde buduje keltský skanzen. V obci Broumov působí neregistrovaný spolek Jaga klub, který připravuje kulturní a sportovní akce v obci.

Přestože se zdá, že na území MAS Český les je spousta možností kulturního, společenského i sportovního vyžití, zaznělo téměř na každém komunitním setkání s místními aktéry všech věkových kategorií, že jim v místě bydliště či jejich bezprostředním okolí chybějí kulturní akce typu vysoké kultury, sportovní vyžití či volnočasové aktivity. Zástupci zájmových spolků pak často poukazovali na nevyhovující technický stav budov a zázemí pro jejich činnost.

6.10.3. Církev a duchovní život

Největší zastoupení na území MAS Český les má Církev římskokatolická, která zde má 11 farností.

Tabulka č. 44: ŘKF na území MAS Český les

Farnost	Vikariát	Diecéze
Domažlice	Domažlický	Plzeňská
Horšovský Týn	Domažlický	Plzeňská
Klenčí pod Čerchovem	Domažlický	Plzeňská
Koloveč	Domažlický	Plzeňská
Milavče	Domažlický	Plzeňská
Poběžovice	Domažlický	Plzeňská
Staňkov	Domažlický	Plzeňská
Bor u Tachova	Tachovský	Plzeňská
Planá u Mariánských Lázní	Tachovský	Plzeňská
Tachov	Tachovský	Plzeňská
Kladruby	Tachovský	Plzeňská

Zdroj: <http://www.bip.cz/>

Vlastním šetřením bylo zjištěno, že na území MAS Český les působí následující registrované církve Církev adventistů sedmého dne (Domažlice), Církev československá husitská (Domažlice), Církev Křesťanská společenství (Domažlice), Církev římskokatolická, Českobratrská církev evangelická (Domažlice), Náboženská společnost Svědkové Jehovovi (Domažlice), Pravoslavná církev (Halže).

6.10.4. Účast obcí v prestižní soutěži Vesnice roku

Téměř většina obyvatel a samozřejmě i každá samospráva obce se snaží udržovat a rozvíjet společenský život, dění a tradice ve své obci. V České republice se vyhlašuje několik soutěží, které mohou tuto snahu odměnit a zviditelnit. Jednou z takovýchto soutěží je soutěž Vesnice roku, která má dlouholetou tradici a koná se každoročně již od roku 1995. Soutěž pořádají společně Spolek pro obnovu venkova, Svaz měst a obcí, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a od roku 2007 i Ministerstvo zemědělství ČR, a to v rámci Programu obnovy venkova. I obce na území MAS Český les se aktivně této soutěže účastní.

Následující tabulka ukazuje celkem 11 obcí oceněných v krajské soutěži Vesnice roku v Plzeňském kraji. Celkem bylo za 19 let konání soutěže přihlášeno 14 obcí z MAS Český les, což je necelých 20 % z celkového počtu obcí ležících na území MAS Český les. Některé obce se přihlašovaly opakovaně i v dalších letech.

Tabulka č. 45: Přehled vítězných obcí v Plzeňském kraji v soutěži Vesnice roku

Ročník	Zlatá stuha za vítězství v krajském kole	Modrá stuha za společenský život	Bílá stuha za činnost mládeže	Zelená stuha za péči o zeleň a životní prostředí	Oranžová stuha za spolupráci obce a zemědělského subjekt
1996	Klenčí pod Čerchovem			Díly	
2000			Postřekov		
2001				Čermná	
2002		Postřekov			
2004		Čermná			
2005		Díly	Rozvadov		
2007		Broumov			
2010	Koloveč				
2012				Broumov	

Zdroj: www.vesniceroku.cz

V roce 2010 získal městyš Koloveč 2. místo v celostátní soutěži Vesnice roku.

6.10.5. Bezpečnost

Bezpečnostní složky

V území působí v oblasti bezpečnosti a zajištění zlepšení bezpečnostní situace bezpečnostní složky:

- Policie ČR
- Městské policie
- Hasičský záchranný sbor ČR

Jejich úkolem je definování rizikových míst v území a vzájemnou koordinaci přispění ke zvýšení bezpečnosti občanů.

Policie ČR

V území mají sídlo dva územní obvody Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje:

- Územní obvod Domažlice
- Územní obvod Tachov

Územní obvod Domažlice má 5 obvodních oddělení, z nich 4 zasahují do území MAS Český les:

- OOP Domažlice
- OOP Poběžovice
- OOP Horšovský Týn
- OOP Holýšov (obce: Močerady, Hlohová, Osvračín, Křenovy, Hlohovčice, Srbice, Poděvousy, Čermná, Horní Kamenice, Kaničky, Bukovec, Černovice, Čečovice, Štichov)

Z územního obvodu Tachov, který má taktéž 5 obvodních oddělení zasahují do území:

- OOP Planá (obce: Brod nad Tichou, Broumov, Chodský Újezd)
- OOP Bor
- OOP Tachov (obce: Halže, Obora, Studánka, Tisová, Staré Sedliště)

Obvodní oddělení jsou základními články Policie České republiky a plní úkoly služby pořádkové policie. Provoz všech oddělení je nepřetržitý.

Městská policie

Obce v území MAS Český les mají dle § 35a odst. 2 a § 84 odst. 2 písm. o) zákona o obcích a návazně dle zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii k zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku obecní policii jakožto svého zvláštního orgánu, která v rámci plnění úkolů samosprávy disponuje potřebnými oprávněními tak, aby adekvátně a profesionálně plnila úkoly.

V současné době na území působí 2 obecní (městské) policie:

- MP Domažlice (nepřetržitý provoz, 15 strážníků)
- MP Horšovský Týn (týdenní provoz, 2 strážníci)

Hasičský záchranný sbor ČR

Na území MAS působí 2 profesionální jednotky požárního hasičského záchranného sboru:

- Požární stanice Domažlice
- Požární stanice Staňkov
- Požární stanice Stříbro
- Požární stanice Tachov

Jejich posláním je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky.

Činnost profesionálních hasičů je doplněná Sbory dobrovolných hasičů (SDH) v obcích a městech MAS Český les, která má v území silnou tradici.

Všechny tři bezpečnostní složky spolu se zdravotnickou záchrannou službou jsou rozmístěné v obcích Bor, Domažlice, Holýšov, Horšovský Týn, Planá, Poběžovice, Staňkov, Stříbro a Tachov. Tvoří základní složku integrovaného záchranného systému na území MAS Český les a vzhledem ke své nepřetržité pohotovosti jsou v případě vzniku mimořádné události připravené okamžitě zasáhnout.

Kriminalita na území MAS Český les

Tabulka č. 46: Počet trestných činů na území MAS Český les v letech 2011 - 2013

	2011	2012	2013
Obvodní oddělení Domažlice	449	447	510
Obvodní oddělení Planá (poměrná část)	82	92	97
Obvodní oddělení Poběžovice	151	105	116
Obvodní oddělení Tachov (poměrná část)	98	87	89
Obvodní oddělení Horšovský Týn	186	167	192
Obvodní oddělení Bor	185	158	149
Obvodní oddělení Holýšov (poměrná část)	1120	1012	1152
CELKEM	1120	1012	1152

Zdroj: Policejní prezidium ČR, Statistické výkazy kriminality jednotlivých obvodních oddělení

Index kriminality k 31. 12. 2013 za celé území MAS Český les je 213,58. Index se spočítá: (počet trestných činů / počet obyvatel MAS) x 10 000

Při porovnání kriminality za rok 2013 s územím s nejnižším indexem kriminality za rok 2013 (Krajské ředitelství Zlínského kraje, index kriminality 169,7) a nejvyšším indexem

kriminality (Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, index kriminality 706,4) je možné konstatovat, že území MAS Český les patří s indexem kriminality 213,58 mezi území s nižší kriminalitou

6.10.6. SWOT analýza

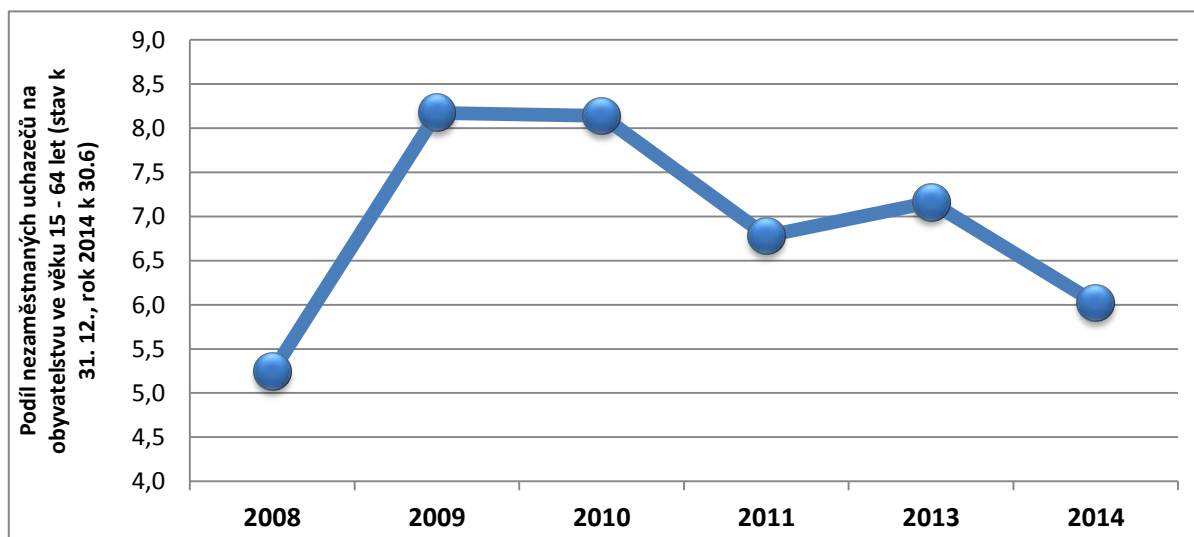
Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Velký počet spolků 2. Návrat mladých lidí k tradicím a zvykům 3. Národopisná oblast Chodsko 4. Pestrý společenský a sportovní život 5. Malá kriminalita 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nevyhovující technický stav infrastruktury pro sport a volný čas 2. Nedostatečné materiálně-technické vybavení pro volnočasové aktivity 3. Existence jednoúčelových spolků
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zkvalitnění vybavení zázemí pro sportovní, kulturní a volnočasové aktivity 2. Zapojení mládeže do života v obci 3. Vytvoření podmínek pro komunitní setkávání 4. Rozvinutí intenzivnější činnosti farních spolků 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zánik lidových tradic 2. Malá podpora neziskového sektoru ze strany obcí 3. Nezájem obyvatelstva o registrovanou spolkovou činnost

6.11. Zaměstnanost, podnikání a výroba, zemědělství

6.11.1. Ekonomická aktivita a zaměstnanost

Během minulého desetiletí došlo ke snížení potenciálu pracovní síly, kterou tvoří ekonomicky aktivní obyvatelstvo. Podle sčítání 2011 je na území MAS Český les bilancovaná pracovní síla v počtu 29 218 osob. Přestože došlo k nárůstu složky produktivního věku v mezidobí r. 2001 - 2011, počet ekonomicky aktivního obyvatelstva se snížil o více než 2 000 osob. Současně se zvýšila i míra nezaměstnanosti obyvatelstva. V roce 2001 tvořily zaměstnané osoby 94 % z ekonomicky aktivních, v roce 2011 je to pouze 90,6 %. Tento vývoj souvisí především s celkovou situací na trhu práce (zejména ekonomická krize) a s nárůstem míry nezaměstnanosti v celé české republice. Graf č. 12 ukazuje vývoje podílu nezaměstnaných osob na celém území MAS Český les za období 2008 – 2014. Za rok 2012 neexistují důvěryhodná data, kvůli změnám v evidenci, a proto je v grafu vynechán. Můžeme si všimnout poměrně vysokého nárůstu po roce 2008. To opět koresponduje se začátkem celosvětové ekonomické krize. Po roce 2009 se již stav nezaměstnanosti pozvolna vrací ke stavu před ekonomickou krizí. Problémem na území MAS Český les je zejména nedostatek kvalifikované pracovní síly, který je způsoben nízkou vzdělaností obyvatelstva a vysokou zaměstnaností v zemědělství a lesnictví (primární sektor). Tento problém byl potvrzen také vlastním šetřením u ekonomických subjektů.

Graf č. 12: Podíl nezaměstnaných uchazečů na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let na území MAS Český les za období 2008 - 2014

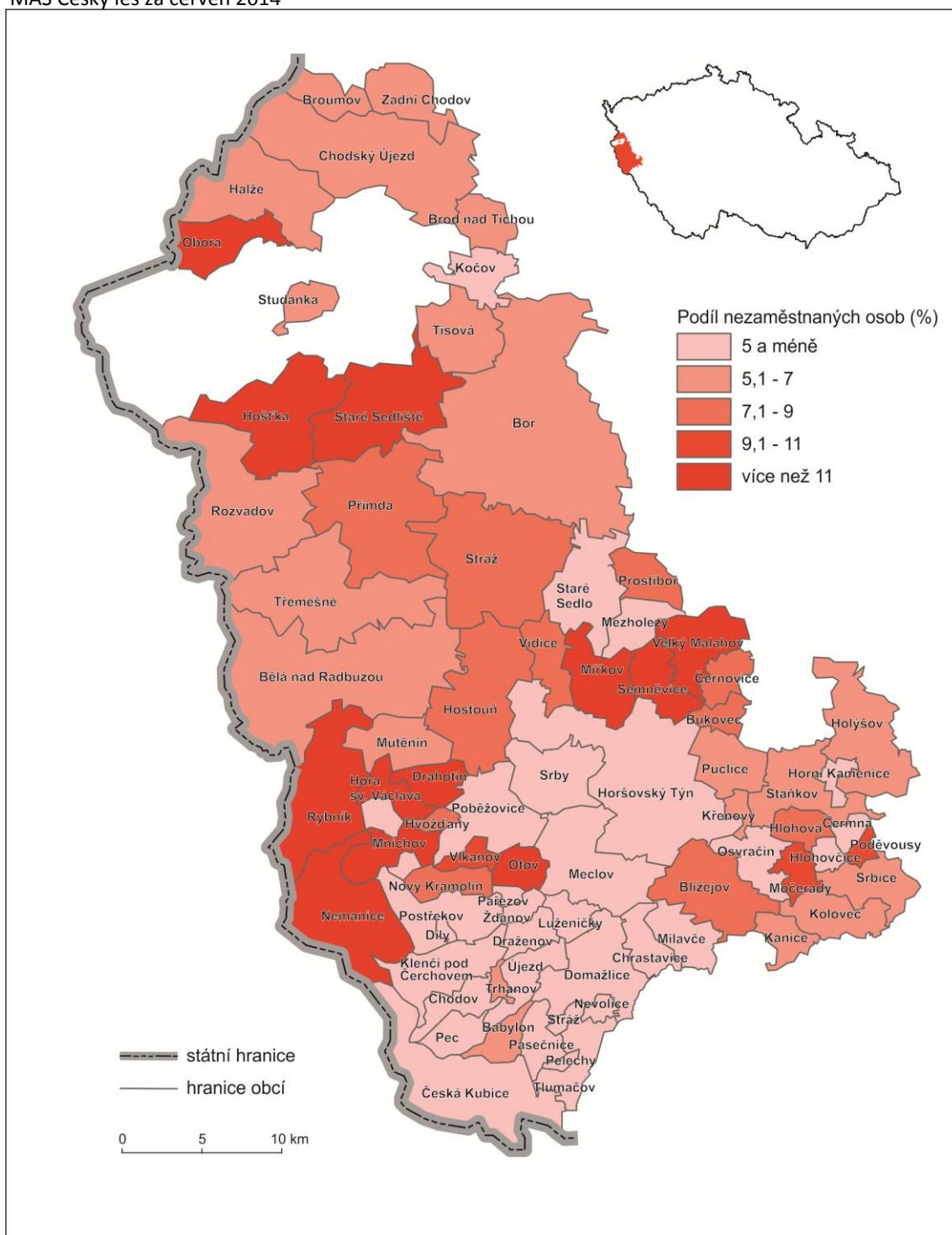


Zdroj: www.czso.cz, Úřad práce v Domažlicích, Úřad práce v Tachově

Na úrovni obcí jsou v podílu nezaměstnaných osob velmi výrazné rozdíly, které souvisí s celou řadou faktorů. Kromě dostupnosti center ekonomických aktivit a jejich nabídkou je to lokální nabídka pracovního uplatnění a místní podnikatelskou aktivita, ale také demografická (věková) skladba a kvalifikační potenciál obcí. Podíl nezaměstnaných osob

za červen 2014 v jednotlivých obcích můžeme vidět na mapě č. 19. Největší podíl (nad 11 %) vykazují obce Drahotín, Hora Svatého Václava, Hošťka, Miřkov, Mnichov, Nemanice, Obora, Otov, Rybník, Semněvice, Staré Sedliště a Velký Malahov. Obecně lze říci, že větší míra nezaměstnanosti je v severní části území MAS Český les, což opět souvisí se vzdělanostní strukturou apod.

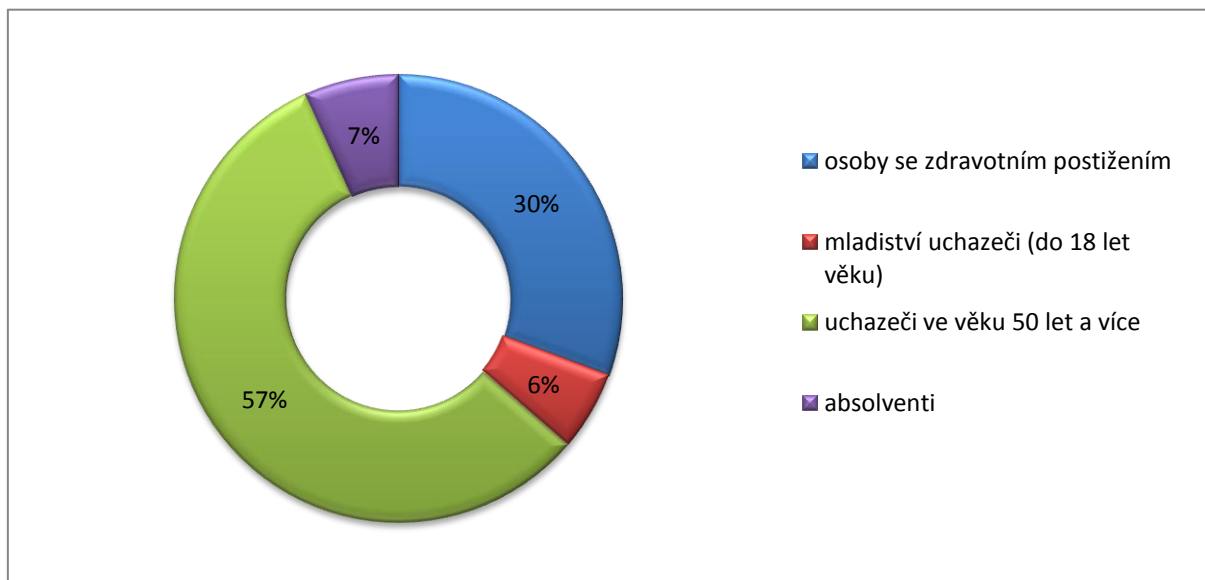
Mapa č. 19: Podíl nezaměstnaných uchazečů na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let na území MAS Český les za červen 2014



Zdroj: ArcCR, www.czso.cz, Úřad práce v Domažlicích, Úřad práce v Tachově

Struktura uchazečů o zaměstnání v roce 2013 je znázorněna v grafu č. 13. Je jasně patrné, že 60 % uchazečů tvoří lidé starší 50ti let. Velký podíl oproti České republice vykazují též osoby se zdravotním postižením, kteří tvoří 30 % ze všech uchazečů.

Graf č. 13: Struktura uchazečů o zaměstnání v roce 2013



Zdroj: www.czso.cz

6.11.2. Struktura zaměstnanosti podle odvětví

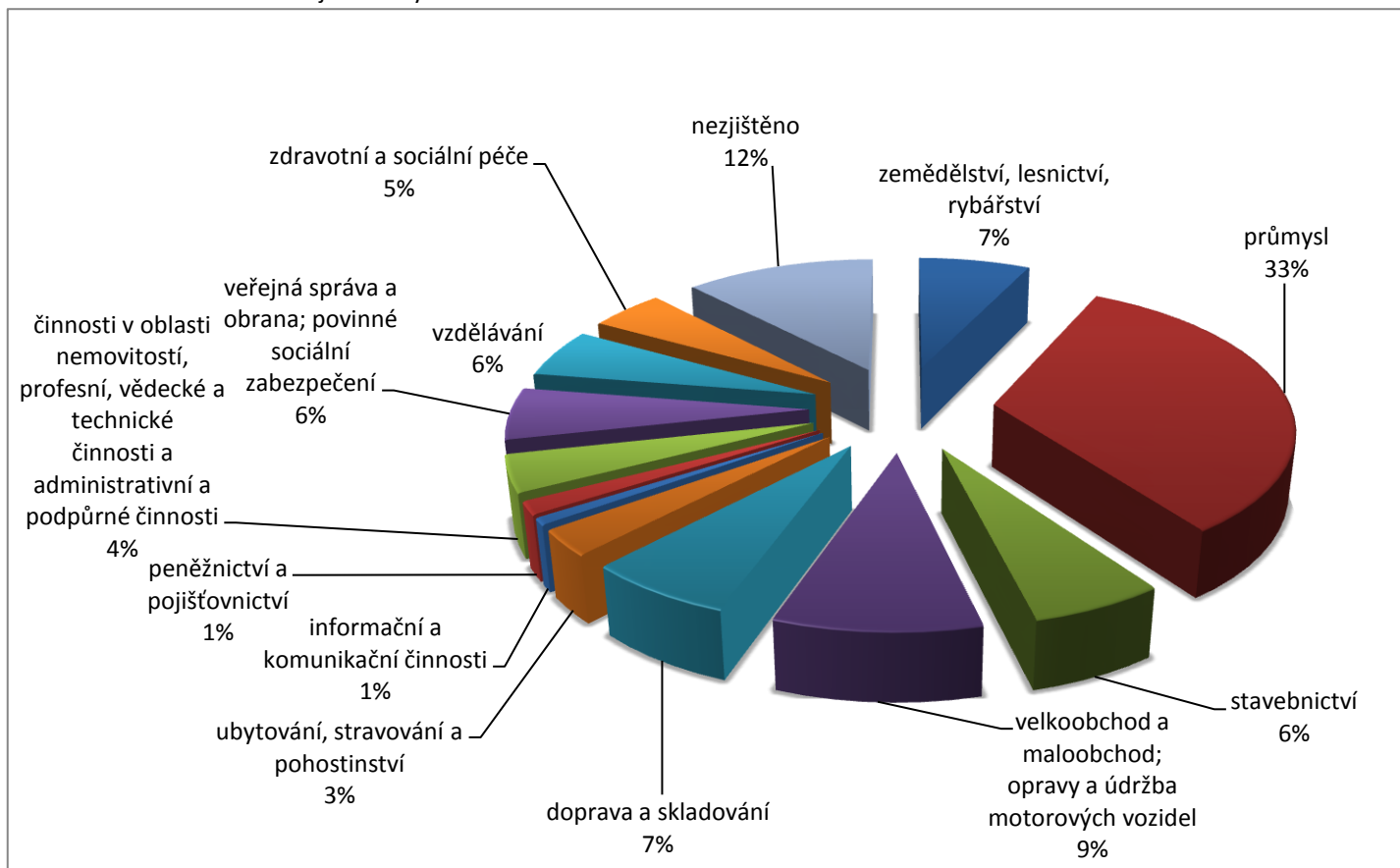
Území MAS Český les s porovnáním s Plzeňským krajem vykazuje vyšší zaměstnanost v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybářství, hornictví a příbuzné obory) a to 8,1 % (Plzeňský kraj 4,5 %, Česká republika 3,2 %). Podrobněji můžeme nalézt zaměstnanost v jednotlivých sektorech a oborech za celé území MAS Český les, Plzeňský kraj a Českou republiku v tabulce č. 47 a v grafu č. 14. Můžeme si všimnout, že nejvíce lidí pracuje v průmyslu (33 %). Nesrovnalost procentuálního podílu v tabulce a v grafu u zemědělství a lesnictví (v tabulce má primární sektor 8,1% zastoupení, v grafu pouze 7%) je způsobena zařazením kategorie nezjištěno do primárního sektoru.

Tabulka č. 47: Zaměstnanost dle jednotlivých sektorů v roce 2011

	MAS Český les, o. s.	%	Plzeňský kraj	%	ČR	%
primární sektor	1 828	8,1	9 838	4,5	124 284	3,2
sekundární sektor	12 386	55,0	115 814	52,9	1 941 202	49,5
terciární sektor	8 291	36,9	93 282	42,6	1 850 754	47,3

Zdroj: SLDB 2011

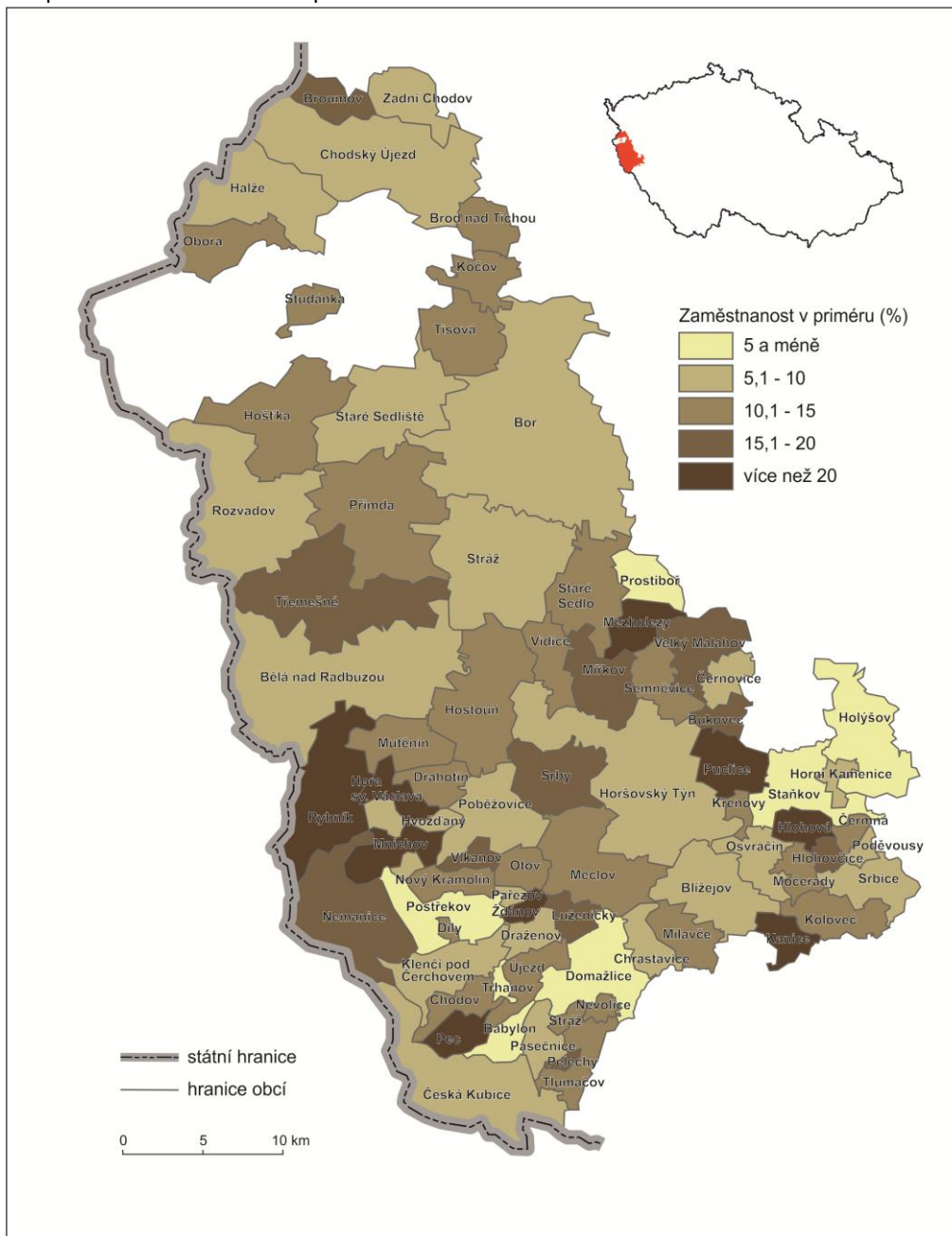
Graf č. 14. Zaměstnanost dle jednotlivých odvětví v roce 2011



Zdroj: SLDB 2011

Jako výrazně zemědělská obec se profiluje Rybník s 30,16 % zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a vodním hospodářství. Tato zvýšená orientace zcela jistě přetrvávala díky relativně soustředěné existenci podnikatelských subjektů prvovýroby v obci. Nadprůměrnou orientaci na zemědělství a přidružené obory (zaměstnanost nad 20 %) vykazují i další obce území MAS Český les a to Hlohová, Hora Svatého Václava, Kanice, Mnichov, Pec, Puclice a Ždánov. Zaměstnanost v primárním sektoru pro jednotlivé obce můžeme vidět na mapě č. 20. Zemědělská činnost je situovaná zejména kolem Domažlic a dále pak na Tachovsku.

Mapa č. xxx. Zaměstnanost v primárním sektoru v roce 2011

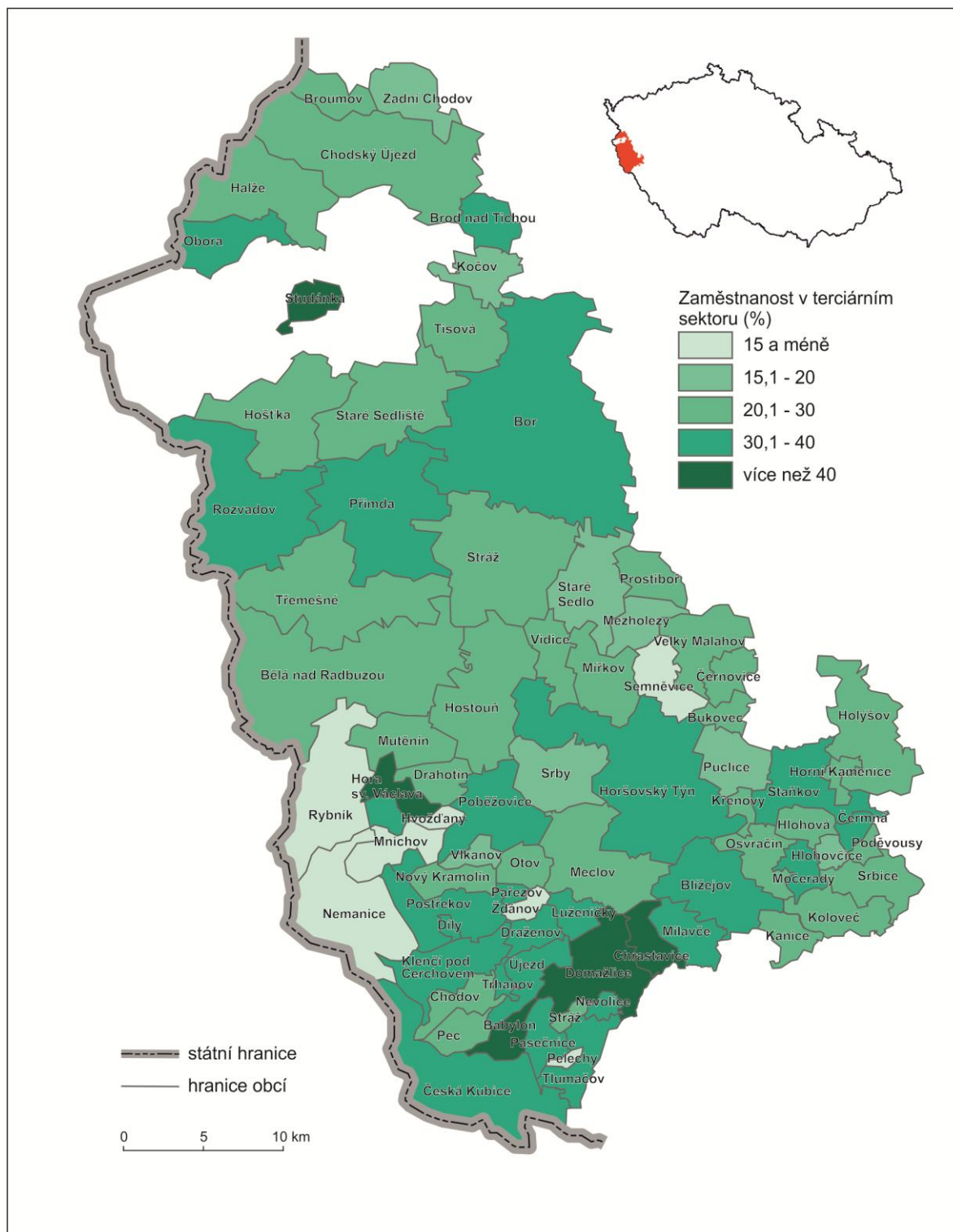


Zdroj: ArcCR, SLDB 2011, vlastní výpočty

Podprůměrná zaměstnanost na území MAS Český les je v terciárním sektoru, který zahrnuje obchod, dopravu a komunikace, zdravotnictví, vzdělávání, služby informační, správní a vládní, finanční, pojišťovací, právní a další služby, a vypovídá tak o vyspělosti daného území. Území MAS Český les vykazuje pouze 36,9% zaměstnanost v tomto sektoru. Naproti tomu Plzeňský kraj 42,6 % a Česká republika dokonce 43,7 %. Podíl ekonomicky aktivních obyvatel pracujících v terciárním sektoru nad 40 % najdeme u obcí Babylon, Domažlice, Hora Svatého Václava, Chrástavice a Studánka. Zaměstnanost v terciárním

sektoru je opět ovlivněna dalšími faktory, jako je vzdělanostní a věková struktura apod. Na mapě č. 21 můžeme vidět tuto zaměstnanost v jednotlivých obcích na území MAS Český les. Zaměstnanost v terciárním sektoru je vyšší u obcí na Domažlicku. Dále je z mapy patrný pás kolem dálnice D5 a silnice I. třídy I/26, kde je rovněž zaměstnanost v terciárním sektoru vyšší.

Mapa č. 21: Zaměstnanost v primárním sektoru v roce 2011

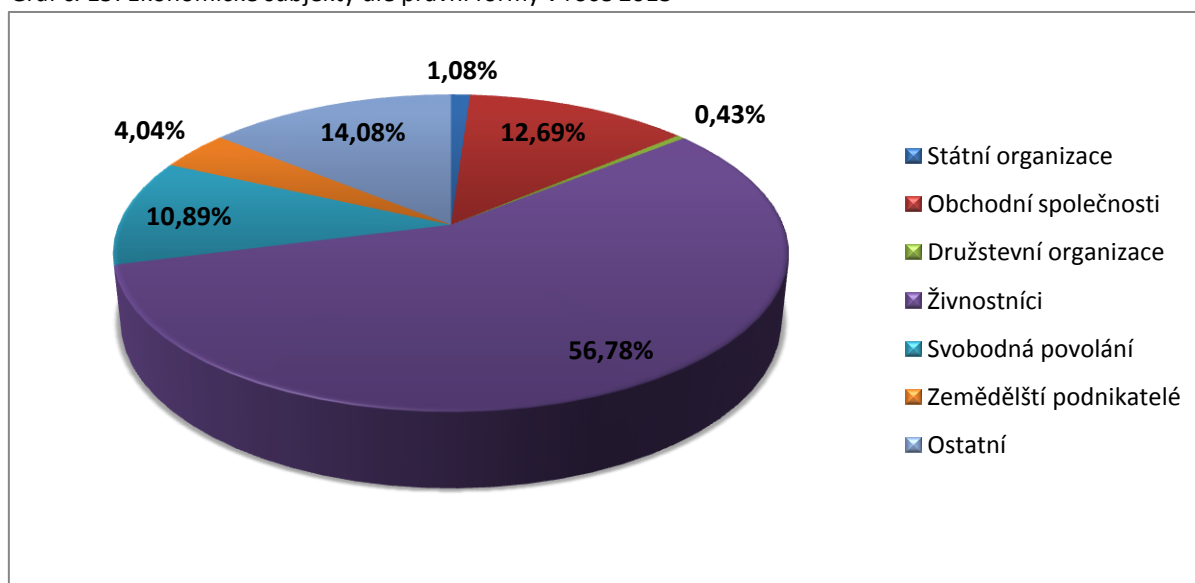


Zdroj: ArcCR, SLDB 2011, vlastní výpočty

6.11.3. Ekonomické subjekty a jejich struktura dle sektorů a odvětví ekonomické činnosti

Na území MAS Český les, o. s., v roce 2013 vykonávalo svoji činnost celkem 7 111 ekonomických subjektů. Převažující právní formou jsou živnostníci, kteří tvoří 57,1 % všech ekonomických subjektů. Graf č. 15 podrobněji znázorňuje rozdělení ekonomických subjektů dle jejich právní formy. V příloze v tabulce č. 4 a č. 5 najdeme soupis nejvýznamnější ekonomických subjektů a živnostníků. Z vlastního šetření vzešel především nízký počet mikropodniků. To je ovlivněno zejména značně roztržitou sídelní strukturou a vysokým počtem obcí do 499 obyv, kterých je 54 z celkového počtu 77.

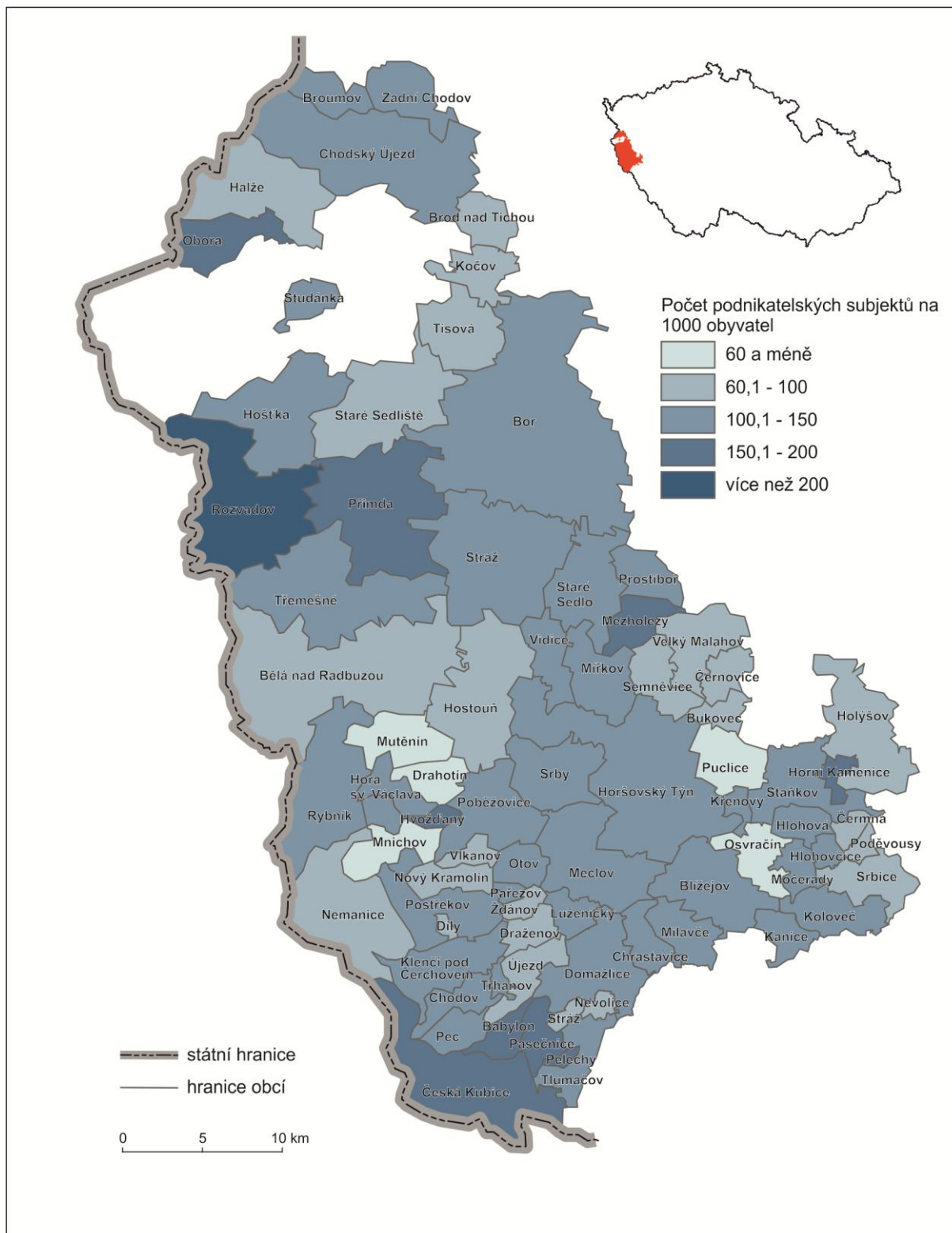
Graf č. 15: Ekonomické subjekty dle právní formy v roce 2013



Zdroj: www.czso.cz

Obecně lze říci, že ekonomické prostředí je na území MAS Český les velice málo rozvinuté. Na 1000 obyvatel připadá v roce 2013 pouze 115,5 ekonomických subjektů, zatímco v Plzeňském kraji jako celku to je cca 131 subjektů (v ČR cca 140 ekon. subjektů na 1 000 obyv.). Nejrozvinutější ekonomické prostředí (přes 150 ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel) je v obcích Babylon, Horní Kamenice, Hvožďany, Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn), Obora, Pasečnice, Pelechy, Přimda a Rozvadov, který vykazuje nejvíce ekon. subjektů na 1 000 obyv. ze všech obcí MAS. Interpretace výsledku je však zkreslena velikostí obcí, kde může i velice malá obec s počtem obyvatel například do 100 obyv. vykazovat velký počet ekonomických subjektů a to kvůli přepočtu ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel. Abychom však mohli jednotlivé obce srovnávat je tento přepočet nezbytný. Počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel pro jednotlivé obce území MAS Český les ukazuje mapa č. 22.

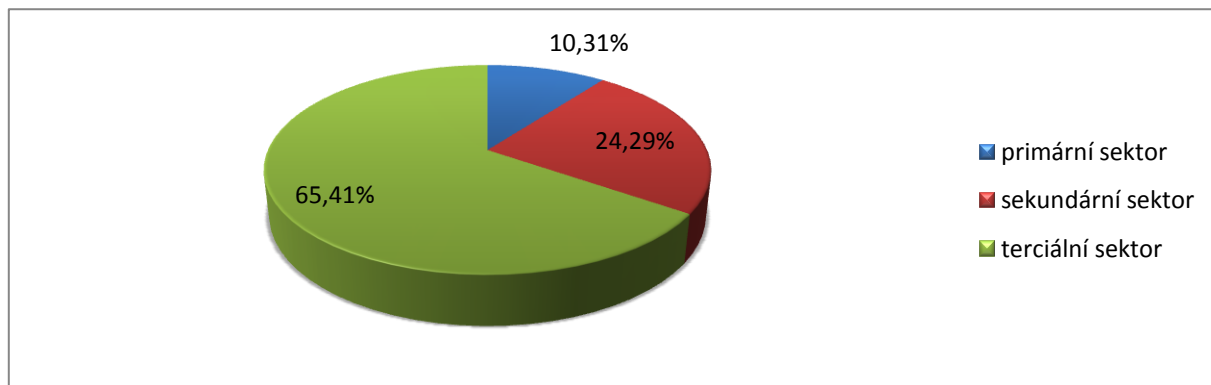
Mapa č. 22: Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel v roce 2013



Zdroj: ArcCR, www.czso.cz, vlastní výpočty

Co se týče struktury ekonomických subjektů dle jejich ekonomické činnosti tak na území MAS Český les, o. s., počtem zřetelně převládají ekonomické subjekty v terciárním

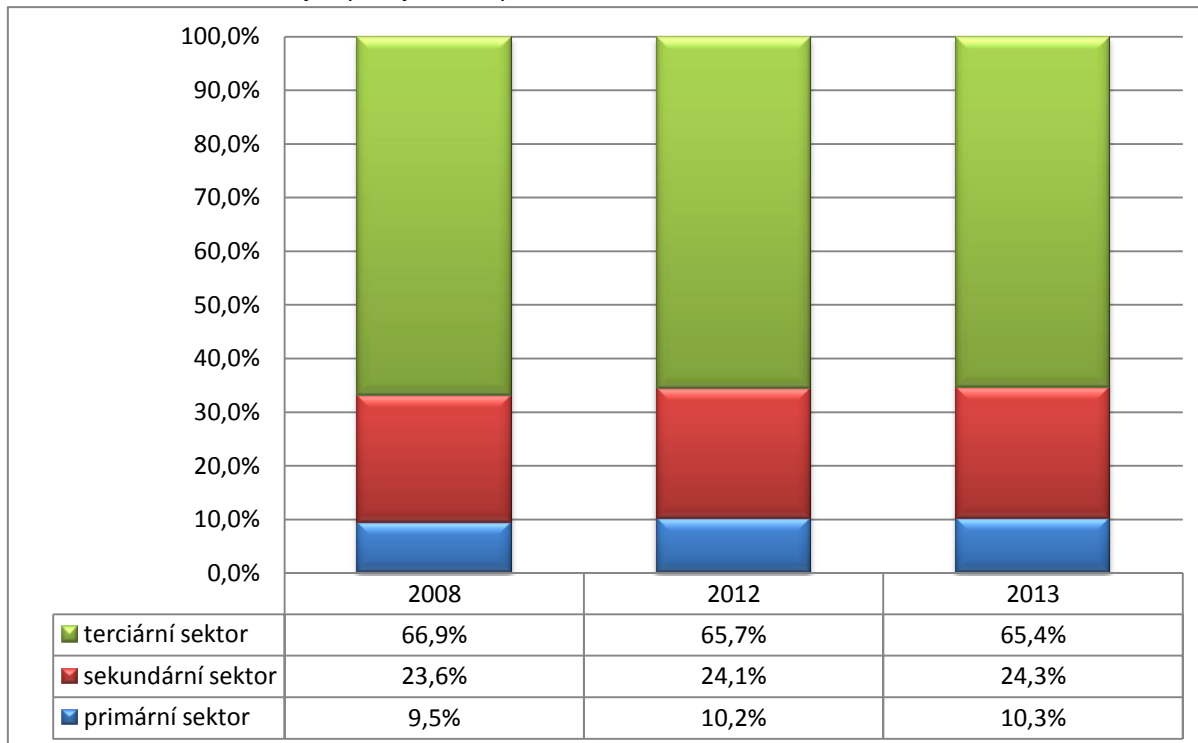
sektoru. Tyto subjekty tvoří 65,4 % ze všech ekonomických subjektů. V grafu č. 16 najdeme rozdělení ekonomických subjektů dle jednotlivých sektorů.



Zdroj: www.czso.cz

Od roku 2008 do roku 2013 došlo k růstu podílů ekonomických subjektů pohybujících se v primárním sektoru z 9,5 % na 10,3 %. Tento sektor v sobě zahrnuje zemědělství a lesnictví a rybářství. Naopak došlo k úbytku subjektů v terciárním sektoru. Tento vývoj je naznačen v grafu č. 17.

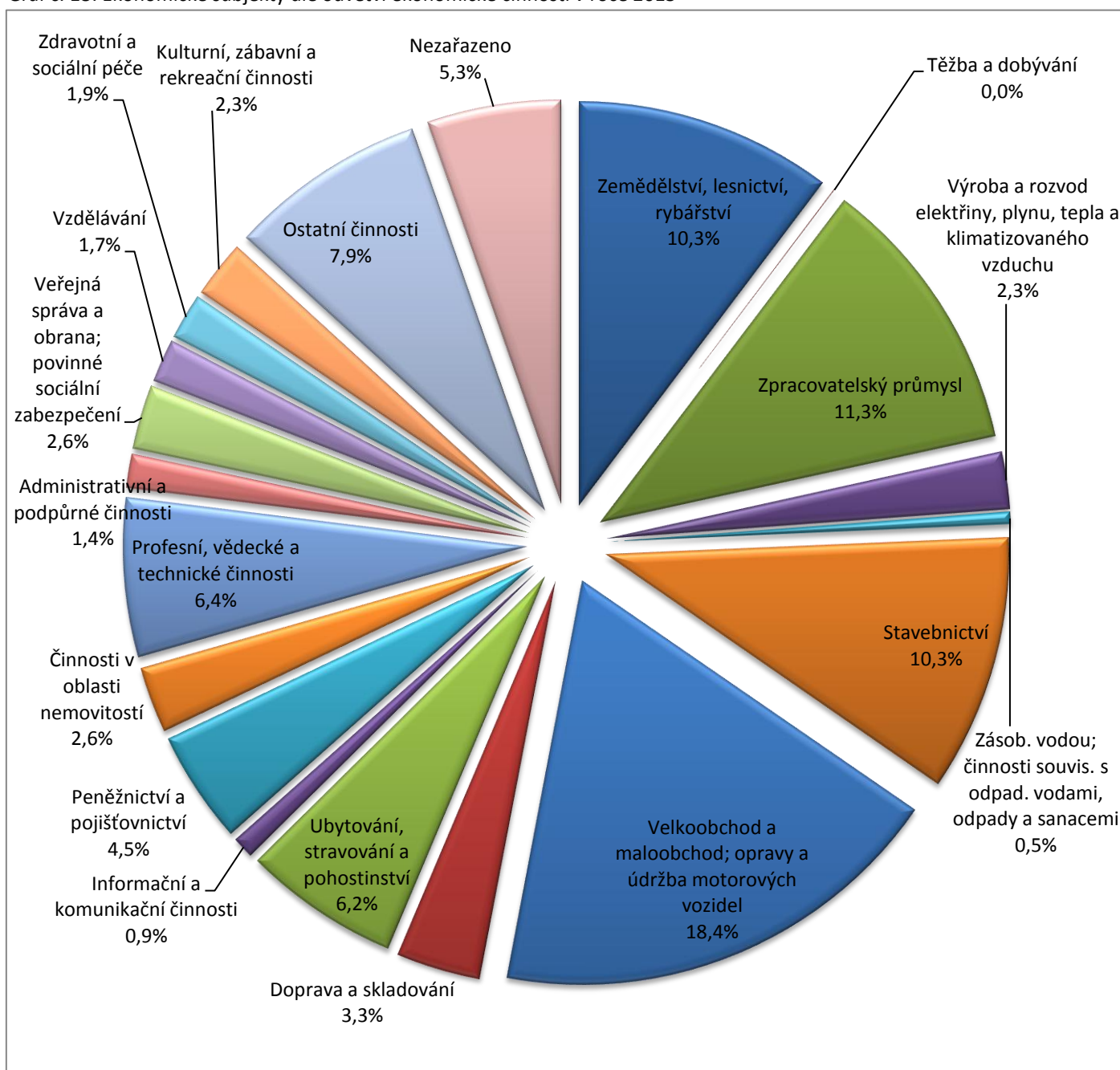
Graf č. 17: Ekonomické subjekty dle jednotlivých sektorů v letech 2008, 2012 a 2013



Zdroj: www.czso.cz

Podrobněji můžeme ekonomické subjekty dále členit dle jednotlivých odvětví ekonomické činnosti. Z grafu č. 18 je jasně patrné, že převládajícím odvětvím ekonomické činnosti je na území MAS Český les, o. s., velkoobchod, maloobchod a opravy a údržba motorových vozidel. Dalším důležitým a poměrně vysoce zastoupeným ekonomickým odvětvím je zemědělství, lesnictví a rybnářství, zpracovatelský průmysl a stavebnictví. Poměrně malou část ekonomických subjektů tvoří subjekty pohybující se ve zdravotní a sociální péči a ve vzdělávání.

Graf č. 18: Ekonomické subjekty dle odvětví ekonomické činnosti v roce 2013

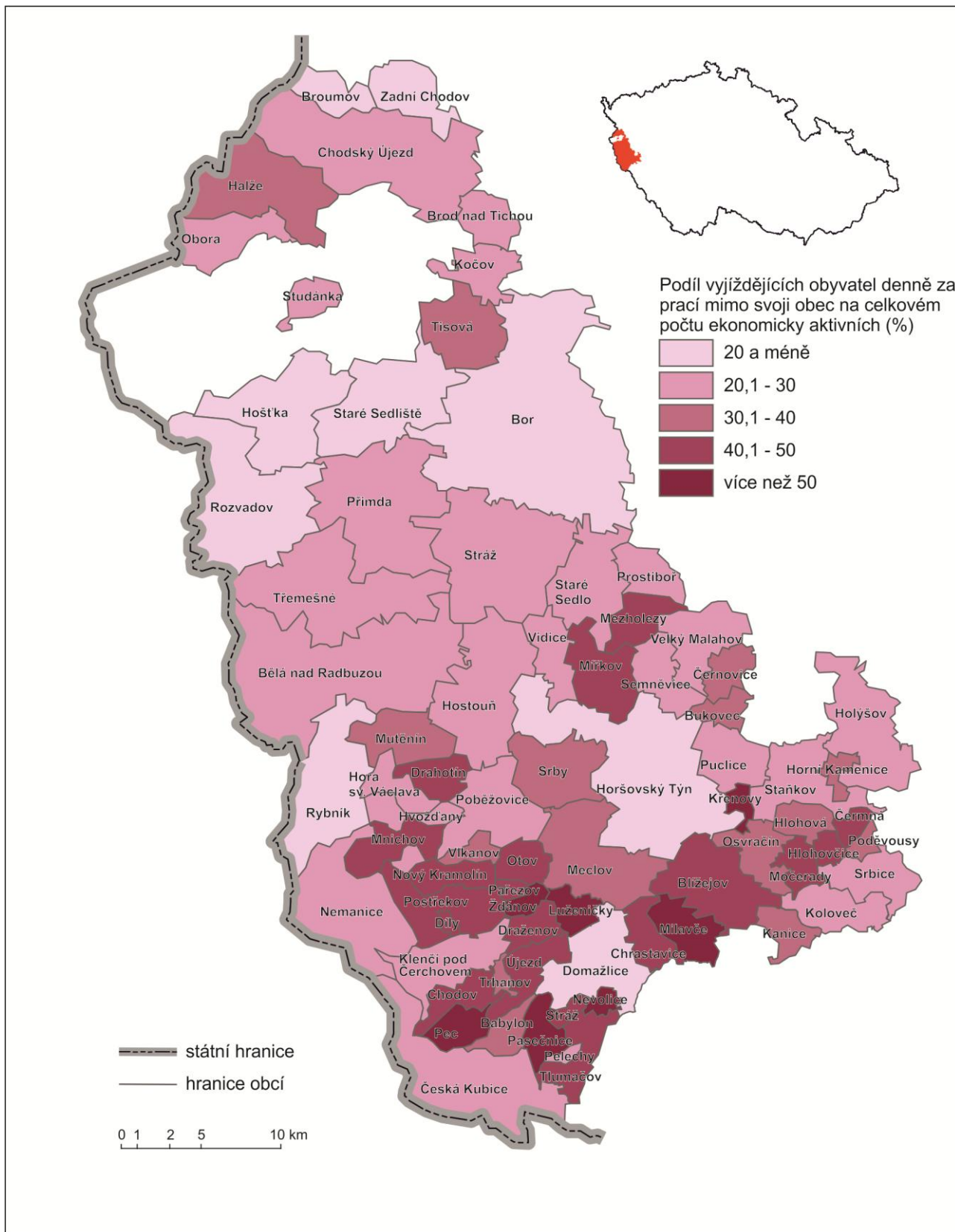


Zdroj: www.czso.cz

6.11.4. Pracovní vyjížďka

Za poslední desetiletí se snížil počet lidí, jezdících denně za prací mimo svou obec a to téměř o 4 594 obyvatel. Tak razantní snížení je samozřejmě ovlivněno snížením počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva během těchto let, ale i tak k němu došlo. Je to patrné na poklesu podílu vyjíždějících obyvatel na celkovém počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva. Zatímco v roce 2001 tvořili vyjíždějící obyvatelé za prací 38,9 % z celkového počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva, v roce 2011 to již bylo pouze 26,6 %. Vysvětlení tohoto poklesu je velice obtížné stanovit. Nejvíce vyjíždějí občané za prací z obce Žďánov a to téměř 60 % ekonomicky aktivních obyvatel. Dalšími obcemi, kde více jak polovina obyvatel vyjíždějí za prací mimo svoji obec jsou obce Křenovy, Luženičky, Milavče, Nevolice, Pasečnice a Pec. Naopak nejmenší podíl (7,71 %) vyjíždějících obyvatel má obec Rozvadov, kde je vysvětlením hraniční přechod s Německem. Z mapy č. 23, kde je znázorněn podíl obyvatelstva vyjíždějících za prací mimo svoji obec do 2 center regionu. Těmito centry jsou města Domažlice a Horšovský Týn. Obce kolem těchto měst mají vyšší podíl vyjíždějících obyvatel. Nízký podíl vyjíždějících obyvatel dále pozorujeme u obcí kolem dálnice D5, kde je vyšší koncentrace různých firem a tím obyvatelé nemusejí vyjíždět za prací mimo svoji obec.

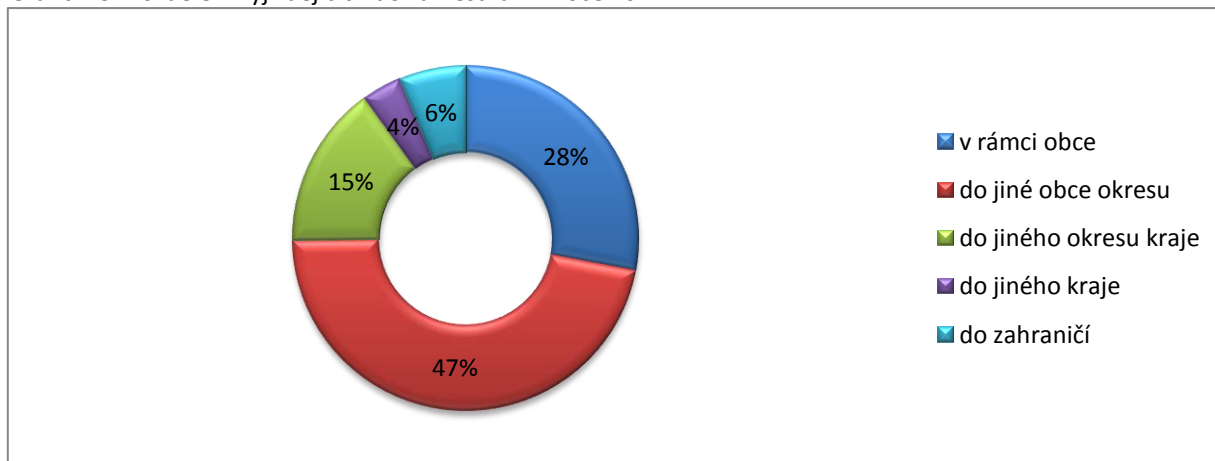
Mapa č. 23: Podíl vyjíždějícího obyv. denně za prací mimo svoji obec na celkovém počtu ekonomicky aktivních v roce 2011



Zdroj: ArcCR, SLDB 2011, vlastní výpočty

V grafu č. 19 najdeme rozdělení vyjíždějících do zaměstnání dle místa dojíždky. Téměř 50 % zaměstnaných vyjíždějících dojíždí do jiné obce okresu. Poměrně vysoký je podíl vyjíždějících do zaměstnání do jiného okresu kraje (15 %). Z grafu můžeme vypočítat také geografickou polohu území MAS Český les, o. s. 6 % zaměstnaných vyjíždějících vyjíždí do zaměstnání do zahraničí. Toto procento je poměrně vysoké. Co se týče vyjíždky do škol tak nejvíce žáků (37 %) vyjíždějí do jiné obce okresu.

Graf č. 19: Rozdělení vyjíždějících do zaměstnání v roce 2011



Zdroj: SLDB 2011

6.11.5. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> Výhodná geopolitická poloha v rámci Plzeňského kraje – vazba na Bavorsko Výhodná poloha vůči dálnici D5 a silnici I/26 Plzeň – Folmava Dostatečný počet hraničních přechodů Vysoká zaměstnanost v primárním sektoru Nižší podíl nezaměstnaných v porovnání s ČR 	<ol style="list-style-type: none"> Nedostatek pracovní síly Nevyužité opuštěné výrobní prostory (brownfields) Nízký počet mikropodniků
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> Vytváření pracovních míst s vyšším podílem kvalifikované práce Zavedení tradičních učebních řemeslných oborů Využití brownfields pro rozvoj podnikání Diverzifikace činností zemědělských subjektů Rozvoj služeb regionálního charakteru Využívání odborných a vědeckých kapacit odborných škol pro výzkumné a rozvojové programy Zavedení inovativních technologií v podnikání Podpora drobných podnikatelů a mikropodniků Výstavba, rekonstrukce, rozšíření a vybavení sociálních podniků 	<ol style="list-style-type: none"> Neochota pracovat a dojíždět do zaměstnání Nekvalitní dopravní infrastruktura Odchod kvalifikované pracovní síly mimo území

6.12. Zemědělství a lesnictví

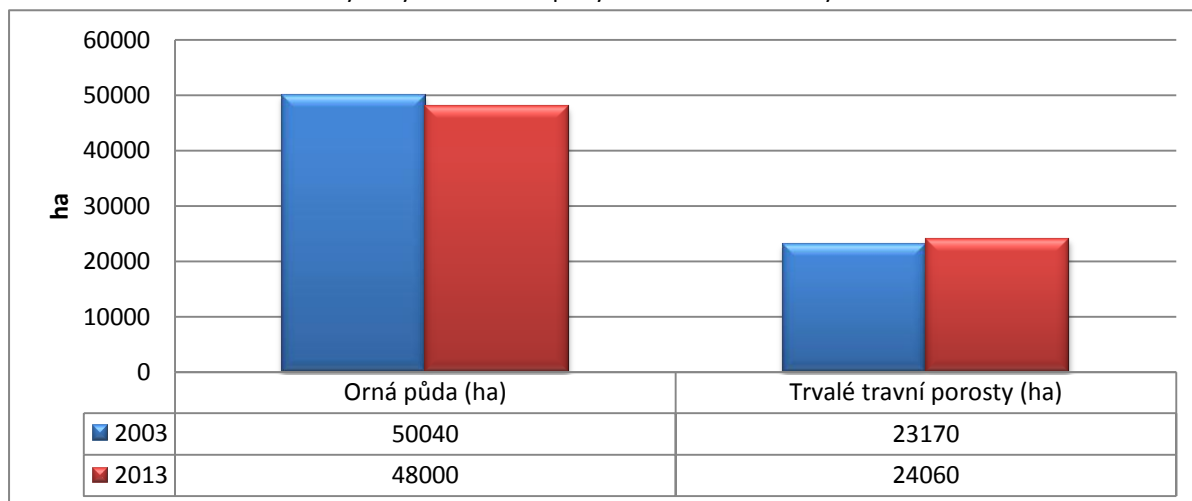
Zemědělství má důležitou roli v péči o krajinu a výrazný vliv na charakter krajiny. Zemědělská výroba je úzce vázána na klimatické a půdní podmínky.

Jedním z mnoha faktorů ovlivňující zemědělskou produkci je půda a s ní související riziko degradace půd. Půda je neobnovitelný přírodní zdroj, který vlivem vodní a větrné eroze, okyselováním, ztrátou humusu, utužením, podmáčením, zasolováním a kontaminací ztrácí svoji úrodnost. Dalším faktorem, který ovlivňuje zemědělskou produkci, je voda. Nedostatek vody stejně jako urychlený odtok vody z krajiny, znečištění podzemních i povrchových vod sedimenty, dusičnany či jinými látkami působí nejen na zemědělskou produkci, ale i na kvalitu vody určenou pro spotřebu obyvatelstva.

Následky intenzivního zemědělského hospodaření jsou v zemědělské krajině stále ještě patrné. Vysoké procento zornění a ztráta krajinných prvků (remízky, meze, stromořadí, keřové porosty, mokřady a solitérní stromy) vedly ke snížení počtu drobných savců, ale zejména ptáků vázaných na zemědělskou krajinu. Vodní eroze na zemědělské půdě hrozí tam, kde je orná půda využívána v nadměrně velkých půdních celcích, nerespektujících proměnlivost reliéfu krajiny a nerespektujících vhodný způsob obhospodařování půdy.

V současné době výměra orné půdy stále klesá a výměra zatravněné plochy mírně stoupá. Tento vývojový trend zornění a zatravnění v České republice je patrný i na území MAS Český les.

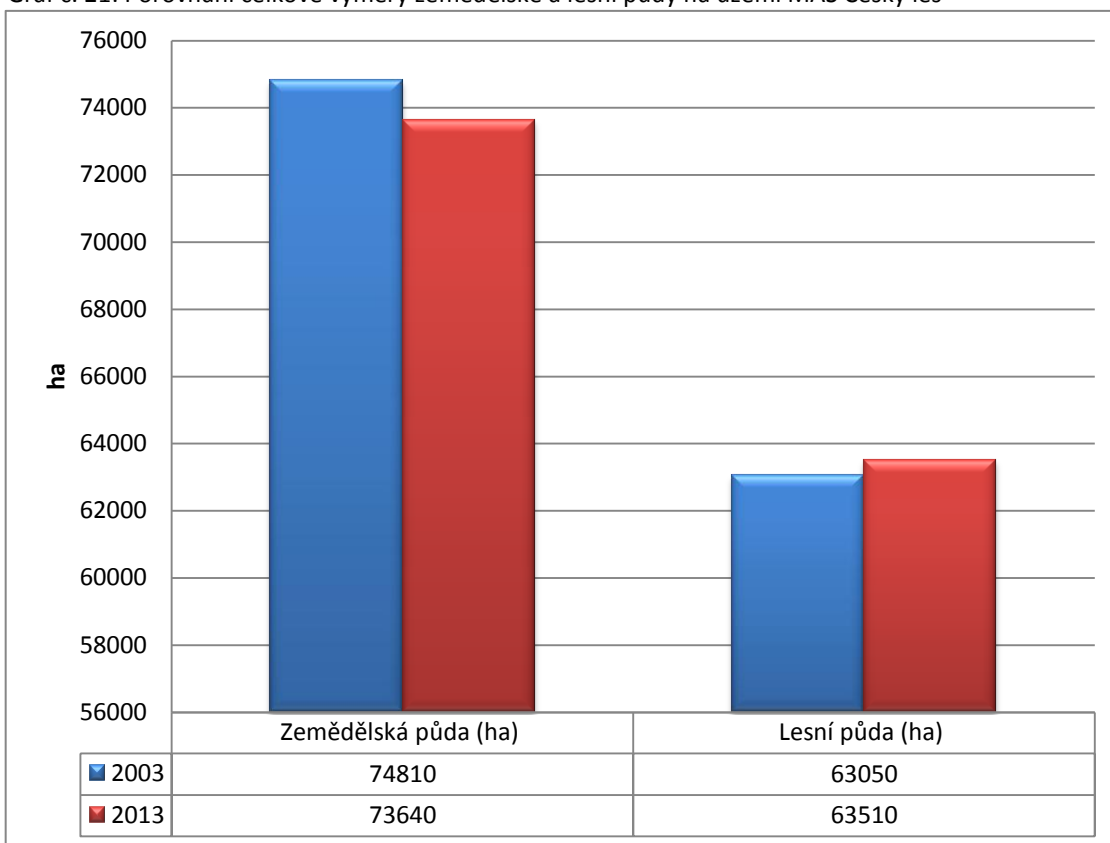
Graf č. 20: Porovnání celkové výměry zemědělské půdy na území MAS Český les



Zdroj: www.czso.cz

Z grafu č. 20 je patrné, že v posledních 10 letech výměra orné půdy klesla o více jak 2 000 ha a výměra pozemků trvale travních porostů naopak vzrostla o necelých 1 000 ha.

Graf č. 21: Porovnání celkové výměry zemědělské a lesní půdy na území MAS Český les



Zdroj: www.czso.cz

V porovnání celkové výměry zemědělské a lesní půdy je vidět, že se celková plocha zemědělské půdy během posledních 10 let snížila o necelých 1 200 ha a lesní půda naopak vzrostla o necelých 500 ha.

6.12.1. Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je šetrný způsob zemědělského hospodaření, který dbá na životní prostředí. V ekologickém zemědělství je zákonem stanoveno omezení nebo zákaz používání látek a postupů, které zatěžují a znečišťují životní prostředí, nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce. V případě chovu hospodářských zvířat v ekologickém zemědělství se dbá na pohodu chovaných hospodářských zvířat, tzv. welfare. Zemědělské podnikání včetně výroby biopotravin se řídí zákonem o ekologickém zemědělství. Kontrolu dodržování právních norem a certifikací provádějí organizace, které jsou pověřeny přímo Ministerstvem zemědělství.

V Plzeňském kraji zaujímá výměra půdy, která je zahrnutá v ekologickém zemědělství, přibližně 50 900 ha. Na území MAS Český les je přibližně 8 350 ha orné půdy zahrnuté v ekologickém zemědělství.

Na území MAS Český les působí 34 ekologických zemědělců (viz příloha tabulka č. 6), kteří obhospodařují pozemky, nebo chovají dobytek, zařazený v ekologickém zemědělství. Dalších 17 zemědělců hospodaří v tzv. přechodném období. Je to období, během kterého se zemědělské hospodaření přeměňuje z konvenčního na ekologické. Délka přechodného období je stanovena zákonem o ekologickém zemědělství a během této doby se odstraňuje vliv negativních dopadů předchozí zemědělské produkce.

6.12.2. Méně příznivé oblasti pro zemědělství – LFA

V České republice je zahrnuto téměř 60 % zemědělské půdy v tzv. LFA oblastech, kde jsou méně příznivé podmínky pro hospodaření. V těchto oblastech se obecně podporuje zakládání a udržování luk a pastvin pro pastevní chov skotu a ovcí. Na území MAS Český les jsou následující typy oblastí LFA:

- horská oblast typu HA, kam patří obce či katastrální území s nadmořskou výškou nad 600 m n.m. nebo s výškou 500 – 600 m n. m. a zároveň se svažitostí vyšší jak 7° na 50 % území této obce či k. ú.
- horská oblast typu HB, kam patří obce nebo k. ú. nesplňující kritéria pro oblast typu HA, ale za účelem zachování celistvosti horské oblasti jsou do této oblasti zařazeny
- ostatní méně příznivá oblast typu OA, kam patří obce či k. ú., které nejsou v horské oblasti a hustota obyvatel je nižší než 75 obyvatel/km² a podíl pracujících v zemědělství vyšší než 6 %
- ostatní méně příznivá oblast typu OB, kam patří obce nebo k. ú. za účelem zachování celistvosti ostatní méně příznivé oblasti do této oblasti zařazeny

Na území MAS Český les leží v LFA oblastech celkem 69 obcí z celkového počtu 77. Nejvíce obcí včetně jejich katastrálních území leží v méně příznivé oblasti typu OA, viz tabulka č. 48 a graf č. 22.

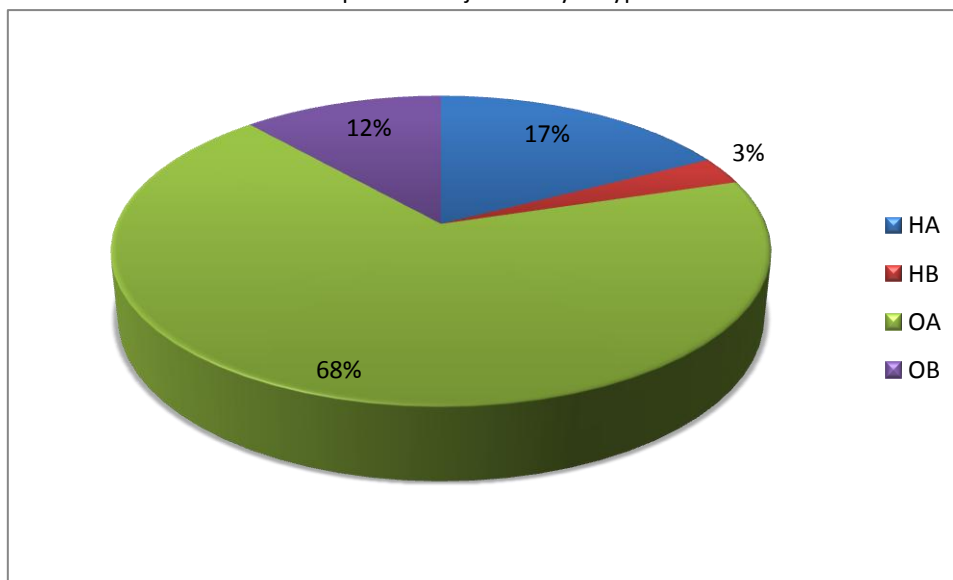
Tabulka č. 48: Obce ležící v jednotlivých typech LFA

Typ oblasti LFA	Obec
HA	Česká Kubice, Halže, Hora Svatého Václava, Chodov, Klenčí pod Čerchovem, Mnichov, Nemanice, Obora, Pec, Postřekov, Rybník, Studánka
HB	Díly, Hošťka
OA	Babylon, Bělá nad Radbuzou, Blížejov, Bor, Brod nad Tichou, Broumov, Bukovec, Čermná, Domažlice, Drahotín, Draženov, Holýšov, Horšovský Týn, Hostouň, Chodský Újezd, Koloveč, Luženičky, Meclov, Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn), Mutěšín, Nevolice, Nový Kramolín, Otov, Pařezov, Pasečnice, Pelechý, Poběžovice, Poděvousy, Prostiboř, Přimda, Rozvadov, Srbice, Srby, Staňkov, Staré Sedliště, Staré Sedlo, Stráž (Do), Stráž, Tisová, Tlumačov, Trhanov, Třemešné, Újezd, Vidice, Vlkanov, Zadní Chodov, Ždánov
OB	Kanice, Kočov, Milavče, Močerady, Osvračín, Puclice, Semněvice, Velký Malahov

Zdroj: <http://eagri.cz/>

Zemědělským podnikatelům, kteří hospodaří v méně příznivých oblastech, jsou vypláceny sazby na ha trvalých travních porostů. Cílem této podpory je snížit zornění zemědělské půdy v těchto oblastech.

Graf č. 22: Procentuální zastoupení obcí v jednotlivých typech LFA



Zdroj: <http://eagri.cz/>

6.12.3. Podnikání v zemědělství

Zemědělské podnikání je specifickým hospodářským odvětvím. Je ovlivněné řadou rizik, která vycházejí z významného vlivu počasí a přírodních katastrof, sezónní produkce a omezené skladovatelnosti produktů.

Zemědělská výroba je jedním z tradičních odvětví národního hospodářství. I na území MAS Český les je zachovaná dlouholetá tradice zemědělské výroby. Z rostlinné komodity převládá na území MAS Český les pěstování obilovin a olejnin. Z živočišné komodity chov skotu, prasat a produkce mléka.

Na území MAS Český les působí celkem 731 subjektů pracujících v zemědělství, lesnictví a rybářství, kteří obhospodařují přibližně 73 640 ha zemědělské půdy. Jejich přehled najdeme v příloze v tabulkách č. 7, 8 a 9.

Na základě získaných poznatků z komunitních projednání je patrné, že většina zemědělců se potýká s nedostatkem odborně kvalifikovaných pracovních sil zemědělských oborů, s nedostatkem finančních prostředků na rekonstrukce hospodářských budov a zemědělské techniky.

Na území MAS Český les působí okresní agrární komora v Domažlicích a okresní agrární komora v Tachově, které svým členům poskytují podporu podnikatelských aktivit

v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Komory prosazují, chrání zájmy a zajišťují potřeby svých členů.

Tabulka č. 49: Členové Agrární komory na území MAS Český les

Seznam členů OAK Domažlice působících na území MAS Český les	AGRIMA DRAŽENOV a.s., Zemědělská společnost Čerchov, a.s., Zemědělská akciová společnost Koloveč, Meclovská zemědělská, a. s., MIRABO a.s., Zemědělské obchodní družstvo Mrákov, Druhá Poběžovická, a.s., ZEAS Puclice a.s., Zemědělská společnost Srbice a.s., AGRO Staňkov a.s., AGROŽIV Sdružení zemědělců, s.r.o., FOMAS, s.r.o., Česká drůbež s.r.o., Zemědělská farma Echtner, Zemědělská farma Bultas, Zemědělská farma Ženíšková, Školní statek Horšov, Zemědělská farma Macán, Zemědělská farma Jakoubek, Firma Jírovec, ÚKZÚZ Staňkov,
Seznam členů OAK Tachov působících na území MAS Český les	Agročas s.r.o., Agroklas Staré Sedliště a.s., Agroova s.r.o., BK II s.r.o., Blažek Josef, Blond Breeding Žebráky, s.r.o., Ekočas s.r.o., EKOS III s.r.o., Ing. Janata Petr, Ing. Šmehyl Jan, Jurčík Jaroslav, NOBOS Bor s.r.o., Řežábková Pavlína, Řežábková Zuzana, Soulek Štěpán, Wolfová Olga

Zdroj: vlastní šetření

6.12.4. Lesnictví

Lesnatost území je s porovnáním s celorepublikovým průměrem vysoká, a to 42% (celorepublikový průměr je cca 33 %). Nejvyšší lesnatost vykazují obce Babylon a Pec, a to přes 80 %. Naproti tomu lesnatost pod 10 % mají obce Nevolice, Trhanov, Díly a Hlohovčice. Jak je patrné z grafu XXX, výměra lesní půdy vzrostla během let 2003 – 2013 o necelých 500 ha a zalesněných ploch stále přibývá. Téměř 60 %, což je 37 921 ha, lesních pozemků leží v chráněné krajinné oblasti Český les (Plán péče CHKO Český les). V oblasti Českého lesa se vyskytuje poměrně chuda fauna nižšího lesnatého pásma. Nízká druhová bohatost souvisí s převažujícím nepříznivým složením lesních porostů (www.cittadella.cz). V současné době dochází k postupnému zlepšování druhové skladby lesů. Upřednostňuje se výsadba původních dřevin, čímž se zlepšuje genetická kvalita porostů. Snižuje se zastoupení smrku v lesních porostech, i když následky monokulturního pěstování smrku na nepřirozeném stanovišti jsou v lesích stále patrné.

Na území MAS Český les jsou lesní pozemky ve vlastnictví státu (Lesy České republiky, s. p.) ve vlastnictví měst a obcí (nejvýznamnější Domažlické městské lesy s. r. o.) a v soukromém vlastnictví (nejvýznamnější Kolowratovy lesy). Přehled kategorie lesů v jižní části území MAS Český les dle vlastníků nalezneme v tabulce č. 50.

Drobné vlastnictví v lesním hospodářství s sebou nese řadu nevýhod, zejména pak nedostatek finančních prostředků na nákup náradí a mechanizace, zaměstnávání nekvalifikovaného personálu a s tím spojené nedostatečné zkušenosti s pracemi v lese.

Tabulka č. 50: Přehled kategorie lesů v jižní části území MAS Český les dle vlastníků

	ORP Domažlice	ORP Horšovský Týn	ORP Stod	Celkem
Státní lesy	20 578 ha	3 536 ha	2 000 ha	26 114 ha
Obecní lesy	8 475 ha	3 461 ha	950 ha	12 886 ha
Soukromé lesy	2 378 ha	526 ha	180 ha	3084 ha
Celkem	31 431 ha	7 523 ha	3 130 ha	42 084 ha

Zdroj: osobní sdělení Ing. Jan Benda

Lesy České Republiky, s. p., zaujímají v rámci území MAS Český les cca 29 000 ha lesa, vzhledem k církevním restitucím je číslo kvalifikovaným odhadem. Na území MAS Český les jsou 3 lesní správy, a to LS Přimda, Horšovský Týn a Domažlice, jejichž hlavní náplní je obhospodařování lesního majetku ve vlastnictví státu a jedna správa toků (ST Vltava), která pečuje o určené vodní toky a bystřiny.

Pro práci v lese se využívá vysokokapacitní technika, která mnohdy poškozují půdní strukturu. Moderní a vhodná lesní mechanizace

Kromě základní funkce lesního hospodářství (produkce dřevní hmoty), existuje i mimoprodukční funkce lesa (vodohospodářská a půdoochranná funkce, rekreační, krajinnotvorná, environmentální...). Na základě vlastního šetření bylo zjištěno, že mimoprodukční funkci lesa využívají na území MAS Český les Lesy ČR, které např. pořádají dny LČR, dále propagují lesnickou pedagogiku, obnovují a staví altánky, odpočívadla, studánky atd.

6.12.5. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dlouholetá tradice zemědělské výroby 2. Vysoká zaměstnanost v primárním sektoru 3. Téměř lesnaté území CHKO Český les 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v zemědělství 2. Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku intenzivní zemědělské činnosti 3. Nevhodná skladba lesů
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Diverzifikace činností zemědělských subjektů 2. Agroenvironmentální opatření s protierozními účinky (zatravnění, zalesňování) 3. Zvýšení rekreační funkce lesa a podpora dalších mimoprodukčních funkcí lesa 4. Přirozená obnova lesa (zařazování dřevin přirozené druhové skladby) 5. Realizace pozemkových úprav, zvýšení ekologické stability a retenční schopnosti půd 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednosměrně zaměřené osevnické postupy na pěstování energetických plodin 2. Ohrožení zemědělské půdy vodní erozí 3. Rozvoj stavební činnosti na úkor zemědělské půdy 4. Nedořešené vlastnické vztahy, zejména církevní restituce

6.13. Cestovní ruch

Důležitou oblastí ekonomiky jsou služby, jejichž stále významnější součástí se stává celosvětově odvětví cestovního ruchu. Území MAS Český les disponuje značným přírodním, historickým a kulturním potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu. Mnoho atraktivních turistických cílů není zatím dotatečně a vhodně propagováno. Celá oblast je předurčena zejména pro aktivní turistiku. V území je dobře značená síť vzájemně propojených turistických stezek a cyklotras, která skýtá významný potenciál pro cestovní ruch a nejrůznější rekreační, resp. volnočasové aktivity. Vhodné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu má místní akční skupina jak z hlediska přírodních podmínek, tak i z hlediska počtu a rozmístění kulturně-historických památek. Značná část historických objektů (především památkově chráněných) je však v neuspokojivém stavu. Celková úroveň infrastruktury pro cestovní ruch je v dotčeném území nedostatečná, stejně tak i kvalita základních i doplňkových služeb. Problémem je nízká kvalifikovanost některých poskytovatelů služeb a jejich vzájemná spolupráce.

6.13.1. Atraktivita pro cestovní ruch

Památkové rezervace

Tato území se zpravidla vyznačují kompaktní, historickou zástavbou s velkým podílem architektonicky hodnotných staveb, z nichž mnohé jsou prohlášenými nemovitými kulturními památkami. V zájmu zachování svých hodnot tato území vyžadují poměrně přísnou a důslednou ochranu. Podmínky ochrany jsou uvedeny v příslušných legislativních materiálech, v nařízeních vlády, na základě kterých byla tato území prohlášena za rezervace. (www.npu.cz). Na území MAS Český les se nacházejí 2 městské památkové rezervace.

Městská památková rezervace Domažlice

Účelem prohlášení historického jádra města Domažlic za památkovou rezervaci bylo zabezpečit tomuto celku zvýšenou ochranu jako významnému souboru památek, i jako urbanistickému útvaru. Historické jádro města Domažlic bylo prohlášeno za památkovou rezervaci výnosem ministerstva kultury České socialistické republiky ze dne 31. října 1975, čj. 17 596/75-VI/1. (www.mu.domazlice.info).

Městská památková rezervace Horšovský Týn

V roce 1953 bylo historické jádro města, s řadou gotických a renesančních domů, prohlášeno jako jedno z prvních měst v Čechách městskou památkovou rezervací. Raně gotický biskupský hrad byl později přestavěn v reprezentativní renesanční zámek. Z raně gotické fáze se zachovala jedinečná trojlodní kaple. Za zmínku stojí také zámecký park (40 ha) s Glorietem, Loretánskou kaplí a Vdovským domem. Náměstí zdobí řady starobylých měšťanských domů s barokními štíty a kostel sv. Petra a Pavla (www.tourism.cz).

Památkové zóny

Území sídelních útvarů nebo jejich částí se zpravidla vyznačují zachovalou půdorysnou osnovou a hmotovou strukturou s nižším podílem dochovaných původních historických staveb (historické jádro nebo jeho část, zástavba kolem náměstí). Památkovou zónou vedle sídla může být i historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty. Chráněny jsou nejen jednotlivé kulturní památky (KP), ale i ostatní objekty a plochy, tj. historický půdorys sídla (parcelace, uliční síť); prostorová a hmotová skladba; urbanistická struktura; uliční interiéry; historické podzemní prostory (zejména sklepy, štoly); panorama s hlavními dominantami v blízkých i dálkových pohledech; historické zahrady a parky; prvky drobné architektury, materiály apod. Na vymezených plochách lze uplatňovat diferencovanou ochranu (tzv. území určující, doplňující a dotvářející) (www.npu.cz). Na území MAS Český les byly vyhlášeny 2 městské památkové zóny a 8 vesnických památkových zón.

Městská památková zóna Poběžovice

Městská památková zóna Poběžovice byla prohlášena 22. září 1995 vyhláškou Ministerstva kultury č. 250, o prohlášení území historických jader vybraných měst a jejich částí za památkové zóny. Hranice památkové zóny v Poběžovicích začíná na severní straně Nádražní ulice p. č. 889, vede podél její jižní strany, na východní straně vede podél východní strany téže parcely, na jižní straně pokračuje podél severní strany Masarykovy ulice p. č. 888, p. č. 77/1, kde se láme jižním směrem, obíhá p. č. 77/1, pokračuje podél p. č. 74, 73, 72/2, kolmo přechází p. č. 900, pokračuje podél p. č. 69, 68, 66/1, 65, 64, 63, 61, 59 a 57, obíhá p. č. 52, přechází silnici p. č. 901, pokračuje podél p. č. 266, 263, 262, 261, 921, 260/2, 260/1, 256, 255, obíhá p. č. 254, na západní straně hranice vede podél p. č. 252, 919, pokračuje podél p. č. 289, 298, 296, kolmo přechází silnici p. č. 904, vede podél p. č. 476, 478, přechází přes p. č. 934/1, obíhá p. č. 934/2 a stáčí se k severu, na severní straně vede podél p. č. 936/7, 936/2, 936/3, 936/4, 936/5, 936/6 a p. č. 501/1, dále vede podél východní strany silnice p. č. 901, obíhá p. č. 8 k výchozímu bodu v Nádražní ulici p. č. 889 (www.mu.domazlice.info).

Městská památková zóna Bor u Tachova

Městská památková zóna Bor u Tachova byla vyhlášena vyhláškou MK ČR č. 476/1992 Sb. dne 10. 9. 1992. Hranice památkové zóny začíná od křižovatky ulic Školní a Borské, Borskou ulicí k p.č. 639/1 a podél ní přechází Revoluční ulici, probíhá mezi p.č. 506 a 505, po hranici p.č. 162/2 a pokračuje po severní straně Požární ulice k p.č. 416, kterou obchází, přetíná Nádražní ulici a postupuje po hranicích p.č. 275/1, 175 a hřbitova (2233/1) k ulici Osvobození. Dále míří k jihu ke křižovatce s Pražskou ulicí 2463/23, kterou pokračuje až k Sokolské ulici, kde odbočuje směrem východním za křižovatku s ulicí Osvobození, jižním směrem k Výrovskému potoku a za ním po rozhraní p.č. 2690, 2689 po západní hranici p.č. 2689 až k Plzeňské ulici. Lemuje hranice p.č. 226/3, 347/2 a 226/2, vede Strážskou ulicí a po

hranicích intravilánu, p.č. 734/7, 747/8, 747/9, 747/10, lomí se k severu po hranicích p.č. 747/11, 747/12, přetíná p.č. 2487. Pokračuje po hranicích p.č. 758/1, 794/1, po hranici intravilánu až k ulici Přimdské a postupuje po hranicích p.č. 88, 1516/2, 1520 a 97/1 ke křižovatce na severu, kde se hranice uzavírá (www.plzensky-kraj.cz).

Vesnická památková zóna Kanice

Vesnická památková zóna v Kanicích byla prohlášena 22. září 1995 vyhláškou Ministerstva kultury č. 249, o prohlášení území historických jader vybraných obcí a jejich částí za památkové zóny. Rozsah památkové zóny v Kanicích je vymezen hranicí, která začíná na severu u p. č. 5, vede podél p. č. 2, 21, 20, 19, 18, dále pokračuje na východní straně podél p. č. 1092, 28, obíhá p. č. 29 a 30, pokračuje podél cesty p. č. 1068, podél p. č. 46, 267, 49, 56/1, 1068, na jihu obíhá p. č. 58, vede podél p. č. 61, 63, 65, 64, kolmo přechází přes cestu p. č. 1066 a 1067, pokračuje podél p. č. 83, zde se opět láme a vede podél p. č. 90, 96, 1084, obíhá p. č. 101/1, na západě pokračuje podél p. č. 101/2, 99, kolmo přechází silnici, pokračuje podél hranic p. č. 120, 123, 126, 128, 133, 132, 135, zde se lomí a vede na severní straně podél p. č. 135, 137 a 1090 až k výchozímu bodu u p. č. 5 (www.mu.domazlice.info).

Vesnická památková zóna Klenčí pod Čerchovem

Vesnická památková zóna v Klenčí pod Čerchovem byla prohlášena 22. září 1995 vyhláškou Ministerstva kultury č. 249, o prohlášení území historických jader vybraných obcí a jejich částí za památkové zóny. Rozsah památkové zóny v Klenčí pod Čerchovem je vymezen hranicí, která začíná na severu u p. č. 1819/2, jde východním směrem po severních stranách p. č. 138/5, 105, 108, 138/2, 1783/10, 1783/9, 1783/7, 1783/8, 1796/4, přetíná p. č. 2419/4 a silnici p. č. 2419/3, vede podél p. č. 2419/5 na konec p. č. 211, na východě vede podél cesty p. č. 2451/1, na jihu pokračuje podél cesty p. č. 2666/1 až k p. č. 49/3, kterou obíhá, a pokračuje podél komunikace p. č. 601/3 a 2451/2, 2419/7, přechází silnici p. č. 2419/3, pokračuje podél komunikace p. č. 2421, na severozápadě vede podél komunikace p. č. 2656, přechází silnici p. č. 2429/2 a dostává se k výchozímu bodu (www.mu.domazlice.info).

Vesnická památková zóna Prostiboř

Prostiboř je vesnická památková zóna vyhlášena v roce 1995. Disponuje souborem zděné architektury konce 19. století. Typickým znakem jsou fasády s bosáží, půdní polopatrá a četné otvory ve štítech (www.mistopisy.cz).

Vesnická památková zóna Stráž

Vesnická památková zóna ve Stráži byla prohlášena 22. září 1995 vyhláškou Ministerstva kultury č. 249, o prohlášení území historických jader vybraných obcí a jejich částí za památkové zóny. Rozsah památkové zóny ve Stráži je vymezen hranicí, která začíná na severu u komunikace p.č. 910/2, vede podél této komunikace, pokračuje podél silnice p.č. 915/1, přechází silnici k p.č. 52, na východě vede podél p.č. 52, 72/1, 70/2, 69/2, obíhá p.č. 871 a 869/3, na jihu přechází komunikaci p.č. 965, obíhá p.č. 842/1, vede podél p.č. 838, 944,

835/1, 74/2, 13, na západě přechází cestu p.č. 838, obíhá p.č. 80, pokračuje podél p.č. 335, 915/1, 836/5, 331/1, 328, přechází cestu p.č. 916/2, 327/2, na severu vede podél p.č. 935, 47, 42, 41/1, 39, 35, 32, 30, 26/2 k výchozímu bodu (www.mu.domazlice.info).

Vesnická památková zóna Trhanov

Vesnická památková zóna v Trhanově byla prohlášena 22. září 1995 vyhláškou Ministerstva kultury č. 249, o prohlášení území historických jader vybraných obcí a jejich částí za památkové zóny. Rozsah památkové zóny v Trhanově je vymezen hranicí, která začíná na severu u p. č. 73/1, 243, 72/3, obíhá p. č. 76, na východě vede podél p. č. 69, 72/1, obíhá p. č. 204, vede podél p. č. 68/2, přechází potok p. č. 1822, vede podél něj zpět k p. č. 44/1, pokračuje podél p. č. 44/1, 44/2, obíhá p. č. 1793, přechází komunikaci p. č. 1636, na jihu vede podél silnice p. č. 1636, pokračuje dál podél p. č. 50, 61/18, 40/1, 40/2, 289, přetíná cestu p. č. 48, pokračuje podél p. č. 38/11, 57/33, rybník p. č. 52, přetíná p. č. 57/34, vede podél p. č. 57/1, 1702/6, 56/2, na západě vede podél p. č. 1638, 339, přechází silnici p. č. 1644/1 a 813, pokračuje podél komunikace p. č. 523/2, přechází silnici p. č. 1636/1, pokračuje podél komunikace p. č. 127/61, na severu pokračuje podél komunikace p. č. 127/10, přechází komunikaci p. č. 1603 a podél p. č. 1/3, 1/7, 73/2 a 73/1 vede k výchozímu bodu (www.mu.domazlice.info).

Vesnická památková zóna Chodský Újezd

Rozsah památkové zóny v Chodském Újezdě je vymezen hranicí, která začíná na severu u hřbitova a míří podél silnice p. č. 3635 k jihu ke křižovatce se silnicí p. č. 3639/1, podél ní se stáčí k východu, překračuje ji a míří dále k jihu podél p. č. 3690/7, 94/1, 420, 3709, 416/3, na jihu vede podél p. č. 416/3, přechází silnici a pokračuje dále po jižní straně p. č. 111, 3688 a cesty p. č. 3671, na západním konci cesty se lomí k severu po západním okraji cesty p. č. 3683/1 a 1856/4, na křižovatce se silnicí p. č. 3639/1 se stáčí po severní hranici cesty p. č. 3653, navazuje na cestu p. č. 3637 a míří podél cesty a hřbitova k výchozímu bodu (www.plzensky-kraj).

Vesnická památková zóna Horní Jadruž

Rozsah památkové zóny v Horní Jadruži je vymezen hranicí, která začíná při západním vjezdu do obce p. č. 1325/1, na severu pokračuje podél p. č. 2, obíhá p. č. 4 a dál podél p. č. 6, obíhá p. č. 8, 11, dále podél p. č. 12/1, 12/2, 14, 18, přechází cestu p. č. 1328/1, vede podél p. č. 578/4, 21, 10, 11, na východě vede podél p. č. 581/2, překračuje silnici p. č. 1326, pokračuje podél p. č. 624/2 až k cestě p. č. 1339/1, kterou přechází, na jihu vede podél p. č. 1355, obíhá p. č. 28/1, pokračuje podél p. č. 31, 32, 37, 38, 39, 42, 45/1, 46/1, obíhá p. č. 196, přechází silnici p. č. 1337/1 a vede k výchozímu bodu (www.plzensky-kraj).

Vesnická památková zóna Zadní Chodov

Rozsah památkové zóny v Zadním Chodově je vymezen hranicí, která začíná na severozápadě na severní hranici p. č. 99/1 a pokračuje k východu po severních hranicích p. č.

98, 97, 1/4, 90/1, 89/1, 86/1, 87/1, 86/1, 85/1, 84/1, 83/1, 82/1, 81/1, 80/1, 79/1, 77/1, 76/1, 75/1, 74/1, 25, 5595, 27/1, 28, přechází silnici p. č. 60/2, po východní hranici p. č. 5641/2 míří dále k jihu, přechází silnici p. č. 5600/1 a pokračuje dále po východní hranici p. č. 196, 95, 31, dále se hranice lomí k západu, přechází silnici p. č. 5598 a pokračuje po jižní straně p. č. 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 130/1, 131/2, 132, 133, 281/1, podél hřbitova p. č. 137 se hranice stáčí k severu, překračuje silnici p. č. 5600/1 a pokračuje po západních hranicích p. č. 5576, 5570/1, 5570/3, 63 a 5591/9 k výchozímu bodu na p. č. 99/1 (www.plzensky-kraj).

Přírodní atraktivity

Přírodní podmínky jsou limitujícím faktorem rozvoje cestovního ruchu. Mohlo by se zdát, že oblast Českého lesa nevykazuje žádnými zvláštnostmi a nikdy se zřejmě nestane turistickým „poutním místem“. Nejsou zde velké hory, jezera a jeskyně ani jiné přírodní atraktivity. Přesto se zde na mnoha místech přírodní atraktivity vyskytují. Celé území Českého lesa a především CHKO patří v rámci republiky mezi oblasti s nejzachovalejším životním prostředím. A právě přírodu, která je čistá, opravdová a nedotčená můžeme pokládat za nové lákadlo pro turisty ze všech koutů ČR i příhraniční části Německa. Největší přírodní atraktivitou je samotná CHKO Český les a další maloplošná chráněná území.

Seznam maloplošných chráněných území v rámci MAS Český les je uveden v kapitole 6.9.

Nejvýznamnější památky a kulturně – historické zajímavosti

Hrady, zámky a tvrze

Nejvýznamnějšími památkami na území MAS Český les, o. s., je zřícenina hradu Přimda a zámek Horšovský Týn. Hrad Přimda je národní kulturní památkou, která láká řadu návštěvníků. V původní podobě se dochovala pouze jihozápadní část mohutné hradní věže. Zámek Horšovský Týn je též vyhlášen národní kulturní památkou. V současnosti je objekt přístupný a stejně tak je přístupný i rozsáhlý park, který k zámku neodmyslitelně patří.

Jednou z nejvýznamnějších kulturních památek v rámci území Českého lesa je domažlický Chodský hrad. Hradní budovy později sloužily k nejrůznějším účelům. Bylo tu okresní hejtmanství, cejchovní úřad, solnice, městská knihovna, městský archiv i muzeum, které je zde doposud.

Další dominantou je zámek a Loreta v Boru. Zámek je stavebním unikátem, neboť se v nedotčeném stavu zachovala podstatná část středověkých prvků. K nejviditelnějším pozůstatkům původní stavby patří stará válcová věž s třímetrovým zdivem. Součástí zámku je park o rozloze cca 16 ha. V roce 2003 byla dokončena rekonstrukce vyhlídkové zámecké věže a přístupu do ní, s malou expozicí historie. Přehled pamětihodností na území MAS Český les:

Hrady:

- Chodský hrad v Domažlicích
- národní kulturní památka státní hrad v Horšovském Týně
- zřícenina hradu Netřeb (část obce Kanice)
- zbytky hradu v Osvračíně
- zřícenina bývalého hradu v Prostiboři
- národní kulturní památka hrad Přimda
- hrad Lacembok (u Staňkova)
- zřícenina hradu Starý Herštejn (část obce Mnichov)

Zámky:

- barokní zámek Blížejov
- ruina bývalého záměčku v někdejší Bystřici pod Čerchovem
- zámek v Boru
- záměčky v Broumově
- lovecký záměček Diana u Rozvadova
- záměček Dianin Dvůr u Rybníka
- národní kulturní památka zámek v Horšovském Týně
- zámek (bývalá vodní tvrz) v Hostouni
- zámek Kanice
- barokní zámek Nové Sedliště (část obce Staré Sedliště)
- zámek v Osvračíně
- zámek v Poběžovicích
- zámek v Prostiboři
- trojkřídový zámek v Puclicích
- dvoupatrový záměček v Tisové
- zámek v Trhanově s historickým parkem
- zámek Velké Dvorce (část obce Přimda)
- záměček Žďánov

Tvrze a panská sídla:

- tvrz Bělá nad Radbuzou
- tvrz Bernartice u Stráže
- tvrz Blížejov
- tvrz Brod na Tichou
- bývalé panské sídlo v Drahotíně
- bývalá tvrz v Draženově
- vodní tvrz Horšov (část obce Horšovský Týn)
- bývalá tvrz v Hoře sv. Václava
- tvrziště Mělnice (část Hostouně)
- bývalá tvrz v Mutěnině

- tvrz Lštění (část Blížejova)

Rozhledny a vyhlídková místa

Oblast Českého lesa je oblastí velmi bohatou na vyhlídková místa v přírodě. Rozhleden a vyhlídkových věží zde nalezneme hned několik. Mezi nejvýznamnější z nich patří: Kurzova věž - rozhledna na nejvyšší hoře Českého lesa Čerchov, zámecká věž v Boru její vnější průměr je 9,4 m, celková výška věže 51 m, výška podlahy ochozu nad nádvořím 28,5 m), rozhledna Březinka vysoká 48,5 m s ochozem ve výšce 33,5 m, která se nachází východně od Bernartic, Vyhlídková věž Milíře vysoká 49 m, ochoz ve výšce 30 m, na modré turistické stezce Svatá Kateřina – Milíře - Sycherák a jiné.

Přehled rozhleden a vyhlídkových míst:

- Bernartice (z r. 2003) s přístupnou vyhlídkovou plošinou (ve výšce 33 m, na rozhlednu je trvale volný vstup)
- Bučina (860,3 m), zalesněný skalní rulový hřbet u Capartic s Capartickou skálou v Haltravské hornatině
- Capartická skála (805 m), skalnatá lokalita v Haltravské hornatině
- Čerchov jako nejvyšší vrchol = zde stojí rozhledna Kurzova věž
- Černá hora (662 m) u Bělé nad Radbuzou
- Červený vrch (498 m) v Poběžovické kotlině
- Dlouhá skála (968,8 m) rulový skalnatý hřbet v Haltravské vrchovině
- Domažlická hradní věž
- Haltrava (881,9 m), skalnatý zalesněný rulový hřbet Haltravské vrchoviny
- Horšovský Týn: vyhlídková sedmipodlažní věž, která je součástí kostela sv. Petra a Pavla a rozhledna
- Hrádek u Újezda (591 m), nejvyšší bod Domažlické pahorkatiny
- Kamenný vrch (738,7 m) u Bezděkova (Třemešné) v Málkovské vrchovině
- Liščí hora (Výšina, 707,6 m) v Pivoňských horách (Ostrovské vrchovině) u Rybníka
- Malý Zvon (Zvonec) (847,5) v Nemanické vrchovině (Medvědíh horách)
- Milíře u Rozvadova (550 m), ocelová konstrukce rozhledny (z r. 2001, vyhlídková plošina ve výšce 25 m, na rozhlednu je trvale volný vstup)
- Na skále (590 m), amfibolitický suk v Babylonské vrchovině,
- Ovčí vrch u Folmavy (590 m)
- Pivoňské hory (756 m), zalesněný pararulový hřbet v Ostrovské vrchovině
- Pleš (794 m), zalesněný vrch pod nímž bývala obec Pleš
- Přimda – vyhlídka z hradu (848,1 m), významná krajinná dominanta se zříceninou nejstaršího hradu v Čechách
- Sádek - Sádková skála (847 m), výhled z lyžařské sjezdovky
- Skalka (925 m) v Čerchovském lese

- Sokolova vyhlídka - Na Podkově (588 m), skalní výstup Českém křemenném valu v Babylonské vrchovině,
- Spálený vrch (667,8 m), nejvyšší pararulový vrch Babylonské vrchoviny u České Kubice
- Starý Herštejn (877,9 m), skalní zalesněný rulový vrch, vyhlídka od zříceniny hradu (ze 13. století)
- Škarmanka (887,9 m), rulová zalesněná elevace v Haltravské hornatině
- Třískolupský vrch (533 m), v Kateřinské kotlině
- Tyrolka (865 m) na Haltravském hřebeni
- Velká skála (852,1/792 m), skalnatý rulový vrch v Haltravské hornatině u Rybníka
- Velká skála (Medvědí hory) (792,1 m) v Nemanické vrchovině
- Velký Zvon (Zvon) u Bělé n.R. (862,7 m)
- Výhledy u Klenčí (705 m), výhledové místo na výběžku Haltravské vrchoviny.
- Zámecká věž v Boru
- Záseky (702 m) v Nemanické vrchovině (Medvědíh horách) v Bělé 445 m
- Rozhledna na Šibeničním vrchu u Horšovského Týna (459 m)

Duchovní stavby

Dalšími významnými kulturně-historickými zajímavostmi jsou duchovní stavby jako kláštery, kostely, kaple a kapličky a jiné drobné sakrální stavby. Na území Českého lesa se podobných staveb nachází stovky. Velice významnou duchovní stavbou je Loreta v Boru u Tachova, která je známým poutním místem.

Český les je také oblastí s bohatou židovskou historií, což dokumentují pozůstatky židovských hřbitovů či synagog, které už povětšinou neslouží svému původnímu účelu.

Přehled vybraných duchovních památek:

Kláštery:

- v Boru
- v Domažlicích (augustiniánský)
- Horšovském Týně (kapucínský)
- v Pivoni (část Mnichova - augustiniánský)

Vybrané kostely a kapličky:

- Babylon – kaplička neznámého zasvěcení
- Bělá nad Radbuzou – farní kostel Panny Marie Sedmibolestné + kostel Nalezení
- Svatého Kříže v Újezdě Svatého Kříže
- Blížejov – kostel sv. Martina
- Bor – kostel sv. Mikuláše, kostel sv. Volfganga, kaple sv. Jana Křtitele
- Brod nad Tichou – kostel sv. Jakuba Většího, při mostě přes Tichou stojí socha sv.

- Jana Nepomuckého a při železničním přejezdu stojí drobná stavba kaple s barokním štítem
- Broumov - kostel sv. Mikuláše, kostelík sv. Anny (od 2005 zrekonstruován)
- Čermná – kaple sv. Jana a sv. Pavla
- Díly – kaple sv. Cyrila a Metoděje
- Domažlice – kostel Narození Panny Marie, kostel augustiniánského kláštera, kostel U Svatých, poutní kostel sv. Vavřince, kaple sv. Jana Nepomuckého, kaple Panny Marie, kaple Panny Marie Bolestné, kaple sv. Anny, kaple Nejsvětější Trojice
- Draženov – kaple Blahoslavené Panny Marie, kaple sv. Jana Nepomuckého, kaple Panny Marie Pomocné a kaple Nejsvětější Trojice
- Halže – kostel sv. Jana a Pavla a kaple neznámého zasvěcení
- Hlohovčice – kaple sv. Víta
- Holýšov – kostel sv. Petra a Pavla
- Hora Svatého Václava – kostel sv. Václava, kaple sv. Antonína Paduánského
- Horšov – kostel Všech svatých
- Horšovský Týn – kostel sv. Apolináře, kostel sv. Petra a Pavla, kostel sv. Anny na Vršíčku, kaple Panny Marie, kaple Panny Marie Loretánské, kaple Božího hrobu, kaple Korunování Panny Marie, kaple Panny Marie Ustavičné pomoci
- Hostouň – kostel sv. Jakuba Většího, hřbitovní kaple Panny Marie
- Hošťka – kostel sv. Markéty
- Hvozdňany – kaple sv. Václava
- Chodov – kaple sv. Jana Křtitele
- Chodský Újezd – kostel Povýšení Svatého Kříže
- Kanice – kaple sv. Jana Nepomuckého, kaple sv. Vojtěcha, pohřební kaple Panny Marie
- Klenčí pod Čerchovem – kostel sv. Martina
- Křenovy – kaple sv. Václava
- Luženičky – kaple sv. Antonína Paduánského
- Meclov – kostel Archanděla Michaela, kaplička sv. Jana Nepomuckého
- Mezholezy – kaple Povýšení sv. Kříže
- Milavče – kostel sv. Vojtěcha, kaple sv. Vojtěcha („Vojtěška“), kaple Nejsvětější Trojice
- Miřkov – kostel sv. Víta
- Mnichov – kaple Nejsvětější Trojice
- Močerady - kaple Panny Marie
- Mutěnin – kostel sv. Bartoloměje, kaple Panny Marie
- Nemanice – kostel sv. Jana Nepomuckého
- Nový Kramolín – kaplička sv. Václava
- Osvračín – kostel Narození Panny Marie

- Pasečnice – kaple sv. Františka z Assisi
- Pec – kaple sv. Prokopa
- Pelechy – kaple Panny Marie
- Poběžovice – kostel Nanebevzetí Panny Marie, kaple Panny Marie, hřbitovní kaple sv. Josefa
- Poděvousy – kaple sv. Víta
- Postřekov – kaple sv. Jakuba Staršího, kaple Nejsvětější Trojice
- Prostiboř – kostel sv. Mikuláše
- Přimda – kostel sv. Jiří
- Puclice – kaple sv. Máří Magdaleny
- Rozvadov – kostel sv. Václava
- Semněvice – kostel sv. Jiří, 2 kaple neznámého zasvěcení
- Srbice – kostel sv. Víta, kaple Panny Marie
- Srby – kostel sv. Jana Křtitele, kaple sv. Jana Nepomuckého
- Staňkov – kostel sv. Jakuba Většího, kaple Panny Marie Lurdské
- Staré Sedliště – kostel sv. Prokopa a Oldřicha
- Staré Sedlo – kostel Nanebevzetí Panny Marie
- Stráž (DO) – kaple sv. Vavřince
- Stráž (TC) – kostel sv. Václava, hřbitovní kostel sv. Jana Křtitele, poutní kostelík sv. Ducha, kaple Panny Marie Lurdské
- Tisová – kostel sv. Mikuláše
- Tlumačov – kaple sv. Vavřince
- Trhanov – kaple Nejsvětější Trojice a zámecká kaple, která je součástí zámku
- Třemešné – kostel Panny Marie
- Újezd – kostel Povýšení Svatého Kříže, kaple sv. Václava
- Velký Malahov – kaple Navštívení Panny Marie
- Vidice – kostel sv. Apoleny
- Zadní Chodov – kostel Narození Panny Marie

Židovské památky:

- židovský hřbitov v Domažlicích
- židovský hřbitov v Mutěnině
- židovský hřbitov v Novém Sedlišti
- židovský hřbitov v Poběžovicích
- židovský hřbitov v býv. Pořejově
- židovský hřbitov v Puclicích
- židovský hřbitov ve Stráži (okres Tachov)
- židovský hřbitov v Telicích

Technické, archeologické a ostatní památky

Mezi ostatní kulturně-historické zajímavosti jako jsou technické, archeologické a ostatní památky lze v rámci sledovaného území zařadit barokní most přes Radbuzu v Bělé nad Radbuzou, špýchar v Draženově, budovu radnice v Holýšově, v Horšovském Týně či ve Staňkově mohylové pohřebiště v Luženičkách, archeologické naleziště v Milavčích, slovanské hradiště Tuhošť ve Smolově, slovanské a přemyslovské hradiště ve Štítarech a jiné.

Přehled technických a archeologických památek:

- barokní most přes Radbuzu v Bělé nad Radbuzou s barokními sochami z roku 1723 + klasicistní kamenný klenutý most přes Bezděkovský potok
- kanál Teplé Bystřice od České Kubice kolem Babylonu do Domažlic
- Tři znaky - Čerchov, památka na staré vyměřování hranic
- archeologická lokalita lovecký zámek Dianin Dvůr
- špýchar v Draženově
- Fuchsova Huť – Fichtenbašská Huť – sklárna a leštírna skla v údolí Chladné Bystřice
- lávka přes Radbuzu 100 m z kovových vazníků v Hostouni
- Klenčí pod Čerchovem – Stará pošta
- klenutý most v Lískové
- mohylové pohřebiště v Luženičky
- archeologická památka Milavče
- mohylové pohřebiště ze střední doby bronzové a bar. kamenný silniční most se sochou
- sv. J. Nepomuckého v Mělnici
- kamenný most silniční klenutý přes Radbuzu z r. 1809 v zaniklé vsi Mostek
- továrna v Nemanicích
- brusírny a leštírny skla v Nové Knížecí Huti
- kamenný klenutý most o třech obloucích z r. 1880 v Ohnišovicích
- technická památka Na Šlejfu: Lamingenovské původně železářny, pak sklárny v Peci
- polní opevnění z 30leté války v Rozvadově
- slovanské hradiště Tuhošť ve Smolově
- zaniklý zbrojní hamr (klenutý kanál) u Stráže
- slovanské a přemyslovské hradiště a litinové kříže na hřbitově štítarského hradiska ve Štítarech
- pivovar a jiné hospodářské objekty Lamingenů v Trhanově
- umělý vodní kanál (Apolenský příkop) z roku 1838 a železářna Velké Dvorce

Zaniklá sídla

Po vystěhování německých obyvatel po 2. světové válce zaniklo v oblasti Českého lesa mnoho obcí. Převážně se jednalo o vysídlené obce v blízkosti státní hranice, které byly po vyhlášení zakázaného hraničního pásma a vybudování „železné opony“ plánovitě zbořeny. Díky této historii mají všechna zaniklá sídla české i německé názvy. Spolu s vesnickými chalupami a hospodářskými objekty to byly kostely, zámečky a výrobní objekty. Upomínky na zaniklá sídla jsou kulturně historickým prvkem cestovního ruchu. Dnes většinou po těchto sídlech zbyly už jen zbytky usedlostí, zpustlé zahrady či základy domů. K vypořádání se s minulostí je vhodné v opuštěných sídelních lokalitách alespoň instalování pamětních a informačních tabulí, příp. krajinářské úpravy lokality, zejména s využitím pozůstalých letitých dřevin a vodních ploch, příp. náhonů či obnova některých sakrálních památek, zejména drobné venkovské architektury (křížky, kapličky, boží muka), hřbitovů atd.

Vybrané zaniklé sídelní lokality v administrativních územích obcí zájmového území:

- Bělá nad Radbuzou – zanikly například tyto sídla Annathal u Smolova, Francina Huť (Železná Huť) - dnes jen základ. zdí, opuštěné ubikace rekr. areálu, zarostlý rybníček a pramen, bývalá samota Hvozd, Karlova Huť - Karlbachhütte u sklárny; dnes jen tři rekreační chalupy a rekreační objekt MV, bývalá ves Lískovec u Újezdu sv. Kříže, bývalá lidnatá ves Pleš, Robenava, Roudnice, Růžov u Smolova - dnes jen trosky mlýna a kapličky, bývalá osada Václav na náhorní planině u Pleše - pak rota PS, dnes jen stromy aj.
- Česká Kubice - bývalá ves Bystřice, Fuchsova Huť v údolí Chladné Bystřice - jedna z nejvýznamnějších sklářských lokalit Českého lesa, brusírny a leštírny skla, a zámeček hrabat Kinských, bývalá ves Kubička u Starého Spálence u st. hranice - dnes jen základy zdí
- Drahotín - bývalá středověká ves Bílovice (Bělovice) u Drahotína
- Hostouň - bývalá ves Čížovo u Svržna, Hostětice u Štítar, Nová Chaloupka u Svržna
- Miřkov – bývalá obec Chotějovice poblíž tří rybníků
- Mnichov - bývalá ves Skláře u Mnichova (dnes pouze zbytky budov, pod vsí malé přírodní koupaliště), bývalá samota Kaplička při cestě z Nemanic do Pivoně
- Nemanice - bývalá osada Františkova Studánka u Lučiny mezi Nemanicemi a Závistí, Herštejnské Chalupy na úbočí Lysé hory (v r. 1990 obnoveny 2 křížky), bývalá významná hraniční ves Lučina u Nemanic (po r. 1945 zlikvidována vč. zámečku a kostela, dnes pozůstatky kostela sv. Jiří, zbytek hřbitova, zříc. hospody a jedné usedlosti, roub. dům č. p. 2), bývalá ves Pila u Lučiny, Úpor na pastvinách u Lučiny
- Nový Kramolín - bývalá ves Valtířov mezi Pivoní a Postřekovem, s kostelem, kaplí a mlýnem, jedna z nejstarších chodských vsí (zmínka již v r. 1115), dnes jen zbytky zdí kolem návsi s rybníčkem

- Postřekov - bývalá vesnička Nuzarov mezi Pivoní a Postřekovem, dnes jen základy domů, Starý Postřekov
- Rybník - bývalá ves Bedřichov, bývalá osada Dietlův Dvůr, bývalý lovecký baroknízámeček Dianin Dvůr (Diana) s oborou (jeleni, daňci) dnes jen zřícenina, bývalá osada Františkova Studánka u Závisti se sklárnou, bývalá strážní ves Korytany, zaniklá víska Mlynářka mezi Závistí a Rybníkem, bývalá ves Novosedly, bývalá hraniční ves Švarcava u Rybníka, bývalá rychtářská ves Velký Horšín
- Přimda - bývalá osada Málev Láz s mlýnem, Milov, bývalý dvůr Orlov
- Rozvadov - bývalá osada Hraničky u Nových Domků (dnes už jen dřevěný kříž), bývalá víska Mnichovství u Svaté Kateřiny, bývalá ves Střeble, Robenava u Sv. Kateřiny, Rybničná
- Staré Sedlo – bývalá ves Sovolusky, která se nacházela severozápadně od Darmyšle
- Stráž u Tachova - bývalá ves Bačov u Bernartic, bývalá ves Čankov, bývalá osada Vítovice
- Třemešné - bývalá ves Mlýnské Domky s mlýny u Nové Vsi, zaniklá ves Novohradský - mezi Novou Vsí a Dianou (dnes jen stopy základů usedlostí), bývalá samota Svatá Apolena - u silnice na Novou Ves
- Vidice – bývalé vsi Nasetice poblíž Chřebřan a Žebrákov, která zanikla během husitských válek

Muzea a galerie

Na území MAS Český les, z. s., se nacházejí následující muzea a galerie:

1. Bor
 - Galerie ve věži a výstavní síň: Věž slouží zároveň jako vyhlídková. Galerie se nachází v zámeckém areálu.
2. Domažlice
 - MUZEUM CHODSKA má 3 části: Chodský hrad, Muzeum Jindřicha Jindřicha a Galerie bratří Špillarů
 - Chodský hrad: Z původního středověkého hradu se zachovala pouze štíhlá věž. Chodský hrad byl otevřen v květnu 1999. Nalezneme zde národopisné sbírky, obrazy, umělecké výrobky, historické památky ale i lapidárium ve sklepení.
 - Muzeum Jindřicha Jindřicha: Jedná se o komorní muzeum zaměřené na národopis Chodska (keramika, lidová plastika, lidový nábytek, podmalby na skle). Základem expozice je rozsáhlá národopisná sbírka z oblasti Chodska (kroje, nábytek, hudební nástroje, místní řemesla, lidová umělecká výroba aj.). Unikátní sbírka 1400 maleb na skle ze Šumavy a Českého lesa, odborníky označována za jednu z největších existujících sbírek těchto podmaleb. Jedná se o muzeum nadregionálního významu.

- Galerie bratří Špillarů: Regionální galerie zaměřená na umění 19. století. Je zde stálá výstava obrazů malíře Jaroslava Špillara, zachycujícího život na Chodsku na přelomu 19. a 20. století, doplněná o ukázky z díla jeho bratra malíře Karla Špillara. V druhé části galerie výměnné výstavy současných umělců domácích i zahraničních.
- 3. Draženov
- 4. Historické rychtářství – Draženovský špýchar - V rekonstruovaném historickém stavení je možno si prohlédnout chodskou světnici, ždánovskou keramiku, kovářské pomůcky a výrobky a historické dokumenty.
- 5. Halže - Muzeum zemědělské techniky: Muzeum je zaměřeno na exponáty týkajících se výhradně zemědělství. Vnitřní i venkovní expozice zahrnuje velké i malé stroje, které se používali v zemědělství. Návštěvníci se mohou podívat také na stádo bizonů, které se pase na okolních loukách. V bavorském Neualbenreuthu je podobné zemědělské muzeum, které se stalo partnerem muzea v Halži a v budoucnu se počítá s pořádáním výměnných výstav zemědělské techniky.
- 6. Holýšov
 - Minimuzeum - bunkr (řopík): Jedná se o objekt lehkého opevnění, který je vždy první víkend v měsíci od dubna do října otevřen pro veřejnost.
- 7. Klenčí pod Čerchovem
 - Muzeum Jindřicha Šimona Baara: Muzeum je věnováno historii Klenčí a horního Chodska, ale především životu a dílu českého spisovatele, rodáka z Klenčí pod Čerchovem, Jindřicha Šimona Baara, který zde má také pomník a pamětní desku.
- 8. Koloveč – Muzeum techniky a řemesel
- 9. Křenovy
 - Minimuzeum vah: Minimuzeum vah v Křenovech, které se nachází v objektu sloužící původně jako zemědělská váha, je nejmenším muzeem v České republice. Na jeho výstavní ploše, která činí pouhých 4,23 m², je vystaveno 15 různých typů vah a 35 dalších předmětů, které určitým způsobem s vážením souvisí.
- 10. Pec
 - Muzeum dřevorubectví v Peci: Muzeum dřevorubectví naleznete v Peci pod Čerchovem v budově obecního úřadu. Návštěvníci se zde dozví vše o tradiční dřevovýrobě, výrobě železa a skla, významných místních osobnostech, historii a současnosti této malebné podhorské vesničky. Stále se rozšiřující trvalá expozice mapuje práci starých „pecáckých“ dřevorubců. Součástí muzea je početná skupina historických i současných motorových pil.
- 11. Postřekov
 - Hasičské muzeum: Jedná se o muzeum historické hasičské techniky. V expozici je více než dvacet hasičských stříkaček, cisterny a motorové přístroje. Největší zajímavostí je parní hasičská stříkačka.
 - Muzeum krojů

12. Puclice

- Minimuzeum: muzeum se nachází v puclické tvrzi, kde je umístěna drobná muzejní expozice v „Malovaném pokoji“. Dominantou expozice jsou postavy osmi granátníků a červené císařské stany. Expozici doplňují vojenské bubny, vlajky a děla s hromadami dělových koulí.

13. Újezd

- Pamětní síň Jana Sladkého Koziny: Vstupní expozice je věnována dějinám domažlických Chodů v 13. – 18. století. V další části muzea je chodská selská jizba z počátku 20. století a expozice zemědělského náradí ze stejné doby. Expozice je zaměřena na rebelii Chodů, rod Sladkých a národopis.

Kulturně společenské akce

Pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí jsou nedílnou součástí nabídky cestovního ruchu. Mnoho z nich jsou v místě, kde se pořádají tradiční a jsou důvodem k návštěvě regionu. Nabídka kulturních akcí v řešeném území je poměrně široká, přesto je zde potenciál tuto oblast cestovního ruchu dále rozvíjet a pořádat nové akce, které by přilákali více návštěvníků. V zájmovém území se dochovalo mnoho tradic, zvyků a obyčejů ze života Chodů, kteří tuto oblast velmi ovlivnily. Chodské tradice se udržují v nářečí, projevech lidové slovesnosti, typické muzice a tanci nebo v lidových krojích.

Mezi tradiční akce v Českém lese, jako v mnoha jiných oblastech České republiky patří mimi jiné masopustní průvod, pálení čarodějnic, stavění a kácení májky, poutě a s nimi spojené akce, trhy, hasičské soutěže, společenské plesy různých spolků a sdružení apod. Na druhé straně zde mohou návštěvníci vidět akce, kterých by se jinde zúčastnit nemohli. Na Chodsku mají nadregionální význam Chodské slavnosti a s nimi spojená Vavřínecká pouť. V Boru u Tachova zase loretánské slavnosti a zámecké historické slavnosti atd.

Chodské slavnosti jsou jedním z nejstarších folkloristických festivalů v České republice, pořádaný již od roku 1955. V současné době se festival koná vždy první víkend po 10. srpnu a již tradičně je spojován s domažlickou Vavříneckou poutí. Stěžejní část programu je věnována zejména místním národopisným hudebním a tanečním souborům. Svůj prostor zde každoročně dostanou i soubory z jiných částí republiky a ze zahraničí. Zajímavým zpestřením je velký staročeský jarmark v historickém centru města.

Další velmi významnou akcí jsou Loretánské slavnosti a zámecké historické slavnosti v Boru. V 19. století byla obnovena sláva Loretánské kaple v Boru a stejně tak i poutí ke zdejší Černé madoně. První pouť po mnoha letech, kdy byla Loreta značně poškozena za 2. světové války se konala 8. září 1991 a nyní se konají v Boru Loretánské slavnosti vč. procesí s Černou madonou z kostela sv. Mikuláše do Lorety a zpět v první polovině září. Zámecké slavnosti se konají v červenci.

Další pravidelně se opakující kulturní a společenské akce najdeme podrobněji v kapitole č. 6.10. a v příloze v tabulce č. 10.

Naučné stezky na území MAS Český les

V posledních několika letech bylo budování naučných stezek po celé České republice velkým trendem. Na území MAS Český les 22 naučných stezek. Jejich seznam a charakteristiku najdeme v tabulce č. 51.

Tabulka č. 51: Naučné stezky na území MAS Český les

Název	Oblast	Počet zastavení	Délka (km)	Popis
NS Po stopách Jiráskovy Lucerny	Staňkov - Osvračín	10	13, 5	Naučná stezka vede malebnou krajinou s přírodními, kulturními a historickými zajímavostmi, s krásnými rozhledy (Pasecký vrch, vrch Mastník) a prochází obcemi a místy Osvračín – Pasecký mlýn – podchod pod tratí – Pasecký vrch - Hlohová – Krchleby – zřícenina hradu Lacembok – rybník Vížka – vrch Mastník – Staňkov.
http://www.plzenskykraj.kct.cz/nastezky/nsjirasek.htm				
NS Po stopách Jana Sladkého Koziny	Chodsko (Bělá nad Radbuzou – Pocinovice)	15	60 km	Informační panely upozorní na místa, která jsou neodmyslitelně spjata s Chodskem, Kozinou, Lomikarem a chodským povstáním. Provedou tak zajímavou etnografickou oblastí Chodska s využitím zavedeného turistického značení. Jedná se o česko-bavorský projekt. Partnerem na německé straně je obec Eschlkam.
http://www.plzenskonakole.cz/cz/chodskem-povede-nova-naucna-stezka-o-kozinovi-886.htm				
NS Po zaniklých obcích Českého lesa	Oblast, kde byla železná opona			Naučná stezka podává návštěvníkovi přehled o více než 50 zaniklých lokalitách na příhraničním území Českého lesa. Kdysi obydlená místa se po válce ocitla v zóně tzv. železné opony. Je rozdělena do 3 úseků na 3 dny: 1. den – zaniklé vsi v trojúhelníku Železná, Bělá nad Radbuzou, Rybník 2. den – zaniklé vsi v trojúhelníku Rybník, Poběžovice, Nemanice 3. den – zaniklé vsi v trojúhelníku Čerchov, Pasečnice, Všeruby
http://www.turisturaj.cz/clanek/naucna-stezka-po-zaniklych-obcich-ceskeho-lesa				
NS Sedmihoří	Sedmihoří	12	10	Naučná stezka prochází jihozápadní částí Sedmihoří. Jejím cílem je seznámit návštěvníky s některými zákonitostmi vývoje reliéfu krajiny v závislosti na geologické stavbě a klimatických podmínkách, dále s charakteristikou vegetace a zvířeny Sedmihoří, historií osídlení a typických řemesel a se způsobem současného lesního hospodářství.
http://www.mkzht.cz/cs/informacnicentrum-naucnestecky-nskralovskarokle/				
NS Královská rokle	Horšovský Týn	5	3	NS je vedena po trase propojující Zámecký park v H. Týně s přilehlým lesem. Zde jsou umístěny informační tabule o zajímavých stavbách v Zámeckém parku a historii názvu Královská rokle. Nejnižší bod trasy: 380 m.n.m., nejvyšší bod trasy 424 m.n.m.
http://www.mkzht.cz/cs/informacnicentrum-naucnestecky-nskralovskarokle/				
NS Šibeniční vrch	Horšovský Týn	6	2,5	V roce 2010 byla vybudována rozhledna, dřevěná hranolová věž vysoká 21,5 metru, která poskytuje dokonalý výhled na město, jeho okolí a pásmo Šumavy a Českého lesa. K rozhledně vede značená pěší trasa. Na stezce je

				umístěno 6 informačních tabulí: Historický vodovod, Lurdská tradice, Pivovarnictví, Přírodní zajímavosti, Studánka a Šibeniční vrch.
http://www.mkzht.cz/cs/informacnicentrum-naucnestecky-nskralovskarokle/				
NS Obora Horšov	Horšov u Horšovského Týna	5	5	vzniklé v rámci projektu "Škola pro praktický život". Díky úsilí týmu učitelů a žáků Střední odborné školy a Středního odborného učiliště Horšovský Týn se můžete poučit o historii, fauně, flóře a ochraně přírody v krásném prostředí. Stezka slouží nejen veřejnosti, ale je využívána i při výuce předmětů.
http://www.mkzht.cz/cs/informacnicentrum-naucnestecky-nskralovskarokle/				
NS „Pověsti z Holýšova“				Okružní, východiště u budovy MÚ. Zaměření: holýšovská radnice, kostel sv. Petra a Pavla, solná stezka, vrch Trný, Hradecká skála, mohylník Hořina, V Behnách. NS není ve správě KČT.
NS Holýšov I.			8	Okružní, 5 zastavení. Východiště na nám. 5. Května u kostela sv. Petra a Pavla. Zaměření: historie města Holýšova, památný strom jilm vaz, koncentrační tábor, řeka Radbuza, závod MWH Hollaischen a kasárna, zaniklá obec Trubce. NS není ve správě KČT.
NS Holýšov II.				
NS Po stopách Boženy Němcové	Všeruby, Tanaberk, Chrastavice, Stráž, Milavče, Bořice, Kdyně, Kout na Šumavě, Stanětice, Mrákov, Újezd, Draženov, Eschlkam	13		Stezka seznámí s působením naší nejznámější spisovatelky a její tvorbou, kde popisuje konkrétní místa na Domažlicku a Kdyňsku, která buď sama navštívila, nebo o nich psala zprostředkovaně, z vyprávění.
http://domazlicky.denik.cz/kratce/1265245-domazlicko-po-stopach-bozeny-nemcove-vas-povede.html				
Přimdská NS	Přimda	12	7	Stezka se váže k historii města Přimda a tedy do značné míry i k historii rodu Kolowrat-Krakowských. Dvě zastávky jsou věnovány velmi významným osobnostem – bratrům Alexandrovi a Jindřichovi Kolowrat-Krakowským.
http://www.kolowrat.cz/cs/turisticke-stezky				
Kolowratova NS	Kolowratské lesy	18	20	Kolowratova naučná stezka byla otevřena v roce 2007 a provází turisty z převážné části přes území Kolowratových lesů. Na trase dlouhé přibližně 20 km je celkem 18 tematických zastavení, většinou vázaných k historii nebo k současnosti Kolowratského panství.
http://www.kolowrat.cz/cs/turisticke-stezky				
NS Branka	Branka – Halže	11	17	Stezka vede převážně po lesní dopravní síti, na dvou místech zasahuje do běžného silničního provozu. Na svých zastávkách přibližuje sídla a části obcí, která po odchodu původních obyvatel zanikla. Dále se zabývá hospodařením v lesích a ochrannou přírodou. Jelikož se nachází v blízkosti státní hranice se SRN, jsou všechny informační tabule dvojjazyčné – český text s německým překladem. Všechny informační tabule jednotlivých zastávek jsou doplněny o mnoho mapek a dalších fotografií včetně dobových snímků.
http://www.lesy.cz/volny-cas-v-lese/naucne-stezky/Stranky/branka.aspx				
NS „Milíře a vodní mlýny“	Třemešné – Nová Ves	8	14	Naučná stezka „Milíře a vodní mlýny“ je rozdělena do dvou částí. Jedna část se věnuje pálení dřevěného uhlí

				v lesích na Kamenném vrchu – Niklasbergu a historii obcí Třemešné, Bezděkov, Mlýnské Domky a Nová Ves a druhá část se věnuje Svaté Apoleně a mlýnům, fauně a floře na Bezděkovském potoce.
http://stezka-milire-vodnimlyny.webnode.cz/ns-milire/				
Vyhlídková NS – Rozvadov	Rozvadov	13	15	Počátek i konec má v obci Rozvadov. Na naučné stezce se můžeme seznámit s historií stavby císařské cesty, která zde byla budována v letech 1815 – 1816. Seznámí s bobrem říčním, který žije na území Českého lesa od roku 1990.
http://www.nasceskyles.cz/cile/index.php?page=cil&id=35 , http://www.rozvadov.cz/view.php?cislocianku=2007010804				
NS Milavečské Mohyly (cesta do společné historie-doba bronzová)	Milavče, Chrastavice	4	4,5	Průběhová NS (dř. Milavečské mohyly). Vede po modré TZT, není však ve správě KČT.
http://www.plzenskykraj.kct.cz/nastezky/nastezky.htm				
NS Čertova	Havlovice, Babylon	21	11	Stezka pro pěší i cyklisty s popisem historických i přírodních zajímavostí Chodska v okolí Babylonu – akvadukt, viklan, Rašínův kámen, Teplobystřický kanál. Není ve správě KČT, v terénu neznačeno.
http://www.plzenskykraj.kct.cz/nastezky/nastezky.htm				
NS Capartické louky	Capartice a okolí		2	Druhově bohaté luční porosty s výskytem řady vzácných druhů rostlin, historie osídlení, voda jako pohon. Není ve správě KČT.
http://www.plzenskykraj.kct.cz/nastezky/nastezky.htm				
NS Kóta	Tachovsko, Stříbrsko	10	15	
http://www.turistika.cz/trasy/naucna-stezka-kota				
NS Stráž - Souměř	Stráž (TC)	5	3	Vede ze Stráže do Souměře, zhruba po trase původní, dlouhou dobu zaniklé spojnice mezi obcemi.
http://www.plzenskykraj.kct.cz/nastezky/nastezky.htm , http://www.stezka-straz-soumer.iprostor.cz/				
NS Údolím Hamerského potoka	Broumov	8	2	Průběhová NS - údolí Hamerského potoka, využití vodní síly, pam. Broumovský jasan a Broumovský smrk.
http://www.plzenskykraj.kct.cz/nastezky/nastezky.htm				
Sochařská stezka Baldov	Domažlice-Baldov			
http://cs.wikipedia.org/wiki/Baldov				

Zdroj: vlastní šetření, internetové stránky uvedené v tabulce

Pěší, cyklistické stezky a hipostezky

Území MAS Český les je protkáno hustou sítí nadregionálních, regionálních i lokálních cyklistických a pěších tras a stezek. Územím prochází také Svatojakubská cesta. Jedná se o mezinárodní trasu, vedoucí napříč celou Evropou. Významnou cyklotrasou je ICG Iron Curtain Greenway (cyklotrasa podél „železné opony“). Občanské sdružení Oživení pokračuje v rámci projektu Green Belt (zelený pás Evropy) v realizaci cyklotrasy Greenway - Železná opona podél státní hranice. Využívá při tom stávající asfaltové komunikace podél bývalé signální stěny. V projektu Green Belt je realizován pilotní projekt vybavení 50 km cyklotrasy v Českém lese směrovkami, informačními panely a dalším běžným vybavením. Úseky ICG Iron Curtain Greenway v rámci MAS Český les: (Cheb – Broumov, Broumov –

Rozvadov, Rozvadov – Nemanice, Nemanice – Železná Ruda). V poslední době došlo k realizaci páteřní (v terénu značené) hipostezky napříč územím Českého lesa, která ve Všerubech navázala na již vyznačenou hipostezku ze Šumavy. Na páteřní hipostezku navazují jednotlivé okruhy v okolí koňských farem. Území má rovněž obrovský potenciál pro rozvoj cyklistiky, a to téměř všech jejích forem. Pro vytvoření sítě tras pro cyklisty je možné využít poměrně hustou cestní síť (včetně lesních cest), jejíž využívání je v současné době omezené. K nejvýznamnějším cyklotrasám patří páteřní cyklotrasa napříč Českým lesem (cyklotrasa č. 36) a cyklotrasa č. 37, tzv. cyklotrasa Přátelství.

Nejvýznamnější cyklostezkou na území MAS Český les je Cyklostezka č. 3: Praha – Plzeň – Regensburg, jejíž úsek vede přes okr. Domažlice

Dalšími významnými trasami území MAS Český les jsou cyklotrasy II. třídy. Konkrétně se jedná o cyklotrasu 36 (českoleskou magistrálu), s trasou Všeruby – Pálenec – Česká Kubice – Bystřice – Nemanice – Rybník – Pleš – Železná – Diana - Svatá Kateřina - Hošťka - Pořejov – Maršovy Chody - Velký Rapotín - Tachov - Světce – Halže – Přední Ždár - Broumov – Dolní Žandov - Cheb – Skalná – Kraslice – Bublava – Horní Blatná – Boží Dar – Měděnec o celkové délce 287 km a panevropskou cyklotrasu 37 s trasou Plzeň - Stříbro – Kladruby – Bernartice - Staré Sedlo – Bělá nad Radbuzou - Karlova Huť - Železná – Eslarn, jež v Německu vede po bývalých železničních tratích a jejíž celková délka je 102 km.

Cyklostezka v Českém lese: vychází z obce Rybník – Bedřichov – Závist - Liščí domky - Pivoň (klášter) – Poběžovice. Zpáteční cesta pak vede přes obec Drahotín - Horu Svatého Václava - Šidlákov a vrací se zpět do obce Rybník.

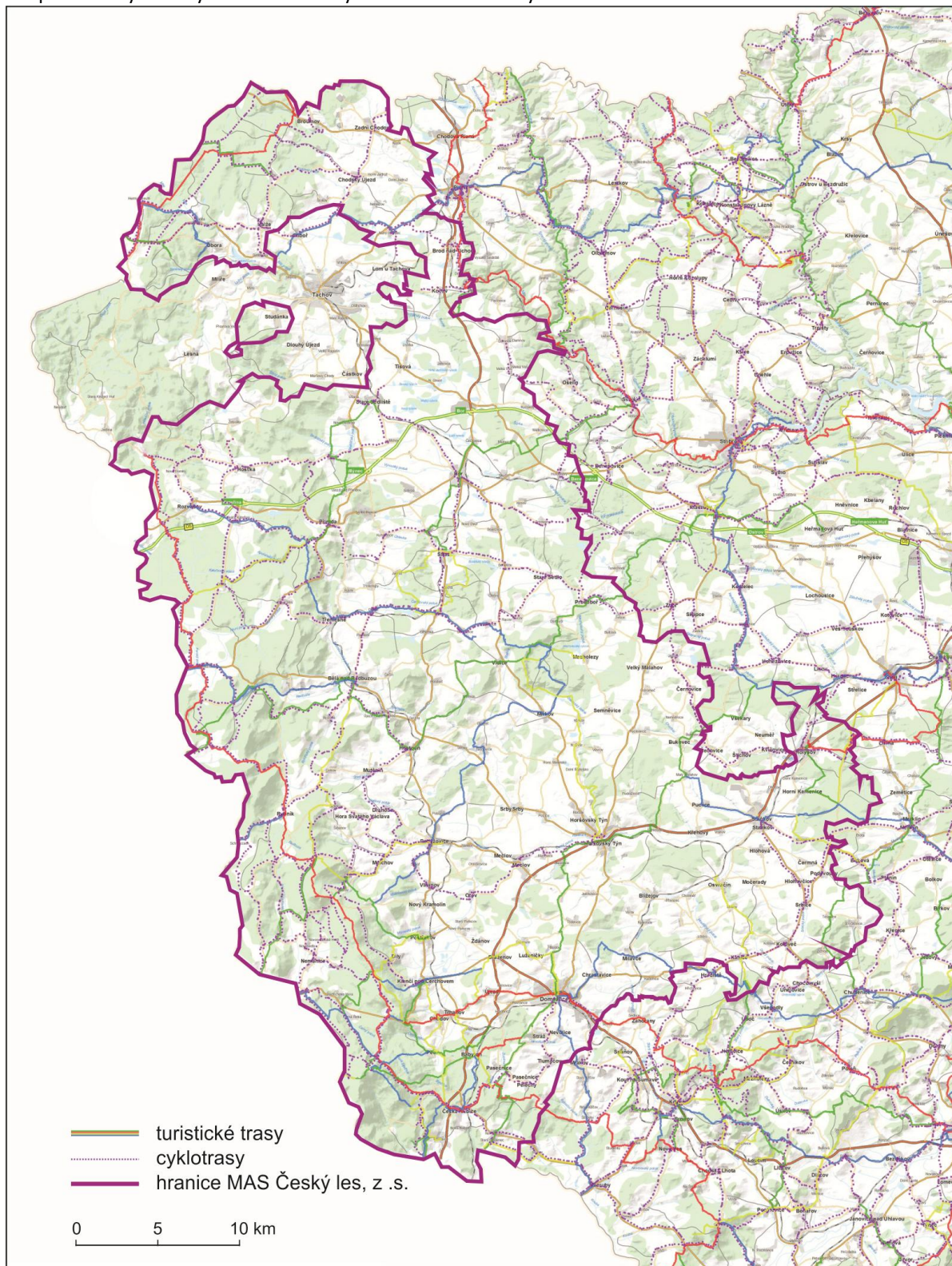
SEZNAM CYKLOTRAS IV. třídy:

- **okružní přeshraniční cyklotrasa 2014:** Domažlice - Stráž - Pelechy - Stará Huť - Domažlický průsmyk - Myší vrch - Ovčí vrch - Hochstrasse - Furth im Wald - Daberg - Schachten – Všeruby (přechod) - Hájek - Všerubský průsmyk - Starec - Kout na Šumavě - Mrákov - Smolov – Domažlice = 56 km
- **cyklotrasa 2015:** Všeruby - Maxov - Spálenec - Spáleneček - Domažlický průsmyk - Česká Kubice = 11 km
- **cyklotrasa 2138:** Mariánské Lázně – Michalovy Hory – Planá u Mariánských Lázní – Nahý Újezdec – Lom u Tachova – Vilémov - Studánka – Stará Knížecí Huť – Pod Červeným vrchem - Přední Zahájí = 55 km
- **cyklotrasa 2141 Přátelství:** Horšovský Týn - Mašovice - Meclov - Otov - Vlkanov - Mnichov - Poběžovice - Šibanov - Šidlákov - Rybník - Švarcava = 32 km
- **cyklotrasa 2167:** Planá – Brod nad Tichou – Ústí - Kočov – Nad Klíčovem - Lhotka - Tisová - Staré Sedliště = 21 km
- **cyklotrasa 2168:** Nad Klíčovem rozcestí – Oldřichov (Tachov) = 3 km

- **cyklotrasa 2169:** Brod nad Tichou – Nahý Újezdec – Březí – Ctiboř - Halže – Branka - Pavlův Studenec - Pomezná = 25 km
- **cyklotrasa 2170:** Pod Červeným vrchem – Nová Knížecí Huť - Zlatý potok - Pavlova Huť - Pavlův Studenec - Hraničná – Branka = 23 km
- **cyklotrasa 2171:** Křížový Kámen – Zlatý potok - Ostrůvek – Pod Dlouhým vrchem - Milíře – přehrada Lučina – Světce – Tachov = 29 km
- **cyklotrasa 2172:** Staré Sedliště – Maršovy Chody - Třídvoří – Dlouhý Újezd – Studánka – Pastviny – Pořejov – U Svaté Anny = 22,5 km
- **cyklotrasa 2173:** Pod Dlouhým vrchem - Zadní Milíře - Pavlova Huť = 4 km
- **cyklotrasa 2174:** Zlatý Potok - Pod Havranem - Křížový Kámen = 5 km
- **cyklotrasa 2175:** okružní trasa kolem Křížového pramene: Zlatý Potok - Pod Kamencem - Pod Havranem - Křížový kámen - Pod Mravenišťem – Jelenec - U Celního potoka - Zlatý Potok = 10,5 km
- **cyklotrasa 2176:** Zlatý potok – Pod Mravenišťem = 2 km
- **cyklotrasa 2185:** Staňkov – Otěšice – Soběkury – Přeštice = 26 km
- **cyklotrasa 2200:** městský okruh v Tachově: Zámek (centrum) - Chodská ul. - alej k minerálce - Oldřichov - Vilémov - kasárna - rybník Hejčák - Moravská ul. - Česká (pod mohylou) - Tachovská rokle - ul.Prokopa Velikého až k Lidovému domu - Zimní stadion - Pobřežní ul. - Zámek (centrum) = 12 km
- **cyklotrasa 2201:** Žďár rozc. - Chodský Újezd - Zadní Chodov – Trstěnice – U Panského vrchu = 9 km
- **cyklotrasa 2202:** Jalový Dvůr - Březí rozc. - Chodský Újezd - Jalový Dvůr = 9 km
- **cyklotrasa 2207:** Nová Knížecí Huť - Hošťka - Labuť – Lužná - Bor – Borovany = 38 km
- **cyklotrasa 2208:** Hanov – Pěkovice – Staré Sedlo – Bezdrůžice = 21 km
- **cyklotrasa 2209:** Prostiboř – Zhoř – Skapce – Nedražice = 13 km
- **cyklotrasa 2210:** Žďár – Nový Dvůr – Sulislav = 6 km
- **cyklotrasa 2211:** Prostiboř – Výrov – Benešovice – Lom u Stříbra – Svojšíň = 18 km
- **cyklotrasa 2235:** Diana - Nová Ves – Bezděkov - Třemešné – Dubec – Borek = 17 km
- **cyklotrasa 2236:** Bohuslav – Přimda = 5 km
- **cyklotrasa 2237:** Přimda - U Prokopce - Málkov - Sv.Apolena (rozc.) - Nová Ves = 7 km
- **cyklotrasa 2238:** Staré Sedlo – Bonětice - Stráž – Souměř – Kunratice - Malé Dvorce - Přimda - Milíře - Sv. Kateřina – Rozvadov - Nové Domky – Hraničky - Zadní Zahájí = 45 km
- **cyklotrasa 2239:** Přimda - Diana hájovna – Diana = 9 km
- **cyklotrasa 2240:** Bor - Stráž - Valcha (rozc.) – Borek = 9 km

- **cyklotrasa 2241:** Kosov - Staré Sedlo - Darmyšl – Mezholezy - Semněvice - Křakov - Nový Dvůr - Dolní Metelsko - Kocourov - Horšovský Týn = 33 km
- **cyklotrasa 2242:** Bor - Stráž - Borek – Bernartice - Sychrov - Vidice - Miřkov - Křakov = 33 km
- **cyklotrasa 2268:** Staňkov – Holýšov – Hradec – Stod – Chotěšov – Dobřany
- **cyklotrasa 2270:** Čechovice – Holýšov – Líšina – Dnešice
- **cyklotrasa 2280:** Bělá nad Radbuzou – Bezvěrov – Šidlákov – Nemanice = 23 km
- **cyklotrasa 2281:** Bělá nad Radbuzou – Újezd Sv. Kříže – Hostouň – Drahotín – Hvoždany – Nemanice = 26 km
- **cyklotrasa 2282:** Hvoždany – Šidlákov – Rybník = 11 km
- **cyklotrasa 2283:** Vranov – Díly – Klenčí p. Čechovem = 9 km
- **cyklotrasa 2285:** Srbice – Střeziměř – Tržek
- **cyklotrasa 2287:** Lísková – Výhledy – Klenčí p. Čechovem – Žďánov – Luženice = 21 km

Mapa č. 25: Cyklotrasy a turistické trasy na území MAS Český les v roce 2012



Zdroj: <http://mapy.kr-plzensky.cz/>

Sportovní vyžití

Zimní sporty

Podmínky pro zimní sporty jsou velmi ovlivněny klimatickými poměry v dané lokalitě. Ve vybraných lokalitách existují dobré podmínky pro sjezdové lyžování, snowboarding, bruslení a sáňkování. Stále více sjezdových tratí je dosněžováno umělým sněhem, protože sníh přírodní nepostačuje. Stále více příznivců si získává i večerní lyžování na osvětlených svazích. V Českém lese na Tachovsku je sjezdovka na Přimdě (místní lyžařský areál je nejvýznamnějším centrem zimních sportů v Českém lese) Na Domažlicku je nejznámější středisko Sádek u Capartic. Lyžařský svah Sádek se nachází asi 1,5 km od Capartic na hřebeni Českého lesa ve výšce 852 m. n. m. Sjezdovka je v zimě přístupná pouze pěšky nebo na běžkách od parkoviště v Caparticích po červené turistické značce směrem na Pivoň. Běžkařům a turistům na lyžích nabízí Český les celkem slušné podmínky. Je-li dostatečná sněhová pokrývka, jsou udržovány běžecké trasy v okolí Capartic a v okolí Přimdy. Kromě vyznačených a udržovaných běžeckých tras je pro lyžařskou turistiku vhodná i většina značených cest pro cyklisty a pěší v Českém lese. Snadné úseky pro rekreační sportovce a horské turisty se střídají s trasami pro ctižádostivé lyžaře vyznávající bruslařský i klasický styl, pro výborné lyžaře. Nachází se zde tři stopy s lehkou, středně těžkou až náročnou obtížností trasy.

Vodní sporty

Pro vodáctví je využitelná řeka Mže (sjízdny úsek Tachov - Plzeň 96,1 km, horní tok řeky má bystřinný ráz s větším spádem, sjízdny při tání, po deštích či při vypouštění vody z přehrady Lučina (obtížnost – divoká voda I), řeka má široké koryto s občasnými jezy (obtížnost – klidná voda) a řeka Radbuza (sjízdny úsek Horšovský Týn - Plzeň 65,7 km (po většinu toku), na horním toku stačí mírně zvýšený stav vody, klidná řeka protékající širokým údolím, většinou neudržované jezy (obtížnost – klidná voda; nutnost přenášení lodí na některých úsecích). Možnosti koupání a plavání jsou na území MAS Český les velice omezené a nedostačující. Zaplavat si lze kromě krytých bazénů v Domažlicích a na Přimdě v přírodních koupalištích v Babylonu, v Draženově, v Horšovském Týně, v Hostouni, v Rozvadově, ve Studánce či v Trhanově. Možnosti koupání rozšiřují také některé rybníky v okolí Boru, Bělé nad Radbuzou, Hošťky, Mezholez, přičemž nejznámějšími jsou rybník Babylon a rybník Chobot a Bonětický u Stráže. Víceúčelová nádrž, která je také jednou z možností koupání se nachází v Halži, v Milavčích či v Novém Kramolíně. V Holýšově se nachází koupaliště na řece. V rámci řešeného území lze v několika obcích nalézt i menší koupaliště, konkrétně v Kanici, v Klenčí pod Čerchovem, v Hostouni, v Nemanicích, v Pelechách, v Poběžovicích, v Puclicích nebo v Srbicích.

6.13.2. Služby cestovního ruchu

Informační centra

- Bor – Zámek Bor - Informační a školící středisko, Adresa: Plzeňská 259, 348 02 Bor, tel.: +420 374 789 198, e-mail: zamek@mubor.cz, web: <http://www.mubor.cz/>
- Bělá nad Radbuzou – Městská knihovna a informační středisko Bělá nad Radbuzou, Adresa: Pavlovická 352, 345 26 Bělá nad Radbuzou, tel.: +420 379 766 318, e-mail: knihovna@belanr.cz, web: <http://www.sumavanet.cz/icbela>
- Domažlice – Městské informační centrum Domažlice, Adresa: náměstí Míru 51, 344 01 Domažlice, tel.: +420 379 725 852, e-mail: infocentrum@mks.mesto-domazlice.cz, web: <http://www.idomazlice.cz/>
- Holýšov – Městské kulturní a informační středisko Holýšov, Adresa: Americká 516, 345 62 Holýšov, tel.: +420 379 491 821 nebo +420 379 491 111, e-mail: info@mestoholysov.cz nebo mkis@mestoholysov.cz, web: <http://www.mestoholysov.cz/>
- Horšovský Týn – Regionální informační centrum Horšovský Týn, Adresa: 5. května 50, 346 01 Horšovský Týn, tel.: +420 379 415 151, email: info@horsovskytyn.cz nebo info@mkzht.cz, web: <http://www.sumavanet.cz/ichtyn>
- Klenčí pod Čerchovem – Chodské regionální informační středisko Klenčí pod Čerchovem, Adresa: Klenčí pod Čerchovem 118, 345 34 Klenčí pod Čerchovem, tel.: +420 379 795 325, e-mail: ls@klenci.jz.cz, web: <http://www.sumava.net/icklenci>
- Poběžovice - Městská knihovna a informační středisko Poběžovice, Adresa: náměstí Míru 210, 345 22 Poběžovice, tel.: +420 379 497 889, e-mail: info@pobezovice.cz, web: <http://www.pobezovice.cz/>
- Rybník – v průběhu roku 2010 zde bude otevřeno nové informační centrum, jehož provozovatelem bude soukromá sféra.

Ubytovací zařízení

Mezi sídla, ve kterých je lokalizováno nejvíce ubytovacích kapacit, patří Domažlice, tradiční rekreační středisko Babylon, Stráž, okolí Přimdy a Klenčí pod Čerchovem. Aktuálním trendem je zvyšování kvality, standardu a nabídky ubytování a poskytovaných služeb. I přes tento trend mnoho zařízení nedosahuje ve své kategorii příslušného mezinárodního standardu. Nedostatky jsou jak ve vybavení ubytovacích zařízení, tak v kvalitě personálu.

V roce 2014 existuje na území MAS Český les, z. s., dle Českého statistického ústavu celkem 73 ubytovacích zařízení. Jejich seznam najdeme v tabulce č. 49.

Tabulka č. 52: Seznam ubytovacích zařízení na území MAS Český les v roce 2014

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů	Počet míst pro stany a karavany
HOTEL INZO	Bor, Vysočany, Průmyslový areál	Hotel *	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL HUBERTUS	Poběžovice, Poběžovice, Mariánská 91	Hotel *	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL LESANA	Pec, Pec 87	Hotel **	letní i zimní provoz	11 až 50	žádné
HOTEL BOHMANN	Babylon, Babylon 11	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL PRAHA	Babylon, Babylon 52	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL MERICA	Bor, Bor, náměstí Republiky 670	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL ELDORADO	Česká Kubice, Horní Folmava 3	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL KRYŠTOF KOLUMBUS	Domažlice, Hořejší Předměstí, Petrovická 283	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL SOKOLSKÝ DŮM	Domažlice, Město, náměstí Míru 121	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL GURMÁN	Horšovský Týn, Město, náměstí Republiky 2	Hotel ***	celoroční provoz	10 a méně	žádné
HOTEL ŠUMAVA	Horšovský Týn, Město, náměstí Republiky 11	Hotel ***	celoroční provoz	10 a méně	žádné
HOTEL GAME H+P	Klenčí pod Čerchovem, Klenčí pod Čerchovem	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	10 a méně
HOTEL VÝHLEDY	Klenčí pod Čerchovem, Capartice 14	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL V PODHRADÍ	Přimda, Přimda, Borská 179	Hotel ***	celoroční provoz	10 a méně	žádné
HORSKÝ HOTEL SÁDEK	Díly, Díly 124	Hotel ****	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL PŘIMDA	Přimda, Přimda, Školní 223	Hotel garni	celoroční provoz	11 až 50	žádné
CHATOVÁ OSADA SRUB	Babylon, Babylon, osada Srub 25	Chatová osada	letní provoz	11 až 50	žádné
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ BONĚTICE	Stráž, Bonětice, levý břeh rybníka Dlouhý	Chatová osada	letní provoz	10 a méně	žádné

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů	Počet míst pro stany a karavany
RESTAURACE CHODSKÁ CHALUPA	Újezd, Újezd 107	Chatová osada	letní provoz	11 až 50	žádné
AUTOKEMP BABYLON	Babylon, Babylon, Zahradní 542	Kemp	letní provoz	11 až 50	101 a více
CAMP KAROLINA	Brod nad Tichou, Brod nad Tichou	Kemp	letní provoz	11 až 50	51 až 100
CHATOVÁ OSADA PODHÁJÍ	Horšovský Týn, Podhájí	Kemp	letní provoz	11 až 50	11 až 50
AUTOKEMP SYCHERÁK - UBYT.ZAŘ.KAT.B	Stráž, Borek, Kemp Sycherák	Kemp	letní provoz	11 až 50	101 a více
REKREAČNÍ STŘEDISKO RYBNÍK	Bělá nad Radbuzou, Smolov 43	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	celoroční provoz	11 až 50	žádné
UBYTOVNA FOLMAVA	Česká Kubice, Dolní Folmava 46	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	celoroční provoz	11 až 50	žádné
DOMOV MLÁDEŽE	Domažlice, Město, Chodské náměstí 72	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	letní provoz	11 až 50	žádné
DOMOV MLÁDEŽE	Domažlice, Město, Boženy Němcové 116	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	letní provoz	11 až 50	žádné
OÁZA REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ	Poběžovice, Poběžovice, náměstí Míru 2	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	letní provoz	11 až 50	žádné
EKOFARMA	Rybník, Rybník 8	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	celoroční provoz	10 a méně	žádné
REKREAČNÍ STŘEDISKO ZÁTIŠÍ	Rybník, Rybník 10	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	letní provoz	10 a méně	žádné
REKREAČNÍ STŘEDISKO SYCHERÁK	Stráž, Borek 40	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	celoroční provoz	11 až 50	žádné
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ DEHETNÁ	Stráž, Dehetná	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	celoroční provoz	10 a méně	žádné
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ	Trhanov, Trhanov 1	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	letní provoz	11 až 50	žádné
PENSION MAGDA	Babylon, Babylon 72	Penzion	letní provoz	11 až 50	žádné
PENSION RADBUZA	Bělá nad Radbuzou, Bělá nad Radbuzou, Náměstí 43	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION U ZUBAŘE	Bělá nad Radbuzou, Bělá nad Radbuzou, Bezděkovská 173	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
ZADRAŽIL IVO	Bor, Skviřín 57	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů	Počet míst pro stany a karavany
PENZION VYSOČANY	Bor, Vysočany 13	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
RESTAURACE A PENZION ČESKÝ LES	Česká Kubice, Horní Folmava 31	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
ATHLETIC PENSION	Domažlice, Město, Spálená 151	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION FAMILY	Domažlice, Město, Školní 107	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION KONŠELSKÝ ŠENK	Domažlice, Město, Vodní 33	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION U CHODSKÉHO HRADU	Domažlice, Město, náměstí Míru 67	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENZION U MARTINA	Domažlice, Město, Vodní 10	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION VALCHA	Domažlice, Havlovice 25	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
VITAL PARK	Drahotín, Drahotín 90	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION POHODA	Hora Svatého Václava, Hora Svatého Václava 17	Penzion	letní provoz	10 a méně	žádné
PENZION HORŠOV	Horšovský Týn, Horšov 20	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION V OBOŘE	Horšovský Týn, Horšov 62	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
RESTAURACE A PENZION PARKUR	Horšovský Týn, Velké Předměstí, Husovo náměstí 58	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENZION SVRŽNO	Hostouň, Svržno 20	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION PIVOŇKA	Mnichov, Pivoň 32	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION CHODSKÁ STRÁŽNICE	Pelechý, Pelechý 28	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	10 a méně
HORSKÝ HOTEL KOLOWRAT	Přimda, Přimda, Pod Hradem 210	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
MOTEL MODRÁ LAGUNA	Přimda, Přimda, Borská 91	Penzion	letní i zimní provoz	10 a méně	žádné
PENSION SMARAGD	Přimda, Přimda, Borská 21	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION RESTAURANT U TŘÍ PŠTROSŮ	Přimda, Újezd pod Přimdou 9	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION HUBERT	Rozvadov, Nové Domky 80	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů	Počet míst pro stany a karavany
PENSION U ŠILHŮ	Rozvadov, Rozvadov 219	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
CHALUPA NA ZÁVISTI	Rybník, Závist 22	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION JENÍK	Staňkov, Staňkov I, Žižkova 214	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
CÍSAŘOVÁ JANA	Staré Sedliště, Staré Sedliště 83	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION U BUREŠŮ	Staré Sedlo, Staré Sedlo 28	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION PODVESKÝ MLÝN	Tlumačov, Tlumačov 93	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	10 a méně
PLAVECKÝ BAZÉN A UBYTOVNA	Domažlice, Hořejší Předměstí, Palackého 230	Turistická ubytovna	celoroční provoz	11 až 50	žádné
UBYTOVNA AGRIMA DRAŽENOV	Draženov, Draženov 78	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10 a méně	žádné
TURISTICKÁ UBYTOVNA U PLANETY	Halže, Halže, Ctibořská 270	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10 a méně	žádné
UBYTOVNA INKA	Holíšov, Holýšov, náměstí 5. května 71	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10 a méně	žádné
UBYTOVNA TJ SVA HOLÝŠOV	Holíšov, Holýšov, Táborová 528	Turistická ubytovna	celoroční provoz	11 až 50	žádné
DOMOV MLÁDEŽE PŘI SOŠ A SOU	Horšovský Týn, Velké Předměstí, Nádražní 156	Turistická ubytovna	celoroční provoz	11 až 50	žádné
UBYTOVNA KRAČMAN	Horšovský Týn, Plzeňské Předměstí, Tolstého 120	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10 a méně	žádné
UBYTOVNA STUHA	Horšovský Týn, Velké Předměstí, Hřbitovní 52	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10 a méně	žádné
UBYTOVÁNÍ	Třemešné, Nová Ves 188	Turistická ubytovna	letní i zimní provoz	11 až 50	žádné

Zdroj: www.czso.cz

Rozsah i struktura ubytovacích služeb v území MAS je pro další rozvoj cestovního ruchu nedostatečná. Ubytovací kapacity nejsou dostačující a je třeba počítat s rozšířením nabídky. Nejméně ubytovacích zařízení se nachází v obcích mikroregionů Sedmihoří a Lučina. Obsazenost lůžek je ve známých střediscích cestovního ruchu mnohem vyšší než je tomu jinde, což by měla být výzva pro obce zaostávající, které musí vyvinout snahu, aby přilákaly návštěvníky do svého spádového území. Středně náročnou a náročnější klientelu uspokojí

nabídka ubytování pouze v hotelech a penzionech. Ostatní ubytovací zařízení nabízí ubytování pro nenáročnou klientelu v ubytovnách a sezónní ubytování v kempech.

Při ubytování na samotách či venkovských sídlech je možno ochutnat domácí produkty a vyzkoušet si způsob života lidí na venkově. Agrofarmy se nachází v Horšovském Týně, ekofarma v Rybníku, jedna vzniká ve Starém Sedle a jedna se nachází v Újezdě Svatého Kříže (spádové území Bělé nad Radbuzou).

Stravovací zařízení

Stravovací služby jsou poskytovány ve stravovacích a ubytovacích zařízeních v různých kategoriích. Ve valné většině ubytovacích zařízení v rámci řešeného území jsou poskytovány současně i služby stravovací. Hostinská a stravovací zařízení, která nabízejí občerstvení a nápoje se nacházejí téměř ve všech obcích sledovaného území. Dle dotazníkového šetření vzešlo, že stravovací zařízení nemají pouze obce Černovice, Močerady a Nevolice. Nedostačující nabídku ubytovacích a stravovacích zařízení pozorujeme zejména na území CHKO Český les, který je paradoxně jednou z největších turistických atraktivit území. Dalším problémem je omezená provozní doba mnoha zařízení, které například nemají otevřeno o víkendu apod.

V řešeném území jsou zastoupeny všechny formy stravování a stravovací kapacita je rozvrstvena mezi restaurace, hostince, bistra, bufety, občerstvení a zařízení hromadného stravování. Nárůst stravovacích kapacit je v posledních několika letech patrný a to nejen ve známých turistických střediscích. Ve městech a ve střediscích cestovního ruchu pak nalezneme širší nabídku stravovacích služeb. Kromě již jmenovaných ještě bary, vinárny, cukrárny, pizzerie či kavárny. Ceny ve stravovacích zařízeních odpovídají tomu, že území MAS Český les je územím příhraničním. Kde se ve vybrané obci najíst a občerstvit se nechá zjistit v informačních centrech či na obecních úřadech v místě. Nedostačující počet stravovacích zařízení nalzáme zejména v malých obcích a pak na území CHKO Český les.

Doplňkové služby cestovního ruchu

Doplňkové služby cestovního ruchu představují široký komplex turistické nabídky, která je pro fungování cestovního ruchu nepostradatelná. Tyto služby jsou až na malé výjimky zajišťovány soukromými firmami. Mezi doplňkové služby cestovního ruchu řadíme půjčovny a servisy všeho druhu, wellness služby či služby poskytující zábavu (diskotéky, casina, ad.).

V rámci řešeného území jsou zastoupeny půjčovny na automobily, na kola, na lyže a na lodě a vodácké potřeby. Půjčovny na automobily jsou v Horšovském Týně a v Tachově. Půjčovna lyží funguje při lyžařském areálu na Přimdě a dvě půjčovny lodí a vodáckých potřeb nalezneme v Tachově. Všechny zmíněné půjčovny na automobily, na lyže i na vodácké potřeby poskytují zároveň na své zboží servis. Kola si turisté mohou půjčit v Domažlicích v pensionu Family, v Boru v Hotelu Skřivín, v Bělé nad Radbuzou či v pensionu Sycherák.

Kromě pensionu Family, půjčují kola všechny ostatní zařízení pouze svým hostům a ani jedno zařízení neposkytuje na kola zároveň servis. Servis na motocykly poskytuje pouze jedna firma v Domažlicích.

Na území MAS Český les jsou nejhojněji zastoupeny servisy na automobily. V mnoha obcích se jich nachází hned několik, někde pouze jeden. V mikroregionu Borsko se servis nachází v Boru a ve Stráži. V mikroregionu Dobrohost v Poběžovicích, v rámci svazku Domažlicko v Babylonu, v Bělé nad Radbuzou, v Blížejově, v Domažlicích, v Holýšově, v Horšovském Týně, v Křenovech, v Meclově, v Milavčích, v Postřekově, ve Staňkově a ve Stráži. V oblasti mikroregionu Chodská liga nalezneme servis v Klenčí pod Čerchovem, v Peci, v Trhanově a v Újezdě. V rámci svazku Lučina v Halži, v Oboře, v Tachově a v Tisové. Město Tachov disponuje 12 autoservisy.

Ze služeb poskytujících zábavu jsou v Českém lese výrazně zastoupena casina. Důvodem je poloha zájmového území, které se rozprostírá při hranicích s Německem, odkud přichází značně velká klientela. Casina se nachází hlavně na hraničních přechodech. Jedno je v Broumově, dvě v Rozvadově a tři na Folmavě. Pro zábavu mohou turisté využít diskoték v Boru, v Domažlicích či v jiných turistických centrech.

Obecně můžeme říci, že nabídka doplňkových služeb cestovního ruchu na území MAS Český les je v porovnání s jinými turistickými destinacemi nedostačující a nízká. Chybí zejména možnosti náhradních aktivit v případě nepříznivého počasí. Kryté bazény se například nacházejí pouze v Domažlicích a na Přimdě.

6.13.3. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> Existence CHKO a dalších chráněných území Čisté ovzduší Dobrá poloha území při hranicích Existence historických objektů, památkových rezervací a zón Dobré podmínky pro cykloturistiku a rekreaci v přírodě Kulturní tradice, folklór a lidové zvyklosti, bohatá historická tradice kraje a významní místní rodáci 	<ol style="list-style-type: none"> Nízká úroveň, nedostatek a řídká síť služeb v cestovním ruchu Nedostatečná propagace turistických cílů Nedostatečná dopravní dostupnost malých sídel (malá frekvence linek autobusové a vlakové dopravy) Nedostačující nabídka doplňkových forem trávení volného času a nedostatek možností náhradních aktivit v případě nepříznivého počasí Omezené možnosti pro koupání Nedostatečná spolupráce subjektů orientovaných na cestovní ruch
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> Posilování dopravní obslužnosti regionu a efektivních dopravních vazeb s ostatními regiony Rozvoj turistické infrastruktury Společná propagace regionu Profesionalizace činností informačních center – odborní pracovníci, odborné služby Rozvíjení venkovské turistiky, pro kterou lze využít venkovský charakter území Využití regionální značky pro propagaci území Marketingové využití významných osobností a rodáků Rozvoj příhraniční spolupráce – přejímání zkušeností Tvorba turistických balíčků 	<ol style="list-style-type: none"> Nezájem místních lidí o podporu služeb v cestovním ruchu a o cestovní ruch jako takový Špatný technický stav některých historických a kulturních objektů Nekoncepční rozvoj cestovního ruchu ze strany představitelů města a obcí Podceněný významu informačních center a moderních informačních technologií pro rozvoj cestovního ruchu jako celku Odliv turistů při nedostatečné turistické nabídce a nekvalitních službách do sousedních regionů

7. Celková SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Nízký index stáří	1. Nízká hustota zalidnění
2. Nedochází k úbytku obyvatelstva	2. Nižší úroveň vzdělání
3. Kvalitní pitná voda ve všech obcích	3. Existence sociálně vyloučených lokalit
4. Řešené území je v plném rozsahu elektrifikováno	4. Roztroušená sídelní struktura s převahou obcí do 499 obyvatel
5. Hustá silniční síť	5. Velké vzdálenosti do center
6. Dalnice D5	6. Vysídlené území po roce 1945
7. Napojení území na exportně významné Bavorsko	7. Výskyt pouze 4 regionálních center
8. Existence silnice I. třídy I/26 Plzeň – Folmava jakožto významné tepny pro rozvoj území	8. Vysoký podíl vytápění domácností tuhými palivy
9. Atraktivní plochy pro výstavbu v dřívě vysídleném příhraničí	9. Podprůměrná plynofikace
10. Převaha bydlení v rodinných domech	10. Malý počet realizovaných protipovodňových opatření
11. Existence komunitního plánování sociálních služeb v jižní části území	11. Nízký podíl využívání obnovitelných zdrojů energie
12. Dostatečná nabídka sociálních služeb pro seniory	12. Dlouhodobé zaostávání budování veřejné kanalizace a dočištění v menších obcích
13. Dostupné zázemí pro kulturní a společenské akce	13. Výskyt obcí bez kanalizace
14. Existence a vybavení knihoven	14. Špatný technický stav komunikací
15. Dostatečná dostupnost a kapacita MŠ, ZŠ, ZUŠ	15. Nadměrné zatížení komunikací a ŽP (hluk, prach atd.)
16. Existence nabídky středního vzdělávání	16. Nedostatek obchvatů sídel
17. Dostupnost základní zdravotní péče	17. Minimální obslužnost autobusovou dopravou v nepracovních dnech
18. Existence sportovní infrastruktury v odpovídajícím rozsahu	18. Nízké vytížení železničních tratí a velký podíl nechráněných železničních přejezdů
19. Existence CHKO Český les	19. Nedokončené pozemkové úpravy a územní plány
20. Výskyt Evropsky významných lokalit v rámci soustavy NATURA 2000	20. Nezáměr vlastníků bytových domů o rekonstrukce a modernizace
21. Nízký podíl zastavěného území zejména v pohraničí	21. Klesající zájem o bydlení ve stávajících bytových domech na venkově
22. Existence přirozeně funkčního ÚSES	22. Zaostávání dopravní a technické infrastruktury
23. Vysoký koeficient ekologické stability	23. Nerovnoměrné pokrytí a dostupnost sociálních služeb a zdravotní péče v severní a jižní části území
24. Rozmanitá a nenarušená krajina	24. Neexistence procesu komunitního plánování sociálních služeb v severní části území
25. Velký počet spolků	25. Existence jediné lůžkové nemocnice
26. Návrat mladých lidí k tradicím a zvykům	26. Nedostatečná harmonizace nabídky studijních oborů SOŠ a SOU s poptávkou pracovního trhu
27. Národopisná oblast Chodsko	27. Snižující se úroveň kvality školství a jeho absolventů SOŠ a SOU
28. Pestrý společenský a sportovní život	28. Nenaplněné kapacity SOŠ a SOU
29. Malá kriminalita	29. Nedostatečná kapacita zázemí pro sportovní, kulturní a volnočasové aktivity
30. Výhodná geopolitická poloha v rámci Plzeňského kraje – vazba na Bavorsko	30. Nevyhovující technický stav budov MŠ a ZŠ
31. Výhodná poloha vůči dálnici D5 a silnici I/26 Plzeň – Folmava	31. Velké množství skládkovaného BRKO
32. Dostatečný počet hraničních přechodů	32. Nedostatečná retence vody v krajině
33. Vysoká zaměstnanost v primárním sektoru	
34. Nižší podíl nezaměstnaných v porovnání s ČR	
35. Dlouholetá tradice zemědělské výroby	
36. Vysoká zaměstnanost v primárním sektoru	
37. Téměř lesnaté území CHKO Český les	
38. Existence CHKO a dalších chráněných území	

<ul style="list-style-type: none"> 39. Čisté ovzduší 40. Dobrá poloha území při hranicích 41. Existence historických objektů, památkových rezervací a zón 42. Dobré podmínky pro cykloturistiku a rekreaci v přírodě 43. Kulturní tradice, folklór a lidové zvyklosti, bohatá historická tradice kraje a významní místní rodáci 	<ul style="list-style-type: none"> 33. Špatná kvalita povrchových vod 34. Nevhodné způsoby hospodaření na některých zemědělských pozemcích a některých rybnících 35. Existence starých ekologických zátěží 36. Péče o veřejnou zeleň 37. Nevyhovující technický stav infrastruktury pro sport a volný čas 38. Nedostatečné materiálně-technické vybavení pro volnočasové aktivity 39. Existence jednoúčelových spolků 40. Nedostatek pracovní síly 41. Nevyužité opuštěné výrobní prostory (brownfields) 42. Nízký počet mikropodniků 43. Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v zemědělství 44. Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku intenzivní zemědělské činnosti 45. Nevhodná skladba lesů 46. Nízká úroveň, nedostatek a řídká síť služeb v cestovním ruchu 47. Nedostatečná propagace turistických cílů 48. Nedostatečná dopravní dostupnost malých sídel (malá frekvence linek autobusové a vlakové dopravy) 49. Nedostačující nabídka doplňkových forem trávení volného času a nedostatek možností náhradních aktivit v případě nepříznivého počasí 50. Omezené možnosti pro koupání 51. Nedostatečná spolupráce subjektů orientovaných na cestovní ruch
<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Vytvořit podmínky pro udržení (zlepšení) demografické struktury obyvatel 2. Rozvoj vzdělanosti zaměřený na využití potenciálu regionu (průmyslové obory, služby, cestovní ruch, životní prostředí) 3. Výstavba mikročistíren a domovních čistíren odpadních vod 4. Zavádění inovací v úspoře energie 5. Pokračující plynofikace 6. Realizace železničního koridoru Donau – Moldau Bahn 7. Rekonstrukce silnice I. třídy I/26 8. Výstavba obchvatů 9. Rekonstrukce tangenciální krajské železniční tratě č. 184 Planá - Domažlice 10. Zlepšení komunikační dostupnosti především dopravně odlehlejších oblastí, zvýšení atraktivity pro jejich možný ekonomický rozvoj 11. Bytová výstavba RD v malých obcích do 499 obyvatel 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Demografické stárnutí obyvatelstva 2. Neochota změny vytápění na ekologičtější formy 3. Rozvoj příhraniční spolupráce – přejímání zkušeností 4. Tvorba turistických balíčků 5. Existence záplavových území 6. Existence hygienicky závadných vodních zdrojů – drobné individuální zdroje vody (studny) 7. Velká fin. náročnost a dlouhý průběh realizace oprav a výstavby komunikací 8. Nedořešené vlastnické vztahy při výstavbě komunikací a obchvatů 9. Zanedbání dopravní infrastruktury s ohledem na trvalý růst motorizace obyvatelstva 10. Snižování počtu veřejné dopravy 11. Slabá konkurenceschopnost železniční dopravy 12. Nárůst dopravy vzhledem ke stavu

<ol style="list-style-type: none"> 12. Zasíťování rozvojových ploch a stavebních parcel 13. Zvýšení atraktivity/image regionu jako lokality pro vhodné a klidné bydlení – „dobrá adresa“ 14. Propojování zdravotní a sociální péče 15. Rozvoj zdravotní a sociální péče v rámci meziobecní spolupráce 16. Rozvoj terénních zdravotních a sociálních služeb 17. Výstavba, rekonstrukce infrastruktury pro terénní, ambulantní a nízkokapacitní pobytové formy sociálních a zdravotních služeb 18. Rozvoj sociálního bydlení 19. Aktualizace a tvorba komunitního plánování sociálních služeb 20. Výstavba, rekonstrukce a vybavení odborných učeben, laboratoří apod. v ZŠ, SOŠ a SOU 21. Výstavba, rekonstrukce budov občanské vybavenosti a infrastruktury pro sport a volný čas 22. Veřejné knihovny jako kulturní a společenská centra 23. Výstavba zařízení na zpracování BRKO 24. Změna vytápění na ekologičtější formy 25. Zesílení pozic ochrany přírody a krajiny v důsledku implementace práva Evropských Společenství do legislativy ČR 26. Revitalizace říční krajiny 27. Podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství, především péče o krajinu jako petosféru 28. Odstranění starých ekologických zátěží 29. Zkvalitnění vybavení zázemí pro sportovní, kulturní a volnočasové aktivity 30. Zapojení mládeže do života v obci 31. Vytvoření podmínek pro komunitní setkávání 32. Rozvinutí intenzivnější činnosti farních spolků 33. Vytváření pracovních míst s vyšším podílem kvalifikované práce 34. Zavedení tradičních učebních řemeslných oborů 35. Využití brownfields pro rozvoj podnikání 36. Diverzifikace činností zemědělských subjektů 37. Rozvoj služeb regionálního charakteru 38. Využívání odborných a vědeckých kapacit odborných škol pro výzkumné a rozvojové programy 39. Zavedení inovativních technologií v podnikání 40. Podpora drobných podnikatelů a mikropodniků 	<ol style="list-style-type: none"> komunikací 13. Nedokončené pozemkové úpravy a územní plány 14. Nezájem vlastníků bytových domů o rekonstrukce a modernizace 15. Klesající zájem o bydlení ve stávajících bytových domech na venkově 16. Zaostávání dopravní a technické infrastruktury 17. Nedostatečná kapacita a nabídka zdravotní péče a sociálních služeb v důsledku demografického stárnutí obyvatelstva 18. Snižování kvality zdravotní a sociální péče 19. Neochota uživatelů sociálních a zdravotních služeb platit za poskytované služby 20. Zánik některých obecních škol 21. Lhostejný postoj obcí k rodinné politice 22. Stoupající znečištění ovzduší benzo (a)pyrenem (ze spalování tuhých paliv) 23. Vodní eroze půdy 24. Snižování druhové rozmanitosti v krajině, ohrožení výskytu vzácných a ohrožených druhů na území 25. Narušení lesních ekosystémů v důsledku kalamitního výskytu škůdců (kůrovec apod.) 26. Vyčerpání kapacity skládek TKO 27. Důsledky klimatických změn (nerovnoměrnost srážek, povodně, nedostatek vody, sucha apod.) 28. Zánik lidových tradic 29. Malá podpora neziskového sektoru ze strany obcí 30. Nezájem obyvatelstva o registrovanou spolkovou činnost 31. Neochota pracovat a dojíždět do zaměstnání 32. Nekvalitní dopravní infrastruktura 33. Odchod kvalifikované pracovní síly mimo území 34. Jednosměrně zaměřené osevňovací postupy na pěstování energetických plodin 35. Ohrožení zemědělské půdy vodní erozí 36. Rozvoj stavební činnosti na úkor zemědělské půdy 37. Nedořešené vlastnické vztahy, zejména církevní restituční 38. Nezájem místních lidí o podporu služeb v cestovním ruchu a o cestovní ruch jako takový 39. Špatný technický stav některých historických a kulturních objektů 40. Nekoncepční rozvoj cestovního ruchu ze strany představitelů města a obcí 41. Podceněný významu informačních center a moderních informačních technologií pro rozvoj cestovního ruchu jako celku
--	---

<ol style="list-style-type: none">41. Výstavba, rekonstrukce, rozšíření a vybavení sociálních podniků42. Diverzifikace činností zemědělských subjektů43. Agroenvironmentální opatření s protierozními účinky (zatravňování, zalesňování)44. Zvýšení rekreační funkce lesa a podpora dalších mimoprodukčních funkcí lesa45. Přirozená obnova lesa (zařazování dřevin přirozené druhové skladby)46. Realizace pozemkových úprav, zvýšení ekologické stability a retenční schopnosti půd47. Posilování dopravní obslužnosti regionu a efektivních dopravních vazeb s ostatními regiony48. Rozvoj turistické infrastruktury49. Společná propagace regionu50. Profesionalizace činností informačních center – odborní pracovníci, odborné služby51. Rozvíjení venkovské turistiky, pro kterou lze využít venkovský charakter území52. Využití regionální značky pro propagaci území53. Marketingové využití významných osobností a rodáků54. Rozvoj příhraniční spolupráce – přejímání zkušeností55. Tvorba turistických balíčků	<ol style="list-style-type: none">42. Odliv turistů při nedostatečné turistické nabídce a nekvalitních službách do sousedních regionů
---	---

8. Souhrné analytické závěry - vyhodnocení rozvojového potenciálu území

Na základě specifikace zásadních závěrů dílčích analytických kapitol (díleč SWOT analýzy) byly formulovány klíčové výroky celkové SWOT analýzy, která shrnuje všechny relevantní rozvojové oblasti na území MAS Český les. Tyto výroky byly členy zpracovatelského expertně hodnoceny z hlediska jejich důležitosti pro komplexní rozvoj regionu. Výstupem je celkové zobecněné hodnocení území MAS Český les z hlediska klíčových rozvojových parametrů a funkcí. Toto hodnocení je zároveň vstupem pro formulaci návrhové části SCLLD a je logickým převodovým můstkem mezi analytickou a návrhovou částí Strategie.

Silné Stránky

Území MAS Český les je z hlediska silných stránek charakterizováno zejména funkcí obytnou a rekreační. Velmi silný důraz je kladen na pozitivní atributy obytné funkce, tj. životní prostředí, bezpečnost a základní sociální vybavenost. Kladné vnímání obytné funkce přispívá k jejímu rozvoji a tedy k celkové stabilizaci a zkvalitňování struktury obyvatelstva v území, včetně udržování kulturně-historických tradic. Druhou pozitivně vnímanou funkcí území s ohledem na hodnocení silných stránek regionu je funkce rekreační, resp. cestovního ruchu. Kladně je hodnocena zejména existence nabídky atraktivit cestovního ruchu a dostupnost území prostřednictvím turistických a cykloturistických tras. Silnou stránkou území MAS je též výhodná geopolitická poloha a dopravní napojení důležité pro socioekonomický rozvoj území jak v rámci ČR, tak ve vazbě na Bavorsko. V ekonomické oblasti je dominantní silnou stránkou stále udržovaná zemědělská tradice regionu.

Slabé stránky

Z hodnocených výroků SWOT analýzy je vnímána slabá stránka území především v oblasti nekvalitní technické a dopravní infrastruktury (zejména podprůměrná plynofikace, stav kanalizačních sítí, nízký podíl OZE) a dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v malých obcích. Dále je za slabou stránku území označena oblast občanské vybavenosti, a to zejména technický stav infrastruktury pro sport a volnočasové aktivity. Významným problémem je též kvalita služeb v cestovním ruchu (základní, doplňkové, marketingové a organizační). Přetrvávající slabou stránkou je též oblast vzdělávání v širším pojetí, tj. obecně nižší úroveň vzdělanosti obyvatelstva a problematická oborová struktura vzdělání obyvatel ve vazbě na požadavky trhu práce, a to i v souvislosti s nekompatibilní nabídkou vzdělávacích oborů SŠ a SOU. Velikost území, nízká hustota zalidnění, roztroušená sídelní struktura a historická zátěž území způsobuje značné územní disparity, zejména v sociální oblasti a v dostupnosti služeb občanské vybavenosti.

Příležitosti

Hodnocení rozvojových příležitostí potvrzuje pozitivně vnímaný rozvojový trend území, které se soustředí zejména na: (i) bydlení, (ii) silniční a železniční infrastruktury a (iii) cestovního ruchu. Z hlediska bydlení jde zejména o rozvoj infrastruktury občanské vybavenosti (sociální služby, vzdělávací infrastruktura, zázemí pro sport a volnočasové aktivity), doplnění nabídky a rozvoj kvality sociálních a zdravotních služeb. V oblasti silniční a železniční infrastruktury jde o rekonstrukce hlavních silničních tahů a realizace klíčového železničního koridoru do SRN. V oblasti cestovního ruchu je vnímána rozvojová příležitost ve využití podmínek (potenciálu) cestovního ruchu a v zajištění kvalitního destinačního managementu. V oblasti ekonomického rozvoje je příležitostí diverzifikace ekonomické základny, podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství, podpora MSP a mikropodniků a revitalizace brownfields. Významnou příležitostí s vazbou na ekonomickou oblast je též zajištění souladu vzdělávací nabídky s aktuálními požadavky trhu práce.

Hrozby

Hodnocení dílčích hrozeb lze interpretovat jako velmi silně vnímané riziko ztráty funkčního zakotvení regionu a jeho izolaci v širším zázemí. Největší hrozby jsou z tohoto pohledu v oblasti hospodářské s úzkou vazbou na funkci obytnou, resp. na odliv obyvatelstva z regionu. Vnímané hrozby lze popsat a specifikovat v úzkém vzájemně se ovlivňujícím vztahu. Nízká ekonomická úroveň a nestabilita území → nízká koupěschopnost obyvatel → úpadek vybavenosti území → nízká úroveň investic do území → stagnace demografické základny.

9. Zmapování relevantních strategií

9.1. Municipální úroveň

Pouze 13 % obcí z celkového počtu obcí ležících na území MAS Český les má zpracovaný svůj strategický plán obce či plán rozvoje obce. Jedná se o obce Bor, Bukovec, Česká Kubice, Díly, Domažlice, Drahotín, Horšovský Týn, Chodský Újezd, Meclov a Stráž u Tachova. Jednotlivé dokumenty se liší kvalitou zpracování, ale všechny dokumenty obsahují shodná opatření jako technická infrastruktura, dopravní obslužnost a občanská vybavenost obce. Ani jeden z těchto dokumentů není v rozporu s ISÚ a při získávání podkladů byly využívány jen strategie mající přesah mimo působnost své obce (Strategie rozvoje města Domažlice a Horšovský Týn).

9.2. Mikroregionální úroveň

ISÚ MAS Český les vychází také z relevantních strategií zpracovaných na mikroregionální úrovni. Z dobrovolných svazků obcí sídlících na území MAS má zpracovanou strategii pouze Svazek Domažlicko, jehož jednou z hlavních priorit je rozvoj cestovního ruchu v oblasti marketingu, koordinace, infrastruktury a v rozvoji nových forem cestovního ruchu.

V rámci cestovního ruchu je také ISÚ MAS v souladu se strategií Akčního spolku Čerchov, který využívá přeshraniční spolupráci převážně s německými městy na druhé straně Čerchova a jeho cílem je Česko-německé organizační propojení, udržitelný česko-německý cestovní ruch a udržitelný rozvoj přeshraničního prostoru.

V oblasti sociálních služeb vychází ISÚ z Komunitního střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na Domažlicku pro období 2012 – 2015, Komunitního plánování sociálních služeb na Horšovskotýnsku a Holýšovsku a Strategického plánu sociálního začleňování v Poběžovicích na léta 2014 – 2016.

Dále byly využity územně analytické podklady ORP Domažlice, Horšovský Týn a Tachov.

9.3. Krajská úroveň

ISÚ MAS Český les není v rozporu s žádným strategickým dokumentem na krajské úrovni.

Všechny kapitoly analytické části ISÚ jsou v souladu se strategickým dokumentem Program rozvoje Plzeňského kraje. Jedná se zejména o shodné body, a to silniční a železniční rozvojovou osu Plzeň – Domažlice a železniční koridor Donau-Moldau Bahn (dopravní infrastruktura), věková a vzdělanostní struktura (obyvatelstvo) a existenci CHKO Český les, staré ekologické zátěže (životní prostředí).

ISÚ MAS Český les vychází ze Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji na období 2015 – 2018, jehož priority na území MAS Český les je rozvoj služeb sociálního poradenství, služeb sociální péče a služeb sociální prevence.

Tabulka č. 53: Přehled relevantních strategií

Municipální úroveň	Mikroregionální úroveň	Krajská úroveň
Rozvojový plán obce Bukovec	Akční spolek Čerchov – Struktura územního plánování 2014 – Přeshraniční strategický koncept	Program rozvoje Plzeňského kraje
Rozvojový plán obce Drahotín	Komunitní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Domažlicku pro období 2012 – 2015	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji na období 2015 - 2018
Strategický plán rozvoje města Bor	Komunitního plánování sociálních služeb na Horšovskotýnsku a Holýšovsku	
Strategie rozvoje města Domažlice	Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Český les na období 2007 - 2016	
Strategie rozvoje města Horšovský Týn	Strategický plán sociálního začleňování v Poběžovicích na léta 2014 – 2016	
Územní strategie rozvoje České Kubice a jejich částí do roku 2021	Strategie rozvoje Svazku českých měst a obcí v česko-bavorském pohraničním prostoru Domažlicko, období 2010 – 2020	
Strategie rozvoje obce Díly	Územně analytické podklady ORP Domažlice, Horšovský Týn, Tachov	
Územní strategie rozvoje obce Chodský Újezd a jeho částí do roku 2022		
Územní strategie rozvoje obce Meclov a jeho částí do roku 2022		
Územní strategie rozvoje městyse Stráž a jeho částí do roku 2021		

Zdroj: vlastní šetření

9.4. Národní úroveň

Pro tvorbu SCLLD je relevantním dokumentem na národní úrovni Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020. V tomto dokumentu je část území MAS Český les (konkrétně SO ORP Horšovský Týn) zařazena do skupiny komplexně nekonkurenceschopných regionů. Z národní úrovně je pro tyto oblasti deklarovaná podpora zejména v oblastech podpory lidských zdrojů, cestovního ruchu, podnikatelských subjektů a doplnění potřebné infrastruktury. Skupina obcí z území MAS Český les, která spadá do SO ORP Tachov, je naopak v rámci tohoto ORP zařazena do skupiny inovativních, avšak celkově průměrných mikroregionů.

10. Monitoring absorpční kapacity

Rámcová východiska:

Realizováno v souladu s principem „bottom – up“, kdy veškeré náměty vycházejí z potřeb široké veřejnosti. Byli zapojeni nejen členové MAS Český les, ale i všechny obce působící v daném území, podnikatelé, zemědělci, neziskové organizace, zájmové skupiny a občané.

Informovanost byla zajištěna prostřednictvím webových stránek, Facebooku, mailové korespondence, regionálního tisku, zpravodajů měst a obcí, vývěsek a médií.

Podněty a náměty byly získány převážně na základě komunitních projednávání, řízenou diskuzí u kulatých stolů a elektronickou formou. Získané informace jsou podkladem pro vymezení absorpční kapacity oblastí na základě monitoringu rozvojových potřeb a záměrů v území.

Vymezení a kvantifikace absorpční kapacity rozvojových oblastí (dle struktury AČ) MAS Český les

Oblasti s největším předpokladem absorpce:

- vybavenost obcí a služby
- technická infrastruktura
- cestovní ruch
- doprava

Oblasti s průměrným předpokladem absorpce

- zemědělství a lesnictví
- životní prostředí

Oblasti s podprůměrným předpokladem absorpce

- život v obcích
- podnikání, výroba a zaměstnanost
- bydlení

11. Návrhová část SCLLD 2014 – 2020

Mezi východiska pro tvorbu návrhové části patří dosavadní verze analytické části SCLLD MAS Český les a její výstupy v podobě SWOT analýzy, stávající rozvojové dokumenty obcí na území MAS, Komunitní plán sociálních služeb a dílčí priority z prvních komunitních projednávání na začátku roku 2014. Strategie je zpracována v souladu s dostupnou verzí příslušné metodiky.

MISE

Komunitně vedená strategie rozvoje Místní akční skupiny Český les je zpracována jako ucelený rozvojový dokument, který spojuje nejen jednotlivé subjekty zapojené do MAS, ale především jsou na jejím základě propojeny jejich záměry, projekty a v neposlední řadě také zdroje, a to jak finanční a materiální, tak i lidské.

Zajistit kvalitní úroveň života obyvatel a ekonomický rozvoj území, posílit prestiž venkovského prostoru a venkovských tradic a zatraktivnit region Český les pro obyvatele a návštěvníky.

V rámci naplňování MISE, resp. celé strategie budou uplatňovány především následující **principy**:

- princip rovného přístupu k informacím pro všechny subjekty v území MAS (veřejná správa, podnikatelé, neziskové organizace, veřejnost);
- princip občanské společnosti (aktivní zapojení obyvatel území do rozvoje MAS);
- princip partnerství a spolupráce členů MAS;
- princip integrace (územní, tematická);
- princip koncentrace
- princip udržitelného rozvoje (soulad přírodních, kulturních a historických hodnot za současného naplnění sociálních potřeb a dlouhodobé ekonomické prosperity území).

VIZE do roku 2020

MAS Český les

- region s udržovanou krajinou a čistým životním prostředím
- region se stabilizovanou demografickou strukturou obyvatel a vytvořeným zázemím pro klidný a rozmanitý rodinný život,
- region s atraktivní turistickou nabídkou a kvalitní vybaveností službami pro rozvoj cestovního ruchu

11.1. Strategické a specifické cíle:

Strategický cíl A. Stabilizace obyvatelstva v území, zkvalitnění demografické struktury

Specifický cíl A.1: Zajištěná odpovídající kapacita a kvalita zařízení občanské vybavenosti a služeb

Specifický cíl A.2: Vytvořené podmínky pro rozvoj bydlení

Specifický cíl A.3: Podpora realizace volnočasových aktivit

Specifický cíl A.4: Zajištěná bezpečnost obyvatel a majetku

Strategický cíl B. Podpora a tvorba podnikatelských příležitostí

Specifický cíl B.1: Rozvoj podnikatelské infrastruktury

Specifický cíl B.2: Rozvoj služeb pro podnikatele

Specifický cíl B.3: Diverzifikovaná ekonomická aktivita

Strategický cíl C: Rozvinutá infrastruktura

Specifický cíl C.1: Kvalitní dopravní infrastruktura a dostatečná dopravní obslužnost území

Specifický cíl C.2: Dobudovaná technická infrastruktura

Specifický cíl C.3: Rozvinuté informační a komunikační technologie

Strategický cíl D: Rozvinutý cestovní ruch

Specifický cíl D.1: Dostatečná kvalita základních a doplňkových služeb pro cestovní ruch

Specifický cíl D.2: Široká nabídka atraktivit a produktů CR

Specifický cíl D.3: Koncepčně vedený cestovní ruch

Strategický cíl E: Kvalitní životní prostředí

Specifický cíl E.1: Čisté životní prostředí, udržovaná krajina a veřejná zeleň

Specifický cíl E.2: Efektivní odpadové hospodářství

Specifický cíl E.3: Zvýšení energetických úspor

11.2. Indikátory SCLLD

Strategický cíl A. Stabilizace obyvatelstva v území, zkvalitnění demografické struktury

Specifický cíl A.1: Zajištěná odpovídající kapacita a kvalita zařízení občanské vybavenosti a služeb

Indikátory:

- Počet podpořených projektů zaměřených na podporu sociálních služeb (počet) ↑
- Plocha nově vybudovaných objektů pro zájmové a volnočasové aktivity (m²) ↑
- Počet podpořených projektů na podporu zdravotnictví (počet) ↑
- Počet podpořených projektů zaměřených na podporu vzdělávání (počet) ↑
- Plocha nově založené nebo rekonstruované veřejné zeleně (ha) ↑
- Plocha nově založené nebo rekonstruované veřejné zeleně (ha) ↑

Specifický cíl A.2: Vytvořené podmínky pro rozvoj bydlení

Indikátory:

- Počet projektů zlepšující stav bytových domů (počet) ↑

Specifický cíl A.3: Podpora realizace volnočasových aktivit

Indikátory:

- Počet podpořených kulturních akcí (počet) ↑
- Počet podpořených projektů zaměřených na podporu kultury a volnočasových aktivit (počet) ↑

Specifický cíl A.4: Zajištěná bezpečnost obyvatel a majetku

Indikátory:

- Počet zařízení a technologií vedoucí ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví a majetků (počet) ↑
- Změna počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí (%) ↓

Strategický cíl B. Podpora a tvorba podnikatelských příležitostí

Specifický cíl B.1: Rozvoj podnikatelské infrastruktury

Indikátory:

- Počet ploch připravených k podnikání (počet) ↑
- Počet revitalizovaných brownfields (počet) ↑

Specifický cíl B.2: Rozvoj služeb pro podnikatele

Indikátory:

- Počet projektů na podporu MSP (počet) ↑

Specifický cíl B.3: Diverzifikovaná ekonomická aktivita

Indikátory:

- Počet podnikatelů celkem (počet) ↑
- Míra zaměstnanosti v regionu celkem (%) ↑

Strategický cíl C: Rozvinutá infrastruktura

Specifický cíl C.1: Kvalitní dopravní infrastruktura a dostatečná dopravní obslužnost území

Indikátory:

- Délka nových a rekonstruovaných místních komunikací celkem (km) ↑
- Počet vytvořených parkovacích míst (počet) ↑
- Počet obyvatel obsluhovaných zlepšenou veřejnou dopravou (počet) ↑
- Přírůstek počtu osob přepravených veřejnou dopravou celkem (tis. osob) ↑

Specifický cíl C.2: Dobudovaná technická infrastruktura

Indikátory:

- Počet obyvatel nově připojených na vodovod (počet) ↑
- Počet obyvatel nově připojených na kanalizaci (počet) ↑
- Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů (km) ↑

Specifický cíl C.3: Rozvinuté informační a komunikační technologie

Indikátory:

- Domácnosti nově připojené k internetu (počet) ↑
- Vybudovaná místa veřejného přístupu k internetu (počet) ↑

Strategický cíl D: Rozvinutý cestovní ruch

Specifický cíl D.1: Dostatečná kvalita základních a doplňkových služeb pro cestovní ruch

Indikátory:

- Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras (km) ↑
- Délka nově vyznačených cyklotras (km) ↑
- Délka podpořených turistických tras (počet)

- Kapacita ubytovacích zařízení cestovního ruchu – lůžka (počet) ↑
- Počet nových a technicky zhodnocených objektů turistické infrastruktury (počet) ↑

Specifický cíl D.2: Široká nabídka atraktivit a produktů CR

Indikátory:

- Počet vytvořených produktů pro orientaci a směřování návštěvníků (počet) ↑
- Počet vytvořených marketingových produktů pro cestovní ruch (počet) ↑

Specifický cíl D.3: Koncepčně vedený cestovní ruch

Indikátory:

- Počet vytvořených propagačních nebo marketingových produktů pro cestovní ruch (počet) ↑
- Počet propagačních kampaní na produkty v oblasti cestovního ruchu (počet) ↑

Strategický cíl E: Kvalitní životní prostředí

Specifický cíl E.1: Čisté životní prostředí, udržovaná krajina a veřejná zeleň

Indikátory:

- Počet realizovaných opatření v souvislosti s omezováním rizika povodní (počet) ↑
- Celková délka revitalizovaného toku (m) ↑
- Celková délka upravovaného úseku koryta (m) ↑

Specifický cíl E.2: Efektivní odpadové hospodářství

Indikátory:

- Podíl recyklovaných odpadů (%) ↑
- Počet rekultivovaných starých skládek (počet) ↑
- Plocha odstraněných starých ekologických zátěží (m²) ↑

Specifický cíl E.3: Zvýšení energetických úspor

Indikátory:

- Počet podpořených projektů zaměřených na snižování energetické náročnosti (počet) ↑

11.3. Rozvojová opatření

11.3.1. Strategický cíl A. Stabilizace obyvatelstva v území, zkvalitnění demografické struktury

Specifický cíl A.1: Zajištěná odpovídající kapacita a kvalita zařízení občanské vybavenosti a služeb

Opatření:

A.1.1: Optimalizace sítě a vybavenost školských zařízení

- předškolní vzdělávání
- základní školství
- odborné vzdělávání (SŠ, VŠ)
- mimoškolní vzdělávání, celoživotní vzdělávání
- soulad vzdělávací nabídky s potřebami trhu práce

A.1.2: Rozvoj a dostupnost sociálních služeb

- terénní služby
- odlehčovací služby, denní stacionáře (týdenní stacionáře)
- sociální pomoc
- sociální poradenství
- sociální bydlení

A.1.3: Rozvoj a dostupnost zdravotnických služeb

A.1.4: Rozvoj zázemí pro volnočasové aktivity

- kvalita a vybavenost zařízení

A.1.5: Sladování rodinných, pracovních a výchovně-vzdělávacích potřeb obyvatel

Specifický cíl A.2: Vytvořené podmínky pro rozvoj bydlení

Opatření:

A.2.1: Nabídka pozemků určených pro rodinné bydlení

- infrastrukturní příprava (technická, dopravní)
- řešení majetkoprávních vztahů (pozemkové úpravy)

A.2.2: Nabídka bydlení v bytových domech

Specifický cíl A.3: Podpora realizace volnočasových aktivit

Opatření:

A.3.1: Podpora sportovních, kulturních a společenských akcí

- Podpora volnočasových aktivit a akcí pořádaných na zájmovém území
- Revitalizace a realizace tradic a tradičních akcí

A.3.2: Podpora spolkové činnosti

Specifický cíl A.4: Zajištěna bezpečnost obyvatel a majetku

Opatření:

A.4.2: Zajištění bezpečnosti osob a majetku

A.4.2: Prevence kriminality

11.3.2. Strategický cíl B. Podpora a tvorba podnikatelských příležitostí

Specifický cíl B.1: Rozvoj podnikatelské infrastruktury

Opatření:

B.1.1: Příprava ploch pro podnikání

- infrastrukturní příprava (technická, dopravní)
- řešení majetkoprávních vztahů (pozemkové úpravy)

B.1.2: Revitalizace brownfields

Specifický cíl B.2: Rozvoj služeb pro podnikatele

B.2.1: Rozvoj podnikatelského prostředí

- komunikace
- spolupráce veřejného a soukromého sektoru
- součinnost místních aktérů

B.2.2: Podpora zakládání a rozvoje mikropodniků

- poradenství, vzdělávání, komunikace, marketing

Specifický cíl B.3: Diverzifikovaná ekonomická aktivita

Opatření:

B.3.1: Diverzifikace činností zemědělských subjektů

- rozvoj regionálních produktů a jejich prodej
- rozvoj venkovské turistiky ve vazbě na podnikání zemědělských subjektů

B.3.2: Podpora podnikatelských činností využívajících místní ekonomických potenciál

- struktura pracovní síly

- přírodní potenciál (lesnictví, zemědělství)
- tradice, kultura, historie (cestovní ruch)

11.3.3. Strategický cíl C: Rozvinutá infrastruktura

Specifický cíl C.1: Kvalitní dopravní infrastruktura a dostatečná dopravní obslužnost území

Opatření:

C.1.1: Zlepšení stavu silničních komunikací a jejich údržba

- povrchy
- dopravní značení
- informační a navigační systémy

C.1.2: Zajištění dostatečné dopravní obslužnosti území

- vazba na CR
- podpora obslužnosti v mimopracovní dny
- podpora rozvoje železniční dopravy

C.1.3: Zajištění dopravní bezpečnosti

Specifický cíl C.2: Dobudovaná technická infrastruktura

Opatření:

C.2.1: Efektivní zajištění ekologické likvidace odpadních vod

- domovní čistírny odpadních vod
- sdílené čistírny

Specifický cíl C.3: Rozvinuté informační a komunikační technologie

Opatření:

C.3.1: Podpora zavedení internetu na dosud nepokrytá místa v obcích

C.3.2: Vytvoření informačních systémů obcí

11.3.4. Strategický cíl D: Rozvinutý cestovní ruch

Specifický cíl D.1: Dostatečná kvalita základních a doplňkových služeb pro cestovní ruch

Opatření:

D.1.1: Podpora rozvoje základních služeb (ubytování, stravování)

D.1.2: Podpora rozvoje doplňkových služeb cestovního ruchu

Specifický cíl D.2: Široká nabídka atraktivit a produktů CR

Opatření:

D.2.1: Identifikace a realizace nových příležitostí pro rozvoj CR

- Zpřístupnění historických památek, jejich udržování, opravy

D.2.3: Podpora tvorby společných produktů cestovního ruchu

- Podpora tvorby komplexních produktů cestovního ruchu

Specifický cíl D.3: Konceptně vedený cestovní ruch

D.3.1: Řízení, organizace a spolupráce v cestovním ruchu

D.3.2: Marketing v cestovním ruchu

11.3.5. Strategický cíl E: Kvalitní životní prostředí

Specifický cíl E.1: Čisté životní prostředí, udržovaná krajina a veřejná zeleň

Opatření:

E.1.1: Ochrana životního prostředí

E.1.2: Ochrana a údržba veřejné zeleně

E.1.3: Péče o krajinu

- pozemkové úpravy
- retence vody v krajině
- prostupnost území
- revitalizace vodních toků a říční krajiny
- posílení biodiverzity

Specifický cíl E.2: Efektivní odpadové hospodářství

Opatření:

E.2.1: Zajištění likvidace odpadů a zabezpečení možnosti třídění a využívání odpadů

E.2.2: Řešení ekologických zátěží

Specifický cíl E.3: Zvýšení energetických úspor

Opatření:

E.3.1: Snižování energetické náročnosti

E.3.2: Zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie

12. Integrované a inovativní prvky v SCLLD

Zpracovaná SCLLD MAS Český les je komplexně pojatá jako integrovaná. Metodicky to tedy znamená, že většina opatření návrhové části směřuje do oblastí s přidanou hodnotou pro celé území MAS nebo pro definované specifické oblasti MAS nebo pro vymezené cílové skupiny obyvatel, návštěvníků, podnikatelů, organizací. Integrovanost je tedy definována funkčně (obsahově) nebo územně. Významným prvkem pro zajištění integrovaného přístupu je rozvinutá spolupráce všech klíčových aktérů územního rozvoje – tento kooperativní komunitní přístup vstupuje zejména do oblastí cestovního ruchu, rozvoje dopravní infrastruktury a obslužnosti a budování systému smart administration. Za zásadní lze v oblasti integrovaného přístupu považovat tzv. sdílení občanské vybavenosti, jako např. kulturních zařízení, sportovních areálů, školských zařízení, zařízení sociálních služeb. Tento prvek lze též považovat za značně inovativní v aktuálních podmínkách rozvoje území nepříliš aplikovaný.

Inovativním prvkem je též kooperativní přístup a jednotná organizace aktivit v regionu a jejich propagace, a to nejen v oblasti cestovního ruchu. V oblasti rozvoje turistiky je žádoucí koordinovat přípravu produktů cestovního ruchu napříč územím a zajistit společný marketing a propagaci a klíčovou organizaci v území (rezervační systémy, přímé oslovování konkrétních cílových skupin, koordinovaná nabídka cestovním kancelářím a jiným organizacím zajišťující příjezdový cestovní ruch).

Inovativním prvkem SCLLD je též rozdělení řešeného území do tří specifických oblastí. Toto rozdělení umožňuje efektivní řešení specifických problémů a potřeb daného území bez zatížení území ostatních.

Celá řada opatření návrhové části SCLLD také směřuje do oblasti rozvoje efektivní veřejné správy a budování systému smart administration společným postupem na celém území MAS, což vede k posilování důležitého partnerství veřejného a soukromého sektoru a k posilování funkcí občanské společnosti.

Z hlediska tvorby SCLLD byla použita pro hodnocení důležitosti analytických výroků a pro prioritizaci opatření návrhové části inovativní bodovací metoda, která umožnila stanovení priorit SCLLD a zajistila logickou provázanost analytické a návrhové části SCLLD.

10. Literatura a zdroje

BALATKA, B., KALVODA, J. (2006): Geomorfologické členění reliéfu Čech. Praha: Kartografie Praha, 2006. 79 s.

Birklen, P., Kůsová, P. (2012): Územní systém ekologické stability v politikách a strategiích [online]. Dostupné na <<http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zvlastni-cislo/uzemni-system-ekologicke-stability-v-politikach-a-strategiich.html>> [4. 5. 2014]

Brownfields [online]. Dostupné na <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/plzensky-kraj/regionalni-informace/brownfields/>> [27. 6. 2014]

CULEK, M. (2005): Biogeografické členění České republiky II. díl. AOPK ČR, Praha. 800 s.

Cyklotrasy a turistické trasy [online]. Dostupné na <http://mapy.kr-plzensky.cz/gis/turistika_trasy/> [3. 4. 2014]

Daří se omezovat lokální topeniště s negativním vlivem na kvalitu ovzduší a zdraví obyvatel? [online]. Dostupné na <<http://issar.cenia.cz/issar/page.php?id=1566>> [19. 10. 2013]

Evropsky významná lokalita [online]. Dostupné na <<http://www.nature.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=1805>> [1. 2. 2014]

Historie znečištění a ochrany čistoty ovzduší [online]. Dostupné na <<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/ruzne/vystava/CISTOTA/1.pdf>> [15. 9. 2013]

Hydrogeologická rajonizace [online]. Dostupné na <http://mapy.geology.cz/hydro_rajony/> [2. 10. 2013]

CHKO Český les [online]. Dostupné na <http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=index&site=CHKO_cesky_les_cz> [15. 5. 2014]

CHKO Český les – fauna [online]. Dostupné na <http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=Fauna&site=CHKO_cesky_les_cz> [15. 5. 2014]

Intenzita silniční dopravy v roce 2010 [online]. Dostupné na <<http://scitani2010.rsd.cz/pages/results/list/default.aspx?l=Plze%C5%88sk%C3%BD%20kraj>> [25. 1. 2014]

Jakost vody – vyhodnocení indikátorů [online]. Dostupné na <<http://issar.cenia.cz/issar/page.php?id=1579>> [6. 8. 2014]

Jakost povrchových vod c profilech sledování [online]. Dostupné na <http://heis.vuv.cz/data/webmap/isapi.dll?map=mp_p_vjpov> [6. 8. 2014]

Kvalita povrchových vod v České republice a její vývoj [online]. Dostupné na <[http://www.cenia.cz/web/www/cenia-akt-tema.nsf/\\$pid/MZPMSFT33PSN](http://www.cenia.cz/web/www/cenia-akt-tema.nsf/$pid/MZPMSFT33PSN)> [25. 2. 2014]

- Městská památková rezervace Domažlice [online]. Dostupné na <<http://mu.domazlice.info/pamatkova-pece/mpr/mestska-pamatkova-rezervace-domazlice.html>> [12. 4. 2014]
- Městská památková rezervace Horšovský Týn [online]. Dostupné na <<http://www.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=76955>> [12. 4. 2014]
- Městská památková zóna Bor u Tachova [online]. Dostupné na <<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/relics.asp?lngZone=10730>> [12. 4. 2014]
- Městská památková zóna Poběžovice [online]. Dostupné na <<http://mu.domazlice.info/pamatkova-pece/pamatkove-zony/mestska-pamatkova-zona-pobezovice.html>> [12. 4. 2014]
- MÍCHAL, I. a kol. (1985): Ekologický generel ČSR, Terplan Praha a GgÚ ČSAV Brno, 1985
- Monitoring hospodaření obcí [online]. Dostupné na <<http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/index.pl>> [12. 8. 2014]
- Mikyška, R. a kol.(1968): Geobotanická mapa ČSSR. 1. České země. In: Vegetace ČSSR, Ser. A, Vol. 2. - Praha: Academia; s. 1-204
- Monitoring aktuální situace v sociálně vyloučených lokalitách Plzeňského kraje [online]. Dostupné na <<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/monitoring-aktualni-situace-v-socialne-vyloucenych-lokalitach-plzenskeho-kraje>> [5. 8. 2014]
- Nabídka mapových a datových produktů – Hydrologické charakteristiky [online]. Dostupné na <http://www.vumop.cz/sites/File/Katalog_Map/20130529_katalogMap_Hydrologicke_charakteristiky.pdf> [16. 2. 2014]
- Národní databáze brownfieldů [online]. Dostupné na <<http://www.brownfieldy.cz/seznam-brownfieldu/>> [27. 6. 2014]
- Národní přírodní rezervace [online]. Dostupné na <http://www.mzp.cz/cz/narodni_prirodni_rezervace> [1. 2. 2014]
- Národní přírodní rezervace Čerchovské hvozdy [online]. Dostupné na <http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=index&site=NPR_cerchovske_hvozdy_cz> [1. 2. 2014]
- Ochrana půdy [online]. Dostupné na <<http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ochrana-pudy/>> [16. 2. 2014]
- Památkově chráněná území - památkové rezervace, památkové zóny, ochranná pásma [online]. Dostupné na <<http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/pamatkovy-fond/pamatkove-chranena-uzemi/>> [11. 5. 2014]

Památné stromy [online]. Dostupné na <<http://www.ochranaprirody.cz/obecna-ochrana-prirody-a-krajiny/pamatne-stromy/>> [1. 2. 2014]

Plán péče CHKO Český les [online]. Dostupné na <<http://ceskyles.ochranaprirody.cz/cinnost-pracoviste/plan-pece/>> [14. 5. 2014]

Plán oblasti povodí Berounky [online]. Dostupné na <<http://www.pvl.cz/portal/hydroprojekt/BE/index.html>> [15. 6. 2014]

Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+ [online]. Dostupné na <<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/program-rozvoje-plzenskeho-kraje-2014-schvalen>> [20. 6. 2014]

Prohlížečka záplavových území [online]. Dostupné na <<http://www.dibavod.cz/70/prohlizecka-zaplavovych-uzemi.html>> [15. 6. 2014]

Protierozní opatření [online]. Dostupné na <<http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ochrana-pudy/eroze-pudy/protierozni-opatreni/>> [25. 5. 2014]

Přehled kategorie lesů v jižní části území MAS Český les dle vlastníků. Osobní sdělení Ing. Jana Bendy. Domažlické Městské lesy spol. s. r. o. [18. 7. 2014]

Přírodní památky [online]. Dostupné na <http://www.mzp.cz/cz/prirodni_pamatky> [1. 2. 2014]

Přírodní park [online]. Dostupné na <http://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99%C3%ADrodn%C3%AD_park> [1. 2. 2014]

Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 [online]. Dostupné na <http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=20&expand=1&> [2. 10. 2013]

Sčítání lidu, domů a bytů 2011 k 26. 3. 2011 [CD-ROM]. Český statistický úřad, 2013. ISBN: 978-80-250-2357-0

Studie starých ekologických zátěží [online]. Dostupné na <http://mapy.kr-plzensky.cz/arcims/ekologicke_zateze/viewer.htm> [3. 1. 2014]

Stav povrchu silnic II. a III. třídy v Plzeňském kraji [online]. Dostupné na <http://mapy.kr-plzensky.cz/gis/silnice_stav_povrchu/> [3. 4. 2014]

Surovinový informační systém [online]. Dostupné na <<http://mapy.geology.cz/GISViewer/?mapProjectId=5>> [22. 3. 2014]

Quitt, E (1971): Klimatické oblasti Československa. Academia, Studia Geographica 16, GÚ ČSAV, Brno, 73 s.

Ústřední seznam ochrany přírody [online]. Dostupné na <<http://drusop.nature.cz>> [3. 11. 2013]

Veřejná databáze Českého statistického úřadu [online]. Dostupné na <<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>> [1. 2. 2013]

- Vesnice roku [online]. Dostupné z <<http://www.vesniceroku.cz/>> [29. 4. 2014]
- Vesnická památková zóna Kanice [online]. Dostupné na <<http://mu.domazlice.info/pamatkova-pece/pamatkove-zony/vesnicka-pamatkova-zona-kanice.html>> [12. 4. 2014]
- Vesnická památková zóna Klenčí pod Čerchovem [online]. Dostupné na <<http://mu.domazlice.info/pamatkova-pece/pamatkove-zony/vesnicka-pamatkova-zona-klenci-pod-cerchovem.html>> [12. 4. 2014]
- Vesnická památková zóna Prostiboř [online]. Dostupné na <http://www.mistopisy.cz/prostibor_9102.html> [12. 4. 2014]
- Vesnická památková zóna Stráž [online]. Dostupné na <<http://mu.domazlice.info/pamatkova-pece/pamatkove-zony/vesnicka-pamatkova-zona-straz.html>> [12. 4. 2014]
- Vesnická památková zóna Trhanov [online]. Dostupné na <<http://mu.domazlice.info/pamatkova-pece/pamatkove-zony/vesnicka-pamatkova-zona-trhanov.html>> [12. 4. 2014]
- Vesnická památková zóna Chodský Újezd [online]. Dostupné na <<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/relics.asp?lngZone=10774>> [12. 4. 2014]
- Vesnická památková zóna Horní Jadruž [online]. Dostupné na <<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/relics.asp?lngZone=10774>> [12. 4. 2014]
- Vesnická památková zóna Zadní Chodov [online]. Dostupné na <<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/relics.asp?lngZone=10777>> [12. 4. 2014]
- Větrná eroze [online]. Dostupné na <<http://www.sowac-gis.cz/index.php?projekt=vetrna>> [8. 5. 2014]
- Vodní eroze [online]. Dostupné na <<http://geoportal.vumop.cz/index.php?projekt=vodni&s=popis>> [8. 5. 2014]
- Volby: Volební statistika [online]. Dostupné z <http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=286&> [27. 3. 2014]
- Vopravil, J. a kol. (2010): Vliv činnosti člověka na krajinu českého venkova s důrazem na vodní režim a zadržování vody v krajině [online]. Dostupné na <http://eagri.cz/public/web/file/176029/Text_studie_TPS.pdf> [8. 5. 2014]
- Významné krajinné prvky [online]. Dostupné na <<http://www.ochranaprirody.cz/obecna-ochrana-prirody-a-krajiny/vyznamne-krajinne-prvky/>> [1. 2. 2014]
- Waldhauserová, P. (2008): Když ozón škodí. Vesmír 87, s. 840 – 842

Tisková zpráva k návrhu železničního jízdního řádu 2013/14 [online]. Dostupné na <<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/tiskova-zprava-k-navrhu-zeleznicniho-jizdniho-radu-201314>> [13. 8. 2014]

Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2012 [online]. Dostupné na <<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/groc/gr12cz/obsah.html>> [15. 9. 2013]

Zdroje pitné vody [online]. Dostupné na <<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/zdroje-pitne-vody.html>> [9. 1. 2014]

Zdroje znečištění [online]. Dostupné na <http://mapy.kr-plzensky.cz/arcims/zdroje_znecisteni/viewer.htm> [15. 9. 2013]

Změna klimatu ČR [online]. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/klimazmena/files/cc_chap10.pdf> [8. 5. 2014]

Zpráva o kvalitě pitné vody v ČR za rok 2012 [online]. Dostupné na <http://www.szu.cz/uploads/documents/chzp/voda/pdf/monit/voda_12.pdf> [17. 3. 2014]

11. Přílohy

Tabulka č. 1: Nerostné suroviny na území MAS Český les v roce 2014

Dobývací prostory těžené									
ID	Název	Surovina	Nerost	Využití	Organizace	IČ	Kniha	Folio	
70929	Trnčí	Stavební kámen	metamorfovaný spilit	těžené	BÖGL a KRÝSL, k.s., Praha	26374919	7	929	
60339	Luženičky	Živcové suroviny	žulový pegmatit	těžené	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	6	339	
60317	Ždánov	Živcové suroviny	živcová surovina	těžené	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	6	317	
60372	Lužnice	Cihlářská surovina	cihlářská surovina	těžené	TONDACH Česká republika s.r.o., Hranice	25828584	6	372	
60240	Mračnice	Živcové suroviny	živcová surovina	těžené	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	6	240	
70292	Svržno	Stavební kámen	stavební kámen	těžené	COLAS CZ, a.s., Praha	26177005	7	292	
Dobývací prostory netěžené									
ID	Název	Surovina	Nerost	Využití	Organizace	IČ	Kniha	Folio	
70923	Smržovice	Stavební kámen	stavební kámen	se zastavenou těžbou	EUROVIA Kamenolomy, a.s., Liberec	27096670	7	923	
10029	Zadní Chodov	Radioaktivní suroviny	radioaktivní suroviny	s ukončenou těžbou	DIAMO s.p., Stráž pod Ralskem	2739	1	29	
Chráněná ložisková území									
ID	Název	Surovina	Organizace	IČ					
26750000	Luženičky - severovýchod	Živcové suroviny	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929					
26610000	Mutěnin	Živcové suroviny	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929					
9150000	Meclov III.	Živcové suroviny	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929					
19930000	Zíchov	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	Česká geologická služba	25798					
21540000	Luženičky	Živcové suroviny	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929					
21320000	Lužnice	Cihlářská surovina	TONDACH Česká republika s.r.o., Hranice	25828584					
16200000	Meclov	Živcové suroviny	Česká geologická služba	25798					
16630000	Černá Hora u Bělé nad Radbuzou	Stavební kámen	Českomoravský štěrk, a.s., Mokrá	25502247					
16210000	Meclov I.	Živcové suroviny	Česká geologická služba	25798					
26190000	Bozdíš	Živcové suroviny	Česká geologická služba	25798					
23690000	Starý Kramolín	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	Česká geologická služba	25798					
23870000	Blížejev I.	Cihlářská surovina	Česká geologická služba	25798					
26440000	Ohnišovice	Živcové suroviny	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929					
Ložiska nevyhrazených nerostů									
ID	Název	Surovina	Nerost	Číslo SurIS	Subregistr	Těžba	Organizace	IČ	Signatura
9184500	Bělá nad Radbuz	Štěrkopísky	eluvium, písek	918450000	D	dřívější povrchová	Město Bělá nad Radbuzou		GF P040745

	ou								
5229600	Valtířov u Nového Kramolína	Štěrkopísky	eluvium, písek	522960000	D	dřívější povrchová	Jiří Řezáček, Postřekov		GF P040745
5237800	Újezd Svatého Kříže	Štěrkopísky	písek	523780000	D	dřívější povrchová	Město Belá nad Radbuzou		
5169300	Skviřín-Bor u Tachova	Štěrkopísky	písek	516930000	D	současná povrchová	Písky - Skviřín, s.r.o., Tachov	25219324	GF P022941
5175600	Krchleby	Technické zeminy, Štěrkopísky	eluvium, písek	517560000	D	občasná povrchová	RENOVUM - stavební činnost s.r.o., Staňkov	26400812	GF P040745 - GF P045316 - GF P096918 - GF P097052
3025300	Holýšov - Střelice	Stavební kámen	břidlice, drobová břidlice, fylit	302530000	D	dřívější povrchová	Neuvedena		GF FZ002343
ID	Název	Surovina	Nerost	Číslo SurIS	Subregistr	Těžba	Organizace	IČ	Signatura

Ložiska výhradní

ID	Název	Surovina	Nerost	Číslo SurIS	Subregistr	Těžba	Organizace	IČ	Signatura
3024600	Lísková-Černá Řeka	Stavební kámen	rula	302460000	B	dřívější povrchová	Česká geologická služba	25798	GF FZ004914 - GF P019433
3236900	Starý Kramolín	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	diorit	323690000	B	dřívější povrchová	Česká geologická služba	25798	GF FZ006341
3266100	Mutěňín	Živcové suroviny	žula, žulový pegmatit	326610002	B	dosud netěženo	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	GF FZ007059
3266100	Mutěňín	Živcové suroviny	žula, žulový pegmatit	326610001	B	dosud netěženo	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	GF FZ007059
3024500	Svržno	Stavební kámen	amfibolit	302450002	B	současná povrchová	COLAS CZ, a.s., Praha	26177005	GF FZ004605 - GF P019433 - GF P070458
3024500	Svržno	Stavební kámen	amfibolit	302450001	B	současná povrchová	COLAS CZ, a.s., Praha	26177005	GF FZ004605 - GF P019433 - GF P070458
3166300	Černá Hora u Bělé n. Radbuz. z.	Stavební kámen	amfibolit, pararula	316630000	B	dosud netěženo	Českomoravský štěrk, a.s., Mokrý	25502247	GF P050869 - GF P051636
3091700	Ždánov	Technické zeminy,	žulový pegmatit,	309170000	B	současná povrchová	LB MINERALS, s.r.o., Horní	27994929	GF FZ005132 -

		Živcové suroviny	jíllový sediment, živec				Bříza		GF FZ005532 - GF FZ006926 - GF P019157 - GF P096917
3264400	Ohnišovice-Za Kulichem	Živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	326440002	B	dřívější hlubinná i povrchová	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	GF FZ006904
3264400	Ohnišovice-Za Kulichem	Živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	326440001	B	dřívější hlubinná i povrchová	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	GF FZ006904
3162100	Meclov-západ	Živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	316210003	B	dosud netěženo	Česká geologická služba	25798	GF P019157
3162100	Meclov-západ	Živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	316210002	B	dosud netěženo	Česká geologická služba	25798	GF P019157
3162100	Meclov-západ	Živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	316210001	B	dosud netěženo	Česká geologická služba	25798	GF P019157
3213200	Luženice	Cihlářská surovina	sprašová hlína	321320000	B	současná povrchová	TONDACH Česká republika s.r.o., Hranice	25828584	GF FZ005824 - GF P024783 - GF P096921
3162000	Meclov-Letiště	Živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	316200002	B	dosud netěženo	Česká geologická služba	25798	GF P019157
3091500	Meclov 2	Živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	309150000	B	dřívější hlubinná i povrchová	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	GF FZ003726 - GF P019157
3215400	Luženičky	Stavební kámen, Technické zeminy, Živcové suroviny	žulový pegmatit, jíllový sediment, pararula, živec	321540000	B	současná povrchová	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	GF FZ006250 - GF FZ006844 - GF P030440 - GF P096917
3091900	Mračnice	Živcové suroviny	žula, křemenný diorit, živec	309190000	B	současná povrchová	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	GF FZ004611 - GF P047328
3267500	Luženičky-severovýchod	Živcové suroviny	žulový pegmatit	326750000	B	dosud netěženo	LB MINERALS, s.r.o., Horní Bříza	27994929	GF FZ007160
3261900	Bozdíš	Živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	326190000	B	dosud netěženo	Česká geologická služba	25798	GF FZ006663 - GF P124397
3238700	Blížejev 1	Cihlářská surovina	eluvium, hlína, jíl	323870000	B	dosud netěženo	Česká geologická služba	25798	GF FZ006313 - GF P096921 - GF P109646

Schválené prognózní zdroje nevyhrazených nerostů

ID	Název	Surovina	Nerost	Číslo SurIS	Subregistr	Těžba	Organizace	IČ	Signatura
----	-------	----------	--------	-------------	------------	-------	------------	----	-----------

918520 0	Štítary	Stavební kámen	amfibolit, rula	918520 000	R	dřívější povrchová	Ministerstvo životního prostředí, Praha 10	1648 01	GF P057673
-------------	---------	-------------------	--------------------	---------------	---	--------------------	---	------------	---------------

Zdroj: www.geology.cz

Tabulka č. 2: Seznam registrovaných spolků působících na území MAS Český les

obec	název
Babylon	Léto Milevo, o. s., BABYLON, oddíl TJ Sokol
Bělá nad Radbuzou	Club de Petanque Bělá nad Radbuzou, Občanské sdružení Zvon, Český rybářský svaz Místní organizace Bělá nad Radbuzou, MS Újezd Svatého Kříže, Myslivecké sdružení „Hubert Roudnice“, Myslivecké sdružení Tetřevík Železná, MS Český les, Tělovýchovná jednota Sokol Újezd sv. Kříže, Turistický oddíl mládeže Orlicí, Klub českých turistů Bělá nad Radbuzou, TJ Start Bělá nad Radbuzou
Blížejov	BERÁNEK BLÍZEJOV, Myslivecké sdružení Chvojíčko, PÁNI Z RÝZMBERKA, Skupina historického šermu Západní Horda, Tělovýchovná jednota Sokol Blížejov
Bor	"Občanské sdružení obyvatel osady Vysočany, Bor u Tachova", Billiard Club "SKŘIVÍN" Borská Loreta, o. s, Tělovýchovná jednota Sokol Bor, Junák svaz skautů a skautek ČR "Občanské sdružení Holostřevy, Dámský klub Bor, Klub historie Bor
Brod nad Tichou	FK Brod nad Tichou, Ruina/Ruine, občanské sdružení
Broumov	Myslivecké sdružení Nový Háj
Bukovec	TJ Dynamo Bukovec
Čermná	Český svaz žen, SK Sokol Čermná
Černovice	MS Diana Černovice
Česká Kubice	Centrum výchovy a vzdělávání, o. s., MS Šárka Česká Kubice, MS Zapomenuté údolí Česká Kubice, Občanské sdružení Aktiv sport, Okrašlovací a sportovní sdružení Český Les, RYTÍŘI ČERNÉ LILIE, Sdružení Na záchranu biosystému Český les, Spolek pro obnovu a zvelebení obce Česká Kubice, Sportovní klub Folmava, Tělovýchovná jednota Hraničář Česká Kubice, Kynologický klub Psohlavec Česká Kubice, Občanské sdružení MTC CZ
Díly	Rodiče za hřiště, Zvonice Vavřinec, o. s., Myslivecké sdružení Sádkové skály, o. s., TJ Sokol Díly, MS Valtířov Díly
Domažlice	Classic Sport´s Cars Club, Domažlice a okolí, o. s., KOMITÉ BUDEL, Nový sbor Domažlice, Občanské sdružení NOVÉ OBZORY, STOP TOXICKÝM INDIKÁTORŮM SPOTŘEBY TEPLA, Občanské sdružení Turistický oddíl Mlejn, ACK DOMAŽLICE, ARDENY 2011, Bike klub Domažlice, BOXING CLUB DOMAŽLICE, BULLDOG club XII, o. s., CB klub Domažlice, CSKA Domažlice, ČESKÁ VOJENSKO - HISTORICKÁ SPOLEČNOST, DART CLUB RYCHLÝ PÍPY DOMAŽLICE, DOGS MUSHERS CLUB DOMAŽLICE, Domažlická NHL, o. s., DRAKODROM SPORT CLUB, DTJ Domažlice, EF CÉ PRONIC ZANIC Domažlice, Everyday, o. s., FC Branka Domažlice, FC JAMAJKA, FC Švédská trojka Domažlice, FC TUNEL Domažlice, FIT CLUB DOMAŽLICE, Floorball Club Domažlice Tiger Lilies, Hasičský sportovní klub Domažlice, HC DOMAŽLICE, HC HP Sršni Domažlice, o. s., HC RAKON Domažlice, o. s., HC Tiffany Domažlice, Hockey club FLÓRA DOMAŽLICE, Chodský filmový a literární spolek, I. CHODSKÝ TRIATLONOVÝ KLUB, Jezdecká společnost Domažlice, Judo-club Domažlice, z. s., Klub českých turistů - odbor Domažlice, Klub OLD CAR CROSS Domažlice, Klub ultralehkého létání - občanské sdružení letecké amatérské asociace Čech DOMAŽLICE, Křesťanský sbor Domažlice, Letiště Domažlice – Meclov, Lomikarova společnost, MARINE KLUB DOMAŽLICE, Mateřské centrum (Centrum pro rodinu) Benjamínek, o. s., MÍLAŘI DOMAŽLICE, MS Myslív Domažlice, Myslivecké sdružení Jezevec-Srubby Domažlice, Network East-West, Občanské sdružení GASTRONOM DOMAŽLICE, Občanské sdružení při Gymnáziu J. Š. Baara Domažlice, Občanské sdružení TUSTA, Old Lucky Boys Domažlice, PePe TRIAL a ENDURO Team, o. s., Podčerchovské sdružení přátel venkovské hudby, RAUBÍŘI, S.A.S. Beroušek Domažlice, SC Rošáda Domažlice, Sdružení kominíků okresů Klatovy a Domažlice, Sdružení pro výzkum a záchranu Nového Herštejna a hradů Plzeňského, Sdružení rodičů a přátel Okresního DDM Domažlice, Sídliště Šumava, o. s., SK BENFIKA Domažlice, SK Bomber Domažlice, o. s., SK DoLez, SK RSC Čerchov Domažlice, SK Rudá Hvězda Stráž u Domažlic, Skupina historického šermu KORBEL-DOMAŽLICE, Sovička, o. s., Spolek příznivců železničních vozů, Sportovní klub AC Domažlice, Sportovní klub FC HSK Domažlice, Sportovní klub policie Domažlice, Sportovní klub policie

obec	název
	Psohlavec Domažlice, o. s., Sportovní klub policie ŠPS Domažlice, o. s., Sportovní klub Sněhaři Domažlice, o. s., Sportovní klub Šumava Domažlice, Sportovní klub THN Domažlice, Sportovní unie okresu Domažlice, Squash Club Domažlice, o. s., STOP PPP, o. s., Svaz karate plzeňského kraje, Tellus, o. s., Tělovýchovná jednota Jiskra Domažlice, o. s., Tenisový klub Berry, občanské sdružení, Tělovýchovná jednota Start, Domažlice, TJ Jiskra Domažlice, oddíl krasobruslení, VELOSPORT Domažlice, o. s., Wolfs Domažlice
Drahotín	Myslivecké sdružení "Hubert Drahotín", Myslivecké sdružení „SMRČINA“ Šibanov, Občanské sdružení "Hipo-Horizont", SK Drahotín
Draženov	ALL STARS DRAŽENOV, FC Kovárna Draženov, FC SIBIŘ Domažlice, MS Luh Draženov, Sportovní klub Draženov
Halže	JEZDECKÝ KLUB SVOBODKA, Místní akční skupina Český les, o. s., MS Poštolka Halže, Myslivecké sdružení Branka, Naresuan gym, o. s., Občanské sdružení Naplnění smyslu života, Sportovní klub - oddíl krasové turistiky, TJ Čechie Halže
Hlohová	Klub chovatelů koní Hlohová, Stáj Cornet, Myslivecké sdružení "Radlice-Hlohová-Močerady", TJ Sokol Hlohová
Hlohovčice	TJ Sokol Hlohovčice
Holýšov	"Pro udržení vyváženého rozvoje Holýšova", "PROFIGOALIE SPORT", „Křesťanské centrum LOGOS Holýšov, o. s.“, Dětské centrum Ovečka, „Pilsen Cheerleaders“, English club Holýšov, Holýšovské sdružení technických sportů, Holýšovský ornitologický klub, Jezdecký klub Holýšov, Klub rodičů při ZŠ Holýšov, KSKV - Klub pro sport, kulturu a vzdělávání Holýšov, Myslivecké sdružení Lověna Holýšov, o. s.opelclubrenbau, NobodyNet, o. s., Radioklub OKIKQJ Holýšov, Sdružení zdravotně postižených v Holýšově, SKÁLA MARNE, Skupina historického šermu Armigeri, Skupina historického šermu Vortigern, Spolkový dům Dolní Kamenice Tělovýchovná jednota Holýšov, o. s., Zahrádkáři, Zvíře v nouzi
Hora Svatého Václava	
Horní Kamenice	LACEMBOK, o. s., TJ Sokol Horní Kamenice
Horšovský Týn	"STŘELCI Horšovský Týn, občanské sdružení", "WRV envi o. s.", „Crazy Riders M.C, o. s.“, „Horšovskotýnské podzemí - historie vojenství, zbraně, střelnice“, 1. FC Horšovský Týn, AC NANUK Horšovský Týn, AHC DEVILS DOMAŽLICE, o. s., BERÁNEK BLÍŽEJOV, ČAKS - oblast Chodsko, DC-SPORT BAR KOBRA HORŠOVSKÝ TÝN, FC KOBRA HORŠOVSKÝ TÝN, Fotbal Senior Club Horšovský Týn, GO-GO Horšovský Týn, Křesťanské centrum Horšovský Týn, MOŽNOST, MS Podháj Horšovský Týn, Myslivecké sdružení "Javor" - Horšovský Týn, Myslivecké sdružení „Daněla“, Myslivecké sdružení Borovice, Myslivecké sdružení Lichoň Vidice, o. s., Myslivecké sdružení SLATINA – LES, Občanské sdružení LES, Občanské sdružení Mateřské centrum, Slunečnice, Občanské sdružení podnikatelů Domažlicka, OS Hašov, Parašutistický klub OMEGA, Práčata z Týna, Protenis, Rybářský spolek Buková, Sdružení pro obnovu kaple „Srdce Ježíšovo“ v Kocourově, Sdružení pro výstavbu rozhledny v Horšovském Týně, SDRUŽENÍ PRODEJČŮ AUTOMOBILŮ SEAT, Sdružení výrobců a prodejců syrových krmiv pro masožravá zvířata ČR, SK SPINFIT HORŠOVSKÝ TÝN, Skupina historického šermu Mizerní Žoldáci, Skupina historického šermu Samotáři, Spolek rybářů pohoda, Sportovní klub AKVA BAR Horšovský Týn, Sportovní klub HC Horšovský Týn, Tělovýchovná jednota Dynamo Horšovský Týn, o. s., Tenisový klub LAVIS, TJ Horšov, o. s., TJ Radbuza Horšovský Týn, Vodácký oddíl „7“
Hostouň	„Občanské sdružení Ochrana krajiny JZ“, „Újezd sv.Kříže - Svržno“, CZECH HORSES CLUB - o. s., Jezdecká společnost PERLA Hostouň, Jezdecká společnost Stáje Hašek, Jezdecká stáj Prela - Nové Svržno, JEZDECKÁ STÁJ SEDMIHOŘÍ - o. s., Jezdecký klub Hoštětice, MS Hubert Hostouň, MS VÝHLEDY ŽELEZNÁ, Myslivecké sdružení Daněk Bystřice, Myslivecké sdružení DIANA HOSTOUŇ, MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ DIANA LOV, Myslivecké sdružení Lověna Hostouň, Myšák, Občanské sdružení Spolek Rybářů Hostouň, Okrašlovací spolek milců historie při kapli sv. Judy Tadeáše ve Štítarech nad Radbuzou, Organizace Zvíře v krajní tísní, OSTROV NADĚJE, o. s., Racek klub, Sdružení pro zachování historické památky, o. s., Sportovní jezdecký klub Hostouň, Tělovýchovná jednota Loko Hostouň, Tělovýchovná jednota Sedmihoří Oplotec, Tělovýchovná jednota Sokol Mutěšín, TJ Jezdecký oddíl Hostouň, o. s., TJ Sokol Hostouň, VYHLÍDKA - PERLÁK HOSTOUŇ, Závist - osada zdravého života
Hošťka	Tenisový klub Hošťka, TJ SOKOL HOŠŤKA

obec	název
Hvoždany	
Chodov	
Chodský Újezd	TJ Chodský Újezd
Chrastavice	MS Pod Háji Chrastavice, Sportovní klub TURBOVESPE CF
Kanice	TH SPORT, TJ Sokol Kanice, Za obnovu zámku Kanice
Klenčí pod Čerchovem	"Výbor pro rozvoj městyse Klenčí pod Čerchovem a okolí", Mužský pěvecký sbor Haltravan, Myslivecké sdružení Český les – Haltrava, Myslivecké sdružení Hirštejn, o. s., REP - ochrana kulturního dědictví, o. s., Rodinné a mateřské centrum Klenčátka, o. s., Sdružení pro Klenčí pod Čerchovem, SDRUŽENÍ PRO ZÁCHRANU HISTORICKÝCH VARHAN, o. s., Tělovýchovná jednota SPARTAK Klenčí pod Čerchovem
Kočov	Myslivecké sdružení Svatý Ján Janov, Občanské sdružení za uchování tradičního rázu osady Klíčov a jeho okolí
Koloveč	MS Agro - Stráž Bílovice, Pionýr, z. s. - Pionýrská skupina Kolo Koloveč, Český svaz včelařů, o.s. okresní organizace Domažlice, Základní organizace Českého zahrádkářského svazu Koloveč, Divadelní soubor "Kolofantí" o. s., Sdružení rodičů a přátel dětí školy ZŠ Koloveč, MS Sluka Koloveč, TJ Slavoj Koloveč
Křenovy	
Luženičky	Sportovní klub Luženice, o. s.
Meclov	„Přátelé Bozdíše, o. s.“, HC Pirates 2011, o. s., MS Bobr Meclov, MS Meclov, o. s. DC Třebnice, TJ ZD Meclov
Mezholezy (HT)	MS Sedmihoří II Mezholezy, MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ HÁJ MEZHOLEZY, o. s., MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ LANGRAF MEZHOLEZY, o. s., Rybářský spolek Buková, Spolek rybářů pohoda
Milavče	Myslivecké sdružení "Mír" Milavče, ASK TEMPO DOMAŽLICE, Občanské sdružení Spolek Jiřího Bittnera, Tělovýchovná jednota Sokol Milavče
Miřkov	"S.O.S. Život pro koně - útulek pro staré a týrané koně", Tradice a venkov
Mnichov	Aurelius, občanské sdružení pivoňského kláštera, FC Mnichov 2001, VIZE PIVOŇ - VISION STOCKAU
Močerady	
Mutěnin	Myslivecké sdružení "Hubert Mutěnin", Tělovýchovná jednota Sokol Mutěnin
Nemanice	Sportovní klub REJNOCI NEMANICE, TJ Sokol Nemanice
Nevolice	
Nový Kramolín	NOTOR CLUB NOVÝ KRAMOLÍN
Obora	
Osvračín	Myslivecké sdružení Peřina Osvračín, Tělovýchovná jednota Mimov, TJ Sokol Osvračín
Otov	Myslivecké sdružení Daněk-Otov
Pařezov	Klub chovatelů amerických vodních španělů
Pasečnice	Pasečnice sobě, Sportovní klub ROKYTA
Pec	Spolek na ochranu památek v Peci, Spolek přátel Mlýnečku
Pelechy	
Poběžovice	HC Poběžovice, o. s., "Romské sdružení TERNE", Aurelius, občanské sdružení pivoňského kláštera, DOBROHOST – POBĚŽOVICE, MS Studánka Bělá n. R – Železná, Myslivecké sdružení "JEZEVEC" Poběžovice o. s., Občanské sdružení Abraham, OBČANSKÉ SDRUŽENÍ MTB - SILNÝ KAFE, SK JUDO Poběžovice, Sportovní klub AFC Ronsperg, Sportovní klub Poběžovice
Postřekov	Kondor bike team Postřekov - cyklistický klub, Myslivecké sdružení Koliha Postřekov, o. s., Národopisný soubor Postřekov, Spolek živnostníků a podnikatelů v Postřekově, TJ Sokol Postřekov
Prostiboř	Občanské sdružení MEZI LESY, Spolek rybářů a ochránců přírody KARAS, Turistinfo, o. s.
Přimda	Sportovní klub Přimda, "Občanské sdružení pro společenský a kulturní rozvoj v Újezdě", Institute of Peace and Mutual Understanding, o. s., MS HERBERO, MS Jadruž, MS Málkovský vrch Přimda, Myslivecké sdružení Tetříviek Rozvadov, o. s., Nezávislý odborový svaz při Lesní společnosti Přimda, a. s., Přimda občanům, o. s., SKK PŘIMDA - Sportovně kulturní klub, o. s., Sportovní sdružení Přimda, TJ Tatran Přimda
Puclice	MS Puclice Svačinky, Myslivecké sdružení Puclice

obec	název
Rozvadov	Beruška, Auto moto veteran club Český les, "Klub lovecké kynologie a mysliveckých tradic Rozvadov, o. s.", „REVITAL“, MS Jezírka, Myslivecké sdružení Daněk Bankovky, Myslivecké sdružení Tetřívky Rozvadov, o. s., Paintball klub Rozvadov, TJ Rozvadov
Rybník	Český svaz žen, Český červený kříž, Jezdecká společnost Ekofarma Rybník, MS Medvědí skála Rybník, Myslivecké sdružení Hubert Rybník (Český les)
Semněvice	Myslivecké sdružení "OSEVA" Semněvice o. s.
Srbice	MS Hůrka Srbice, ČRS, MO Srbice
Srby	Myslivecké sdružení Hubert Srby, Společenský klub Srby, Tělovýchovná jednota Sokol Srby
Staňkov	"Balance", "Druhá krajina", Aeroklub Staňkov, Federace dětských domovů ČR – FICE, Dětský domov Staňkov, Fitness club Staňkov, o. s., FK Staňkov, o. s., FUTSAL CLUB AJAX Staňkov, HC Staňkov, "o. s.", MS Radbuza Staňkov, Svaz skautů a skautek ČR/4.oddíl Staňkov/Středisko A. B. S. Holýšov 321.03, MS Vytuň Staňkov, Občanské sdružení Obkosmech, SEMIHOŘÍ, SK Staňkov - tenisový oddíl, Skupina historického šermu Kargen Staňkov, Sportovní klub KERAMIKA STAŇKOV, Tělovýchovná jednota Staňkov, oddíl šachový SOKOL, SK MG Staňkov
Staré Sedliště	Centrum setkávání, KBK (Kamarádi bezedných košů), MS Lesy Staré Sedliště, Myslivecké sdružení „Lesy“ Nové Sedliště, NEOTON, Stáj Tachov – Tisová, Starosedliští rybáři, Tělovýchovná jednota STARÉ SEDLIŠTĚ, Turistický oddíl Čilé rybičky, o. s., Letecko - modelářský klub Úšava
Staré Sedlo	Spolek pro opravy a využití Kostela Panny Marie ve Starém Sedle, „Rybářský spolek Darmyšl“, Bastet, Jezdecký klub Staré Sedlo, o. s., Myslivecké sdružení "REMÍZEK" RACOV, Občanské sdružení Koráb
Stráž (DO)	TJ Dukla Stráž
Stráž (TC)	FREESTYLE AGENCY, Jezdecký klub chovu koní Bernartice, Kulturní spolek Bernarticka, TJ Sokol - Bernartice Divadýlko Pod peřinou, TJ Sokol Bernartice, Včelaři, Vlastenecko dobročinná obec baráčnice, MS Český Les Stráž u Tachova, MS Hubert Stráž u Tachova, MS Stráž – pole, TJ SOKOL Stráž, o. s.
Studánka	„Bountysworld“, Crazy Offroad team Tachov, LIVE CLUB AEROBIC, MS Hájek Studánka, Myslivecké sdružení Andrašův mlýn, Myslivecké sdružení HÁJ LUČINA Studánka, o. s., Myslivecké sdružení MUFLON STUDÁNKA, Rockový klub, Svaz žen MEDULKY, TJ Dynamo Studánka
Tisová	Jezdecký klub U Velicha Tisová, MS Ohař
Tlumačov	MS Jestřáb Tlumačov, Tělovýchovná jednota Start Tlumačov, UCHO, o. s., Rybáři, BT Fošna
Trhanov	Hokejový celek HC Trhanov, Muflon Mýtnice, o. s., Myslivecké sdružení TRHANOVSÁ HORA, občanské sdružení Šnajberk, Tělovýchovná jednota SK Chodsko
Třemešné	Dubec sobě, o. s., Jezdecký klub ANITA, Jezdecký klub Třemešné, MS Tetřívky Třemešné, Myslivecké sdružení Třemešné-Bezděkov, Tělovýchovná jednota JISKRA TŘEMEŠNÉ, Základní organizace Český svaz včelařů Třemešné, o. s.
Újezd	TJ Sokol Újezd, Myslivecké sdružení Kozinův statek, občanské sdružení Šnajberk, Myslivecké sdružení Kozinův Újezd, o. s.
Velký Malahov	
Vidice	Myslivecké sdružení Lichoň Vidice, o. s.
Vlkanov	Jezdecký klub Stáj Faina, T.J. Jezdec Vlkanov
Zadní Chodov	MS "Chodovák" Zadní Chodov, TJ Baník
Ždánov	Aeroklub Domažlice, o. s.

Zdroj: www.mvcr.cz

Tabulka č. 3: Přehled sborů dobrovolných hasičů a sportovních klubů na území MAS Český les v roce 2014

Obec	Název SDH	Název TJ/SK
Babylon	SDH Babylon	Sokol Babylon SK BAS Babylon

Obec	Název SDH	Název TJ/SK
Bělá nad Radbuzou	SDH Bělá nad Radbuzou SDH Újezd Svatého Kříže	START Bělá nad Radbuzou Sokol Újezd sv. Kříže
Blížejov	SDH Blížejov SDH Nahošice	Sokol Blížejov
Bor	SDH Bor SDH Požární hlídka Ideal Bor	TJ Sokol Bor TJ Sokol Damnov TJ Sokol Holostřevy
Brod nad Tichou	SDH Brod nad Tichou	FK Brod nad Tichou
Broumov		
Bukovec		Dynamo Bukovec
Čermná	SDH Čermná	SK Sokol Čermná
Černovice		
Česká Kubice	SDH Česká Kubice SDH Folmava	Hraničář Česká Kubice Folmava
Díly	SDH Díly	Sokol Díly
Domažlice	SDH Domažlice SDH Havlovice	Jiskra Domažlice START Domažlice SKP Domažlice Havlovice SKP Psohlavec Domažlice o.s. R.S.C. Čerchov Domažlice FC HSK Domažlice SK Bomber Domažlice Hockey club Flóra Domažlice SC Horror Valcha FC Švédská trojka SK Sněhaři Domažlice SK THM Domažlice Judo-club Domažlice HC Rakon Domažlice o.s. SK BC WOLFS Domažlice EF CÉ Pronic Zanic Domažlice SK FC Jamajka S.A.S. Beroušek Domažlice Forsage Havlovice Atletic club Domažlice Squash club Domažlice Občanské sdružení Mílaři Domažlice Dart cl. Rychlý pípy Domažlice VELOSPORT Domažlice o.s. HC Domažlice
Drahotín	SDH Drahotín	Drahotín
Draženov	SDH Draženov	SK Draženov
Halže	SDH Halže	TJ Čechie Halže
Hlohová	SDH Hlohová	Sokol Hlohová
Hlohovčice	SDH Hlohovčice	
Holýšov	SDH Holýšov SDH Neuměř SDH Štichov SDH Všekary	Holýšov HC Dolní Kamenice

Obec	Název SDH	Název TJ/SK
Hora Svatého Václava		
Horní Kamenice	SDH Horní Kamenice	Sokol Horní Kamenice
Horšovský Týn	SDH Horšovský Týn SDH Horšovský Týn – Plastik SDH Oplotec SDH Podrážnice SDH Semošice SDH Tasnovice SDH Věvrov	DYNAMO Horšovský Týn, o.s. RADBUZA Horšovský Týn Sedmihoří Oplotec FSC Horšovský Týn Vodácký oddíl 7 Horšovský Týn FC Horšovský Týn GO – GO Horšovský Týn Horšov o.s. Spinfit Horšovský Týn
Hostouň	SDH Hostouň SDH Mělnice SDH Štítary	Lokomotiva Hostouň TJ Jezdecký oddíl Hostouň o.s.
Hošťka	SDH Hošťka	
Hvoždany		
Chodov	SDH Chodov	TATRAN Chodov Lyžařský klub Tatran Chodov
Chodský Újezd	SDH Chodský Újezd SDH Nahý Újezdec	TJ Chodský Újezd
Chrastavice	SDH Chrastavice	
Kanice	SDH Kanice	Sokol Kanice
Klenčí pod Čerchovem	SDH Klenčí pod Čerchovem	TJ SPARTAK Klenčí
Kočov	SDH Kočov	
Koloveč	SDH Koloveč	Slavoj Koloveč
Křenovy	SDH Křenovy	
Luženičky	SDH Luženice	Luženice o.s.
Meclov	SDH Břeží SDH Mašovice SDH Meclov SDH Mračnice SDH Třebnice	ZD Meclov ČAKS – oblast Chodsko
Mezholezy HT	SDH Mezholezy u Horšovského Týna	
Milavče	SDH Milavče SDH Radonice	Sokol Milavče
Mířkov	SDH Mířkov	TJ FK Mířkov
Mnichov	SDH Mnichov	FC Mnichov 2001
Močerady	SDH Močerady	
Mutěnin	SDH Mutěnin	Sokol Mutěnin
Nemanice	SDH Nemanice	Rejnoci Nemanice
Nevolice	SDH Nevolice	
Nový Kramolín	SDH Nový Kramolín	Notor Club Nový Kramolín
Obora		
Osvračín	SDH Osvračín	Sokol Osvračín
Otov		
Pařezov	SDH Pařezov	
Pasečnice	SDH Pasečnice	Blesk Pasečnice

Obec	Název SDH	Název TJ/SK
Pec	SDH Pec pod Čerchovem	Sokol Pec pod Čerchovem
Pelechý	SDH Pelechý	
Poběžovice	SDH Poběžovice SDH Šitboř	SK Poběžovice SK JUDO Poběžovice
Poděvousy	SDH Poděvousy	Sokol Poděvousy
Postřekov	SDH Postřekov	
Prostiboř		
Přimda	SDH Přimda	TJ Tatran Přimda
Puclice	SDH Malý Malahov SDH Puclice	
Rozvadov	SDH Rozvadov	TJ Rozvadov
Rybník	SDH Rybník	
Semněvice		
Srbice	SDH Srbice SDH Strýčkovice	
Srby	SDH Polžice	Sokol Srby
Staňkov	SDH Krchleby SDH Ohůčov SDH Vránov	Sokol Krchleby FK Staňkov o.s. Fitness Club Staňkov Futsal club Ajax Staňkov Staňkov oddíl šachový Staňkov – tenisový oddíl HC Staňkov o.s. MG Staňkov
Staré Sedliště	SDH Labuť SDH Nové Sedliště SDH Staré Sedliště	TJ Staré Sedliště
Staré Sedlo		
Stráž Do		Rudá Hvězda Stráž u Domažlic
Stráž Tc	SDH Stráž	TJ Sokol Bernartice TJ SOKOL Stráž o.s.
Studánka	SDH Studánka	TJ Dynamo Studánka
Tisová	SDH Tisová	TJ Zetor Tisová
Tlumačov	SDH Tlumačov	START Tlumačov
Trhanov	SDH Trhanov	HC Trhanov
Třemešné	SDH Třemešné	TJ Jiskra Třemešné
Újezd	SDH Petrovice SDH Újezd	Sokol Újezd
Velký Malahov		
Vidice	SDH Vidice	
Vlkanov	SDH Vlkanov	
Zadní Chodov	SDH Zadní Chodov	
Ždánov	SDH Ždánov	

Zdroj: OSH Domažlice, OSH Tachov, Sportovní unie okresu Domažlice, Sportovní sdružení Tachovska

Tabulka č. 4: Přehled významných zaměstnavatelů sídlících na území MAS Český les

FIRMA	SÍDLO/provo zovna	PŘEDMĚT ČINNOSTI
Agropodnik Domažlice a.s.	Masarykova 523, Domažlice	Prodej a distribuce: -průmyslová hnojiva -průmyslová chemie (POTAŠ) - pohonné hmoty. -technické plyny -oleje. Výroba: -transport betonu - prefabrikátů. Kamionová doprava a expedice. Držitel ISO* 9001:2000.
ALUTOR L&B s.r.o.	Nádražní 17 Staňkov 34561	Výroba, dodávka, montáž, servis: -předokenní rolety (ALU, PVC) - nadokenní rolety -garážová vrata (rolovací a sekcionální) -průmyslová vrata -bránové systémy -automatické závory -navíjecí mříže -žaluzie -brány - pojezdové-nesené -PVC-clony -rychlonavíjecí vrata.
ANS – střecha s.r.o.	Masarykova 124 Domažlice	Práce: -klempířské -pokrývačské -montáž sádkartonu a střešních oken - jeřábnické práce -obklady a zateplení štítů. Prodej: -střešní systémy - klempířské výrobky.
Antonín Úškrt (Dřevoškrt)	34401 Domažlice - Bezděkovské Předměstí, Masarykova 385	Maloobchod s železářským zbožím, barvami, sklem a potřebami pro kutily, Výroba nábytku, Činnosti pro osobní a fyzickou pohodu
ARGMAN s.r.o.	34562 Holýšov, Politických vězňů 679	Silniční nákladní doprava, Skladování, Ostatní vedlejší činnosti v dopravě, Poradenství v oblasti řízení
Auto Volf spol. s.r.o.	Jiráskova 575 Holýšov 345 62	Autodíly - autoopravna - autodílna Prodej, servis, leasing: -auta -náhradní díly. Autorizovaný prodejce ŠKODA.
Autocentrum Jan Šmucler s.r.o.	Dvořákova 304, Horšovský Týn	Autorizovaný prodej vozů Seat, Škoda, Hyundai, VW užitkové. Finanční služby.
Behr Thermot-tronik Czech, s.r.o.	34562 Holýšov, Politických vězňů 676	Výroba měřicích, zkušebních a navigačních přístrojů, Výroba strojů a zařízení pro všeobecné účely, Nespecializovaný velkoobchod
Böhmerwald Plastik, s.r.o.	Šandova 271, Poběžovice 345 22	Výroba- plastové výrobky, prodej měkčeného PVC, distribuce prvoplastů, prodej plastových drtí, prodej plastových aglomerátů, distribuce odpadních plastových pytlů
BP-Traťové Stavby, s.r.o.	Otovská 192 Poběžovice 34522	Výroba elektronických součástek, elektrických zařízení a výroba a opravy elektrických strojů, přístrojů a elektronických zařízení pracujících na malém napětí -Výroba motorových a přípojných vozidel a karoserií -Velkoobchod a maloobchod -Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí Provádění staveb, jejich změn a odstraňování
Brandau Czech Republic, s.r.o.	č.p. 19 Srbice 34543	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků -Výroba strojů a zařízení
BrushTec s.r.o.	Na Milotově 399 Domažlice 34401	Výroba a servis kartáčů a kartáčových segmentů mycích linek. Prodej autokosmetiky RUMLER. Vysokotlaká čisticí (úklidová) mycí technika: - prodej -servis.
Domako, s.r.o.	Masarykova 414 Domažlice	Strojírenství: -obrábění strojních dílů -zakázková výroba strojů -montáž elektrozvaděčů pro řízení strojů.

FIRMA	SÍDLO/provo zovna	PŘEDMĚT ČINNOSTI
Domažlická stavební, spol.s r.o.	Chrastavická 224, Domažlická	Stavební firma. Stavební práce: -stavby, rekonstrukce rodinných domů - hospodářské stavby -zámkové dlažby -oplocení z umělého kamene - plastové zatravňovací dlažby -neviditelné obrubníky -zemní práce - zateplování budov -zajištění dotací -zateplování revitalizace budov a obytných domů -zelená úspora (vyřízení dotací).
Domažlické technické služby s.r.o.	Chrastavická 170, Domažlice	Technické služby: -likvidace opadů -pronájem a doprava velkoobjemových kontejnerů -svoz domovního odpadu -práce se zametacím, kropicím vozem a montážními plošinami -zakládání a údržba zeleně.
DOSped, s.r.o.	Masarykova 543 Domažlice 34401	Zasilatelství, automobilová nákladní doprava, expresní přeprava kusových zásilek v rámci systému CS EXPRES: -vnitrostátní -mezinárodní (státy EU). - čerpací stanice PH -opravy motorových vozidel
D-PULS Svařovací technika s.r.o.	Žižkova 16 Domažlice 1 34401	Svařovací technika: -svařovací zařízení -příslušenství. Prodej, servis: - svařovací technika -vzduchová technika -průmyslová automatizace - laserový popis.
DSP-MARKET s.r.o.	Havlíčková 6 Domažlice 34401	Prodej: -stavební materiál -zahradní technika -elektrické nářadí BOSCH, NAREX -barvy a omítky DUFA -ochranné pracovní pomůcky. Prodejny: - Stavebniny Kdyně, Nádražní 678 tel. 724070953 -Stavebniny Holýšov, Jiráskova 70 tel. 724070954 -Prodejna Domažlice, Havlíčkova 6 tel. 379722966.
Elektro Mleziva s.r.o.	Chrastavická 216 Domažlice 34401	Montáže, výroba, servis: -elektroinstalace -hromosvody, uzemnění. Revize a projekty: -chladicí a dojíací zařízení -jeřáby, zdviže. Výroba rozvaděčů typů. Smluvní partner skupiny ČEZ. Prodej: -elektromateriál (celý sortiment) -montážní plošina MP 13.
Elliot Paul s.r.o.	34401 Domažlice - Dolejší Předměstí, Chrastavická 217	Výroba lékařských a dentálních nástrojů a potřeb, Výroba košťat a kartáčnických výrobků
Euro Teplo s.r.o.	Cihlářská 452, Domažlice 344 01	Výroba, vývoj, velkoobchod, maloobchod, prodej, možnost rozvozu a montáže -kachlová kamna Mijava -krby Mijava -krbová kamna Mijava - teplovzdušná kamna BRUNO -elektrokotle Mijava -příslušenství a krbové nářadí -teplovzdušné výměníky. Přidružená výroba : -přesné výpalky z plechu -ohýbání plechů.
EvoBus Bohemia s.r.o.	Holýšov 610, 345 62	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla, Výroba zámků a kování, Nespecializovaný velkoobchod
Ferdá's group, s.r.o.	Masarykova 501, Domažlice	Prodej stavebního materiálu - beton, písky, maltoviny, zámkové dlažby, obrubníky, palisády, cihelné bloky, pórobeton, tepelné izolace, hydroizolace, sádkokartony + příslušenství, polystyrén, lepidla, tmely, plastové ploty, nářadí apod. Doprava materiálu, skládání hydraulickou rukou, odvoz suti Míchací centrum fasádních a interiérových barev
Gali Optik	Chrastavická 217, Domažlice	Výroba lékařských a dentálních nástrojů a potřeb, Obrábění, Výroba ostatních kovodělných výrobků, Výroba bižuterie a příbuzných výrobků, Ostatní zpracovatelský průmysl j. n., Silniční nákladní doprava,
Gerresheimer Horsovsky Tyn spol. s r.o.	34601 Horšovský Týn - Malé Předměstí, Zahradní 282	Výroba ostatních plastových výrobků, Zprostředkování nespécializovaného velkoobchodu a nespécializovaný velkoobchod v zastoupení, Činnosti v oblasti informačních technologií, Architektonické a inženýrské činnosti a související technické poradenství

FIRMA	SÍDLO/provo zovna	PŘEDMĚT ČINNOSTI
GTL - Transport- und Lagersysteme k.s	Masarykova 549, Domažlice	Kovovýroba: -kovové palety především pro automobilový průmysl -kovové přepravní, manipulační, skladové palety. Prášková lakovna, svařování, montáž, ocelové konstrukce.
Hrbáček s.r.o.	Klenčí pod Čerchovem 340	Prodej stavebních materiálů. Zemní práce. Doprava zboží s vlastní vykládkou (pomocí hydraulické ruky) Doprava zboží do zahraničí a v rámci EU. Vytěžování kamionů. Skladování zboží. Opravy nákladních a osobních vozidel.
HRBÁČEK s.r.o.	34534 Klenčí pod Čerchovem 340	Silniční nákladní doprava, Výroba pryžových plášťů a duší; protektorování pneumatik, Povrchová úprava a zušlechťování kovů, Výstavba bytových a nebytových budov, Opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů, zprostředkování velkoobchodu a maloobchod v zastoupení, Skladování, Architektonické a inženýrské činnosti a související technické poradenství, Provozování kulturních zařízení, Stravování v restauracích, u stánků a v mobilních zařízeních
Chára Sport, a.s.	28. října 288, Domažlice	Chára sport-velkoobchod pneu. Prodej: -pneumatiky pro všechny typy osobních, nákladních automobilů a motocyklů -MICHELIN, FIRESTONE, BRIDGESTONE, BARUM, DUNLOP, PIRELLI, STOMIL, KLEBER, SAVA, MATADOR, GOOD YEAR -disky z lehkých slitin, ocelové disky na osobní automobily a vozidla typu OFF ROAD. Výměna, opravy pneumatik.
Chodská pila SRNKA s.r.o.	Polní 198 Horšovský Týn 34601	Pila, zpracování dřeva. Výroba: -krovy -stavební dřevo -truhlářské řezivo - palety. Jezdecká hala: -pronájem.
Imagolux s.r.o.	Cihlářská 557, Domažlice	Tvarování a zpracování plochého skla, Výroba a zpracování ostatního skla vč. technického, Zprostředkování velkoobchodu a maloobchod v zastoupení,
Ing. Jaroslav Fronk	34543 Hradiště 15/Domažlice , Cihlářská	Silniční nákladní doprava, velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel, Chov zvířat pro zájmový chov, Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti, Výroba nožířských výrobků, nástrojů a železářských výrobků, Výroba elektřiny, Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití, Opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů, Ostatní úklidové činnosti
INTESCO, s.r.o.	34401 Domažlice - Bezděkovské Předměstí, Masarykova 545	Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n, Povrchová úprava a zušlechťování kovů, Ostatní maloobchod s novým zbožím ve specializovaných prodejnách
Jaroslav Uher	čp. 8 Rybník 34525	Dřevovýroba: -frézované kůly. Bourání: -hovězí a skopové maso -vlastní jatka. Kemp: -kapacita 5 karavanů nebo stanů -2 chatky pro 4 osoby - kuchyňka -sociální zařízení -možnost grilování.
Kabelovna Kabex a.s.	Politických vězňů 84, Holýšov	Výroba a prodej: -kabely oheň nešířící a ohniodolné -kabelové soubory - hermetické kabelové průchodky
KANAFAS CZ, s.r.o.	15400 Praha - Slivenec, Tyrkysová 532/31	Výroba konfekčních textilních výrobků, kromě oděvů, Zprostředkování velkoobchodu a maloobchod v zastoupení, Ostatní maloobchod s novým zbožím ve specializovaných prodejnách

FIRMA	SÍDLO/provo zovna	PŘEDMĚT ČINNOSTI
Karpem a.s.	Náměstí Republiky 59, Horšovský Týn 346 01	maloobchod, velkoobchod stavební materiál - stavební projektová činnost - stavební řemeslné práce - dodávky a montáž střešních krytin, zateplování - servis a opravy osobních a nákladních automobilů, autobusů, přívěsů a návěsů - autoelektro servis - pneuservis - výroba betonu, výrobky z betonu.
KLEMPPOSTAV Horšovský Týn s.r.o.	Krátká 100 Horšovský Týn - Malé Předměstí 34601	Prodej: - klempířské výrobky - plechařské výrobky - okapový systém K&J&G. Držitel ISO 9001:2000
Kovo Hrbáček, s.r.o.	čp. 32 Močerady	Zpracování oceli (černá, nerez), dále také hliník, mosaz, bronz a technické plasty: -ohýbání -obrábění -svařování -pálení laserem.
KRČMA AUTO s.r.o.	č.111 Chrastavice 34401	Autoservis. Stanice technické kontroly. Měření emisí. Pneuservis.
Lintech, spol. s.r.o.	Chrastavice 3, Domažlice	Průmyslové značení, laserové značení výrobků a dílů. Výroba razidel, razníků. Zakázkové gravírování a popis laserem laserové řezání laserové vrtání navařovací laser svařovací laser vláknový laser jednoúčelové stroje Prodej mikroúderových značících strojů. Mikrobod, razníky, ražba, odval, stroje včetně číslaček.
LST a.s.	Trhanov 48, 345 33	Lesnictví, myslivost. Výroba: -dřevařská -bednářská -truhlářská. Nákup, prodej: -surové dříví -řezivo -palety. Autoservis, autodoprava.
MIJAVA spol. s r.o.	Kozinova 259 Domažlice 34401	Společnost MIJAVA spol. s r.o. se zabývá prodejem, montážemi a servisem tepelných čerpadel NIBE a Buderus. Prodej elektroinstalačního materiálu, domácích elektrospotřebičů, svítidel a domácích potřeb. Návrhy, poradenství a realizace elektroinstalací. Značkové kuchyňské studio Hanák, tepelná čerpadla, voda, vzduch, země
Navijárna motorů HC &M, spol. s.r.o.	Cihlářská 165, Domažlice	Prodej, montáž, opravy a převíjení: -elektromotory SIEMENS -generátory - asynchronní motory -stejnoseměrné motory -dynama -synchronní motory - ruční elektrické nářadí NAREX. Výroba vynutí statoru.
Newia s.r.o.	Americká 404, Staňkov 345 61	Prodej a servis: -zemědělská technika.
Nieten Internationale Spedition, s.r.o.	U Nietenu 65 Chrastavice 34401	Evropská spediční společnost, specialista na poskytování celních, daňových a přepravních služeb. Nabízíme veškeré celní služby i služby jako intrastat, fiskální (daňové) zastupování v zahraničí, celní a daňové poradenství při obchodech v rámci i mimo EU.
PeHToo a. s.	Provozovna Horšovský Týn 11000 Praha - Nové Město, Na poříčí 1067/25	Výroba ostatních plastových výrobků, Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel, Výroba pryžových a plastových výrobků, Obrábění, Výroba nožířských výrobků, nástrojů a železářských výrobků, Silniční nákladní doprava

FIRMA	SÍDLO/provo zovna	PŘEDMĚT ČINNOSTI
proHeq (CZ), s.r.o.	U Pískovny 308	Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n., Výroba ostatních strojů a zařízení pro všeobecné účely j. n., Výroba ostatních strojů pro speciální účely j. n.
Prokat invest s.r.o.	Břetislavova 85, Domažlice	Vypracování studií, projektů, poradenská činnost v následujících oborech: - topné systémy -výroba, dodávka, montáž vyhrazených tlakových zařízení - tepelná čerpadla, alternativní zdroje -průmyslové chlazení - vzduchotechnika -přesná klimatizace -zemní plyn -využití technických plynů -zdravotechnika -měření, regulace
První chodská stavební společnost, spol. s r.o.	č. 361 Klenčí pod Čerchovem 34534	Prodej: -veškeré střešní krytiny, střešní okna, izolace, plechy, okapy a veškeré další materiály pro střechy nebo podkroví.
RDS bus, s.r.o.	Babylon 121 34401	Autobusová doprava Autobusová doprava - vnitrostátní i mezinárodní - příležitostná
Renovum - stavební činnost, s.r.o.	Plzeňská 20 Staňkov I 34561	Stavební a zednické práce
Resorba s.r.o.	Haltravská 578, Domažlice	Prodej: chirurgický šicí materiál -chirurgické šicí jehly -kožní lepidlo - kolagenové produkty -stripové náplasti.
ROC-Galvanik s.r.o.	Chrastavická 217, Domažlice	Povrchová úprava kovových výrobků: -předúprava a pokovení drahými kovy -dekorativní chromování -restaurování oldtimerů (renovace dílů na veterány) -broušení -pískování -omílání -leštění -mědění a niklování - speciální efekty.
Řezníček & Holý, Dřevovýroba, s.r.o.	čp. 328 Postřekov 34535	Dřevovýroba. Zakázková výroba: -pergoly -zahradní chaty. Ostření: -pily - dřevoobráběcí nástroje.
Sani-TOP-Centrum, s.r.o.	náměstí Míru 57 Domažlice 34401	Vodoinstalatérství, topenářství -Velkoobchod a maloobchod Zednictví
Seismographics s.r.o.	Chrastavická 226 Domažlice 34401	Výroba: -kancelářské a prezentačních potřeb z PVC -svařování PVC folií vysokofrekvenčním způsobem -výsek do formátu A3 -pořadače - kancelářské a reklamní předměty na objednávku.
Sigloch Distribution Service, s.r.o.	Průmyslová 290 Horšovský Týn 34601	Zasilatelství -Vázání a konečné zpracování knih
Sofia Trans-Servis s.r.o.	Masarykova 523, Domažlice 344 01	Nákladní automobilová doprava, autodoprava. Spedice. Opravy motorových vozidel: -nákladní automobily -příprava na STK -zemědělské stroje -vstřikovací čerpadla. Pneuservis. Prodej: -pneumatiky -akumulátory -oleje -filtry -brzdové obložení -trysky atd. Karosářské práce. -Zemní práce -výkopové práce -demolice -demontáž

FIRMA	SÍDLO/provo zovna	PŘEDMĚT ČINNOSTI
Stafiko	Petrovická 283 344 01 Domažlice	Obchodní činnost Prodej - desky z minerální vody PREFIZOL - lamelové skružovatelné pásy - skružovatelné pásy VENTIZOL - střešní izolační dílce KID - potrubní izolační pouzdra PIPO Sanace Prodej - stavební materiál (HEBEL) Inženýrská činnost Stavby na klíč - rekonstrukce
Stanli, s. r. o.	Špillarova 283 Domažlice 34401	Vodoinstalace, topenářství, tepelná čerpadla na klíč, rekonstrukce koupelen na klíč, centrální vysavače, solární technologie, zemní a výkopové práce, bazény na klíč.
Stauner palet s.r.o.	Starý Klíčov 143, Mrákov 345 01	Smaltérství. Zámečnictví. Silniční nákladní doprava. Koupě, prodej, pronájem nemovitostí.
Stemont JS, s.r.o.	Hřbitovní 281 Horšovský Týn 34601	Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidla nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, - nákladní provozovaná vozidla nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny
Stepan service, s.r.o.	Masarykova 475 Domažlice 34401	Zednictví -Výroba plastových a pryžových výrobků -Velkoobchod a maloobchod
TENAUR s.r.o.	Ohučov 26, Staňkov	Nabízíme instalaci na klíč tepelných čerpadel, klimatizace, chlazení a solárních panelů. Poskytujeme kompletní instalace na klíč, 5-ti letou záruku a dotaci Zelená úsporám. Dále nabízíme klimatizace, chladicí a mrazicí pulty a boxy a gastro vybavení.
Tios plus spol. s.r.o.	Kozinova 46, Domažlice	Montáž a servis místních, závodních a školních rozhlasů a společných televizních antén-drátové i bezdrátové. Elektronické zabezpečovací systémy: -požární sirény. Kamerové monitorovací systémy. Výpočetní a kancelářská technika: -počítače, tiskárny -elektrické psací stroje -faxy - mobilní telefony EUROTEL, T-MOBILE
TOP TANK s.r.o.	Karlovy Vary - Březová, Staromlýnská 154/35, PSC 360 01	Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách, Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel, Skladování a vedlejší činnosti v dopravě, Stravování v restauracích, u stánků a v mobilních zařízeních
VANEP s.r.o.	Kozinova 43 Domažlice 34401	Středisko Brusírna válců. Výbrusy motorů, výroba pístů, broušení klikových hřídelí, výroba kluzných ložisek.
Vaspol Petr Vacík	Hlohová 5, Staňkov	Výroba nástrojů. Kovovýroba.
WAGNER METALL CONCEPT k.s.	Chrastavická 165, Domažlice	Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n., Výroba zámků a kování, Pokrývačské práce, Nеспециализovaný velkoobchod
Winklmann s.r.o.	Havlíčková 6 Domažlice 34401	Obchod s cihlářskými výrobky. Velkoobchod: -cihelné bloky, hurdisky, úhelné překlady -cihelné překlady -sádrové výrobky -sklepní cihly.

FIRMA	SÍDLO/provo zovna	PŘEDMĚT ČINNOSTI
Wuppermann Kovotechnika s.r.o.	MUDr. Šlejmara 609, Holýšov	Výroba a dodávka: -děrované a neděrované trubky -trubkové komponenty -svařované konstrukce (robotizované svařování) -vysekávané a laserové pálené díly. Průmyslové zpracování kovů. Práškové lakování.
Západočeská stavební společnost, s.r.o.	náměstí 5. května 101 Holýšov 34562	Stavební společnost: -bytové, občanské stavby -průmyslové, inženýrské stavby -stavby na klíč -zateplování objektů -zemní práce -pokládka zámkové dlažby -protlaky do DN 160 mm.
CZECH INTERNATIONAL, a.s. provozovna celních služeb Rozvadov	P.O.Box č. 6 (hraniční přechod) Rozvadov 34807	nejvýznamnější agentura celních služeb v ČR. Společnost poskytuje plnou podporu ve všech aspektech celního a daňového řízení, vč. přípravy žádostí a poradenství. Mimo přepravu a celní služby, poskytuje dále optimální řešení v oblasti skladové a distribuční logistiky.
Eissmann Automotive Česká republika s.r.o.	č.56 Bor 34802	Výroba: -kožené a textilní zboží -příslušenství do automobilů -řadící páky, volanty, ruční brzy.
Lesní společnost Přimda, a.s.	náměstí Republiky 110 Přimda 34806	Těžba, přiblížování a odvoz dřeva. Produkce a prodej sazenic. Prodej: -dřevo -řezivo -lesnické potřeby -náhradní díly. Měření emisí osobních automobilů. Opravy osobních a nákladních automobilů.
Nobos Bor, s.r.o.	Plzeňská 449 Bor 34802	Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí
Lukon Investment a. s.	č.ev. 11 Stráž 34802	Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí -Pronájem a půjčování věcí movitých -Projektování pozemkových úprav -Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení -Překladatelská a tlumočnická činnost -Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu -Nakládání s odpady (vyjma nebezpečných)
Gean, s.r.o.	část Nové Sedliště 148 Staré Sedliště 34801	Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej -Výroba a montáž průmyslových výrobků
Barthelmess, s.r.o.	Průmyslový areál 67 Bor 34802	Výroba kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů a dalších výrobků zpracovatelského průmyslu -Velkoobchod - Výroba plastových výrobků a pryžových výrobků -Zprostředkování obchodu a služeb
Agrobac, s.r.o.	38 Třemešné 34806	Výroba hnojiv -Poskytování technických služeb -Výroba potravinářských a škrobářenských výrobků -Výroba krmiv, krmných směsí, doplňkových látek a premixů -Výroba, rozmnožování, distribuce, prodej, pronájem zvukových a zvukově-obrazových záznamů a výroba nenahraných nosičů údajů a záznamů -Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví

Tabulka č. 5: Přehled vybraných živnostníků a drobných podnikatelů působících v obcích na území MAS Český les

Působnost/Sídlo	Jméno a příjmení/ Název subjektu	Předmět činnosti
Babylon	REN - KAR service, s.r.o.	Servis a diagnostika automobilů značky Renault

Bělá nad Radbuzou	Ivo Šperl	Výrobky ze dřeva
	Milan Vlček	Zahradnictví
	Jan Šlegl	Stavební a zednické práce
	Jiří Polívka	Kovovýroba, svařování, zámečnictví
	Milan Mondek	Vodoinstalatérství
	Petr Mořkovský	Autoservis, pneuservis
	Petr Šústek	Truhlářské a stolařské práce
Blížejov	Pavel Kůst	Autoservis Kůst
	Jaroslav Matějka	Truhlářství Matějka
	Jan Řezníček	Truhlářství Blížejov
	Olina Vendlová	Krejčovství - Baronesa
	Miroslav Janovec	Výroba českých a skotských dud na zakázku
	Miroslav Beck	Omítkářské práce, zednické práce
	Vratislav Halama	Topenářské a instalatérské práce, tepelná čerpadla
	Josef Kopf - OC Joko	Prodej a pokládka podlahových krytin
Bor	Pavel Horák	Kamenické práce
	Michal Packan	Klempířské a pokrývačské práce
	J & R Art soft s.r.o.	Výroba propagačních materiálů, automatizované zpracování dat a poskytování software
	Roman Kynkal	Pokrývačské práce a klempířské práce
	Q - MONT s.r.o.	Výroba stavebních konstrukcí a ochranných zařízení produkčních linek.
	Petr Fürstl	Provádění štukatérských a restaurátorských prací.
	Miroslav Hrdlička	Provádíme rekonstrukce koupelen a bytových jader. Provádění zednických a obkladačských prací.
	Roman Homolka	Zednické a sádrokartonářské práce.
Brod nad Tichou		
Broumov	Zbyněk Liška	Umělecký kovář
	David Šmíd	Umělecký kovář
	Miroslav Kostohryz	Pokrývačské, klempířské a tesařské práce
	Ondřej Stec	Autoopravna
Bukovec		
Čermná	Martin Bažant	Zámečnictví, kovovýroba
	Gabriela Bartušková	Mobilní masérské služby
Černovice		
Česká Kubice	Matouš Kůst	Tesařská výroba
Díly	Štěpán Bauer	KT plus
Domažlice	Bc. Jiří Baier, DiS.	Ubytovací služby, zahradnické práce
	Antonín Dolina	Zámečnictví
	Pavčina Novosadová	Holičství a kadeřnictví
	Domácí péče Domažlice s.r.o.	Poskytování sociálních služeb

	Exponencia, s.r.o.	Zprostředkování obchodu a služeb, velkoobchod a maloobchod, realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti
	CHODOVIA CZ s.r.o.	Drobná výroba v oboru dřevozpracujícím, koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej
	Andrea Dufková	Kreativní krámk
	Jitka Cibulková	Milavečská cukrárna
	Elen Chojnová	Korálkování
	Štěpán Bauer	KT plus - prodej a servis kancelářské a výpočetní techniky
	SANI-TOP-GAS, s.r.o.	Instalace vody, odpadu, plynu, topení a klimatizace
	Petr Hejduk	Tesařské práce, dřevostavby
	Václav Kabourek	Zámečnické práce
	Vestex, s.r.o.	Dodávky svítidel a osvětlovací techniky, elektroinstalační práce
Draženov	Jana Soldánová	Kadeřnictví
	David Jahn	Autoškola Jahn
	Miroslav Špoták	Sádrokartonářské práce
	Jiří Horna	Prodej motocyklů, motopříslušenství a náhradních dílů.
	Studnařství H&T s.r.o.	Vrtané studny od projektu po realizaci
Hlohovčice	Tomáš Koza	Elektroinstalace, vzduchotechnika, stavební práce
Holýšov	Aleš Kocour	Sádrokartonářské práce, zednické práce
	Tomáš Strapina	Instaletérské služby
	Rudolf Ceplecha	Tesařské práce, dřevěné konstrukce, altány, pergoly
Horšovský Týn	Luboš Birner	Instalatérské, topenářské práce a plynářské práce
Hostouň	Zdeněk Pikal	Košikářství
	Miroslav Zitterbart	Výstavba bytových a nebytových budov
	František Pivovarník	Pokrývačské práce
	Pekárna PIHa, s.r.o.	Pekařské a cukrářské výrobky
	Daniel Ramik	Sedlářství
Hošťka	Josef Valíček	Truhlářství
	Pavla Růžičková	Dílna pro radost - výroba vitráží Tiffany, skleněných šperků, bižuterie, dekorací a dárkových předmětů.
	Vladimír Kadlec	Stavební a zednické práce
Hvozdčany		
Chodov	Petr Hlavsa	Truhlářství, podlahářství
Chodský Újezd	Pavel Diviš	Instalace vody, odpadu, plynu, topení a klimatizace
	Jan Bartoš	Truhlářství, podlahářství, zednické práce
	Finstra s.r.o.	Dodávky a montáže okenních a dveřních systémů
Chrastavice	Šárka Ticháčková	Výroba věnců a věnečků na zakázku, vazba kytic a prodej okrasných dřevin.
Kanice		

Klenčí pod Čerchovem	Baar Jindřich s.r.o.	Stavební firma
Koloveč	Ing. Karel Petráš	Provádění staveb, jejich změn a odstraňování
	Zdeněk Škarda	Zednické práce
Kočov		
Křenovy		
Luženičky	Marie Kopecká	Zakázkové šití – chodské kroje a historické kostýmy
Meclov	Miroslav Zvonař	Umělecký pozlacovač
	Lenka Kroupová	Kadeřnictví
	Jan Škarda	Silniční nákladní doprava
Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn)		
Milavče	Pavel Decker	Tesařské, sádkartonářské a zednické práce
	Mirabo, a.s.	Pěstování a prodej rostlinných produktů
	Václav Němec	Silniční nákladní doprava
	Václav Janovec	Truhlářství Janovec
Mířkov	Jan Vlček	Zednické práce
	Rudolf Paul	Instalatérské a topenářské práce
Mnichov		
Močerady	Jan Vrba	Pletení košíků
Mutěnin	Ing. Miroslava Kalčíková	Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů, zpracování dřeva, vlněné výrobky
Nemanice		
Nevolice	Pavel Schweiner	Vratové systémy
Nový Kramolín	Karel Váchal	Truhlářství
	Jaroslav Vlasák	Truhlářství
Obora		
Osvračín	Jaroslav Chnápko	Keramická výroba
	Josef Chval	Truhlářství
Otov		
Pařezov	Jozef Lupták	Zemní práce
	Václav Faina	Stavební práce
	Lukáš Macht	Zednické práce
Pasečnice	Truhlářství U Kačarů	Truhlářství
	Petr Vaněk	Truhlářství
	Jaromír Krejčí	Výkopové práce
Pec	Pavel Janeš	Autoservis
	Kateřina Schrödlová	Kadeřnictví
	Miroslav Hruška	Lesnictví a těžba dřeva
Pelechy	Pavel Královec	Instalatérství
	Eva Molínková	Zahradnické služby
Poběžovice	Jaroslav Kukačka	Zámečnictví
	Miroslav Mihalík	Tesařství
	Jan Dufek	Autoopravna
	František Lang	Autoservis

	Pavel Buchberger	Opravy nákladních strojů
	Střechy ZAKO s.r.o.	Tesařské, zednické, klempířské, pokrývačské práce
Poděvousy	Otýlie Bártová	Dámská krejčová
	Radek Leitel	Truhlářství
	Ladislav Šleis	Truhlářství
	Milan Kaigl	Stavební firma
Postřekov	Anna Burešová	Zakázkové šití – Chodské kroje z Postřekova
	Marie Langová	Zakázkové šití – chodské kroje z Postřekova
	Pavel Váchal	Pneuservis
	David Pospíšil	Elektroinstalační práce, zkoušky elektrických zařízení
Prostiboř	Pavel Koler	Dřevovýroba
	Jiří Češka	Truhlářské práce
Přimda	Roman Korytář	Odtah vozidel
	Irena Kupilíková	Kadeřnictví
Puclice		
Rozvadov	Zdeněk Strapek	Truhlářství
	Jitka Řasová	Prádelna
	Jan Strapek	Zednické a obkladačské práce
	Pavčina Dudová	Kosmetika, pedikúra
	Zemanová Michaela	Kadeřnictví
	Zemanová Růžena	Kadeřnictví
Rybník		
Semněvice		
Srbice		
Srby	Hrubá Daniela	Kadeřnictví
	Jiří Krejčíř	Tesařství a pokrývačství, montované stavby
Staňkov	ZF, s.r.o., Ohůčov	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla
	AD M & V, spol. s r.o.	Kamionová, autobusová doprava
	Petr Kotačka	Pekařství
Staré Sedliště	Jiří Veselý	Pilařská výroba
	Anna Juríčková	Krejčovství
	Dita Stöhrová	Masáže
	Milan Dulovec	Stavební činnost
	Lenka Bandžalová	Pedikúra
	Pichlerová Dita	Kadeřnictví
Staré Sedlo	Václav Bureš	Zednictví
	Pavel Koller Dřevovýroba K+K	Dřevovýroba
Stráž (Do)	Jaroslav Zimmer	Opravy a prodej praček
	Schupo v. o. s.	Výroba ložního prádla
	Josef Němec	Autoservis

	Zdeněk Vrba	Truhlářství
	Václav Němec	Pila Stráž, v. o. s., výroba oken
Stráž (Tc)	Strážská obchodní společnost s.r.o.	Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, zprostředkování obchodu a služeb, velkoobchod a maloobchod, ubytovací služby, pronájem a půjčování věcí movitých
	Lenka Chodová	Výroba hraček
	Jaroslav Kotrba - Modern Line	Výroba nábytku
	Jiří Sýkora	Autoopravna Syko
	Renata Sýkorová	Kadeřnictví Syko
	Václav Novák	Truhlářství GORO
	Jan Hejduk	Výroba dřevěných zásmlků
Studánka	Bohumil Novohradský	Stavitel
	BOS spol. s r. o.	Řeznictví a uzenářství
	Zdeněk Schoř	Stavební činnost
	Zdeněk Janoušek	Stavební činnost
	Jindřich Čermák	Klempířství a pokrývačství
	Josef Vaňkát	Stavební činnost
	Mrázek Miloslav	Malířství a natěračství
	Vaňkát a syn s.r.o.	Zednické, malířské práce, pokrývačské práce, tesařství, klempířství a oprava karoserií
Tisová	Ing.František Václav	Pila a truhlářství Lhotka
Tlumačov	Jan Ledvina	Umělecké kovářství, zámečnictví
	Huml a Havel autolakovna	Autolakýrnické práce
	Josef Kozina	Výkopové a zemní práce
Trhanov	Jiřina Lacinová	Malování velikonočních vajíček
Třemešné	RnDr. Karel Gebauer	Léčiva Agrobac s.r.o.
Újezd	Pavel Hána	Velkoobchod a maloobchod, údržba motorových vozidel a jejich příslušenství
	Jitka Šrailová	Vitráže
Velký Malahov	Dana Soukupová	Drátenictví
	Jaroslav Šindelář	Zámečnictví, kovovýroba
Vidice		
Vlkanov	Josef Anderle	Autodoprava
Zadní Chodov	Květoň	Čalounictví
Ždánov	Jindřich Wolf	Řeznictví, uzenářství

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 6: Přehled zemědělských podnikatelů hospodařících v ekologickém zemědělství

Obchodní jméno	travní porost v EZ	orná půda v EZ	Chov	Obec
Agročas spol. s r.o	324,72	1165,44		Částkov
BLOND BREEDING Žebráky, spol. s r.o.	966,16	1162,41	koně, skot BTM	Přimda

Obchodní jméno	travní porost v EZ	orná půda v EZ	Chov	Obec
Borra s.r.o.	63,89	63,89	koně, skot BTM	Stráž u Tachova
Dusík Václav, Ing.	14,05	14,6	ovce	Holýšov
Ebenhöh Kristián	129,44	129,44	skot	Třemešné
Eisen Herbert	126,25	128,48	skot	Přimda
Ekofarma Staré Sedlo v.o.s.	15,18	57,88	skot, ovce	Staré Sedlo
EKOS III, s.r.o.	451,68	460,5	skot BTM	Bor
Fišpera Martin	29,83	30,83	ovce, skot BTM	Bor
Heindl David		33,23		Meclov a Nový Kramolín
Hrušková Lenka	57,92	57,92	skot BTM	Pasečnice
Janata Petr, Ing.	74,64	230,69	skot BTM	Bor
Janovec Jiří, Ing.	13,22	13,22	koně	Přimda
Junek Jan, Ing.	16	0,46	kozy, ovce	Přimda
Juráňová Lenka, Ing.	119,33	133,83		Bor
Kaiser Jiří		17,88	ovce	Pelechý
Kokaisl Karel, Ing.	17,79	17,79	ovce	Klenčí pod Čerchovem
Krutina Stanislav	22,9		tuři, kozy	Díly
Kubát Milan	5,72	6,41	koně	Bělá nad Radbuzou
Lučina-Studánka spol. s r.o.	1174,28	1512,85	koně, skot BTM	Studánka
Martínek Petr	20,47	40,03		Osvračín
PROGRES I, s.r.o.	592,2	908,6	skot BTM, skot pro produkci mléka	Tisová
Rédl Jaroslav	32,07		koňovitý	Stráž u Tachova
Reininger Jaroslav, Ing.	14,13		ovce	Kanice
Sedláčková Petra	7,44	7,44	koně, skot BTM	Milavče
Šafařík Radek, Ing.	94,98	96,98	ovce	Přimda
Šmehyl Jan, Ing.	252,58	293,51	skot BTM	Přimda
Triumfa Energo s.r.o.	791,03	791,03	skot BTM	Nemanice
Turková Staňková Markéta	218,73	2,39	drůbež, tuři, koňovitý, ovce	Tisová a Halže
Uher Jaroslav - Ekofarma Rybník	471,83	703,49	koně, kozy, ovce, skot BTM	Rybník
Uhrová Renata - Ekofarma Ostrov	212,56	254,45	skot BTM	Rybník
Váchal Ladislav	107,67		tuři	Milavče
Valtířovská s.r.o.	8,88	8,88	skot BTM	Poběžovice
Žáček Pavel	11,35	11,35	ovce	Bor

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 7: Zemědělské společnosti sídlící na území MAS Český les

Název subjektu	Sídlo	Zemědělské zaměření	Doplňující činnost
Agrar Handel s.r.o.	Nová Kubice 3	Rostlinná výroba – 600 ha pšenice, kukuřice	

Název subjektu	Sídlo	Zemědělské zaměření	Doplňující činnost
Agrima Draženov a.s.	Draženov 78, 344 01 Domažlice	rostlinná výroba - pěstování obilovin, řepky, píce, doplňkové pěstování brambor, cca 1 900 ha; živočišná výroba - chov dojníc, produkce mléka, hovězího a vepřového masa	provozování čerpací stanice, výkopové práce, sklizeň plodin, postřiky, orba, opravy strojů a nákladních automobilů, nákladní i osobní doprava, ubytování a stravování
AGRO Staňkov a.s.	Plzeňská 350, 345 61 Staňkov	rostlinná výroba; živočišná výroba	výroba osiv a sadby, školkařských výpěstků a genetického materiálu rostlin, doprava, provádění staveb, hostinská činnost
Agročas spol. s r. o.	Částkov 1, 348 01 Staré Sedliště	zemědělská výroba	opravy silničních vozidel, silniční motorová doprava, zámečnictví, nástrojářství, řeznictví a uzenářství, hostinská činnost
Agrofarm Konopík a syn s.r.o.	Dobrohostova 162, Hostouň	Rostlinná a živočišná výroba	
Agroklas Staré Sedliště a.s.	Staré Sedliště 357, 348 01 Staré Sedliště		
Agroova s.r.o.	Velké Dvorce 70, 348 06 Přímda	Rostlinná výroba – pěstování, skladování ovoce, zelenina	
AGROŽIV Sdružení zemědělců, s.r.o.	Vidice 1	Rostlinná a živočišná výroba	
BK II s.r.o.	Strážská 483, 348 02 Bor		
Blažek Josef	Holostřevy 73, 348 02 Bor		
Blond Breeding Žebráky, s.r.o.	Žebráky 125, 348 06 Přímda	970 ha masný skot ekologická farma Chov koní	Agroturistika, ubytování
BNE spol. s r.o.	Babice 8	Rostlinná a živočišná výroba	
DEMETRIOS s.r.o.	Prokopa Velikého 572, Dom.		
Druhá Poběžovická, a. s.	Vranovská 142, 345 22 Poběžovice	rostlinná výroba; živočišná výroba	
Druhá Valtířovská s.r.o.	Dolní 367, Poběžovice		
Ekočas s.r.o.	Částkov 1, 347 01 Tachov	2700 ha, pěstování obilovin Chov skotu	
EKOS III s.r.o.	Strážská 483, 348 02 Bor		
Fadis Osiva s.r.o.	Domažlická 36, 346 01 Horšovský Týn	780 ha rostlinná výroba; živočišná výroba - chov prasat, skotu, pštrosů; výroba osiv	

Název subjektu	Sídlo	Zemědělské zaměření	Doplňující činnost
Farma Plassendorf s.r.o.	Nová Kubice 3	55 ha – louky, pastviny, ekologický chov ovcí (140 ks)	
Farma Šidlákov s.r.o.	Šidlákov 25		
FOMAS, s.r.o.	Nový Spálenec 14	Rostlinná a živočišná výroba	
FRONK s.r.o.	Lidická 310, Koloveč	Rostlinná výroba – obiloviny, hořčice	
FUFA s.r.o.	Štítary 20		
Ing. Janata Petr	Bezděkov 7, 348 02 Bor		
Ing. Šmehyl Jan	Rájov 6, 348 06 Přimda		
INOVA TRADE s.r.o.	Věvrov 12, Horš. Týn		
Jaroslav Herian	Kanice 29 345 43 Koloveč	rostlinná výroba - obilí; živočišná výroba - produkce mléka a masa	služby pro zemědělství a zahradnictví, zpracování rostlinné výroby
Jurčík Jaroslav	Holostřevy 5, 348 02 Bor		
KOHEL - Folmava s.r.o.	Česká Kubice, Dolní Folmava 3	Rostlinná a živočišná výroba	ubytování
Margita Ženíšková	Mířkov 57, 346 01	615 ha, pěstování plodin	
Meclovská zemědělská a.s.	Meclov 72, 346 01 Horšovský Týn	4 500 ha, rostlinná výroba - pěstování obilovin, olejnin a plodin k výživě skotu, cca 3 400 ha; živočišná výroba - chov skotu holštýnského plemene, chov prasat	nákladní motorová doprava, provozování čerpací stanice LPG
MIRABO a.s.	Milavče 119, 344 01 Domažlice	zemědělská výroba a prodej nezpracovaných zemědělských produktů	silniční motorová doprava nákladní, výroba dřevěných palet
Myslivecké sdružení Daněk-Otov	Otov 56	Chov daňků a muflonů	
Myslivecké sdružení Hirštejn o.s.	Klenčí p/Č 315		
NOBOS Bor s.r.o.	Pižeňská 449, 348 02 Bor	Chov skotu a prasat Pěstování obilovin, řepky, brambor	Zemědělská prvovýroba
PIG-Farm s.r.o.	Kanice 31, Koloveč	zemědělská výroba	
POZEP s.r.o.	Náměstí míru 36, Pobežovice	Zemědělská prvovýroba	

Název subjektu	Sídlo	Zemědělské zaměření	Doplňující činnost
Školní statek Horš. Týn - Horšov, s.r.o.	Horšov 1	482 ha – rostlinná výroba, živočišná výroba	
Valtířovská s.r.o.	Dolní 367, Poběžovice		
VODOLENKA, spol. s r. o.	Chrastavice 47		
Výrobní společnost Čerchov a.s.	Klenčí pod Čerchovem 55, 345 34	rostlinná výroba - řepka, obilí, krmné plodiny, cca 1 000 ha; živočišná výroba - chov skotu a prasat, cca 400 ks dojnic, 200 masných krav	
WASTWILL, s.r.o.	Přívozec 4		
ZEAS Pučlice a.s.	Pučlice 99, 345 61 Pučlice	4 750 ha, rostlinná výroba – kukuřice, obiloviny; živočišná výroba – chov skotu a prasat	
Zemědělská akciová společnost Koloveč	Tyršova 146, 345 43 Koloveč	rostlinná výroba – řepka, obilí, kukuřice, vojtěška, jetel, pícniny jako krmiva pro skot; živočišná výroba – produkce mléka, výkrm skotu, chov skotu plemena Montbéliarde, prodej plemenného materiálu, výkrm a prodej brojlerů	výroba a prodej dopravních značek a orientačních tabulí, silniční doprava, polní a zemní práce
Zemědělská společnost Čerchov, a.s.	Klenčí pod Čerchovem 55	zemědělská výroba a prodej nezpracovaných zemědělských produktů	truhlářství, podlahářství, opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů, zednictví, zámečnictví, nástrojářství
Zemědělská společnost Srbice a.s.	Srbice 19, 345 43 Koloveč	rostlinná výroba; živočišná výroba	
Zemědělské družstvo Kanice			
Zemědělské obchodní družstvo Mrákov	Mrákov 21, 345 01 Mrákov	rostlinná výroba – krmné plodiny, obiloviny řepka, mák, cca 1 500 ha; živočišná výroba – produkce mléka a hovězího masa, vepřové maso, cca 900 krav holštýnského plemene, 450 býků ve výkrmu, 270 jalovic, 300 telat	prodej vepřového a hovězího masa, kovovýroba, výroba pilinových ekobriket, prodej pohonných hmot, opravy strojů, nákladních automobilů, tesařské práce, nákladní doprava, stavební činnost, ubytování a stravování,

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 8: zemědělských podnikatelů hospodařících v přechodném období

Obchodní jméno	travní porost v PO	orná půda v PO	Chov	Obec
AB Bor, s.r.o.	461,35	461,35	skot BTM	Bor
BK II Eko, s.r.o.	517,19	530,07	skot BTM	Bor
Siládi Jaroslav	50,71	50,71	koně, skot, ovce	Broumov
Matagro s.r.o.	371,92	735,9	skot BTM	Stráž u Tachova
Pasternaková Veronika	2,18	2,18	ovce	Bor
Kovářík Václav	33,73	44,18		Újezd
Kreysa Jakub		7,38		Horní Kamenice
Jevčák Jan	7,09	27,38		Bor
Buršík Jan	33,95	33,95	skot BTM	Klenčí pod Čerchovem
Farm Líštany s.r.o.	222,94	1284,71	skot BTM	Mezholezy
Farma Plassendorf s.r.o.	50,74	53,04	ovce	Česká Kubice
Farma Staré Sedlo s.r.o.	21,48	118,24		Staré Sedlo
FRONK s.r.o.		238,02		Koloveč
Hašek Martin		8,25		Horšovský Týn
VINIČKA s.r.o.	7,03	7,03		Česká Kubice
Kaiser Richard	95,93	95,93	koně, ovce, skot BTM	Pelechy
Kodadová Michaela	117,31	117,81	koně, skot	Hostouň

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 9: Přehled soukromých zemědělců působících na území MAS Český les

Jméno	Adresa
ALTMAN JAN	Kanice 31
BEJČKOVÁ JITKA	Šitboř 43
BLAHUT VÁCLAV	Kostelní 105, Domažlice
BRŮHA JAN	Dlouhá 243, Bělá n/R
BRŮHOVÁ ANDREA	Dlouhá 243, Bělá n/R
BUFKA JAN	Chrastavice 14
BULTAS ZDENĚK	Velký Malahov 4
BURÍK JOSEF	Hora Svatého Václava 13
BURŠÍK JAN	Černá Řeka 14
BURŠÍK KAREL	Postřekov 132
CIBULKOVÁ ELIŠKA	Kanice 76
CINGROŠ MIROSLAV	Luční 119, Bělá n/R
ČERNÁ MARCELA	Staré Sedlo
DAMEK RICHARD	Šibanov 3
DUBA FRANTIŠEK	Pec 114
DUFEK MATOUŠ	Stará Pasečnice 37
DURKÁČ ZDENĚK	Hora Svatého Václava 5
EBERLOVÁ ZUZANA	Meclov 133

ECHTNER ANTONÍN	U potoka 240, Horš. Týn
FAIST JAKUB	Mezholezy 2
FAULOVÁ MARTA	Pocinovice 257
FRONK JIŘÍ	Lidická 323, Koloveč
FRONK MAREK	Lidická 310, Koloveč
GROESSL FRANTIŠEK	Libosváry 19
HÁJEK JAN	Hlohová 32
HALAVIČ JOSEF	Vranovská 238, Poběžovice
HAŠEK MARTIN	Bystřice 50, Bělá n/R
HAŠEK VÁCLAV	Újezd Svatého Kříže 2
HAUSER JOSEF	Švabinského 557, Domažlice
HAVLANOVÁ JAROSLAVA	Oplotec 27
HEINDL DAVID	Jeníkovice 12
HEINDL MAREK	Jeníkovice 12
HERIAN JAROSLAV	Kanice 29
HOFFMANN JAKUB	Luženice 24
HOREJSEK MAREK	Mezholezy 1
Hrubý Jan	Přes 3, Hostouň
HRUŠKOVÁ LENKA	Pasečnice 10
CHVÁL LUDVÍK	Poděvousy 12
JÍCHOVÁ MARTA	Osvračín 23
KADLEC JOSEF	Tyršova 33, Koloveč
KAISER JIŘÍ	Pelechy 32
KAISER RICHARD	Pelechy 32
KARBAN JAN	Rybník 15
KODAD DAVID	Svržno 20
KODADOVÁ MICHAELA	Svržno 20
KOKAISL KAREL	Klenčí p/Č 301
KOLROS ANTONÍN	Soukenická 347, Staňkov
KONOPIK VÁCLAV	Dobrohostova 162, Hostouň
KORDÍK JOSEF	Chřebřany 29
KOVÁŘÍK VÁCLAV	Petrovice 6
KRÁL LADISLAV	Mezholezy 28
KRÁL LUDĚK	Prapořiště 55
KRÁLOVEC JAN	Milavče 71
KRÁLOVEC JAN	Milavče 71
KREYSA JAKUB	Horní Kamenice 18
KREYSA VÁCLAV	Horní Kamenice 18
KRS KAREL	Meclov 44
KRUBERT MILAN	Meclov 45
KRUTINA STANISLAV	Díly 138
KŘIVKA JOSEF	Polžice 1
KUBÁT JOSEF	Srbice 12

KUBÁT MILAN	Náměstí 43, Bělá n/R
KUMPAN MICHAL	Boženy Němcové 145, H. Týn
KUNEŠ KAREL	Klenčí p/Č 359
KUZDAS JOSEF	Kocourov 18
LANDŠTOFF MICHAL	Puclice 40
LEDVINA PAVEL	Stráž 80
LINHARTOVÁ JAROSLAVA	Strýčkovice 68
MÁLEK RUDOLF	Mrchojedy 2, Meclov
MALHAUSOVÁ PAULA	Mutěnin 199
MAREK JIŘÍ	U Trati 57, Hostouň
MAREŠ ONDŘEJ	Křakov 9
MAREŠ PAVEL	Křakov 9
MARTÍNEK PETR	Osvračín 91
NĚMEC VÁCLAV	Havlovice 26
NĚMEC VOJTĚCH	Bezručova 520, Staňkov
NĚMEČEK JAN	Černá Řeka 33
NOVÁK MICHAL	Vrbova 403, Domažlice
NOVOTNÝ MICHAL	Novosedelské Hutě 18
OSVALD PETR (Korba)	Hlohová 3
PAJDAR PETR	Ždánov 70
PAROUBEK JAN	Na Mílotově 321, Domažlice
PEJSAR JOSEF	Vrbova 403, Domažlice
PERTL VÁCLAV	Újezd 27
PIKHART VÁCLAV	Tasnovice 5
PITTNEROVÁ BLANKA	Vranovská 238, Poběžovice
PIVOŇKOVÁ VLASTIMILA	Dlouhá 245, Bělá n/R
POLÁK JAROSLAV	Chodská Lhota 72
REININGER JAROSLAV	Baldovská 101, Domažlice
RŮŽEK JAN	Nevolice 44
ŘEZNÍČEK JAN	Postřekov 301
SALABA JOSEF	Čečínská 270, Bělá n/R
SEDLÁČKOVÁ PETRA	Milavče 21
SCHEJBALOVÁ MILADA	Plachého 89, Horš. Týn
SCHLEISS PAVEL	Petrovice 15
SCHLEISS VÁCLAV	Petrovice 27
SCHLEISS VÁCLAV	Petrovice 33
SCHLEISSOVÁ JANA	Petrovice 33
SCHLEISSOVÁ SOŇA	Petrovice 27
SOKOLOVÁ ZDEŇKA	Dolní 367, Poběžovice
STEINBACH ONDŘEJ	Postřekov 220
SUDOVÁ DANA	Za pivovarem 79, Bělá n/R
ŠANDA MARCEL	Načetín 20
ŠKARDOVÁ JANA	Osvračín 80

ŠKOPEK JOSEF	Jindřicha Jindřicha 280, H. Týn
ŠLAJS FRANTIŠEK	Tyršova 17, Koloveč
ŠLEGL JAN	Močerady 36
ŠRÁMKOVÁ VLASTA	Poděvousy 5
ŠTRBA ANTON	Starý Pařezov 7
ŠUSTR VÁCLAV	Hvoždany 16
ŠVEC PETR	Meclov 140
UHER JAROSLAV	Rybník 8
UHROVÁ RENATA	Rybník 17
VÁCHAL LADISLAV	Milavče 151
VÁCHALOVÁ HANA	Pelechý 30
VALENTA LUBOMÍR	Česká Kubice
VEBER JAN	Dobrohostova 161, Hostouň
VEBER JIŘÍ	Petra Bezruče 99, Hostouň
VEBER MIROSLAV	Petra Bezruče 99, Hostouň
VLČEK FERDINAND	Karla Čapka 174, Horš. Týn
VOGELTANZ LADISLAV	Hlohová 109
VOGELTANZOVÁ KLÁRA	Chrastavice 122
VOGELTANZOVÁ VĚRA	Hlohová 109
VOŠICKÝ ROBERT	Dlouhá 135, Bělá n/R
VRBA VÁCLAV	Osvračín 184
ZACHOVÁ MONIKA	Janáčkova 323, Horš. Týn
ZEMKO PETR	Vlkanov 2
ZITKA JOSEF	Věvrov 15
ŽENÍŠKOVÁ MARGITA	Mířkov 57
BLAŽEK JOSEF	Holostřevy 73, 348 02 Bor
JANATA PETR	Bezděkov 7, 348 02 Bor
JURČÍK JAROSLAV	Holostřevy 5, 348 02 Bor
ŘEŽÁBKOVÁ PAVLÍNA	Zadní Chodov – Kyjov 17, 348 15
ŘEŽÁBKOVÁ ZUZANA	Kyjov 12, 348 15 Planá u M. L.
SOULEK ŠTĚPÁN	Strachovice 12, 348 02 Bor
ŠMEHYL JAN	Rájov 6, 348 06 Přimda
WOLFOVÁ OLGA	Třemešné – Nová Ves 195, 348 06 Přimda

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 10: Pravidelně se opakující společenské a kulturní akce

Obec	Akce
Babylon	Sportovní bál, Hasičský bál, Dětský karneval, stavění májky, Babylonské léto (3 dny v červenci), Babylon Bike Night – noční závody pro širokou veřejnost MTB 15 km, Babylonská šlapka – závody MTB pro širokou veřejnost 30 a 15 km.
Bělá nad Radbuzou	Dětský maškarní ples, Josefovská zábava, pálení čarodějnic, lampiónový průvod a stavění májky, Kolem a během do pleše, Bělská pouť, Turnaj v kuželkách v Újezdě sv. Kříže, Slavnosti Nikla
Blížejev	Lampiónový průvod, Dětský maškarní ples, každoroční taneční zábavy
Bor	Loretánské slavnosti s procesím, Západočeská přehlídka plemenných klisen, Zámecké historické slavnosti, Festival Holostok, Karneval pro děti
Brod nad Tichou	Plavba netradičních plavidel v rámci svatojakubské pouti v měsíci červenci na říčce Tiché, Hasičské závody
Broumov	oslava Masopustu, stavění májky, Hubertova jízda
Bukovec	Pouť
Čermná	Hasičský ples, Sáňkiáda, Obecní ples, Pálení čarodějnic a stavění májky, Hubertova jízda
Černovice	pouť
Česká Kubice	Kozí bál, Masopust, Antonínská pouť
Díly	Advent, jarmark
Domažlice	Chodské slavnosti a mnohé další akce
Drahotín	stavění májky, Dětský den
Draženov	Masopust, Hasičský bál, Pouť
Halže	Ples SRPDŠ, Dětský karneval, Soutěž v hasičském sportu "O putovní pohár starosty obce", Pohádkový les, Pouť sv. Jana a Pavla
Hlohová	pouť
Hlohovčice	Advent, Den dětí
Holýšov	Holýšovská setkání s dechovkou, O cenu města Holýšova – soutěž ve sportovním tanci, Městský ples, Jízda Mikuláše a čertů v kočáru taženým koňským spřežením
Hora Svatého Václava	Zpívání koled
Horní Kamenice	Pouť, hasičská soutěž
Horšovský Týn	Městský ples, Anenská pouť a staročeský jarmark, Rybářský, sportovní a podnikatelský ples, Vánoční jarmark a Betlém, Kosafest, Dny evropského dědictví
Hostouň	Tradiční setkání harmonikářů, Bohemia jazz fest, Svatojakubské slavnosti, Sedlecká pouť
Hošťka	Myslivecká zábava, oslava 1. máje, Den dětí, Martinská slavnost, Hasičské závody
Hvoždany	Stavění máje

Obec	Akce
Chodov	Advent, Den dětí
Chodský Újezd	Maškarní ples pro děti i pro dospělé, Pouť a pouťová zábava, Den mužů, lampiónový průvod, Pouť povýšení sv. Kříže
Chrastavice	Dětský den
Kanice	advent, masopust, myslivecký bál, sportovní bál, hasičský bál
Klenčí pod Čerchovem	Staročeský bál, Masopust, Běh na Čerchov, Běh Klenčí – Waldmünchen, národopisná slavnost Výhledy
Kočov	májová veselice, myslivecká zábava, posezení pro důchodce
Koloveč	Přemílání ba v kolovečském mlýnu na mladá děvčata, Kolovečská pouť, lampiónový průvod, masopust, oslavy osvobození
Křenovy	Hasičský bál, Vesnická zabíjačka, Masopust, Rozsvícení stromku
Luženičky	Memoriál p. Jana Landkammera, Masopust, sportovní den, Luženský bič
Meclov	Dětský den, vítání občánků, Hasičský bál, Výstava chovatelů, Pouť, Setkání důchodců, Staré kolo taky jede
Mezholezy HT	Rybářské závody, každoroční výročí osvobození, Obecní a myslivecký bál, Turnaj v nohejbalu, Den dětí
Milavče	Chodský bál, Jarní pochod, Milaveckej triatlon, Masopust, Stavění máje, Drakiáda, Dětský den, Den matek
Mířkov	memoriál Václava Pospíšila
Mnichov	silvestr, poslední leč, prakiáda, dětský den, hasičská soutěž
Močerady	stavění májky, pálení čarodějnic, pouť
Mutěňín	Oslavy MDŽ, advent, maškarní bál, sraz seniorů, stavění májka, drakiáda
Nemanice	Pouť
Nevolice	Hasičský bál, Podzimní výlet, Masopustní průvod, Josefovská zábava, Dětský maškarní ples, Setkání důchodců
Nový Kramolín	Memoriál Běhounka - malá kopaná
Obora	Dětský karneval
Osvračín	Hasičský bál, Myslivecká zábava, Setkání důchodců, Dětský maškarní bál
Otov	Střelecké závody - 10. ročník - vzduchovka 1 t. červenec
Pařezov	Hasičská soutěž o pohár starosty obce
Pasečnice	Svatováclavská jízda, Memoriál Pasečnice, Májka, Masopust, Dětský den a dětský maškarní bál
Pec	Pouťové oslavy, Dřevorubecké slavnosti 5. - 6. 7., Vánoční zpívání koled
Pelechý	Hasičský bál, Májka
Poběžovice	Poběžovické pouťové slavnosti, Slavnosti sv. Jana Nepomuckého, Společenský ples
Poděvousy	Obecní ples, dětský maškarní bál, hasičská soutěž
Postřekov	Postřekovský masopust

Obec	Akce
Prostiboř	Dětský den, Pálení čarodějnic
Přimda	Pouť sv. Jiří, Mezinárodní jízda Saši Kolowrata, soutěž O nejlépejšího sedláka, Mezinárodní soutěž v triatlonu
Puclice	Adventní výstava
Rozvadov	Václavské slavnosti, Vítání občánků, Jízda Saši Kolowrata, Oslava dne dětí, pálení čarodějnic, maškarní
Rybník	Hokejový turnaj - putovní pohár-únor, Nohejbalový turnaj-putovní pohár, červen, Bowlingový turnaj - listopad
Semněvice	Rozsvěcování vánočního stromku, Setkání seniorů, Bowlingový turnaj, Dětský den, stavění a kácení májky
Srbice	Advent, hasičská soutěž
Srby	Neckíada – srpen
Staňkov	Svatojakubská pouť, plesy
Staré Sedliště	Drakiáda, Masopust, Dětský maškarní ples, Štrůdlování, lampiónový průvod, memoriál Václava Pecháčka, Hubertská jízda, Prokopská pouť, BERG – CUP Labuť - Hošťka
Staré Sedlo	Pouť, Den dětí, noční požární útok
Stráž (Do)	Masopust, Velikonoční zábava, Den dětí, přejezd lávky u rybníka Za Horou, pouťová zábava
Stráž (Tc)	Bernartice Jízda tří králů, Rozsvícení vánočního stromu, Dětský den, Bernartická pouť Stráž Rybářské závody na Sycheráku, Pohár přátelství, Hubertova jízda, Lady cup, Dětský maškarní rej, Masopust, stavění a kácení májky, Velikonoční zábava, Bernartická pouť, Svatováclavská pouť, Strážské letní slavnosti, Hledání rozhledny, Posvícení
Studánka	Zpívání u vánočního stromu, stavění a kácení májky, Dětský den, Pouť, Staročeská konopnická (Tradiční hra se zpěvy, krojovaný průvod obcí)
Tisová	Pouť, Masopust
Tlumačov	Tlumačovský dechovkový festival, Hasičský bál, stavění máje, požární soutěž o pohár ekonomy, vítání a loučení s prázdninami, vítání občánků, vánoční výstava
Trhanov	Masopust, stavění máje
Třemešné	Traktoriáda, Třemešenská pouť
Újezd	Masopust, Dětský karneval, Hasičský ples
Velký Malahov	Pouťová zábava, Obecní bál, Dětský den, Setkání důchodců
Vidice	Pouť a pouťový turnaj ve stolním tenise
Vlkanov	Pouť
Zadní Chodov	Pouťová zábava, pálení čarodějnic

Obec	Akce
Ždánov	Pouť

Zdroj: Vlastní šetření